

Велика Побіда Президента Ніксона

Коли ми ішly писали газету "Карпатську Русь", то ми много писали за Президента Нікса. Ми подали в газеті втіди цілу серію статей, а то послання Президента Конгресу. С тим посланням ми помістили и фотографію Президента в той же газеті.

Мы прекрасно знали о том, что Президент робить всьовозможне и в справі закончения войны во В'єтнамі. Ми тоже знали того, что Президент робить всьовозможне, чтобы приблизитися ближе к Сovieтському Союзу, то єст, чтобы привести к тому, аби американський и руський народы порозумілися ближе и познали себе в том неспокойном світі. Всю того було уж зроблено Президентом, и о том всі наші люди добре знають.

И коли свого часу Президент вступив в Камбоджу, ми тоже його в том підтримали. Ми товді от нашої редакції послали йому телеграмму и пожелали йому добрих успіхов в законченні войны во В'єтнамі. За того всю мы достали велику нагану от Гол. Урядників Лемко-Союза и поєдинчих читателів газети и членів Лемко-Союза. Нас страшно критикували и за того, что мы отважилися просити Президента Нікса о помочь в нашої лемковській справі, то єст о упоминені за наш народ и наш край Лемковину.

За того всю мы доста-

ли таку заплату, что потім на 26-ом Гол. Сьзді Л. С. нас викинули з роботи в редакції газети "Карпатської Русь" и из членства Лемко-Союза.

Но найважчу побіду за свою честну роботу получил наш Президент на самих Президентських виборах в ноябрі 1972 року. Ту даже и діти могли видіти, что Президент тішиться великим любовью своего американського народа, який за него голосував в таком великому більшинстві.

А предвыборна кампанія була дуже голосувано за сторону противников Президента Нікса. Многи сенаторы и конгресманы, а з ними и ціла "бородата армія" в своїй пропаганді пустилися цілком сміло и кричали за всіх сил противного власного Президента и против Правительства, але американський народ во своєму більшинстві не кричал, а голосував за Президента Нікса, а з американським народом голосували всі наше лемки, котры вірят в Америку и ей демократію.

Мы дуже тішымся, что мы были правильни, коли мы підтримували його політику, а потім за тутою політику и за тутою підтримку Президента мы были так на чорно показаны на 26-ом Гол. Сьзді Л. С. Но мы знаємо, что надгорода, за то уж прішла, бо побіда єст на нашій стороні.

Лист з родного краю

6 років судили село Перегримку, повіт Ясло

Хоць польська конституція гарантує кожному польському обывателю рівны права народни и религийни и нетъканность власности, одинак тоты права, написаны в конституции Людовії Польщі, относяться лем до народовости польской, а мы лемки зме выняті с под праїва конституции. Виняті сут с под права конституции особенно лемки тоты, котры ся вернули з вигнання зо заходу до своих родных сел на Лемковину, а до того, як тоты лемки признают се бе православными християнами, то таких лемків не бере під охорону ніяке конституционе право в Польщі Людовії, а же так єст, то наведу вам, дороги читателі события, котры то события отбывалися там на нашей Лемковині. Возмє лем єдно село Перегримку,

(Окончание на 4-ой стороні)

Смерт двох Президентів Америки

(Пишеме тото юж в прикінці місяця января (січня) 1973, хотя середину той нашої газетки мы писали в декабрю. О закончению войны во В'єтнамі подаєме в сідуючом числі Но. 12).

* * *

Ішly флаги жалобы по смерти Президенті Трумані были вивішено, як нашу країну Америку встрітила друга тяжка вістраста, а то смерт Президента Джонсона. Президент Л. Б. Джонсон помер в понеділок 22 января. За обох бывших Президентів наше американські газеты широко росписувалися, и майже на одну тему давали обом покойникам велику признательность за их діла для Америки.

О През. Трумані найбільший натиск буł робленый на том, что він отважился закончити войну з Японійтом атомном бомбом. Повторяли його слова о том, что если бы не атомна бомба, то Америка, чтобы кончить войну з Японійтом, мусила бы на певно стратити около 1 мільйон войска.

През. Труман открыл в Америку двери поневеруючимся людям послі войни, а специальню тым людям, котры не мали своих країв або не хотіли віратися под новы комуністичны режымы, якы настали послі Другой Світовой Войны. Мы в Лемко-Союзі и при газеті "К. Руси" не могли ніякіх порозуміти тых людей и холодно мы до них относилися, коли они критикували комуністичны режым, хоць тот самий режым воєнном силом виесил наших лемків, як на восток, так и на запад.

* * *

Президент Джонсон має тоже великии свои заслуги перед народом. За його президенства Америка обогатилася, а чорны народы получили широку народну свободу на ровне жытья разом с білыми. И хотя война во В'єтнамі не была закончена за його президенства, но він туто войну ненавіділ и хотіл, aby чым скорше она была закончена. Помер лем

еден день перше, як Президент Ніксон объявил світу мир во В'єтнамі.

Президент Ніксон, коли довідался о смерти Джонсона, заявил американському народу:

"Для Президента Джонсона, "американска мрія" не была рекламном фразом, она была реалитетом його власного жытья. Він вірив в Америку, вірив в то, что Америка може означати для своїх граждан и вірив в то, что Америка може означати для світа. В службі той вірі він себі посвятил повноту!"

Як Труман забрал місце Президента Рузельта; котрый помер в 1945 року в Апрілю, так само Джонсон забрал місце Президента по трагічній смерти Джона Ф. Кеннеди.

ПРИВІТ ГАНЧОВСКОМУ КОМІТЕТУ И МАРИИ КАНЮК

З газеты "K. P." довідуємся, что в домі Марии Канюк в Йорк Гейтс, в Нью Йорк штаті, отбылася недавно ганчовский мітинг, где обговорювалися важны спрavy за ганчовську церковь. На покупку новых звонів до Ганчови Мария Канюк, дочка Анастазія Глюз, пожертвовала 500 долляїв.

Тото добре діло треба всім лемкам підтримати, бо то будут перши звони на Лемковині послі Другой Світовой Войны, котрых голос рознесеся не лем на Лемковині, але того голосу почуают лемки в цілом світі.

НОВЫ ГРАЖДАНЕ АМЕРИКИ

Наши молоды лемки в Йонкерс, Н. І., в посідніх часах цілыми группами стают гражданами Америки. Гражданські па-пери получули такы наше молоды лемки:

1. Иван Новак;
  2. Петро Петришин;
  3. Иван Феленчак;
  4. Петро Пупчик;
  5. Антона Фецица и 6 — Александр Восток (Ван).
- Сердечна конгратуляция для всіх от нашої газетки "Лемковина"!

ЛЕМКОВИНА

независима лемковска газета, посвячена
справам лемків в рідном краю
на Лемковині и в цілом світі.
Предплата: 4 долляри на рік.

LEMKOVINA

monthly independent Lemko newspaper,
dedicated to Lemko's affairs.
Published by the Lemkovina Press
Subscription: \$4.00 yearly.

P. O. Box 131, North Station,
Yonkers, N. Y. 10703

Stephen M. Kitchura, Editor

ЗА ЗГОДУ И ЛЮБОВ МЕЖ
ВШЫТКЫМИ ЛЕМКАМИ

Тот 1973 рочок, який нема пары, може для нас лемків принесе всеце добра, всеце любви, згоды, радости и счастья, як принос нам прошлый рочок. Же пишеме, же нема пары, то маме на мысли своих людей, свою родну Лемковину, што не мают пары в том світі. Бо жебы мы мали не лем пару, але-хоц бы зме мали даякого приятеля в том світі, то бы зме повіли собі, же зме рівни з другими, што до нашої землі, нашого народа, свободы до науки, до нашего власного лемковского слова и свободы для віроповідания.

Але зато мы маме барз дуже лемків, котры горячо любят свою землю Лемковину тогды, коли и маме таких лемків, уж з молодой еміграции, які тішатся тым, што были выгнаны зо своєї землі, бо иначы школу бы они не достали... Але пропадут и такы выразы, кедь лем походят тоты люде всеце по світу и попризергаются вшыткым іншым народам, то увидят, же и у других сут такы самы зрадники, то пару они себі найдут! А мы, тоты лемкы, у которых беся лемковске сердце, мы вшытки лемкы, котры любиме свій народ, повинны зме в том Новом Року 1973 порозумітися иши ліпше, як мы порозуміліся в прошлости.

Згоду и любовь меже лемками треба шырити на каждом кроку, бо тоту роботу никто другой для нас не зробит. З нами всі наши "братья" и "сестры" будут лем втеды рахуватися, як мы будем хоті душевно об'єдинены, як лемкы, як люде, яким суджено ест от Бога жыти так, як всі други народы жывут.

Скоро война во Вьетнамі буде закончена. Люде будут всеце думати о згоді, як о войні. Най буде так, жебы люде на землі направду называлися братями и сестрами, то тогды и Бог нам вшытким поможе, меже всіми людьми на світі — и на лемкам!

Меже Америком и Сowітским Союзом иде к ліпшому. Так тоты добры порозуміння меже ними треба сердечно привытствовати в том Новом 1973 Року!

СОТНЯ РОЧНИЦЯ ЕМІГРАЦІИ ЛЕМКІВ
ДО АМЕРИКИ

Ход наша земличка там на Лемковині богата в дёрево, ропу нафтову, воды минеральны и многи другы богатства, але під взглядом рольничым была заосталом и не могла выживити своіх жытлів. Жебы забеспечыти своі фамелії в хліб, обутя и лахы, молоды нянькове, братя и уйкове ишли на заробкы до мадярских, польских або німецких фольварків, де сезоново зарабляли зерна або гршней, и так вертали назад до своіх хыж и фамелій на зиму; другы лемкы робили деревяны лыжки, веретена, гонты и продавали на ярмаках; треті занималися продажом дехтю и мази, но и так забезпечали свій и своіх фамелій быт.

Але с часом людей прибываюло, газдівки треба было ділити меже своіх дітей, што причynялося до обіднения наших газдів. Даючи єден газда малцілу єдну ролю (около 30 гектарів — або около 75 акрів), то мал на чым выпасати велике стадо худобы и овец, а и зоставало му иши пару платків на овес, ярец, жыто, бандуры и огородовину. Але при кінци 19-го столітия мало юш было таких лемків, жебы мали єдну ролю. Добрі было, кед иши мал єдну чверт, а дакотры юж и чверти зачали ділити: на чвертки и на пруты.

С поводу великого роздроблення газдівок, с поводу заосталости наших газдів и нестосування новых метод рольничих, плоды нашей землі были барз скупы и многочисленным лемковским фамелиям трудно было ся выживити. Великом помочом были, выше вспомненны заробкы, але лемків того не задоволяло, но и найсмільшы вырушают далеко за океан — до Америки.

Першим таким смілком з Лемковини был Юрко Кашицкий з Новой Веси, повіт Новий Санч, который в року 1872 відмігнувася до Америки. Десять років робил в Нью Йорку и потім вернулся до родного села. Бістка тата скоро розышлася по Лемковині, но и потім с каждого села зачали віїжджати — почаково найсмільшы, а потім вшытки, кому лем мину-

ло 14 років, або и щых фамелій. Лемковина вылюднялася, бо дома заставали лем старши люде и жены з діти, а решта працо-здатных людей іхала до Амерки, а потім до Канады. Ту за океаном росходилися на роботы по фабриках штатів Нью Йорк, Нью Джерзи, Коннектикат; до копалень в штаті Пенсильвания и других місцях США и Канады.

Започаткувана еміграция Юрком Кашицким з Лемковини продолжалася за цілых 100 років и принесла для лемків великий прогрес. Многи лемкы вертали назад до своіх сел, де за зароблены гроши в Америці будували красны и выгіднішы хыжи під бляхом, уліпшили своі газдівки, докуплювали собі поля або ліса и т. п. Але тому вшыткому перешкодили дуже I и II Світовы Войни, бо на Лемковині під Польшом тот цілый доробок был цілковито знищений, а тым самим про войны більшіст лемків юж не вертала до своіх сел, лем осталася жыти на стало в Америці.

Длятого гнеска ту в Америці маме многи церкви и клубы побудуваны тыма нашыма першими емігрантами; кілька газет и около 2-мільйонову группу людей, с которых більшіст юш ту родилася, выховалася и выучилася в американских школах. Молоде поколінне працує в ріжних керунках: сут учительями, лікарями, адвокатами, журналистами, артистами, поліціянами, офицерами в войску, и т. д., а старши люде мают пенсію и доживають спокійно свій вік — не боячыся, же ім бракне дачого на стари рокы. И хоц наша Америка переживает тепер тяжкы часы: демонстрации чорного населення, демонстрации против войны во Вьетнамі, але помалы выходит на добру дорогу, што нас всіх тішыт, с чого и наши лемкы задоволены и жают себі заможно. Если бы показати прикладово жыття с 1872, а жыття с 1972 років, то направду для лемків Америка стала библийном "Обіцяном Землемъ".

(Окончание в слід. номері)

Рождественский и Новорочный Привіт

ВСІМ ЛЕМКАМ ПО СВІТІ РОССІЯННИМ, ВСІМ АМЕРИКАНСКИМ ЛЕМКАМ, д-ру ГВОЗДА, ПРЕДСІДАТЕЛЮ СВІТОВОЇ ФЕДЕРАЦІЇ ЛЕМКІВ, ВСЕМУ УРЯДУ И ЧЛЕНСТВУ ФЕДЕРАЦІИ, РЕДАКТОРАМ И ЧИТАТЕЛЯМ "ЛЕМКОВИНИ" И "ЛЕМКІВСКИХ ВІСТЕЙ"

подвижники отдавали свої богатства, щоб стати "нищим" Христа ради. Єдним из таких був св. Миколай.

Єден студент в "Гей Скул" в Брукліні, Н. І., на вопрос, який був найважливіший случай-випадок в історії світа, отповів, що найважливіший випадок в історії світа було Рождество Ісуса Христа в Вифлеемі. Були також добри и други отповіди за всяки винаходи в техніці, медицині, науці, всяки други історични факты, полет на місяць, и т. д., но жаден случай во світі не може рівнатися с фактом Рождества Христа во Вифлеемі.

І всесвітна історія, и Біблія, и Богословие доказують: "І беспрекословно, велика благочестия тайна: Бог явился во плоти, оправдал Себе в Духі, показал Себе Ангелам, проповідан в народах, принят вірою в мірі, вознесся во славі." (1 Тимофея 3:16).

Знаме также, что "Сын Божий пришел и дал нам свет и разум, да познаем Бога истинного и да будем в истинном Сыне Его Иисусе Христе: сей есть истинный Бог и живот вечный; (1 Иоанна 5:20).

Дальше Біблія доказує, що Сын Божий ест єдносущний с Богом Отцом, бо Христос сказав: "Я и Отец — одно"; (Іоанна 10:30). "Видівій Мене, виділ Отца"; (Іоанн 14:9). "І все Мое — Твое, и Твое — Мое"; (Іоанн 7:10). "Кто не чит Сына, тот не чит и Отца пославшого Его". (Іоанн 5:23).

... Родит же Сына, и нарече Єму имя: Иисус, ибо Он спасет людей Своих от грехів их." (Матф. 1:21).

На жаль, наше славянські, иши не так давно, християнські, народы, під проводом комуністів — откинули формально ученіе Религии — Христово ученіе — а приняли ученіе Маркс-Енгельса, німецко-жидовського соціаліста: ученіе матеріалізма, Дарвінізма, то ест теорію о перехваті найспособнішого (по Соціології), о "борьбі" класов для существования.

Они так зробили, як Юліян Отступник, племянник Константина Великого, котрый был выхованый в Християнстві, а потому "отступил" и строго преслідовав християн, даже помогал жидаам умалити и унижити Христа — Его пророчество о збуренню Йерусалима. Но який был конец "отступника"? Ранній в битві умер с проклоном на устах, и, взираючи на небо, ревів, "Ты мене побідил, Галліле!"

Індиректно, нехотячы, признал Христа побідителем, т. е., Владыком жытья и смерти.

А Христос учыл не "борьбу" класов, народов, а любовь, мир, кооперацию, так што и не способный, не по своей волі и вині, має право на жытья и помоч, на любовь и милость.

"Прийдите до Мене всі тружающиеся и обретенны, и Я успокою вас". (Матф. 11:28).

Історія доказує, что культура народов всегда піднялася с введением у них християнства. За материализм посмотрите в Біблію, як Бог судит людську теорію: "...и скажу душі мої, душі, много добра лежит у тебе на многі літа: покійся, ідж, спій, веселися... но Бог сказал ему "безумне" в сию ноць душу твою возьмут от тебе: кому же достанется то, что ты заготовил?" (Матф. 12:18-20).

Памятам єден фактичний случай с Гомілетики. Єден отець умирающы вымагал настойчиво дати йому його подушку до трумни. Коли син приїхал з міста с опізеньем, спробувавши отець просил подушку. А коли отворили трумну, нашли подушку повну грошей. И сам скупар-матеріяліста отець не захвала, ани дітям не дал. А по християнски оно ест дуже глупо и грех.

Христас обогатіл світ Своїм науком, так же многи святы

(Окончание на 4-й стороні)

Помер Митроф. Прот. о. Йосиф Пыштей

В газеті "Геральд Стейтмен", яка виходить в Йонкерс, Н. І., от пятниці, 3-го ноября 1972 року, була подана певелика посмертна новость о смерти о. Пыштей, котру майже цілковито приводиме пониже. Як тож була подана новость и коротке описание о том, кто был о. Пыштей корреспондента шпорту Александра Полетцкого, котре то описание подаме на другий раз. Як тож газета помістила красиву фотографию пок. о. Пыштей.

Пок. о. Пыштей был лемко, а родично його походили с Пряшевщины. Было бы доброе, если бы о тои дакто написал обширніше.

The Rt. Rev. Mitred Protopresbyter Joseph J. Pishtey, pastor of Holy Trinity Russian Orthodox Church, died Thursday, November 2, 1972 at Yonkers General Hospital after a short illness. He was 73.

He was chancellor of the Orthodox Church in America, the first American-born priest to receive the mitre when he was elevated to Protopresbyter in 1961.

Born April 6, 1899, in Bridgeport, Conn., he arrived in Yonkers in 1940. He was married to the former Susan Padick June 25, 1922, and they celebrated their 50th anniversary last June at Holy Trinity.

Father Pishtey was active in the movement to unify all churches of the Orthodox faith in to the Orthodox Church in America. That union took place in 1970 at Holy Trinity. He was pastor of the largest Russian Orthodox Church in Westchester County.

He was the only priest in America permitted to wear two jeweled pectoral crosses during services. He traveled widely representing his parish and the Orthodox Church and was a member of many official delegations.

He attended St. Tikhon's Preparatory School at South Canaan, Pa., and the North American Orthodox Theological Seminary. He was pastor of churches at Terryville, Conn., Old Forge, Pa., and Oliphant, Pa., before coming to Yonkers. He was ordained in 1924.

Active in local affairs, he had been chairman of the board of directors of the Russian American Memorial Park.

He is survived, in addition to his wife, by his mother, Mary Pishtey, of Bridgeport, two sons, the Very Rev. Joseph J. Pishtey, Jr., Pastor of St. Mary's Russian Orthodox Church in Waterbury, Conn., and Wallace Pishtey, of Yonkers, a daughter Mrs. John (Sonya) Perich of Yonkers.

Also three sisters, Anne and Olga Pishtey and Mrs. Mary Faas, all of Bridgeport, three grandchildren and two great-grandchildren.

На отходне Старому Року

Старий 1973 рік уж нас лишив. На своїй старенької шії несе та-ку саму стару торбу, а в той торбі він несе його добри і планини діла зо собом на другий світ! Меже добрыми ділами єст закончение войны во Вьетнамі и як тоже закончение шаленої войны меже арабами и жидами на Средньом Востоку. А меже планиными ділами єст там и планина политика нашого американського правительства, а то єст така уж барз перестаріла людска злоба, которую тут у нас назвали "Ватергейт". "Ватергейт", тонич нового, бо то стары и злобны людски сплетки и всяка злоба, приміром, заздрость, гордость, обман, перекупство, очернение человека чоловіком, гнів, помішане розумом через вежу до неба...

"Ватергейт", то стара ненавистна політика. Она была и у нас лемков, але мы ей не дали таке имя, як той політикі дали в Вашингтоні. Немудрі сварки, непорозуміння привели к войні меже арабами и жидами, а то лем што мы закончили таку саму "ватергейтску войну" во Вьетнамі. И хоц мы ей там закончили, то там дальше иде тата сама война, хоц наши войска сут дома, бо політика ненависти человека к чоловіку, то політика "ватергейта". Тотую войну ненависти человека к чловеку не можна так легко закончити, як войну з оружием в руках. И як довго у грудях людей сохраняется ненависть одного к другому, так довго будут и "ватергейти". "Ватергейт" єст гірший от меча, бо коли "ватергейт" провадит войну, то кровь не лієся, но його політика, то война, кровопролітие, побудуване єст на ненависти брат к брату, ближній к ближньому.

"Ватергейт" во Вьетнамі розлял много американської крові. Президент Ніксон заставив того пролітие американської крові и вернул наших синів к своим родичам. Из великої заздрости к Президенту явилася велика ненависть в самой столиці Вашингтона. Был створений ненавистный "Ватергейт". Цілый tot рік не чули зме нич інше, лем "Ватергейт". В президенті глядають всяких гріхів, а не видят іх сами в себе. Мы

На встречу Новому Року

Старий рочок 1973 уж нас оставил, одышол гет в темну ночь, а на його місце пришол молоденький, тілько що вродился, Новий Рочок! Най Старому Рочку буде добра пам'ят за вшытко, што оставил нам доброго и веселого, але най пам'ятуют вшытки люде того нашого великого світу, же що оставил зло-го, то тото треба памятати и зло-бу треба поправляти.

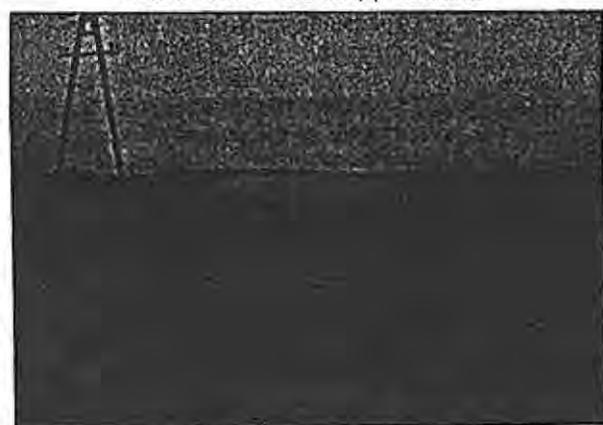
Нас лемків Старий Рочок лышыл поділеных и просвареных. Родний край Лемковина єст майже пустый, без лемків. Ніт народной школы на родной землі, ани тут на американской землі.

Желали бы зме того, чтобы в том року 1974, мы вшытки лемків: и russkы и украинскы, порозумілися и начали жити новым житьм, яке то життя помогло бы лемкам відіти Лемковину заселену лемками, а в каждом селі, чтобы были наши школы и наши церкви.

Мы жычыли бы собі видіти в том новом року 1974 ищи лішшу связь меже Америком и Советским Союзом на добро світу и його людства. Но мы тоже знаме, что Америка буде держатися своєї системи життя и Советский Союз своєї.

думаме, что в грішной торбі, яку несе "на другий світ" старий рік, єст и "Ватергейт". Тот "Ватергейт", если оставит за собом да-які сліди ту на нашої планеті, то будуть гріхи тых, котры выбудували тотую ватергейтску вежу до неба. И в том Новом 1974 року они будут суджены за свои гріхи Богом и людьми.

СЕЛО ЯСЮНКА ПОД СНІГОМ

Село Ясунка, повіт Горлиці, на Лемковині. На фотографии видно: Гранічне, Пасіку и Верх.
(Фото 1968 р.)

Appeal to All American Lemkos

Christ Is Born — Glorify Him!

Our newspaper "Lemkovina" and "Lemkovina Association" were founded on the motto, "God, America, Lemkos, Lemkovina".

Its purpose is to check and offset any influence and propaganda of Soviet atheistic Communism among Lemkos in America and in the world.

Recently, prominence and praise was given in the American Lemko press about life in the Socialistic Soviet Union, thereby creating an impression that all Lemkos support Socialism and Communism and its work in the world. This, of course, is not true.

Lemkos are known historically as God-loving, hard-working people, "hard" in character and patriotism. They form 80% of the membership in the American Orthodox Church, headed by His Beatitude, Metropolitan Irenei.

In the First World War, a Lemko Orthodox priest, Father Maxim Sandovich, was shot at a public square in Gorlice (then Austria) and dying he uttered his last words, "Long live Orthodoxy..."

Lemkos are deeply grateful and loyal to America for the rights of worship, opportunities, human dignity, free speech, and free ethnic press, including rights to the highest education, professions, and business.

The greatest calamity that struck the Lemkos in 1947 was their expulsion by the Polish Communists to the far and unfertile lands regained from the Germans in the Second World War. It was the Communists' political move, the reason for which they only could answer. But we believe that the whole world should know how the Lemkos were mistreated and suffered, being evicted in cattle trains from their own homesteads, inhabited for a thousand years. A Lemko historian describes it as the "Last Judgment". It pleased the Communists to commit such injustice upon its own citizens—the Lemko people.

Lemkos in America, both Russians and Ukrainians, have organized the "World Lemko Federation". It is the aim of the Federation to keep unity, brotherhood, friendship and cooperation (Continued on Page 4)

ЛЕМКОВИНА

независима лемковська газета, посвячена
справам лемків в рідном краю
на Лемковині і в цілому світі.
Предплата: 4 долари на рік.

LEMKOVINA

monthly independent Lemko newspaper,
dedicated to Lemko's affairs.
Published by the Lemkovina Press
Subscription: \$4.00 yearly.

P. O. Box 131, North Station,
Yonkers, N. Y. 10703

Stephen M. Kitchura, Editor

Што чути в Лемко-Союзі

На початку місяця січня 1973 року в Лемко-Парку, в Монро, Н. І., відбувся 27 Год. Съїзд Лемко-Союза. На Съїзді, завдяки антинародній, антилемковській політики Головного Правління Лемко-Союза, було уже майже наполовину менше делегатів, як було 2 роки тому назад, коли на 26-ом съїзді Л. С. викидували з організації та редакторства та роботи — Стефана Мих. Кичуру та Теодора Доклю, за то, що вони стояли за тим, щоб руські та українські лемки порозумілися та разом в Лемко-Союзі, щоб запротестували в Об'єднених Націях та всячі, де би їх було чути, та де би їх приняли, проти кривд, які були нанесені нашому краю Лемковині та нашему народу через насильне виселення лемків з родної своєї отцовської землі Лемковини.

Но зато на Съїзді явилися всякі "гости" та "прогресивни" агенти, які окончательно захватили владу в Лемко-Союзі в свої руки. С Канади пришли централісти, из Нью Йорку "прогресисти", а из Сойтского Союза пришли "гости", які всі они разом єдноголосно погодилися, щоб не протестувати против польських католицьких комуністів, які при помочі Сойтского Союза роспляли на кресті нашу Лемковину.

В списку Головного Правління та членів Центрального Комітета уж не видиме імя бывшого соломяного редактора та бывшого Голови. Предс. Теодора Горощака. Гол. Предсідателем був вибраний Іван Адамяк, по диктовці "гостей" из Сойтского Союза. Не вошов в склад Головного Правління Олекса Малюга, який, под музыку свого планного розсудка, за цілі два роки писав, (если уж дашто написал), — против Стефана Кичури та Теодора Доклі, та взагалі против українців, які мали захватити маєтки Лемко-Союза. Видите, брат Малюга, як Вам заплатили за Вашу роботу? Ми тут добре знали, але Ви ся того не сподівали. И теперішній редактор, Михаїл Логойда, також скоро вилетить з редакції, бо в днішньому світі штуцьни редактори не можуть довго обстоюти на роботі в народній організації, хоць можна сказати, що Лемко-Союз стратил всю народність, виїхав на ту дорогоу, на яку всі хотіли, жеба виїхав, то і так Михаїл Логойда довго редактором там не буде.

СОТНЯ РОЧНИЦЯ ЕМИГРАЦІЇ ЛЕМКІВ ДО АМЕРИКИ

(Продовження с ч. 11)

Хоць національно лемки як група тратяться в так званому "американському котлі", але все іщи яксьча часті остається при церквах та організаціях, що тіж має великий вплив на життя народні лемків на рідній землі Лемковини, на вигнанію та переселенію.

Ця еміграція до Америки та до Канади буде продовжуватися в другому столітті?

Можна сміло повісти, же так, що хоць тепер тяжко лемкові достати до Америки або до Канади, бо ани Польща, ани Чехословакія, ани СССР не хотят випустити лемків зі своїх країв, бо з лемків мають велику користь — лемки сут працьовити, здібні до науки, без оттігання платят податки, процентово барз мало ест преступників права, та т. п.

За остатніх тридцять років лем пару фальми прибули лемки до Америки та Канади: з Германії, де були вивезені на примусові роботи в часі війни з під американської, англійської та французької зон; з Польши по 1956 року; з Чехословакії в часі влади А. Дубчека. США тіж ограничують доплив нових емігрантів, але ланьцук еміграції буде іщи продовжуватися, бо близькі з родини будуть все старатися взяти своїх найближчих з Польши, або з Чехословакії.

МОЖЛИВІСТ ЕМИГРАЦІІ ДО ДРУГИХ КРАЇВ

Остатньо США та Канада обирають еміграцію, але появилася нова можливість еміграції до Родезії та Південної Африки (Африка), а найголовніше до Бразилії та Австралії.

До Бразилії сут найважкіші можливості еміграції для тих людей, які хотят заниматися роботицтвом. Шмат землі такий великий, як Європа от Атлантику аж по ріку Дніпро єст іщи незаселений. Уряд Бразилії старається тепер заселити ту землю та радо приймати нових людей, які хотят оселитися в тім краю. Будуються там дороги, міста та села, до того Бразилія уживає навіть войско. На наступних 5 років Бразилія сподіється оселити пів мільйона новоприбулих людей. Кажда оселяючися фамелія достає задармо

хуку, 250 акрів (100 гектарів) лісистої землі, запомоги 28 долярів на місяць та продукти споживчі аж до часу, коли ся ім зародит на іх фармі.

Клімат в Бразилії горячий (тропікальний), в лісах жде множества звірів та птахів, в водах є множества риб. З небезпечних для человека сут там зми, крокодил та інші звіри. Великом пляром того терену сут комары, які розносять малярию. Температура в часі року вагатся від 65—90 стопнів (як тут в нас в літі липец та серпень). Помимо тих дакотрів несприятливих варунків, Бразилія стане єдним з найбогатших країв, коли заселит тот пустий терен, бо не лем земля буде родила зерно та ріжни робітчики рослини, але і в землі крояться велики запаси розмітних копалин, лем треба то вільно очистити та загосподарити, то єст кромі фарм, побудувати дороги, електрозв'єні, фабрики, міста та т. п.

Можливо, же за других 100 років меже поселенцями в Бразилії найдутся і лемки.

Знаме добре, же тоти, що були примусово переселені до СССР та тоти вигнані на понімецькі землі — многи з них ради бы выхати, але іх не хотят пустити, єднак часы міняються, то и в тім напрямі можуть зайди велики зміни, що і лемки будуть свободни не лем вертати на свою землю Лемковину, але и виїжджати во світ, де лем єст можливість.

Найтота 100-я річниця лемковської еміграції до Америки буде тым моментом, же вшаки лемки зачнут думати о єдності, самопомочи та о планах на будущніст. Бо лем вспільні разом можеме єдни другим помагати та продолжати наше народне життя на еміграції в Стары Краю.

Теодор Докль.

ОТ РЕДАКЦІИ

Хоць редакція "Лемковини", в будущності, не буде згаджуватися з даякими мыслями, выраженими нашими кореспондентами, то она буде их поміщати на страницах "Лемковини", бо в Америці є свобода слова та печати, для того прошире наших людей написати о всьому том, що их интересує та що єст потребне знати нашим читателям.

ПОМЕРЛА НАША МАМА В СОВІТСКОМ СОЮЗІ

На 87-ом року життя, во Львівській області, Старосамбірського району, в селі Надыбы, в Совітському Союзі, померла стара лемкіня, Марія Кичура, родна мати Стефана, Ольги и Антона Кичура. Померла 20 вересня 1972 року. В письмі, котре пише їй внучка, дочка Антона М. Кичура, Любі, говориться сідуюче. (Письмо отримала Ольга Кичура Мейска в Детройт, Міч.):

"Дорога наша цьоцю Ольга и вуйко Ваньо и ціла ваша родина. Пишу до вас лист и хчу вас повідомити про сумну звістку, яка зашла в нашу цілу родину. Ваша мама, яка была найкрасшом бабом для вуніків и правнуків — померла в середу и були хованы в пятницю по обіді. Не лежали совсім хори. До остатку ходили и вшyтко казали. Тільки перед смертю мали величкі болі. Лежали вдома от середи до пятниці. Були дуже гардь дні, як их ховали, то юш так сильно світило и гріло сонце, що була горячка. В четвер був паразастас. Быв при них священник. Людей було на похороні страшно дуже. Приїхала вся родина наша. И навет моїй братової поприходили вшyтки братя. (То були братя жени Михаїла Антоновича Кичури, сына Антона Мих. Кичури). Труну несли от дому аж до самого цмунтаря. В понеділіок була за німа похоронна служба Божа. Баба (або бабка, так в Верхомлі називали бабусю), мала 86 років. Смерт нашої баби ест велике горе для мене, моїй мамы и нашої цілої родини. И докля буду жити, то іх не забуду. Кажду суботу я приїжджаю додому, то баба юш були на дорозі, все мя чекали. Они найбільше мене любили, бо мани раз не приїхала, жебы-м ім дашто не купила. Всі тепер плачиме за німа. Маленький Серійко (правнук Марії Кичура), каже: "Не плачте, баба іще приде". Вшyтко знає и каже, же бабу закопали до ями, а Любі плакала сильно за бабом."

Мы ся не сподівали, же они тераз помрут. Не хоріли и не були слабы, але рас пришла смерть и забрала іх. Тераз в хаті дуже сумно. Все ся здає, же баба пішла деси и має прити. Мама моя плаче кождый ден за німа. Зосталася сама, юш нема до кого казати (бесідувати). А так все обі по цілых днях казали. Рано мама встали, та пыталися, що на гнєска варити. А они юш казали: та звар того и того, а мі дашто лекше, бо я не можу таке істи. . . Всё ся обі радили и так по цілісіцьких днях, аж до остатнього дня. И тераз мамі дуже прікро без них. Але што зробиме, мусиме привыкати".

Нашу дорогу маму отпровашила на вічний отпочинок ціла наша велика родина Кичурів, Дзюбинських, Мейських и других. Мы лем можеме прилучитися к тому, що сказала Любі Кичура в своєму листі, а то: перенести жаль и смуток, за родном мамом, бабусом и прабабусом и сохранити память о ней на вікі.

13-го вересня 1959 року в Детройт, Міч., помер наш нянько на 81-ым року свого мирного життя.

Як пише Любі Кичура, то за бабом в понеділіок була отслужена Служба Божа, но и цілый похорон был християнський, то 31-го декабря 1972 року тут в Америці в Ровей, Н. Дж., в церкви "Голи Триніті", о. прот. Теофіл Д. Крегель отслужил Службу Божу за нашом мамом Марійом Кичура. Отец прот. Д. Крегель, то сын о. Митрата Даміана Крегель, знаного зо своих статей в газеті "Лемковина". Складаме сердечну подяку о. прот. Т. Д. Крегелю за його добре и міле християнське сердце и просиме и других наших лемківсько-карпаторуських, руських и українських священників послідувати о. прот. Крегелю.

Вічна пам'ять нашої мамі, так и всім другим мамам, которые були виселені з іх родного краю Лемковини и поселені на Україні в Совітському Союзі и днеска они уж не сут в живых!

(Тота посмертина вість за нашу маму була послана в редакцію газети "Карпатська Русь" на ім'я Теодора Горощака. Як потім дознали зме ся, то туту посмертну вість о нашей мамі читали на засіданні головного правління Лемко-Союза, и по короткій дискуссії, через голосование, рішили не помістити в газеті "Карпатська Русь", для которой то газеты Стефан М. Кичура переробил більше 35 років! Така то ненавист "Ватергейта", которая допровадила редакцію и урядників Лемко-Союза к так подлому и поганському ділу. То не поможет Л. С. в його народній роботі!).

НАШИ ПОКОЙНЫ РОДИЧЫ

В 15-ту річницю смерті нашого няня Михаїла Кичури, хочеме спомнити гдякі дійствия, які произошли за tot час от його смерті.

Пок. Михайл Кичура

Найважніше ест то, что хижка, на яку він вислав гроши из Америки, (бо наш нянько тоді был в Америці), то по сей день она ишисто стоїт. В 1967 року Стефан М. Кичура отвіділ ту хижку и дался сфотографувати на порозі хижки свого отца. Тото всець было поширене описано в газеті "Карпатська Русь"

Пок. Марія Кичура

и в календарі Лемко-Союза. А як редактором "Карпатской Руси" стал Олекса Малюга, то в едной статі в газеті "К. Р." він высмівался с той хижкою моего отца. Поляки в краю, которые силом выгнали наших людей на запад з нашей Лемковины, полюбили тот сміх Олексы Малюга. Potim зме чули, что наша хижка была выставлена на продаж, але не хотят ей поляки купити, бо они виділи коло той хижки и Стефана Кичуру, и його сестру Ольгу Мейску, які сут властителям той хижки и того грунта.

Наш нянько мирно прожил свои долги роки в Америці, которую він любил и шанувал. Любіл він и свій рідний край Лемковину, и завсіє споминала за свое рідне село.

Наша мама Марія Кичура, которая прошлого року померла в Совітському Союзі на Україні, тоже сердечно любила свое родне село. Село их, то Верхомля Мала, повіт Новий Санч.

Тепер мы лем можеме посмотреть на фотографии наших родичов. Живых уж их не будиме николи. Для того просиме всіх лемків, которые мають своих родичов в живых, щоб горячо их любили и шанували!

ХАРАКТЕР ЧЛОВЕКА

(Продовження)

С точки погляду на людське життя і на людський характер, відразу видно, що людська сваволя ци пак демократия, так ся розросла, що явно буде царство Антихриста, та всяко-го зла. Життя стає наївним. Всякий правильний авторитет є ненавиджений і атакуваний, навіть судія в суді на уря-довій лавці єст непевний сво-го життя.

Основним авторитетом люд- скої чинності є виконавцем Божих законів, як рівнож спричинником зла от початку світа быв чловек, ци пак муж і жена, щотворили супружеский житъовий союз. Як здра- вий житъовий, ци пак супру- жеский союз, то здравий и родинний продукт, то значить: здорове, розумне нове поколі- ня з добрыма рисами характе- ру, здібне управляти землью и богатствами природы, по Бо- жому вподобаню, єднак сво- бідна воля людська премінила- ся на шкоду людства и страти- ла контролю над доручином Божим — над Десят Заповідя- ми Божими. Житя людське пла- ват на морю сваволі человіче- ских огідних характерів и в рівній мірі загрожене супруже- ске житя и єст в непевності слідуючого дня. Мораль, як підвальина характеру чловека, тратит правильний, так бы по- вісти, авторитет, бо мораль, яко засада або основа чесного и богатоугодного житя посідає высокий авторитет.

Супружеске житя в гнешніх часах в високом проценті єст неморальне и потоптане вся- ким игноруваньем и виводят- ся з него елементы с небеспеч- ными характерами на шкоду для загального суспільства на вшытках одтингах людской діяльности. Супружеске житя стало коруптным и хробач- ливим и чест людська перемі- нилася в обман.

Поспішне темпо часу, ком- мерціяльны и матеріяльны вимоги штоденного житя об- тягают супружеске иснування, додают му горячки и смер- тельного роскладу. За едине лікарство и лікування — що світ терез знає — все єст най- красший спосіб — розвід. Хоц під религійним патентом право-славной и католицкой церк- вей розводу ніт, зато під софи- стичним укладом цивільного права єст оправдання и в біль- шості выпадків підстава на розвід, же штоденно масово

переводиться в дійсність. Зада- чом кожного чесного и свідо- мого чловека, повинна быти якыса против-дія такому стра- шному явищу и уладку моралі в супружескім и загальнім жи- тию.

Гнешка пришов такий час, тяжко ся смотріти на tot світ, повный облуды и роспustы. Нам тепер выдаются наши віт- цьове, діди и прадіди и наши предки з роду в род з іх мо- ральными обычаями, выгляда- ют для нас, як святы! Наші вітцьове и наши мамы прожи- ли численны рокы в супруже- стві, оточены численном фаме- лійом. О розводах нигда не было бесіди. Подруги в на- шом народі переживали помір- ковано, як радіст так и ріжни скорботы. Они шанували свою чест и не ламали шлюбну при- сягу. Поганство, яке было да- коли и яке тепер запанувало, не мало на них ніякого впливу, бо они были храмом св. Духа и хоронили Божы заповіди.

Чисте и згідливе супружеске житя подібне до жетворино- шения, чым оно на ділі и єст. Супружеске житя, то престол чести и отповідальности. Муж и жена, то авторитет, — в іх пошану єст Богом дана запо- від "Шануй вітця и матір твою, жебы тобі добре било и жебы ты довго жив на землі".

В каждой родині мати по- винна быти учительком, а отец священником! Нема высшой оффіры для живого Бога, як но- ве покоління, добре выховане и научене правд Божых, що в деяких выпадках так и єст, але як пізріме на худобу, то она поводится на ділі так, як єст по словах псальма 148: "Іслякое дыхание хвалит Господа", а люде, навет християне, пово- дяться гірше, бо ни не по като- лицьки, ни по православному. Вшытки змысли свого тіла уживають на шкоду себі и тым не служат сумінно Творцю своіому...

Голосом воліючого в пус- тині хцу знову вернутися до того, же як заїде біла і терпі- ня и крест в супружескому жи- ту, то лем терпливост лягри- мат тот розвод. В необходи- мом выпадку: розлучка от сто- ла, от постелі, моніачест, не- доторканост, навет отдаліня до іншої локальноти — мают оправдания, а розвід, то єст до- смертна чорна печатка на ха- рактері каждого мужа и жены, без огляду, ци винуватий, ци ні.

Характер чловека єст близ- змінний, а особенно рисы ха- рактеру: едни коротяться, а други продовжуються. Коротит-

ся любов, щиріст, вірніст, честніст, а продов- жуєся образа, ненавист, неприхильніст, хо- лодніст серця, всякого рода психоза. При тім треба ишы раз вспомянуть, же до розводу сут ріжни причини, як напріклад: надзвы- чайна влерост и незаложност особливо у женщины, надзвычайне пожаданя сексуаль- ми и матеріяльными засобами, неправильне ной активности, нерозумна газдівка финансово- руководство домашнім устаткованьом, нало- гове піянство и ростраты на непотребности, планни діти и недобры приятелі, религійны и политични росходженя, слабост здоровья, котрого небудь с подругів. То можут быти важны причини к непорозумінню в супружестві и може привести к розводу супругів.

(Окончание в слідуючом числі)

Appeal to All American CHRIST IS BORN — GLORIFY

(Continued from Page 1)

tion among Lemkos in America and in the world, and to work through the U. S. State Department and the United Nations in giving all possible human assistance to our suffering brothers under Communism and to those who eagerly desire to return to their homeland. That is why Lemkos must reject Soviet propagated Socialism among Lemkos in America. They must reject Communism because it is an enemy of Democracy, and hence an enemy of America.

Though Brezhnev offers trade agreements with America which may seem helpful in certain ways, we must be cautious of the already experienced Soviet duplicity. They sign with one hand and with other they give assistance to America's enemies (North Korea, North Vietnam).

America had great loses from Communism. Ovore 50,000 dead young men (among them many Lemkos), over 200,000 wounded, and over 100 billion dollars. Though the doctrine of co-existence may be necessary, the doctrine is not true, just as fire and water cannot co-exist, neither can freedom and slavery.

At the homeland, under Communism, Lemkos' churches were destroyed, closed, abandoned, robbed of valuable articles. In America, we can worship peacefully and in dignity.

At this coming Christmas, Lemkos will worship in their churches and sing the Troparian welcoming the Birth of Christ into the world. In the Troparion Christ is called "the light of wisdom", the "Sun of Righteousness". Such Lemkos' Christian conviction cannot be darkend by Marxism or Lenin's or Brezhnev's hypotheses.

Sending my best customary Christmas greetings to all Lemkos, both Rusins and Ukrainians. I appeal to all church members to help "Lemkovina" to attain the realization of its objectives.

Richt Rev. Mitrat Damian Krehel.

ВЫШОЛ ИЗ ПЕЧАТИ ЛИСТОК "КАРПАТСКА ЗОРЯ"

За листопад 1973 року було випущене из печати первіє число листка "Карпатска Зоря", под редакцією Степана Кекляка. Хотя то маленьке издание, но оно може розвитися в будущности в богате и велике, бо як видно с першого числа, то листок буде интересны.

Писати по листок на заповід:

STEPAN KEKLAK

R. D. 1. Box 174

Carbondale, Pa. 18407

Программа Союза «Лемковина»

Сут справы, які поединча особа не є в стані виконати, лем група осіб. В групі людей найдутся люди з розмаїтима талантами, котри та таланти можуть використати для вспільнога добра той групи або цілого народу. Для того нам лемкам треба своєї лемковської організації, котра бы нас вела в ясну будучість.

Хоць лемковських організацій єсть кілька, але то не зашкодит, як буде иши една всець, лем жебы она ширяла добры діла серед свого народа та на американським континенті і в Європі. А таки ціли ставят собі нова організація Союз «Лемковина», котри то ціли приймутся серед лемків, бо підвальні були юж побудуваны за попередні роки в Отділенні Лемкорусінів С. Ф. Л.

Зо Світовом Федерацийом будеме утримувати связ и в міру наших можливостей — будеме кооперувати. Будеме призовывать и други организації до кооперації в важных для лемків и Лемковини справах.

Наш статут буде слідующий:

1. Организация буде зватися — Союз «Лемковина» (Lemkovina Association).

2. Головный Уряд — предсідатель, його заступник, секретар, касиер и контрольна комісія (двох або більше членів) — влада виконавча.

3. Головна Рада, до котрої буде входіти Гол. Уряд и по двох членів с каждого огнива в терені — влада законодавча.

4. Огнива — влада на місцях, де проживають наши люди, то єст по містах, селах и осадках робочих. Склад огнива: предсідатель, заступник, секретар, касиер и контрольна комісія. Жебы заложити огниво, то може быти двох або трьох людей, котри можуть сміло провадити роботу серед наших людей.

5. Головний Уряд и Головна Рада буде виконувала свої роботи на еміграції в США и Канаді. Огнива буде вести свою роботу там, де они были заложены, покаль там будуть наши люде заинтересованы в ведению той роботы. Головный Уряд буде керувал вишуками справами, котри ухвалит Головна Рада, а Огнива можут давати проекти и робота их буде залежна, где они ся находят: в США и Канаді задачом их буде притягти до Комитету наших емінштрантів и их потомків, котри бы лем дали свои пропозиції и помоч финансому. Таку саму ролю мают сполнити огнива в СССР, Югославії и во всіх других країнах світа соціалістичного и капиталистичного. Специальную ролю мают до сполнения наши люде в Польши и Чехословакії, бо ту находиться наша земля. Огнива в Польши и Чехословакії можут організоватися, если то можливе. Членске в США 3 доляры, а в інших країах члены сой усталят сами високості.

Лист з Лемковини

ЖДЫНЯ — Христос Раждается! Мій найдорожший приятель Фецку! Так я Иван витамся с Тобом и с твоим фамелійом з Рождеством Христовым и з Новым Роком.

членского.

6. Задачи всіх нас членів и урядників з высше вспомінущих урядів:

в) зберати фонды на справы наших людей от наймолодших до найстарших в ряды нашего Комитету, висячночи ім за што наш отдал ся боре.

б) организовати школы нашого языка и выдавать підручники шкільны и усвідомляючи литературу на нашим и других языках.

в) зберати фонды на справы народны, шкільны и культурнопросвітительны.

Повысший статут, хоць короткий, але наразі нам вистарчыт, лем всі разом стараймся його впровадити в жыття. Кроме повышшой организаційной программы будеме старатися створити Специальны Комитеты, котри бы вели специальнно важны справы, а тых важных справ назбераляса барз дуже. До найважнішых Специальных Комитетів зарахуеме:

1. Комитет «Наша Школа», котрий займется выданьем підручниковів школъных з лемковского языка и других предметів, як так само помочнай литературы и матеріялів. Комитет юж зачал роботу.

2. Комитет Політичны, котрий бы занимался лем спрavами поліничными — роботу начне в найближшом часі з хвильом выдання «Манифесту» и розослання Мемориалу до всіх членів О. Н. и лидерам СССР, США, Польши и Чехословакії.

3 Комитет до Справ Музею и Архиву.

4. Комитет до Покупки Фармы, котру бы розпарцелювано меже членів нашої организації.

5. Комитет Помочы Лемкам и др.

Повысши пят комитетів мусят быти створены, но и штобы зачали они свою діятельност, треба лемковских охотників — молодых и старших, треба помочы финансовой, треба ваших розумія и сил физичных. Будеме чекати на охотників! Думаме, же каждый буде мал якысе занятия, если лем буде хотіл помочы свому лемковскому народу, розсіянуому по цілому світу. А ци то не найважнейший гонор помагати своему народу?

Організація Союз «Лемковина» буде тісно связана с нашем Церковью и Духовенством.

Не чекайме на дакого, же дахто за нас зробит роботу, лем сами бермесь за діло, а за недовгий час увидиме добры наслідкы. Не критиком, лайком и брехунством, лем тихом и наполегливом роботом доконачме того, чого жадат от нас наш лемковский народ и наша вічнозелена Лемковина. З Богом до діла!

Організаційный Комитет.

Мы позійтаеме здоровы и Вам такого здоровья жычыме од Господа Бога. Доношам тобі, што в нас літо было барз мокре, то травы зросли крас, но и выштко іншее ся вродило добрі, лем овес мало хто молотил, бо не было зерна нич — хоць на солому зріс крас. Мы гев тепер сіеме жыта озими, бо зимы сут лагіднішы, то не вымерзают.

В грудню м. р. впал в нас великий сніг, але тепер виштко тае, то лем наробило нам дуже болота

Мы гев в Ждыні жыеме дос добрі. Гурток співу «Лемковина» ся разлетьл, бо инструктор Трохановский поіхал на захід. Але з якого поводу?... то не знам. Ходят розмаіты чуткы, але факту не знам.

Наша молодеж виштка розходится «по світі». Не хоче она дома быти, хоць тепер сут велики можливости газдувати. Моі діти так само пішли по роботах в керунку, в якім покійчыли школы, лем една дівчына ест иши коло нас, але по вакаціях и она выбераться до школы, то лем зостанеме сами на старши рокы.

Священика маме барз доброго, молодого, люде дуже задоволены з него.

Гев приїжают до нас чысленно лемкы на урльот з Советского Союза и од вас з Америки. Але в Советском Союзі планые люде жыют, як в нас, то приїжджают сой хоцкі лахів накупити. Я тіж таі іздил до них юж два разы, то лем ем дуже грошей выдал — мы гев иши «панове» зо вишткы.

Доношу тобі, што ваш лягтік, там де сте мали стоянку, вырубали. Чудове дерево там было. Вырубают юж вишткы рештки, які зостали, з лісів в Ясюнці. Тут виштко на гальон, як жебы іш штоси гнало. А што ся діє, то не знам.

До Волівце ребят дорогу и то таку крас, што быс не завірил — юж сут на волівскім хотару коло Банці.

Волівчане газдууют барз добрі — навет воду допроваджуют юж до своїх хиж.

В попередні рокы зывірина — дики, медводі, вовкы, жубрьи и др., нам барз докучаля, але тепер юж менші докучають, бо деси ся выселили и лем де-неде трафляются дики. Мы сой гев жартуеме, же «бояться руснаків».

Як наши люде газдууют на заході, то не знам. Але як ем был там в попередні рокы, то ситуация подібна — молодыя росходятся на роботы до: Любина, Глогова, Легіць, Вроцлава, Зеленої Горы и др. міст, а стары зостают на газдівках бара там молодеж заганяется до погарика, што не приносит за собом нич доброго.

На тім кінчу с тобом писемну розмову и засылам найсердечнішы пожелания веселях Свят, зеславого Нового Року, штобы Господ Бог дає вам здоров'я и щещя, доброго спокою и всього, чого собі желаете сами. А не забудте весело заспівати з нами коляду «Бог Предвічный».

Іван зо Ждыні.

ЛЕМКОВИНА

независима лемковска газетка,
посвячена справам лемків в рідному
краю на Лемковині і в цілому світі.
Іздає "ЛЕМКОВИНА ПРЕСС"
Предплата: 4 долари на рік

LEM KOVINA
monthly independent Lemko newspaper,
dedicated to Lemko's affairs
Published by LEMKOVINA PRESS
Subscription: \$4.00 a year.

LEM KOVINA
P. O. Box 131, North Station,
Yonkers, N. Y. 10703

Stephen M. Kitchura, Editor

ПІСЬМА ЧИТАТЕЛЕЙ

Юнкерс, Н. І.

Дорога редакція "Лемковини":
В коперті запечатану, чисто на-
друковану, на прекрасном папері,
достав ем Вашу газетку "Лемкови-
на". Як я отримав ту копертку, то
аж по мі мороз пішов! Ми думали,
же то юх по Вас! А ти Бы ся ото-
звали і обіцяєте, же приде и друге
число Вашої газетки.

Даю Вам таке предложение: по-
сылайте мі газету в коперті, але
жебы пришла скоро, то я Вам ту
посылаю 11 коперток, заадресованы
от Вас до мене и зо стемпами, то як
будете мати газетку готову, то лем
вложите ей до копертки, то на дру-
гий день она мі буде уж на мене чека-
кала в моїй поштовій скринці, чым я
приду з роботы. А бояся, бо и жена ей хопила в руки.

Мого імені не подавайте до
газети, бо я ту жью меже "союзни-
ками", а они не мають Вас ради. То
ваштко перейде, а настане ліпше
отношение меже лемками. Вы лем
высылайте Вашу газетку "Лемко-
вина", а я Вам вынагороджу стори-
цею.

С уважением к Вам —
Ваньо с під Кичера.

Шелтон, Конн.

Дорогий краян С. М. Кичура!

Хоць мы до ся не пишеме, бо зме
барз близко не знакомы, лем зна-
ме ся так кусьцько по лемковскім
роді, але затонич. Я и так Вас ша-
нуя, як доброго и вірного сына на-
шої изтерзаної Лемковини. А
што мя побудило написати до Вас
листа, то Вам зараз повім:

Мі доручено было маленьку газет-

С. Пыж на многих с'їздах старался
образуміти, что ім треба найперше
за Лемковину дбати, а не роспинати
за "поневолених" имперіализ-
мом народов, але то мало помогало.
то на одном с'їзді в Юнкерс, Д-р С.
С. Пыж сказал им так: "Вы идите гет
з Лемко-Союза, бо вы не помогаете,
а розвивате Лемко-Союз. Вы сте за-
тым, что поляки зробили добре з
насильним переселением лемків, а
мы зме напротив, то зато мы не
можем разом в едной организации
працевать, бо же меже нами есть ог-
ромна ріжниця што до нашого на-
рода и його краю Лемковини."

Припомните собі слова Д-ра С.
С. Пыжа, братя в Лемко-Союз, и
не насмівайтесь над ним по його
смерти, бо то буде мста для Вас са-
мых.

А Ваньови Адамякови візли в голо-
ву бюсты. Та кому они потребни? Ваньо Гунянка и Д-р С. С. Пыж
хвад никаких не любили и зато ани
фотографии за себе мало лишили,
а то показує на то найліпше, бо ре-
дакція "К. Р." глядат их фотографій.

Не бюсты тут потребни, штобы
почити старого лемка Ваня Гунян-
ку, а треба организовать хоць одну
народну школу, выдати календарь,
постояти за туто идею, за которую він
был судженый на смерт, а то за
свободну Лемковину! В його селі в
Лабові поставит школу и нагнати
до неї полно дітей, то буде йому
памятник, а не пусты бюсты.

Що чути в Лемко-Союзі

В прошлом числі "Лемковини"
мы торкнулися ситуаций в Лемко-
Союзі. Надышли на то просьби,
штобы все писати и об'ясняти о
том, что твориться в Лемко-Союзі.
Мы мусиме найперше сказати, что
не мame наміру нападати на никого,
бо мы не зме того духа ани зме не
мстивы люде, жебы нападати на
руководителей, редакторів и лая-
кіх зарозумілых членів Лемко-Со-
юза. Але мы приобіцялися уж по-
передно, же будеме об'ясняти то,
что робится в Лемко-Союзі. Для
приміра, хочеме сказати, что Сте-
фан М. Кичура дальше уж другий
раз послі 26-го с'їзда Л. С., предпла-
тив собі газету "Карпатську Русь",
и уж много раз встрічался с тепері-
шним редактором "К. Р." Михалом
Логойда, то тото не означат враж-
ду, тогды, як ани еден урядник Л.
С. газетку "Лемковина" сой не
предплатил, але ей охотно чытают.

Хочеме звернути увагу на то, же
як эми писали, же Лемко-Союз за-
хватили українці в свои руки, то
тото каждый може тепер уж видіти,
бо даже в редакційну колегію
были выбраны, здаєся, Максим Но-
вак и Йосиф Фрицкий. Тепер уж
зме чытали, что іх там бракло,
лем остался з українцями Николай
А. Цисляк, котрый, як знаме, совсім
добре не чуєши, слабенький, и в пи-
саню уж тратиться. Так тепер там
осталися лем украинці, "прогрес-
сиви" українці, котры за послід-
ни роки послі насильного выселе-
ния лемків, поддержували польських
коммунистів, а не бідных лемків?

Пишут в газеті "К. Р.", же хотят
притягнути до організації молод-
дех крайову и тут рождену. Моло-
дые люде тут рождены в Америки,
вірят и любят Америку, а Вы, до-
рогы братя з Лемко-Союза, плюс-
те на Америку в каждом числі сво-
їй газеты, то як Вы можете тых
молодых людей достати в Л. С.? А
молоды емігранти тоже к Вам не
підуть, бо они сут сыны свого народа,
а не агенты чужой власти и "чужої
системы. Они во своїм большинстві
стали гражданами Америки
и служат Америці. А тото, што пи-
шеся в газеті, то сут лем выхвалы
чужых, а не лемковских интересов.
Плач за Чили, выхваление Кубы и
Індіи и других прихвостників ком-
мунизма ясно показує на то, что
Лемко-Союз и газета "Карпатська
Русь" вышли на туто дорогу, на
якой тепер нашлися, а то на дорозі
союзників и прихильників интерна-
ціонального коммунизма.

Припомните собі, што самых
тых людей, "прогресистів", Д-р С.

ку, што ся называют "Лемковина".
Так я в тій маленький газеті вы-
читав барз великих слов, де Вы на-
писали и почтили и підняли барз
великий престиж и велике пошано-
вание для своїй покойной рідної
мамы, блаженnoї памяти, Марии
Кичура, которая упокоилася на 87 ро-
ку життя.

Ваш лист, де Вы так високо оці-
нили свою маму, то Вы показали ся
добрим сыном не лем своей ма-
мы, але и вшытким лемковским
мамам, которые имеют ту в Америці
своїх сынів и дочек, но никто з
них никогда не написал о своей ма-
мі с таком любовью и пошаном до
своїй мамы, як Вы написали.

Мама, то велике и прекрасне то
слово и оно прекрасно звучыт.
Слово "мама" звучыт, як найкрас-
ший и найприємніший голос звона.
Ніт, не найдете нигде у никого
більшої любви до дітіні от рід-
ної мамы. Памятам за школьной
лавки, да мы чытали:

"Мамо моя люба, рідна моя ма-
ти, ты про діти любы квіти, дуже
любиш дбати. Я тебе сердечно вся-
ди споминаю, о твоє я счастье Гос-
пода благаю. . ."

Видите, мій любий краян, 70 ро-
ків минуло, як я того чыта в школі
лі и до днеська не забыв ем.

Не виджу я от наших надутых
"патротів" такої любви и пошаны
до своїх родичів — отца и матери,
яку я виджу у Вашом сердци. Вы
не повстъдалися николи написати
за своїх родичів, а все сте их при-
лично и з великим достоїнством
обожали. Чест и слава такому сы-
ніви, што шанує свою рідну маму
и свого няня!

Кромі рідної Вашої мамы, кот-
ру Вы так любили и любите, есть
и ищи у нас всіх друга любяща наша
мама, а то Лемковина, которая днеська
поругана, обскублена, збита и скоп-
ана, лежит на землі и протігат
свої стареньки руки ку своим сынам
и дочекам, которых живут в Америці и
благат іх зо слезами в очах о по-
моч для ей житя. . .

Пройдисвіт Д.

Коли не мучыт совіст

Вырвав ем зо землі колиси вкры-
тый мохом великий камінь. Ани на
моім полю не быв, ази никому не
заваджав, а я го вырвав в молодой
пустоті и катульнув на друге місце.

Одышов ем пару кроків и яксы
дивни думки розкололися в мої
голові.

"Може ліпше му было на старым
місці, там де лежав, де вріс в зем-
лю?" — подумав я.

Вернув ем ся, взяв осторожно в
руки тот камінь и зложив самисінь-
ко так, як ем го застас.

И здавало ся мі, што было му до-
брі, што пребачив камінь. Пішов ем
в свою сторону, и мі добрі стало и
совіст мя не мучыла.

Петро Мурянка.

(З Лемковской Сторінки "На-
шого Слова").

Так осторожно Петро Мурянка
дал порозуміти полякам, которых не-
потребно рушали лемковский, мо-
хом оброснений камінь з місця, а
назад його не положили, а Мурянка
свій камінь положив там, откль го
рушил, и зато совіст його уж не
мучыт. . .

In Memoriam

IN MEMORIAM
Rosalia Moskowski

October 27, 1973, age 75,
Forest Hills, Pittsburgh, Pa.
Born in Ozenna, Jaslo,
Lemkovina.

Rosalia Moskowski, after a year's severe illness, died Saturday, October 27, 1973. She was 75. The daughter of Simeon and Anna Kosko Kitzcak, she was born in Ozenna, Jaslo, Galicia (in the old Austro - Hungarian Empire) October 10, 1898. She emigrated to the United States in 1913 to New York City where she attended services at the St. Nicholas Russian Orthodox Cathedral. After one year she moved to Pittsburgh, Pa. where she met and married William Moskowski of Ticha-nia, Krosno, Galicia.

Early in life she was left with three children to support. Having had only a meager primary education in Galicia, she had a difficult life. Through hard work and perseverance, scrubbing floors and doing laundry, she somehow, through years of tears, managed to raise her daughter and two sons to adulthood. She was an ardent Russian Orthodox Christian and her nobility of spirit gave her children a sound religious foundation. Her sacrifices and guidance inspired all three children to receive college educations. Throughout these difficult years she never forgot to communicate with and aid her relatives who remained in Galicia. She even found the time and energy to study and become a Naturalized Citizen of the United States, an accomplishment of which she was justly very proud.

In later years she traveled with her children to visit New York City where she eagerly attended services at the St. Nicholas Russian Orthodox Cathedral, and had the opportunity to visit the Statue of Liberty. She vacationed at Lemko Park several times where she met many old "krajane" from Lemkovina. As the years went by the early struggles for survival with her children began to take their toll. Her last years, except for several months in hospitals, were spent with her children at home with love and affection. Parastas was served in the Richard

A. Wolfe Funeral Home, East Pittsburgh, Pa. Divine Liturgy and Panikhida services were held by the V. Rev. Ivan Ladizinsky at the Holy Resurrection Russian Orthodox Church of Forest Hills, Pa. She was laid to rest in the family plot at the William Penn Memorial Cemetery, Churchill Borough, Pa. October 31, 1973.

After the funeral relatives, friends and visitors were invited to a repast arranged by her children and served by the members of the Holy Resurrection Women's Guild in the Church Hall. Her children sincerely thanked their relatives and friends for their expressions of sympathy and the beautiful spiritual and floral bouquets.

Surviving her are a daughter, Anna; two sons, Joseph and Michael; a grandson Joseph, Jr.; three sisters, Mrs. Nellie Zemlanski, Toronto, Canada, Mrs. Eva Kotterha and Mrs. Mary Kynch in Europe; one daughter-in-law, nieces and nephews.

She was the Beloved Mother of her children who loved her dearly and who will remain with her in Spirit Forever. Rest in Peace and Vechnaya Pamyat, Beloved Mother, and may God Almighty grant you a Place in the Kingdom of Heaven.

~~~~~

Померла Розалия Московский

В субботу рано 27-го жовтня (октября) 1973 року, в дому, ослабли наша Дорогая Мамуся Розалия Московский і померла в госпіталю в tot самий день на 75-ом року свого тихого і замічательного життя.

Наша возлюбленна Мамуся були сильно хворы цілій рок в домі.

Мамуся були рождені 10-го жовтня (октября) 1898 року от родичів Симеон і Анна Коско Кітчак, в селі Ожинна, повіт Ясло, на Лемковині.

Приїхали до Америки в 1913 року. В Нью Йорку они ходили до Русского Православного Собора св. Николая. На другом року свого пребування в Америці, поїхали до міста Піттсбург, Па., и там поздніше вишли замуж за Василя Московського, родом с Тихані, повіт Кросно, на Лемковині.

За молодих років наша Мамуся сами виховали нас троє дітей: одну дочку і двох синів. Робили они в денні і вечерами, щоби заробити на хліб для своїх дітей. Ми в тоти часи носили полатаны вахи, але все були чисто випраны и випрасуваны. Наша возлюбленна Мамуся трудалася тоже чищиною чужих хат і вахів, але все то было лем для дітей, щоби их прокормити и приодіти. А тепер на старші роки мы сами собі кельо раз подумали, же наша Мамуся були нераз голодни, але дітьом дали істи.

Покойна наша Мамуся виховали дочку і двох синів, і казали дітьом ідти дальше до вищої школи, до університету, щоби наше життя було лучше от их життя. Мамуся були глубоко віруючи Руских Православных Християнок и все учили діти свої молитися Богу и благодарити Богу за все. Они виховали нас в духу релігійном и в духу лемковском. Мамуся дуже школы в Старом Краю не мали, але ту ся учили серъозно, и потім достали Америком житю, а и потім достали аме-

риканське гражданство. Ціле своє життя тут в Америці наша Мамуся сидили зо своїма дітьми дома и с великим и сердечном любовью их обогрівали.

Похорон отбувся в середу 31 жовтня, 1973 року из Русской Православной Церкви, в Форест Гіллс (Піттсбург), Па. Там о. Ладижинский отправил Службу Божу и Панаходу.

Тіло пок. Мамусі передано землі на цимантарі "Вільям Пен Меморіял Семетери". Послі похорона діти запросили всіх учасників похорона на закуску до церковної галі.

Діти дякують сердечно всім тим, котри прислали квітки або подавали на Службу Божу.

В великому смутку оставили дочку Анну, сынов Йосифа и Михаила; внука Йосифа, Мол.; сестру Настю Землянскую в Торонто в Канаді; як теж дві сестри Єва Котирга и Марія Кунч, котри живуть в Старом Краю; невістку; сестрины дочки и синов.

Мы любили нашу Любезну Мамусю сердечно и будем с Мамусью Духовно Навікі! Лем спій спокойно и Вічна Память, Дорога Мамуся! Дай Боже Вам Царство на Небі!

Характер человека

СУПРУЖЕСТВО

(Окончание)

Три роки тому в Скрантон, Па., був выпадок розводу на підставі штоденних суперечок и влерости. Бывали выпадки, что жена покляла мужеві "діннер" на стіл, а потім копля до стола, що аж стіл ся перевернув, то потім жена повіла свою мужеві так: "Тераз іді на пілозі, як пес!" Або бывали таки выпадки, что тата сама жена хапала за ніж и під загрозом острого ножа часто выганяла свого мужа з дому, як найскорше могла. Муж был 76 років старий, а жена была 45 років. Были женаты за 20 років и мали двое підростеных дівчат. За газетом "Скрантон Трибюн" з певної даты місяця лютого 1970 року подаю то, що суді Конабай висловів ім при розводі велике здивування, же за 20 років іх супружеского житя, и так знайшовся якийсь момент прязні, що сумілінно сповнили закон природи и скористали з привилею супружеского житя, що придбали двое діточок. . . *

Супружеское житя, то закон природы и повеління Боже и тіжко вырахувати або предвидіти, для кого зно буде цвітуча ружа, або солодкий медок, а для кого болюча рана або тіжкий крест.

Лемковска народна весільна співака пояснят нам правдивий сенс супружеского житя: "Як ем присяга, то аж мі ножки терпли, же ся не попушу аж до самої смерті".

Кінчу туто стать, а друга буде, як Бог допоможе нам вшyтким, на тему: "Як мы мыслиме".

Степан Кекляк,
Карбондейл, Па.

STEFAN KEKLIK
R. D. 1, Box 174
Carbondale, Pa. 18407

НАШИ ЦЕРКВИ

ЯК ВЫГЛЯДАТ ЖЫТА
В НАШИХ ЦЕРКВАХ

Наши люди, котры приехали до Америки в часі остатнага століття побудували множэство меньшых і веckых церквей, при котрых развивалася буйне жыцьця, але на загал мало о тым пишется в нашай прэссе. Для тога наша газета "Лемковина", котра взяла сабі за девіз "Бог, Америка, Лемкы, Лемковина", радо будзе поміцьці альбомы корреспонденции за жыцьця наших церквей, в котрых большіст парафіянів называлі себе карпаторусінамі або лемкамі, бо мы всі свой людзе, лем "мачоха" история причынилася да тога, што наши людзе поділены на многія группы під вэглядом нацыональным і релігійным.

Напевно многі наши людзе чули за ёдну з наших красавых церквей на американскім континенті, за Православную Церковь Пречистой Діви Марыі в Юнкерсі, котра недавно побудавана, красуеся серед дерев в північній часті Юнкерсу коло Бродвею (Ровд 9), а на захід од неї плыне лініва ріка Гудсон з ёй славным на цілый світ скалистым берегом званым Палисайд — от стороны Нью Джерзи штату.

Жыцьця той церкви ёсть дуже буйное, а то завдякі ей высокое свіщеннаго і активнаго священника о. Е. Козара, як також активных і трудолюбивых парафіянін. Парапія о. Е. Козара не ёсть барз велика на число людзей, але жыют они не лем в Юнкерсі, а и в других окольных селах і місточках, як Гейстинг, Осинінг і другі. При церкви развиваются буйно: клуб спорту для хлопців от 11 років взвыж, церковный хор — выступающий также часто з програмом народном, дос богата бібліотека им. Наумовича, школа русскаго языка і релігії, тга bingo і многія другі клубы; выдаваны ёст бюллетин, як також организуваны сут ріжны предприятия.

Єдным таким важным предприятием минулого року, было предприятие в честь о. Е. Козара за його 25-літній труд на благо Бога і нашаго народа ту на американскім континенті. Штороку так само одбываются представления для дітей і дорослых т. зв. "Йолка". На такім предприятии-гостині маў ём честь быти и я 13-го января того року. Велика галя під церквом была заполнена парапіянінами, котры сіділи при 5-х шорах столів іздовж галі в групах фамелійных. За знаных мі и многімі наших чытателямі были там: фімеляня б. каніслімана в Юнкерсі Ніколя Бельо, фам. Данила Журав, фам. А. Гвізд і много других фамелій од наймолодшых до найстаршых.

На програмі того предприятия, кроме богатой гостини, была показана на чудова удекоруванай сцени "Шонка" з правдивымі троіма царями, пастушком, ангеламі і Родителями Новородженага Ісуса. Молоды акторы прекрасно сполнили сваі ролі, рецитаторы выразично рецитували свои поэмы, а потым давінкыма молодымі голасамі співали многія коляды — по англійскамі і по нашому. До співу прекрасно пригравала Петрися Обрізок (дочка малой краяники Піартко з Кривой). Комі "Шопкы" і співа учнів

прекрасно колядувалі да в часі гостини, были показаны два фильмы — еден для дітей, а другій для старых. Фильм для старых быў дуже поучны, бо представлена на нім жыцьця релігійне в России Царскій і в Савітскім Союзе перенесло всіх думкамі там до Старога Краю. Фильм тот, на мою думку, быў дуже добрым показом для наших старых і молодых американцаў, бо дал він об'ектівны образ за жыцьця Православной і других церквей на территории России 20-го століття.

Кромі тога были ішы і выгравакі, де пару щастливіцам удалося выиграти прекрасныя річки, як телевізор і другія праізы. На конец св. Ніколя раздал дітьм подаркы, а вечором быў забава.

Треба признаці, же предприятие повысіше было дуже удалым, а не лем для тога, же повысіша програма была богата, але і зато, же за дохід з того предприятия церковна галя взбогатілася в нове пінно, на котрім П. Обрізок будзе лекші грати на другій раз, а дітьм лекші співати.

Т. Докля.

Кажды лемко повіден придбати собі книжку

Наша Громада

в котрой описана ёст трагедия нашаго народу в 1947 р. Ціна книжкі лем 2 долары. (Дохід з продажы книжкі будзе призначены на выданіе Букваря і других книжок). Замовленія высыпіта на адрес:

Teodor Dokla
Morsemere Pl.
Yonkers, N. Y. 10701

Свій до свого!

Если хотите купити смачны і свіжы выробы мясны, то не забудте зайды до мясарні

ВАСІЛЯ і МАРИІ КРАВЕЦІ!
YONKERS MIASARNIA
39 Lockwood Avenue
Yonkers, N. Y.
Tel. 965-1665

Придбайте собі зараз

РЕКОРДЫ

з лемковскыми співаками і мелодіями ИВАНА ГОЧА с Канады. За рекордами пиште на адрес:

Mars Records
26 Limerick Ave.
Weston, Ont., Canada

НАША ПОРADA ЧЫТАТЕЛЯМ З НЮ ЙОРК СІТИ И ОКОЛИЦІ

Для тога, же вышыты продукты спожывны і склепах дорожніют с кождым роком, то добра бы вам знаці, же дуже тунішне можете купіти туты самыя продукты і магазінах "Голсіл" - гуртовіх. Треба лем мати анто і злікати на "Бронкс Маркет", де шынкотка накупіте на половину тунішне, а потым поділіцца зо сноім братом, сестром і сусідом. Достатнія там дуже легко — Н. І. Трувей выїзд на 155 стр. коло Янкі Стедіону.

НА ВІЗІТІ

- Выпете чаю?
- Я не пью чаю...
- А може каву?
- Я не пью каву...
- А "виски" і соды?
- Я не пью соды...

Добре предложение

Чытатель нашей газетки "Лемковина" з Юнкерса, Н. И., в своем письме в редакцию, дает предложение сам выполнять, но прислав нам 11 коперточек такого размера, в якой была присланна ми газетка "Лемковина" для скорейшей высылки йому нашей газеты. Треба знать, что газетка "Лемковина" высылается третьим классом, то часом заберет доставкою, чым приде читателю до його дома. Мы одобряем предложение читателя из Юнкерса и просиме и других йому послушавати.

B L A C K Y
Blacky is my little cat.
He is getting very fat.
One day he saw a rat.
Then my Mother said, "scat!"
Donna Dokla, 7 years old.

Фрайр и Фрайрка

И гнес фрайры и фрайрки
Ходят, як давно, на вечірки.
Лем же днес люде молоды,
Выштко оначат ведля моды...
Я ся залюбит Пазя в Антку,
Та сой вызначат "рантку"...
Гнеска, ци кривый, ци горбаты,
"Леворвер" каждый мусіт мати;
Як мы хто драсне по гонзірі,
То вам бріх "махром" гнет роспоре.
"Чысту" попіват, курит драмы —
Отважный, але за дверімі...
Сліпав по польськи — свое забыв,
Аж ся дивуют стари бабы!
Бо каждый фрайр тримат моду,
"Крават" завяже під бороду,
"Райткы" натягне — пак камашы,
Такы то тепер хлопці насты.
В руках паліца заграниця,
В кишэні ядваб — хустка "слічна",
Шапка на бакер с фантазію,
Лем не зачынай с том "бестном".
Бэ хлон горячий як сіриничка,
Але и голові... січка!
А фрайрка тіж, як сірка,
Дівка тлуста і набита:
Мешты мае, як попытка,
Велькы, тісны і незграбны!
Зато пончохы ядлабны!
Злоты зубы — гладка цера,
Робіт око до фрайера!
"Декольт" шырни, же аж брыдко,
Моіствы, видно вышыто:
Шню, груды и лопатки...
А "дрес" в квітки, або в краткы.
"Блюза" чыста "пепельнна"
И кокарда темно-сіня...

Сват.

Lemkovina

ЛЕМКОВИНА

God, America, Lemkos, Lemkovina!
Бог, Америка, Лемки, Лемковина!

Поневолені лемки цілого світа, об'єднуйтесь!

No. 3 (14). MARCH-APRIL, 1974. P. O. Box 131, North Station, Yonkers, N. Y. 10703

МАРТ-АПРІЛЬ, 1974. Vol. 3.

A Thought

While reviewing matters concerning the plight of our Lemko peoples it occurred to me that our newspaper "Lemkovina" and our dedicated Editor Mr. S. M. Kitchura and his dedicated team of co-workers must have more assistance to survive the tremendous work-load and financial burdens which confront the "Lemkovina Association". Two or three individuals, though inspired by high ideals and sincere dedication, can become over-burdened by limited facilities and limited funds. This is especially true when the opposition to a worthy cause comes from an older establishment and well financed group. To be strong is to endure. There is strength in the "unity, brotherhood, friendship and cooperation among Lemkos in America and in the world." When someday the "Lemkovina Association" and the "Lemkovina" gain greater strength even the opposition, under an enlightened leadership and membership, will extend a friendly hand of cooperation to eradicate old differences. Such a happy conclusion to the rift among the Lemkos in America and Canada and the world could give birth to the reality of a "Republic of Carpatho-Russia Lemkovina". Our American State Department and the United Nations would be duly impressed by such a show of unity and devotion among Lemkos. And, with such a dedicated display of sincerity even the Communist government of the Soviet Union and

its satellites would be open to suggestion . . . even if only to improve international relationships.

To provide strength to the "Lemkovina Association", the "Lemkovina" must be strong. No organization can endure without a strong means of material and spiritual communication between the people and their leaders. When someday the "Lemkovina" grows into strong maturity and the opposition sees the light we may witness a wedding of Lemkos. We may witness the publication of a united press . . . the "Carpatho-Russian Lemkovina".

"Lemkovina" must grow and become stronger to promote the "Lemkovina Association". To achieve strength we must provide working and financial assistance to the Editorial staff. A thought to provide assistance has developed into the following proposed plan. To assist Mr. Kitchura and his staff it is proposed that a group of dedicated Lemko Contributing Editors be established to provide not only publication contributions but also financial assistance by creating and enlarging subscription and Press Fund goals along with local advertisement contracts. It is suggested that Editorial Districts be established in the United States and Canada (outlined on the attached map) as follow:

DISTRICT 1: (North Eastern)
New York and New England States under the "Lemkovina" Editor, Mr. Stephen M. Kitchura.

DISTRICT 2: (South Eastern)
Contributing Editor located perhaps in St. Petersburg, Florida.

DISTRICT 3: (Middle Eastern)
Contributing Editor located per-

(Continued on Page 3)

• Лист з Лемковини

ЖДЫНЯ, Лемковина—Слава Исусу Христу! Дорогий приятелю, так я Иван з фамелійо, засылам Тобі и твоїй фамелії сердечни поздоровління. Лист і газету єм од тебе дostaл юж давніше, але даруй, що єм ти довго не одисувал. Газета, єст для нас интересна, а так само и для наших інтелігентів.

Зима в нас тепер барз лагідна, снігу неє, лем вночі кус морозы, а в ден сонце ограйт, що аж пчолы вилітуют з улів.

Як юж ем ти писал попередно, то в нас тепер смутно, бо молодеж наша виїжджає до міст на роботи, лем остають в горах старушки. Тепер гев єст велика можливість газдувати — много людей ставляють собі новы будинки и то муруваны. Держава иде нам на руку — дают по-жычки на будову и т. п. — лем де-де трафляються "паяцька", котрия барз пхают до готового корытка, але мы якоси сой з тым вшитким радиме . . .

Было бы даже до писания, але "папір слабый", то не зайде до тебе.

А тепер мак проосьбу до тебе: Як бы не робило ти великої трудности и вашій редакції, то може бы сте помоги (прислали) єдному дос бідному конечняю, Івану Шмайді, дакже старше убраня, але великий розмір, бо він хлоп барз велич и грубый. Гев му барз трудно купити, бо такого великого гев ани не шуто, лем мусит сам давати шыти до кравця.

Іван Шмайдіа єст хворый на очы, а дододили му в Явожнім, як нас выганяли. А до того иши го и втяло дровно, то як то гварят, "як не еда на біда, то десят". То будте ласкавы помочы йому. Його адрес:

Szmaida Jan, wies Konieczna.
p-ta Gladyszow, pow. Gorlice
woj. Rzesow, Poland.

(Редакція "Лемковини" звертатся до наших людей с просьбою, щоби totы, котри мають великого розміру (екстра лардж) лахы в добром стані, а юж непотребни — висылайте йому на повышший адрес, а нам лем дайте знати, то пустиме до газеты. За ваш добрий учынок Вам сердечно дякуеме, а віриме, же и Господь Бог за добры діла даколи Вам вынагородит — Ред.).

Гев ходят розмайти чутки, але я ти не можунич писати, а як Господь Бог даст, то не знаме.

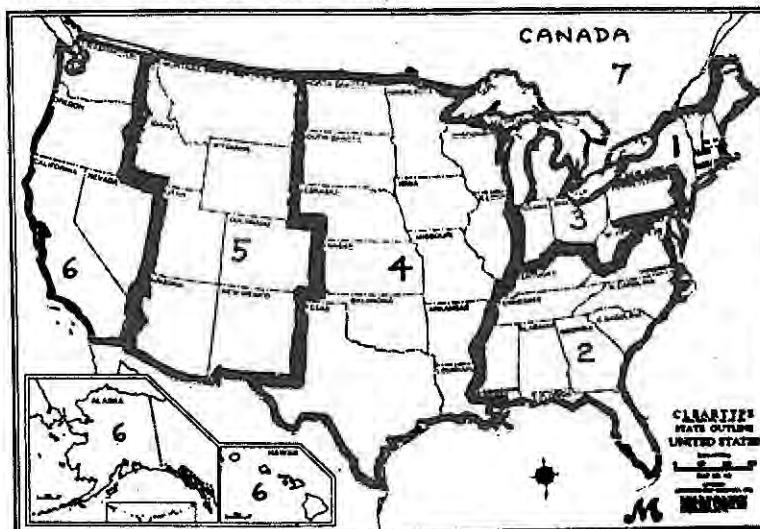
Едини люде гев купуют тракторы, а коні продают; други дают гунт на ренту — розмайти чудацтво ся выправлют.

Школы тепер гев будут збирны з интернатами (бурсами), а гев має быти збирна школа в Гладышові од вакацій — 8 клас.

На тій кінчи з тобом писемну розмову, яс ти дуже дикую за лист и газету, а не забудте присылати и нальаште.

Жычные Вам з Лемковини веселого Христового Воскресения!

Ваш Жилько.

ЛЕМКОВИНА
лемківська газета, посвячена
справам лемків в рідному краю
на Лемковині і в цілому світі.
Іздад «ЛЕМКОВИНА ПРЕСС».
Предплати: 4 долари за рік.

LEM KOVINA
monthly independent Lemko newspaper,
dedicated to Lemko's affairs
Published by LEMKOVINA PRESS
Subscription: \$4,00 a year.

LEM KOVINA
P. O. Box 131, North Station
Yonkers, N. Y. 10703

Stephen M. Kitchura, Editor

Добра мысель

На першої стороні нашої газети «Лемковина» поміщамо статулю п. із. «Мысель» або думка, которую написав Михаїл Московський из Піттсбурга, Па. Статулю мы витаме, яко першу статулю в нашої газеті, в которой на англійском, и то дуже добром языку, есть выложеній план народной роботы при организации Союза Лемковина и газеті «Лемковина». На малкі, котра ест поміщена разом зо статулю, есть указано, где и як можна буде начати народну роботу, aby помочы газеті «Лемковина» поширити свою возможность стати на свои власны ноги и идти вперед меже наш народа так тут в Америці и Канаді, як и в родном краю на Лемковині в Польші и на Пряшевицьні в Чехословакии.

Михаїл Московський поділлив територию Соєдіненных Штатов на дистрикти, (и уж в слідуючої його статі він назначил и обявил имена дистриктowych редакторов) для помочы развитию нашей организации Союза Лемковина и газеті «Лемковина».

Сердечно мы витаме туго статулю, туго мысель лемка-американца, в которой есть выложене ничинше, лем желание помочы начатому добром ділу, яке то діло начала газета «Лемковина».

Мы все думали о том, што припде час, што наши тут рождены лемки заинтересуются судьбом свого лемковского народа и судьбом його краю. Теперь тот час уж приходит. Но штобы дати знати нашим лемкам о том, як думат о той всій справі и о том, яку політику ведут гдяеки лемковски «прогрессивни» организации и газеты, то Михаїл Московський дає о том знати и своих рисунках «ЛЕМКО», в которых він начеркат велику правду, як нас ведут ку «прогрессу» зо замязаными очами. А на другом образку-каррикатурі сест соображеній крест, символ християнства. Вильно свастику, которая символизовала нацизм-фашизм, а тоже показаний там символ коммунизма — серп и молот. В слідуючых числах газеты «Лемковина» послідуют дуже интересны образки-каррикатуры, которы сами за себе говорят.

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Воскресеніе Христово (або як лемки называют — Великден), то найвекший празник або свято Християнства. Тот празник підходить все на весну-яр, коли мы вшытки наочно можеме переконатися, як вшытко кругом нас воскресат из зимового сна. Мы видиме, же зима — хоц ціла природа, здається, мертві — а на весну пробуджаться зо сна. А сон, то не смерт, бо послі каждого сна все єст пробудженіе, существование, життя...

Прекрасна Пасхальна стихира голосит: «Воскресенія день, и просвітимся торжеством, и друг друга обыймем. Рцем, братие! И ненавідящим нас, простим вся воскресеніем, и тако возопім: Христос воскресе из мертвых, смертию смерть поправ, и сущим во гробів живот даровав».

Воскресеніе Христово голосит триумф для християнства; триумф не якого світового научного або техничного достижения, яким завсе хваляться днешні погане коммунисты, а триумф Правды.

Здавалося, же Христос-Правда (Іоанна 14:6) откіненый світом и роспятый на кресті в Велику Пятницю был побіжденый, а с Ним Його идеальна Наука и Його Церковь, и всьо християнство. Но Правда не може быти побіжденна-поборота, бо Праздник Пасхи установлений Самим Богом, для всіх народів, на всі часы, же хоц правда має частични перешкоды, но она встає, побіждат, укріплят віру и надежду людей идти вперед безбоязно, бо Христос сказа: «В мірі будете иміти скорб; но мужайтесь! Я побідил мір світ» (Іоанна 16:33).

Воскресеніе, то триумф ЖЫТЯ. Найперше жыти вічного. Жыти вічне начинатся тут на землі, и мы тут мусиме приготовитися до него. Христос сказал: «Я есмь хліб жызни... Ядый Мое Тіло и Пій Мую Кровь имат жывот вічный; и я воскрешу Його в послідний день» (Іоанна 6:48-53).

Мусиме приготовитися християнским жытъм, бо «нейтральности» нема пред Богом. «Знаю твои діла: ты ни холодный, ни горячий: но як ты ни холодный ни горячий, то извергну тебе из Уст Моих». (Откровение 3:15-16).

Пасхальний Гимн «Христос Воскресе» также проголошує триумф жыти ту земного над безвірнем, сомнінем, знеохотом, душевном депрессией, безнадежностью, и т. д. Итак, тяжести жыти, кресты, несправедливость в світлі Слова Божого, в світлі вічной побіди Добра над Злом, дают захоту християнам нести свои личны и общи кресты с упованіем на побіду, же, сказать по лемковски, — правда все выйде на верха.

За кым мы американски лемки підем? Мы лемки научены з дітинства быти християнами. Николи не приймеме совітську антирелігійну атеистичну ориентацию світового взгляду, хоц совіты хваляться милітарном силом, «собвеями» и всякими другими техничными улішшеннями. Мы послухаме Слова Божого, котре єст высше всякой філософии, всякой техники, котре говорит: «Не дивите сеуму ибо наступает время, в которое всі, находящиеся во гробах, услышат глас Сына Бжия; и изыдут творившие добро в воскресение жызни, а ділавшие зло — в воскресение осуждения» (Іоанна 5:29).

* * *

Я виділ на телевизії, як еден американский вояк вертавший с пліну, с В'єтнам, перве чым поціувал ожидану Його родину, пал на землю, и поціувал Американску землю, землю Свободы, свободы слова, религии, печати, свободы человіческай личности и достоинства, свободы всяких правных возможностей.

Поздравляючи Вас всіх с Праздником Воскресенія Христа-Правды и молитвенно прошу пошанувати гробы наших предків на Лемковині и посплатитися идеалам, за которы они стояли, а то за Бога, народ, за любому Лемковину."

о. Митрат Даміан Крегель.

И хоц пізно выходимо зо свойом газетом «Лемковина», но ліпше пізно, як николи. Не мамо на кого другого опуститися, бо Лемко-Союз одышол далеко от свойої программы, от статута организации, а праце за дальше поневоление нашого краю и лемковского народа. Доказом того єст недавно отбывшеся предприятие Лемко-Союза на законченіе пресс-фонда, на котором то предприятию «князі» Лемко-Союза говорили о всем, спасали всю человічество от всякого несчастья, лем ани єдним словом ніт вспомнено за кривды лемков, их насильне выселение коммунистами и вынародование тых русских лемков. Кто же теперь управляет Лемко-Союзом — лемки? Ніт, не лемки!

A Thought

(Continued from Page 1)
haps in Cleveland, Ohio.

DISTRICT 4: (Central Zone)
Contributing Editor located perhaps in Chicago, Illinois.

DISTRICT 5: (Mountain Zone)
Contributing Editor located perhaps in Phoenix, Arizona.

DISTRICT 6: (Pacific Zone) Contributing Editor located perhaps in Los Angeles, California.

DISTRICT 7: (Canada) Contributing Editor located perhaps in Toronto, Ontario.

Each Contributing Editor would receive a District Title and his name by-line. He would be asked to edit and write newsworthy Lemko articles submitted by Lemkos within his district. In addition he (or she) could submit anecdotes about Lemko life in the Old Country. Each Contributing Editor could organize his own reporters within his district to assist him not only with news but with subscription and Press Fund drives; and, eventually with district advertisements from Russian Orthodox Churches, Clubs and Business Institutions which may be interested in letting our traveling Lemkos know where the other Lemkos are.

It is proposed that pages 1, 2, 7 and 8 be reserved for District 1 which is most densely concentrated. An insert of pages 3, 4, 5 and 6 to be used to accommodate the other 6 districts. Flexibility to be permissible... if fewer insert pages are covered by District news or if no insert appears at any time the main press can print 4 pages only, or feature additional copy. To prevent over-sizing the paper should be limited to 8 pages. If "Lemkovina" grows beyond 8 pages it is suggested that it be published weekly.

Perhaps existing Lemko News Letter or local Russian Orthodox Church or Club Editors may wish to contact Mr. Kitchura to establish a Contributing Editorship in the particular district. If more than one volunteer comes forth a district team can be formed with the Editorship decided jointly.

Initial written communications can be established between the selected Contributing Editors and the "Lemkovina" staff under the editorial supervision of Mr. Stephen M. Kitchura and his staff who have already provided the basic working guidelines for the "Lemkovina Association" . . . "God, America, Lemkos, Lemkovina".

* * *

Sincerely submitted with the intentions of a constructive thought.

Michael Moskowski
3944 Greensburg Pike
Pittsburgh, Pa. 15221

НЕ ПЕРЕПОЛ НА ПРАВОСЛАВИЕ

— Чому сте не преманяли православие, як пішти на північ люде проходили, як сте остані, як осел на прикові?

— Бо я думал, що вас таких ослов вже остані.

ПО ВЕЧЕРНІ...

ЖЕНА: — Старий! Стодола нам горить!

МУЖ: — Давай скоро ветеро, бо треба піти гасити...

ПІСЬМА ЧИТАТЕЛЕЙ

Монреаль, Кв.

Дорогий краян Т. Докля!
Засылаю Тобі і твоїй фамелії сердечне поздоровління.

Дуже мене і других симпатиків газети "Лемковина" потішено, що она ишы рас загостила до нас. Дуже мі і другим интересно, ци Вы зможете ей выдавати, хоц раз на місяць? То мі напиші, то може дашто Вам поможеме.

Остатній лист, що ты писав, то я Тобі не отповідав на него, а то с поводу того, же я заслаб на очі и на едно маю операцию. Друге, здається, ишы добре. Операція була на катрак и дост добре вишла.

Отпіши, ци у вас ся тримат отіл T. F. L.?

Поздоров Кичуру и других наших симпатиків.

Желаеме Вам всім доброго здоровля, щтоби сте могли продовжати народну роботу.

Лемко з Монреалю.

Ст. Клейр, Па.

Многоуважаємий Господин Степан Кичура:

Получивши Ваши два номера "Лемковини", мене тое врадовало, же тата новинка не пропала ани не померла, так як некоторы собы думали. Я рад той новинки, лем жебы могла ожити в скромом часі, жебы могли сте выдавати хоц два разы на місяць.

Нам ест потребна и друга газета, щтоби часами могли читателі да-што друге написати о даяхих новостях. В настоще время мало кто пише до "Карпатской Руси", потратили повагу той газеты. Коли Вы были редактором "К. Р.", то было повно новостей зо світа и з дому.

Я привітствує Вашу новопоявившуюся "Лемковину" и желаю Вам доброго успіха на будущность выдавати ноту "Лемковину", наї добры люде доброго русского духа поспішат с поддержком той газеты. Я зо своїй стороны посылаю 5.00 долларов, наї ся появят частішше.

Жычу Вам, Господин С. Кичура, Веселых Свят Воскресения Христового, щтоби скоро воскресла и Ваша газета "Лемковина".

Я Ваш старший краян зо села Лосього, 87 літ, а повіт Новий Санч.

Софроній Хруш.

СОЖАЛЕНИЕ

Сердечно спілчуту осиротівші родині Кичурім в поводу утрати іх улюбленої мами Марії Кичури, котра усмокнула в 1972 році на Україні і одышла в віціності.

Знай яй добрі і яй пізу родину. Ціле свое життя провела, яко честна лемківка-християнка, добра мати виховниця і неутонкна гаудія свого дому.

Хоц яй лемківка єднак Галицька вимагала прими яй до себе и наї буде яй легком!

Вічна яй пам'ять!

С чмисла 1-го за місяц листопада 1974 газети "Лемковина" отдала мі відома постать Кичури Марії, відома родині Кичурі. Поконаний прожив вімпер в Детройт, Міч., і американська земля заступила для него венюю Lemkovinu.

Вічна яй пам'ять!

Стефан Кекляк з фаланди, Карбондей, Па.

РОСПУСТНІ ДІТИ

— В што сте ся, дітчики, близми?

— Кримі аме іху і гляцили...

— А кто нашол?

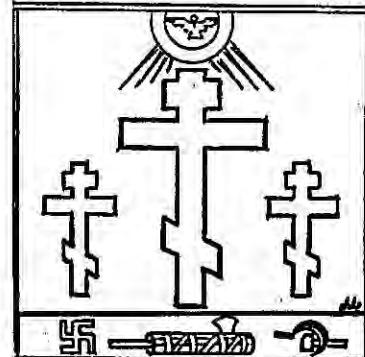
— Нічо, як осли до креста...

o. МИХАІЛ ДАМІАН КРЕГЕЛЬ,
Лукомський Український газети "Лемковина"

LEMKO

66

Symbol come and
symbols go,
But the Cross will
conquer any foe.

Символи придути
символи відуть,
Але Крест побуди всіх врагів,
аки суть!

LEMKO

66

Blinders aren't for Lemkos
but for horses,
So consider, when you bear
or lead, the sources;
Let no puppet, shroud
though he may be,
Turn the Lemko from
a Godly Harmony.

Начинки не для зонтиз,
таки для коней,
Уважайте откль
ще слово;
Не давайтесь
затронути скрутити,
И заводите от
Сораднівництва Небожного.

ВЕРНУЛ...

- Што сте такий загриманий?
- Ваїа таїли дімку в 10 тысяч доларів.
- И не откая після назад?
- Откая дімку...

ОЛ ВЕРШЕ МІЙ, ВЕРШЕ!

Ол верше мій, верше,
Мій великий верше,
Юх мі так не буде, (2)
Як мі було перше.

Бо перше мі було,
Варя мі добре було,
З рідної Лемковини (2)
Не ходити було.

Не ходити було
В далеку чужину,
Не лаштати було (2)
Рідну Лемковину,

Хоч мі не охочо
В чужину іхали,
Бо або нас вужда (2)
Або військо — гнали.

Тепер юх всі знає,
Што зме утратили...
Што над предами дали (2)
Ми запрошаємо.

Предки нам казали
Край свій боронити,
Свій язык, культуру (2)
Як скарб хоронити.

Тепер предки приказ
Мусиме виконувати!
Рідну Лемковину (2)
Знова заселити.

Бо ход би змісті
В чужину прожити,
То виді не можеми (2)
Tot вакон сповісти.

Бо Лемковина
Для лемків країна,
До можут прожити, (2)
Як група єдина.

Лем на Лемковині
Лемків треба жити!
И нову культуру, и нову техніку
Спільно розвинути!

Бо для нас предкове
Лісом карчували
И никому в світі (2)
Дати не казали!

Так тепер всі разом
Предків послухайме,
И на Лемковину (2)
Масово віртайме!

Най оджимт села
От Сину за Попрад,
Най пісня весела (2)
Одовзеси в Татрах!

Най виростут хмизи,
Як по дожди граби,
Збудуйте собі школи (2)
И ріжки садиби.

Най в церквах з балями
Лемків отправляють,
Най Господа Бога (2)
По свому благо.

Щоби Вам поміг
То всю поконати,
Жебы и мы лемкі (2)
Моги свій край мати.

Жебы нас сусіде
Всіце не кридали,
Дем жебы по людски (2)
В будущності жити.

Вы мамы, папицько
О тім напам'ято
И свої діточок (2)
Слого научайте!

Бесідуйте з ними
Вечерами к дніям.
А і віснів'ято (2)
До співаків киїм.

Най наші потомки
Розвивають дальше
Культуру я мову, (2)
И від робят скорше...

Бо они уж вчені,
Широко розвинені,
Най лемків сохранят (2)
Карпати зелені.

Світова Федерація Лемків

о. Митрат Даміан Крєгель

Собралися честны Лемкы, жебы ся радити,
Як найліпше в днешньом часі Лемкам в світі жити.
Бо Лемків в краю претерпіли повне слезів море,
И не мають кому поскаржитися на всю свою горе.
Бо их враги вищмарили из власної рідної землі,
Бо так було на выгоду політиці "Кремля".
Наш Лемко историк описал tot вражий прут,
И просто сказав, же то был для Лемків "Страшний Суд"
В таком духу Лемкы в Іонкерсі до рады сідали,
Коли Світову Федерацію разом укладали.
Федерація, то найліпша Світова Лемків группа,
Где каждый Лемко ест братом, навет Лемкы с УПА!
Каждый Лемко по совісти може собі жити,
Автономію сохранити, лем в единстві быти.
Бо единство наша сила и наша охрана,
Для нас — сила, а для врагів, то велика рана.
Бо для Лемків Київська Русь-Україна, то єдно жерело,
Из того жерело воду всім пить весело.
Бо того жерело всегда було християнске,
И тераз оно побиват, а не гладит того, што поганске.
Тераз нову пропаганду Советы пускают,
Як то добре нашим лемкам ест в Советском краю.
Мы знаме, што Советы зробили Солженицыну,
А Брежневцы-коммунисти кладут ему в вину,
Бо правду сказал світу за их террор-планы,
И тым попсул им в Америці "базы" и пошану.
Київська Русь — тепер — Україна — для Лемків Мати,
И тот факт довжен всіх Лемків об'єднати.
Бо тот факт все быв між нами каменьом незгоды,
И она не дала нанич — лем самы шкоды.
Так-то Лемкы в Іонкерсі добре ся радили,
Коли уряд Федерації собі заложили.
И выбрали за голову Калледж-Професора,
Славного Лемка И. Геозду, в науках Доктора.
От "Лемковини" выбраны в Уряд наши патріоти,
Кичура, Докля, котри знают Лемків всі клопоты.
Федерація — то единство, а в единстві сила,
Бог единство благословит, бо оно Богу міле.

**UNITED SLOVONIANAMERICAN LEAGUE,
INC.**

401 WALNUT STREET YONKERS, N. Y. 10701
Tel. YO. 9-2620

Под таким іменом був організований в Юнкерс, Н. І., славянський політичний клуб, предсідателем которого являється наш лемко, бывший канцлером в Юнкерс, Ніколай Беньо, мол. Він уж потрафил струпувати в том клубі всі найліпши сили славянів, а меже ними много лемків. С митинга, який отбылся 21 марта с. р., говорится так:

At the last meeting, March 21, 1974, we had the County Executive, the Hon. Alfred DelBello, as our guest speaker. Matters of deep public concern were discussed relating to County Government, high cost of Electricity, Gas, Fuel oil and Gasoline, and we wish to express our appreciation for his appearance. As a result, a resolution was adopted calling on our elected officials to roll back the high prices of energy and impose proper control thereon. This is only the first of many steps we intend to take in community service and political participation. I also wish to thank our members for such a large turnout at the meeting, including the ladies. Let's double it at the next meeting.

We urge you to continue the enthusiasm and responsibility to each other, to our culture, to our heritage and our democracy

of admitting all Slovonian peoples into a most viable community and political force. Contact your Slovonian friends and bring them to the next meeting for the largest turnout yet.

It has been our policy to invite elected and party officials, on all levels of Government to our meetings to discuss matters of vital public interest. It gives us a great pleasure to have our Mayor, Angelo Martinelli; Angelo Grippo, Democratic City Chairman; and Frank Coppola, Republican City Chairman at the next meeting. You can rest assured of important and interesting discussion dealing with our City Government, and the plans for the future of our City. Let's not miss this important meeting.

Sincerely,
Nicholas Benyo, Jr.
President

WHAT BROTHERHOOD MEANS TO ME?

Brotherhood means to share, and obey. Brotherhood means to me to obey, and follow God's commandments or obey your mother and father. Love takes care of you. Your mother and father give you care and love. That's why you always should listen and obey rules.

Luke Dokla, 8 years old.

ШТО ДУМАТ СЫН ЗА НЯНЯ

Коли синові сім років, то він відідає так:

— Ниньо, то мудра людина, він вихідко вінє.

Коли синові 14 років, то він відідає:

— Здаєсі мі, што мі вже відома відома.

Коли син має 20 років, то він відідає:

— Ниньо юх перестарілік на наші часи. Він думат старими категоріями.

Коли синові 25 років, то він відідає:

— Тот «старий» чич не зна. Він юх така дітина.

Коли синові 35 років то він відідає:

— Як би він був бы такий учений і дослідник, як д, то він в моїх роках відома відома юх бути миллионером.

Коли син має 45 років, то він відідає:

— Было бы добр! порадитися зо «старими».

Коли син має 55 років, то він відідає:

— Шкода, што «старий» так скоро помер. У него були досвід.

Коли син має 60 років, то він відідає за свого пана так:

— Добрый хижко бы! Він весь знал и хотіз мене научыти, школа хоки, же я не вінав с того скорм-стати.

(з газети «Пародия Волка»).

TO WHOM IT MAY CONCERN?

Philadelphia, Pa.

A group of dedicated people are publishing a book on the ethnic history of Philadelphia. It is our understanding that there are at least 70 such groups having some 200 ethnic churches and societies.

We need your help to compile this information. Kindly give us the names and address of responsible people in your group that will cooperate with us. We hope to call a meeting soon and discuss the details.

Kindly fill out the bottom of this form and mail to: Michael Elka, 3123 N. 7th Street, Phila., Pa., 19133.

For further information you may call in the evening and week-end — BA 3-7323.

Name _____

Address _____

City-State _____

Organization ( ) Church ( ) Civic group ( ) Vet Club ( ) Other ( ) Specify _____

Date Organized _____

Michael Elka.

ШТО МУ ШКОДИТЬ

— Што Вам бракт? Визварят, як бы с крестя відійті?

— На країнус винна пару фільмох канадської...

— То Вам так тіто жкодит якое?

— Шкодить мі она не жкодит, але приход час за юх жкодит.

Штоби поддержати тот клуб політично, то треба стати його членом. Телефонуйте або приходте самп на собирания того клуба, а переконатесь о його силі.

A Special Independence Day Message to the United Nations

In 1976 America will be celebrating its 200th birthday, its Bicentennial! America has come a long way from its uncertain and painful beginning to its present fulfillment. The dreamers and the doers alike made it all possible against great odds. Today America is the bulwark against oppression; and, the pillar of self-determination. We are proud of and salute the United States of America! We are the Carpatho-Russian Lemkos of the United States of America.

And, we the Carpatho-Russian Lemkos of the United States of America and of the World, do hereby enter this Plea of Freedom and Independence to the United Nations for the establishment of the "Republic of Carpatho-Russian Lemkovina".

After centuries of subjugation the Carpatho-Russian Lemkos finally saw the glimmering Light of Hope when our own American President Wilson championed the Lemko right to self-determination. Following the First World War President Wilson traveled through our Lemkovschina villages and made a report about the Lemkos. To our knowledge, this report was not made public. At this point in time the Paris Peace Conference determined an autonomous rule for the Carpatho-Russian Lemkos to be settled by negotiations which never took place. Czechoslovakia annexed 200,000 Uhorsky and Sub-Carpathian Russian Lemkos, and allowed another 200,000 Galician Russian Lemkos to be given to Poland.

The whole of the area involved has been generally called Carpatho-Russia. The northern state of Lemkovschina is comprised of Galician Russian Lemkos and Uhorsky (Pryashev) Russian Lemkos. The southern state is occupied by the Sub-Carpathian Russian Lemkos. To grant these divided Lemkos simultaneous self-determination we make a plea for the establishment of the "Republic of Carpatho-Russian Lemkovina".

The Paris Peace Conference pronounced self-determination for the Lemkos under the Protector-

LEMKOVINA

ates of Czechoslovakia and Poland. The Protectorate Nations failed to grant autonomous rule to the beleaguered Lemkos. With time the original intent, for whatever the reasons were then, was distorted with the end result that the Lemkos were once more divided and subjugated.

In Slovakia the Slovaks closed Lemko Russian schools and established Slovak state schools. In other parts of Czechoslovakia Great (literary) Russian and Ukrainian language schools were established to create disharmony among the Carpatho-Russian Lemkos. But there were no Carpatho-Russian Lemko dialect schools. Again the application of "divide and rule" was evident.

In Poland the worst fate befell the Galician Lemkos... total subjugation! And everywhere in addition to ethnic, language and educational barriers there were devised religious barriers. These barriers exist today! And, after the Second World War the Galician Lemkos have been continuously exposed to the "genocidal practices and policies" of the Polish Government which violated the Constitution of the Polish People's Republic. The Lemkos in Poland have been dispossessed of their personal, cultural and religious properties. In 1947 Poland exiled the Galician Russian Lemkos from their native towns and villages. This Lemko minority has been in detention now for 27 years (1947-1974) without constitutional authorization. This is the autonomy and self-determination which was en-

trusted to the Protectorate Nations.

Polish and Czechoslovakian authorities resist all attempts at Lemko Unity and self-determination. Excuses and platitudes are made to cover the resulting injustices to the Lemko peoples. There may have been some reason for honest doubts about the Lemkos being able to govern themselves at the beginning of the Protectorate. This may have been because the Lemkos were basically tillers of the soil with very few educated and administratively experienced men and women. But this cannot in anyway justify subjugation.

Thus the perhaps valid excuse to establish Protectorates over the Lemkos fostered a farce. History has recorded the deeds of the "protectors". Lemko culture was harassed, Lemko schools were abolished, Lemko churches were infiltrated and revised or closed. Representation of the people by the people was ignored. The basic freedoms promised to the Lemkos became a fantasy, and are such today. Our plea to the United Nations today is a request to pull the curtain of fantasy and to establish in the eyes of the world the reality of the "Republic of Carpatho-Russian Lemkovina".

Today International assistance groups of educated and experienced Lemko volunteers from all over the world can come to the aid of their ethnic brothers in Lemkovina... the land of their own ancestors. Lemko Peace Corps volunteers could provide temporary leadership to the Lemkos until they are capable of governing themselves. Programs simplified and accelerated could be instituted to cover: self-government, administration, economics, education, internal security and justice, science and technology. Freedom of Speech, Freedom of the Press and Freedom of Religion to be guaranteed. There would be no need for the military — no army, no air force. Lemkovina to be established as a nation of Peace under God. Lemkovina to be protected by the Just and the Wise to ensure her Independence (Continued on Page 5)

ЛЕМКОВИНА
Незалежна лемківська газета, посвячена
справам лемків в рідному краю
на Лемковщині та в інших країнах.
Надав «ЛЕМКОВІНА ПРЕСС».
Предплатна: 4 долари за рік.

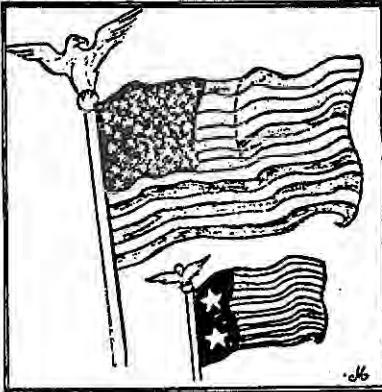
ЛЕМКОВІНА
monthly independent Lemko newspaper,
dedicated to Lemko's affairs
Published by LEMKOVINA PRESS
Subscription: \$4.00 a year.

ЛЕМКОВІНА
P. O. Box 131, North Station
Yonkers, N. Y. 10703

Stephen M. Kitchura, Editor

LEMKO

M

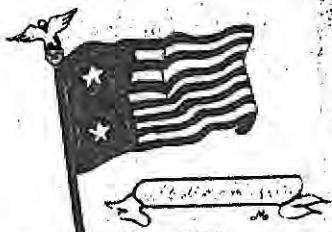
July the Fourth is our day,
America with God; and, may
Our Lemkovina soon arise,
Protected by the Just and Wise.

The American flagstaff sits an Eagle strong
To guard our freedoms from a wrong;
The Lemkovina flagstaff sits a Dove of Peace,
Peace to Bless the world and never cease.

Our Lemkovina is a country small,
With hopes and aspirations tall;
Our Lemkos, peaceful tillers of the soil,
Felt no shame from sweat of toil;
Lemkos were devoted to Almighty God and
family.

With an ageless yearning to be free.

MM

THE LEMKOVINA FLAG

"The dreams of yesterday are the achievements of today and the history of tomorrow." — GRIT

Two 5-pointed stars represent the two states of Lemkovina. The northern state of Lemkovichina is comprised of Galician Russian Lemkos and Uhorsky (Pryashev) Russian Lemkos. The southern state is occupied by the Sub-Carpathian Russian Lemkos. These Stars of White signify our Faith in God Almighty whose Heaven is the Field of Blue. The seven Red stripes signify the Lemko blood shed under years of subjugation. Six White stripes represent the Lemko Hope of Earthly Peace. And, together, the stripes imply

The Spirit of 76...
The Lemko Hope of 1976...
The Birth of Lemkovina!

MM

What Is Lemkovina?

LEMKOVINA or Lemkovschina, is the very last part of the Russian ethnographic territory. It stretches on both slopes of the Central Carpathian Mountains, from the San and Uzh Rivers to the Dunayets River. Lemkovina is the Western part of Carpatho-Russia. Since 1918 it has been divided in half by the Czech-Polish border.

Lemkovina covers over 10,000 sq. kilometers of the Carpathian Mountains. (All of Carpatho-Russia, Lemkovina and Sub-Carpathia, covers approximately 24,000 sq. kilometers). The countryside is hilly and consists of poor farming land. It has, however, very rich forests, pasture land, mineral water and other raw materials.

Lemkovina consists of about 500,000 people. Most of the Lemko people live in the 708 villages of Lemkovina. The rest live in the larger cities of Tylich, Muszyna, Labova, Ustye Ruskie, Baligorod, Lisko, Sanok, Ustryky, Jaslo, Krosno, Dukla, Gorlice, Bicz, Grybow, Novy Sancz and the resort city of Krynica, which is known throughout Europe. On the Czech side the larger cities are: Stara Lubovna, Bardijov, Prjashev, Svidnik, Stropkov, Mezilaborce and Snina.

The main occupation of the Lemko people is farming and cattle herding. The poor farmland requires much time and toil with very little results. For this reason the Lemko people turn to the forest for extra money. Many Lemko people migrated to the United States and Canada to better their living standards.

The Carpathian people played an important role in the history of all eastern slavic races. Expanding to East Europe, the slavic race gave birth to the principedom of Kiev-Rus and thus to Russia. Historians think that the Lemkos are descendants from the so called White Croathians, who once belonged to Kiev-Rus. Up to the 13th century Lemkovina was part of the principedom of Galician-Rus. Many towns along the Poprad River, in this section, are mentioned in books on Russian History.

In the 14th Century Galician-Rus and Lemkovina were taken over by the Polish Kings and became part of Poland. After Poland was partitioned, Lemkovina became part of Austro-Hungaria. After the fall of the Austro-Hungarian Empire Lemkovina was divided between Czechoslovakia and Poland.

After World War II 160,000 Lemkos migrated from the Polish side of Lemkovina to Soviet Russia. The greatest calamity that struck the rest 100,000 Lemkos in 1947 was their expulsion by the Polish Government to the far and unfertile lands regained from the Germans in the Second World War. It was the Polish Government's political move, the reason for which they only could answer. But we believe that the whole world should know how the Lemkos were mistreated and suffered, being evicted in cattle trains from their own homesteads, inhabited for a thousand years. A Lemko historian describes it as the "Last Judgment". It pleased the Polish Government to commit such injustice upon its own citizens — the Lemko people.

Today the Lemko people in Poland are struggling for the right to return to the home of their forefathers, so that they may continue to celebrate and develop their beautiful traditions and customs.

27-го Апріля, 1947 року

В попередньої рано, ранілько
Полісько воєско Ізірник обстунило
І дадо приказ пакувати,
І до двох годин вбиратися.

Народ почав плакати і тірко рідкіти,
Што мусить сию життя зіпнати.
Не помогані плаки, кінці рідкіти,
Не було для нас вимінування.

Худоба ревала, вози повози хотілися,
А пороми, як гори, над намі вносилися.
Полки жін та підлітків за минуту не віткали,
А іх смутні отголоски хісами, горами дунали.

До станик Команча всіх нас притягали,
Різом з худобом до пагонів задували,
І на Сходини Прусы всіх нас позахідя,
В дорогі незвичайних жорти меж наїх глядали.

За десят днів нас на вигнання вели,
В товарніх вагонах з худобом везли.
Кормили, щоб голововою смертью не зверати,
Што ж було можна за дві години забрати?

ІІ так під польськими воєсковими конвойами
На Сходини Прусы, до Ріжника нас привезли,
Транспорт гамбій, податок акциз «ІІ»
На польські цивільні власти передали.

Польська «демократична» владина властва
От родин в родине нас розділила,
ІІ поміж польських власників
На «сотисячніх» воязах нас поселяла.

Жерстока і страшна доля нас встрітила,
Над озером Макри єдиносельчан розгутала.
ІІ знова бойки нас, плач дітей в рідній
Були виміон намого народного страждання.

M. X

Can Carpatho-Russian Lemkos Unite Again?

At a time in history when dissension, willfulness and disunity are rampant dare we talk of Lemko Unity? Yes, we can! Dare! Now is the point in time when Lemko Unity can be achieved! The United Nations are man's best example of the potential of the Brotherhood of man, the Unity of mankind on an International scale. New nations have risen under the guidance and protection of the UN; and, many more will arise! We hope the "Republic of Carpatho-Russian Lemkovina" will arise! The UN can initiate and promote and establish Lemkovina, but we Lemkos are the only people who can make self-determination a reality. Can we do it? Certainly we can! Differences sometimes occur among brothers and sisters even in the close-knit families. But Godly, sensible families stay together, work together, pray together and solve their common problems together. Yes, we Lemkos must have togetherness to achieve an old dream... Lemkovina.

In the "old county" family squabbles occurred among the Galician Lemkos and the Uhorsky Lemkos and the Carpatho-Russian Lemkos. During these differences of opinion our adversaries took advantage of the temporary emotional or tempermental status, and led us quickly by the nose into subjugation. We, a free Lemko people who from time immemorial were free tillers of the soil, became slaves sometimes unavoidably — but many times because we did not stand back to back to uphold our common Lemko heritage.

In the "new country" of America the Lemko family squabbles are still with us like a old hat which should be replaced. Ah, you say, but an old hat is comfortable! Yes, comfortable for whom? Comfortable for you! But, in this "new country" why not put on and break-in a new hat of Unity to please the other Lemko family members as well? As brothers and sisters of the same family we should work together to promote harmony and improvement. Let us try!

In this "new country" of America we are privileged with the right to Freedom of Speech and to the Freedom of the Press. This is a Godly Harmony. We are free, we are not slaves! Because we are free it is only right that we think and act as free men and women.

In America we Lemkos have the older "Lemko Association"

with its organizational press the "Karpatska Rus". A new "Lemkovina Association" with its publication the "Lemkovina" was organized after a typical Lemko family squabble. Most of us know the story. Mr. Stephen M. Kitchura, former long-time Editor of "Karpatska Rus", was ousted from his Editorship, and membership in the "Lemko Association", because of alleged insubordination. As one reader wrote to the Editor . . . "the editor ought to be free, and not muzzled or dictated in his thinking" . . . and . . . "the factual disobedience, let be known publicly, was to the orders of praising Soviet Communism". Actually, Mr. Kitchura and his associates were dismissed after a sincere and dedicated effort to persuade the "Lemko Association" officials to make an appeal to the President of the USA and to the United Nations. This appeal was a request to aid our down-trodden subjugated Lemkos in Poland who are being treated without regard to the national rights of a minority. Such an appeal was not to the liking of outsiders and communistic sympathizers.

We don't want disunity, we don't want squabbles. We only want Lemkos to determine who among us are not Lemkos and, therefore, not entitled to participation in deciding our internal Lemko affairs. We must dislodge the non-Lemko communistic sympathizers who may be leading our Lemkos astray. We are American Lemkos, and though we wish to live in harmony and peace with our Russian brothers we do not wish to be communists. Communists are atheists by official proclamation. Our Lemko ancestors were dedicated Russian Orthodox Christians... we, their descendants, the Lemkos of today must continue to live in Godly Harmony. If among us there are communistic sympathizers let us show them the Light and Right of democratic principles. We must insist that our Lemkovina be a democratic nation under God.

Do not be ashamed of our Lemko heritage, our Lemko language, our religion, our ethnic background. Do not be ashamed of our ancestors who were poor but honest and peaceful tillers of the soil. Our worthy Lemko ancestors had good character, courage and Godly dedication to survive centuries of subjugation. Be proud to be a Lemko!

Submitted by
Michael Moskowski

A SPECIAL INDEPENDENCE DAY MESSAGE TO THE UNITED NATIONS

(Continued from Page 1)

and Freedom. Plowshares instead of swords can bring the Lemkos just rewards. With no reason to fear Lemkovina no pretence could be made to attack Lemkovina. No nation could stand before the world and offer a just reason for attacking an unarmed and peaceful Lemkovina.

As accord between the USA and the USSR could make possible the establishment of the long overdue "Republic of Carpatho-Russian Lemkovina". This display of detente between Super Powers could lead to a better understanding by the present Protectorate countries of Poland and Czechoslovakia. It could provide an insight to the Justice and Wisdom of creating the Peaceful and Neutral "Republic of Carpatho-Russian Lemkovina". Both Poland and Czechoslovakia would fulfill the spirits of the Paris Peace Talks and the St. Germain Treaty. Moreover, Poland and Czechoslovakia would be relieved of the minority problems involved without fear of any kind.

Better to live by the words "I am my brother's keeper" . . . and perhaps even more realistically and dynamically by the words of the motto, as so powerfully altered by a brilliant Canadian author, "I am my brother".

Submitted by
Michael Moskowski

LEMKO

Wake up, Lemko,
time to rise —
Work is waiting at the door;
Time to open up your eyes,
It's late, it's 1974.

НЕМА ДОМА ПРИЯТЕЛЯ

— Вшытко добрі, ваша польські добра, але мусите привести якого приятеля з гавзу, котрий вас знає і підтвердіть вашу підпис.

— Не можу, я в гавзі не маю приятеля, бо я "янд-лорд" (властитель гавзу).

EDITOR'S NOTE: This issue No. 4 (15) of "Lemkovina" has been sent to the following members of the United Nations and the President of the United States.

President Nixon
White House, Washington

Mr. Kurt Waldheim
Secretary-General
United Nations
New York, N. Y.

Editor
The New York Times

MEMBERS OF THE U. N.:

Albania
Afghanistan
Algeria
Argentina
Australia
Austria
Bahrain
Bahamas
Barbados
Belgium
Byelorussian Soviet Socialist Republic
Bhutan
Bolivia
Burundi
Botswana
Brazil
Bulgaria
Burma
Cameroon
Canada
Central African Republic
Chad
Chile
Chana
China
Colombia
Congo
Costa Rica
Cuba
Guyana
Guatemala
Guinea
Czechoslovakia
Dahomey
Democratic Yemen
Denmark
Dominican Republic
Ecuador
Egypt
El Salvador
Equatorial Guinea
Ethiopia
Fiji
Finland
France
Gabon
Gambia
German Democratic Republic
Germany, Federal Republic
Greece
Haiti
Honduras
Hungary
Iceland
India
Indonesia
Iran
Iraq
Israel
Italy
Ivory Coast
Jamaica
Japan
Jordan
Kenya
Khmer Republic
Kuwait
Laos
Lebanon
Lesotho
Liberia
Libyan Arab Republic
Luxembourg
Madagascar
Malawi
Mongolia
Malaysia
Maldives
Mali
Malta
Mauritania
Mauritius
Mexico
Morocco
Nepal
Netherlands
New Zealand
Nicaragua
Niger
Nigeria
Norway
Oman
Pakistan
Panama
Peru
Philippines
Paraguay
Poland
Portugal
Qatar
Romania
Rwanda
Saudi Arabia
Senegal
Sierra Leone
Singapore
Somalia
South Africa
Spain
Sri Lanka
Sudan
Swaziland
Sweden
Syrian Arab Republic
Syrus
Togo
Thailand
Trinidad and Tobago
Tunisia
Turkey
Uruguay
Uganda
Upper Volta
United States of America
Ukrainian Soviet Socialist Republic
United Republic of Tanzania
United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland
Union of Soviet Socialist Republics
United Arab Emirates
Venezuela
Yemen
Yugoslavia
Zaire
Zambia

НЕ ВЫДУСЛИ НАС ВСІХ КАТЫ

Не выдусли нас всіх каты
И не вискали нас кровь!
Ях были наши Карпаты,
Так будуть во вік-віков!

На нашої Землі Святой
Жиже Тисяч Літ;
И хто може повісти,
Же русских лемків літ?

Всю свое мако, як и други:
Свої замки в біску
И свої гуцумы, свої чуты,
Свої співакіи — свою біду.

Свої Кичери и Ростомы
И свою брыльню в свій смр,
Жбыры, парій потоки
И киселюко в свій чур...

Руснаки мы в діда прадіда,
Букже аж до смерти,
Дорога на Русска Бесіда,
Не даю ей видерти!

Слайд.

РЕДАКЦІЙНА СТАТЬЯ:

**За створені Карпаторусської Республіки
Лемковина**

От самого початку, отколи почала виходити во світ наша газетка "Лемковина", мы все мали на мислі: то, што головном ей задачом буде дати світу знати о том, што сталося послі Другої Світової Войни з нашими лемками на Лемковині. Розуміється, що мно-гі народи світа, их краї и их правительства уж зна-ют о трагедії Лемковини, о трагедії самих лемків. Но того всього мало. Нам треба було дати знати всім членами Об'єднаних Націй в Нью Йорку о том, што сталося з лемками по Другої Світової Войні. Не бы-ло ніякої ради, як то можна зробити. Аж тепер к нам пришли учени лемків Америки, котрим так само тяжко на сердці за лемками и Лемковином, як и нам при газетці "Лемковина", то они пришли нам на по-моч.

Як читатель сам видит, што того 4-те (15-те) чи-сло газетки "Лемковина" было ціле складене спе-циально для той цілі. Тото число газетки було висла-не всім членам, значи, всім представителям держав, які сут членами Об'єднаних Націй в Нью Йорку. Ми тоже вислали тот номер газетки "Лемковина" всім нашим представителям русських и карпаторуських організацій и церковним руководителям, их церков-ним властям. С чувством гордості и чувством радо-сті просиме наших людей всіди в Америці и Канаді піддертжати нас в той нашу дуже трудну роботі. Коли достанете того число газетки "Лемковина" або если будете чути за ню и ей роботу для лемків, то старайтесь ей поширити меже своїми приятелями, у вашої пафії, в братстві, а спеціально просиме членів Лемко-Союза заняться поширенням газетки "Лемковина", бо она, газетка, перше, або пізнійше, возме перше місце между нашим народом в Америці и в Старом Краю. Початки ей були и сут дуже труд-ни, але лем зато, же трудни, то они будут розвива-ся успішно в будучності.

Поміщаме тоже список всіх держав, які сут членами Об'єднаних Націй, котрим було вислане пер-вом класом токо число газетки "Лемковина". Меже ними сут и таки маленьки держави, які получили свою независимость уж по Другої Світової Войні, кот-ри не мають даже больше населення, як 10 тысяч. А смотріться на Лемковину! 160 тысяч лемків было пере-селено до Росії, роскинено по областям Запад-ної України, по селам и місточкам, где во своєм большинстві, а спеціально их діти, уж сегодні себе не называют лемками, лем украинцями, наперекор всяким заявлениям гдяжких наших лемковських передових людей в Світском Союзі або тут в Америці, што там аж лемкі зажили богатим и счастливим житъм...

В Польші, послі насильного виселення лемків, лем-кы были выставлены на полне національне ви нароп-дженіе.

Предложение Михаила Московского, штоби при помочи Об'єднаних Націй була створена Карпато-русска Республіка Лемковина, мы сердечно вітаме и просиме всіх наших людей, наших церкви, наших на-родних и церковных руководителей токо предложе-ніе піддертжати и за него постояти.

Вставайте, братя лемкы, за свою Карпаторусскую Республику Лемковину!

Межу сегорочним праздником Америки Дня Независимости и праздником, коли вспомнится в 1976 року 200 років независимости Америки, мы лемкы в цілом світі будеме працювати за таку саму независи-мость нашого краю Лемковини! З Богом до побіди!

Domestic Detente

LEMKO

M

DOMESTIC DÉTENTE WITH GOOD WILL

© 1974 M.

A Thought

Aren't you tired of reading the same communist propaganda in the "Karpatska Rus"? . . . the Lemkos never had it so good. . . the Lemkos have jobs, the Lemkos are educated now and rising, the Lemkos have a "larger piece of bread now". But "man does not live by bread alone"! Do they ever mention God when singing the praises of the communist Soviet? Of course not! Because the Soviet is officially atheistic by law. Sure, they allow the Russian Orthodox Church to exist because even they know that a complete closing of the church doors will trigger a counter-Revolution to replace the atheistic regimentation. The Lemko (as well as Soviet citizens) already know that Freedom is a Fantasy. . . just lip service for written promises. The people know that in order to get an education and a better job a man must trade his Lemko Soul for the atheistic communist ideology. Church members are suspect and discriminated against. Children are taken to child care centers on the pretext that working mothers need the service. The children are brainwashed at the early vulnerable stage to project communism against even their own parents. Is this good? Is this the Love and Peace and Brotherhood of Man that the "K.R." propaganda mill is bringing into your home? Is this the way our Lemkos will rise to greater heights?

Lemkos (and most Russians) are religious people who want to live in Godly Harmony—but are denied Freedom of Religion. The man who prays to God is considered an enemy of the state (by law), in the Soviet Union. Worship of God is not only discouraged in the Soviet but is unacceptable at home or in public. Those who are courageous enough to attend church services know that an Iron Curtain is drawn around each church. . . pray inside but don't try to pray outside, and that's an order!

We have our "rat race" here in America, and the people have a "rat race" in the Soviet. The big difference is Freedom. . . in America we are free to step out of the "rat race" if we truly want to. . . can a Russian? . . . can a Lemko? The "K.R.", knowingly or unwittingly, is a lackey of the Ukrainian communist brainwashing technique. Give the Lemko a job, educate him, praise him, give him a medal, give him more bread. . . bait him into the trap of Godless communism and then quickly close the door! Hooray! for the "freedom loving hero who fought against the fascist enemy" . . . only to be trapped by another tyrant! Isn't this the Peace throughout the World but without the Peace within you've read about? Isn't this what Aleksandr Solzhenitsyn is telling us? Judge for yourself. Man seeks a better life for himself and especially for his children. This is as it should be—but not without Godly Harmony! What good does it do a man to "gain the world but lose his soul"? Lemkos were better off on their poor little farms in Lemkovina because they still had some choice, some freedom. . . though the cats were playing their games there too. Isn't it better to be "your own man" on your own farm in Lemkovina, even by candlelight, than to be a slave to a godless totalitarian dictatorship? It is better to have upon your brow the sweat of a far-

WE SALUTE RICHARD M. NIXON

We, the Carpatho-Russian Lemko-Americans, Honor and Salute Richard M. Nixon not only as our 37th President but as a Man of Courage and Purpose. President Richard M. Nixon, though beleaguered from all sides, stood his ground and did his best for America. And, to his Eternal Credit he paved the Road to Peace. Richard M. Nixon parted the Iron Curtain. Richard M. Nixon parted the Bamboo Curtain. He gained the Friendship and Respect of the Soviet Union, the Peoples Republic of China and the United Arab Nations. These three Realms of Power were working with America to promote World Peace as President Nixon left office. Richard M. Nixon proved his Devotion to America by wisely appointing Gerald R. Ford as his successor to the Presidency. And, though attacked by fickle friends as well as foes, Richard M. Nixon stands Head and Shoulders above the little men who snipped at his heels. Without bitterness he offers his services, even now, for detente and World Peace. We feel that history will Honor Richard M. Nixon as one of our greatest Presidents who courageously stood his ground against both the internal and external enemies.

God Bless you, Richard M. Nixon!

* * *

AND, WE SALUTE PRESIDENT FORD

We, the Carpatho-Russian Lemko-Americans Honor and Salute President Gerald R. Ford for his Courage, Loyalty and Good Will.

God Bless you, President R. Ford!

* * *

Michael Moskowksi

Хотя тето число газетки «Лемковина» печатаме в місяцю березня 1975 року, то дата єст за жовтень 1974. Причина єст тата, што тето число висылали до нашої столиці Вашингтону Президенту Форду и бывшому Президенту Ніксону. Як теж тето число висылали многим правительствам, якы сут заинтересован спрашом Лемковини. Ми допечатали екстра номеров газетки «Лемковина» ч. 3-те и 4-те, бо тых чисел нам бракло по причини, што они были висланы в Объединенны Нации в Нью Йорку и всім другым церковным и народним организациям. Зато читатель, который прошлого року не получил тых чисел, теперих получит. От априля сего року будеме старатися видавати газетку «Лемковину» регулярно. Дякуємо Теодору Доклі, што видал «Бюллетин Лемковини», бо тым самим занял місце и самой «Лемковини». Редакция.

(Continued on Page 3)

ЛЕМКОВИНА
незалежна лемківська газета, посвята
справам лемків в рідному краю
на Лемківщині та в інших світі.
Надав «ЛЕМКОВИНА ПРЕСС».
Підписати: 4 долари за рік.

LEM KOVINA
monthly independent Lemko newspaper,
dedicated to Lemko's affairs
Published by LEMKOVINA PRESS
Subscription: \$4.00 a year.

LEM KOVINA
P. O. Box 181, North Station
Yonkers, N. Y. 10703

Stephen M. Kitchura, Editor

ТРЕБА ЛЮБИТИ СВОЕ, А ШАНУВАТИ ЧУЖЕ

Чым довше и докладнійше читаме газету "Карпатську Русь"; чым веце слідиме за діяльністю організації Лемко-Союз; чым веце изучаме поєднання виступлення на предприятиях Лемко-Союза и чым більше изучаме політику теперішнього Головного Правління, або як там називають — Центрального Комітета, — то тым більше ми отчуваме потребу видання народної газети, хоць бы лемко такий, яком являється наша "Лемковина", щоби давати світу знати, що дієся в нашим країм и нашим лемковським народом.

Правда, треба признати, що "Карпатська Русь" пише много о справах лемків, но вся тата писаніна ест другорядна. То так виглядат, як бы руска мати хвалилася с чужими дітьми, а ни словом не сказала про свои власни діти. Ци ест така русска мати, аби то робила! Правдоподіно, мы не встрічали таку маму по сей день. Кажда мати найперше хвалит, любить, виховує и шанує своє, свои діти, свой дом свою родину.

Може бы и теперішний редактор Михаїл Логойда дашто написал за поневоленых и роскіненых лемков по світі, но то не вишло бы на добре, бо из Об'єдиненных Наций из українских представителей там зарас бы зазвонили Івану Адамяку, щобы то сейчас застановити. Так робилося за наших часов при нашій газеті, як мы редагували "Карпатську Русь". Каждый раз, коли мы поднесли голос в обороні людських прав для нашого народа, тут отразу надлетіли урядники и начали остро критикувати, что тут не требанич робити такого чым бы можна на гнівати братов украинцев и братов поляков або братов словаков и чехов. Приміров таких ест полно о чом можна бы говорити и писати, а то ест о ганьбі лидеров Лемко-Союза.

Іде натиск на то, щоби газета "Карпатська Русь" выходила раз на тиждень, собираются велики суммы гроша на тоту роботу, но протесту в обороні свого народа, в обороні яго прав, як ніт так ніт.

В газеті часто нарічут на то, що наша молодеж пропадат, тратиться и потопат в Англо-Саксонском морі. Но то не ест аж така правда, бо молодеж не хоче идти в организацию, бо она не годится с том политиком, яку проводят урядники в Лемко-Союзі и пред яком то политиком многи утекли зо старого краю, але тото урядники и редакторы газеты "Карпатской Руси" не хотят своим читателям написати, або не годны сут написати. Мы знаем, що таку правду Михаїл Логойда може написати, але то бы было против яго "лінії", він бы довго

не забавился в редакции "Карпатской Руси", бо то таке дашто "прогресивна общественность" не признае. Так далеко уж зашли с том политиком и "прогрессом", що вернутися назад буде трудно.

А же наша молодеж приходит частично на забавы, то лем зато, же молодым людям иде о музыку веце, як о политику. Если лем грає добра оркестра, то молодеж приходит танцевати. Але коли добре прислушаться словам, які несуться зо сцены от урядников Лемко-Союза, то покрутит головом, що штоси тут зле. Так само ест и на митингах Лемко-Союза, где завеси ктоси найдеся такий, же наріче страшно на Америку, як йому тут "тяжко жити"... Коли молодий человік послухат бесід против своєї державы и правительства, то веце на митинг не приде.

А же молодеж любить добру музыку, бо хоче танцевати, то доказ тому ест и тот, что уж по два разы Осиф Шпак, молодыи выходец из Пряшевщины, устроил лемковски танцы при доброй, та даже при двох оркестрах, на которы to забавы наша молодеж злетілася як з единой, так з другой стороны пекельной границы, которая нас все ищи ділт там в старом краю. Но тут в Юнкерс ни поляки ни словаки той границі ме же нас уж не можут зложити, длятого добре об'явлены забавы Осифа Шпака и його друзей добре и успішно выходят. Осиф Шпак стал настолько популярным, что урядники Л. С. закликали його до редакции на бесіду.

и если нам росходится о свое, о свій край, то хоць бы він быв такий маленький, як в іглі ушко, але він ест наш и мы його маме любити найперше и найбарже. Што значит жити на Лемковині, то ест и доказ Меланії Скальськой, которая приехала з визитом до Юнкерс из Ганчовы до своїй родини. Бесідуе и співат по своему и видно, что свое любит, але и чуже шанує.

И хоць нас розбили по широком світі, выгнали нас з родной землі, то и так з нами порадити не могут. Правдива любовь к своему весь перемагат. Шпекулянты то видят и летят нам помагати тогды, як их помочь уж не треба. Но в родном краю треба нам нашей народной школы, треба нам свободы на ровне житъ за всими другими народами. Таке житъ мы можеме выбороти лем сами лемки для самых лемків.

Press Fund

Michael Moskowski, Pittsburgh, Pa. \$70.00
Rt. Rev. D. Krechel, Warren, N. J. ... 50.00
Rev. George Cucura, State College, Pa. 50.00
CPT Michael S. Kitchura, Fort Benning, Ga. ... 50.00
Richard and Slawka Roth, Yonkers New York ... 25.00
Stefan Keklak, Carbondale, Pa. ... 25.00
T. Drozdak, Edison, Alta, Canada ... 23.00
George Salovich, Detroit, Mich. ... 18.00
Pet Smerechniak, Detroit, Mich. ... 15.00
Klawdia Herbut, Edison, Alta, Canada ... 10.00
John Cherchoniak, Jersey City, N. J. ... 10.00
Mike Zrolka, Huntingburg, Ohio ... \$7.00
John Mlejek, Detroit, Mich. ... 6.00

One year ago our Dear Beloved Mother
Left us for a home in Heaven...
Our Dear Beloved Mother
Died October twenty-seven.

A part of us has died with you,
A part of us has gone with you...
We miss you, Mama, more with time;
We miss you, Mama, all the time.

We know you've made a place for us, we know!
Our hearts are filled with eagerness to go
Someday to our home with you again;
God Bless you, Mama, till we meet again.

God Bless you, Dear Beloved Mother,
With Eternal Memory!

Вічна Пам'ять, Дорога Мамусі!

Wasyly Pelak, Detroit, Mich.	5.00
Michael Petryszyn, Yonkers, N. Y.	5.00
N. N., Detroit, Mich.	5.00

Total \$370.00

Гдеякі из тых жертв на прес-фонд "Лемковини" пришли уж давнійше, але газетка не появлялася, то не можна было их об'явити. Тепер мы рішили газетку видавати регулярно, то всі жертви будуть об'являтися кожного місяця.

Просиме тых наших людей, котры думают, же газетка "Лемковина" должна выходить, и же робит добру роботу, то просиме их всіх дуже красно нам помочь в том ділі. Мы дуже не просиме, бо газетка має свою власну типографию, т. е. же має свои машини и они майже всі выплачены. А весь труд писаня и работу в типографии и редакции робиме даром. Треба нам лем заплатити рент от типографии и за електрику и газ треба на часі платити. Треба тоже купити папер, а як видите, то папер ест первой класу.

Зато барс красиві просиме наших людей отозватися на нашу просьбу и помочь нам видати газетку, як найлучше можна, а при том мы можеме видавати в нашей типографии и други маши лемковски издания, чтобы ширити наше лемковське слово, нашу бесіду. Отповідальним роботником ест Стефан М. Кичура, который близко 40 років активно переробил в типографии и редакции "Лемка" и "Карпатской Руси", але ищи, при Божій помочи, має силы и здоровы видати туто новорожденну "Лемковину". Поможе йому в том ділі, а Бог поможет Вам всім и вынагородит Вас.

Редакция.

In Memoriam

IN MEMORIAM

Sophia Kurak

BORN: September 29, 1893
DIED: March 2, 1974

Sophia Kurak, after several years of intermittent illness, died March 2nd, 1974 in Minneapolis, Minnesota. Sophia died in her sleep and death came quietly and peacefully. At the time of her death, she was 80 years old. Sophia was the daughter of Helen and Michael Wakera and she was born in Wolamichova, which was a part of the old Austro-Hungarian Empire at that time.

In 1914 when Sophia was 20 years old, she came to the United States and proceeded to Chisholm, Minnesota where she resided for the next 44 years. A year after arriving in the United States she met and married William Kurak, a friend and neighbor from her European homeland. William Kurak had preceded her to the United States, arriving in this country in 1905. Sophia attended the St. Nicholas Orthodox Church in Chisholm, Minnesota for more than 40 years. Her husband was a very active church member serving on many church committees and participating in the church's religious and social activities. Sophia also was actively engaged in the Womans Russian Orthodox Auxiliary church groups. Her nobility of spirit and her ardent Russian Orthodox Christian faith sustained her through many periods of family crisis in the difficult years ahead. Her sacrifices and guidance inspired her five children from the time of their births to the present.

Sophia had five sons; William Jr. who recently retired after 30 years of government service with the Department of Defense in Washington D. C. Steve, another son lives in Washington, D. C. and is employed by the Department of Defense. Two other sons reside in Minneapolis, Minnesota. Alex is a professor at the University of Minnesota and John, an employee of a major Minneapolis utility company. Another son, Mike died in 1942 from injuries suffered in a automobile accident. In addition, Sophia is survived by 16 grandchildren and 3 great grandchildren. In 1922, Sophia and her husband found time in their busy lives to become United States citizens, an accomplishment of which they were justly proud.

Sophia's husband was employed by a major steel corporation on the Mesabi Iron Range. Chisholm, where the Kuraks lived was the hub of that major iron ore mining area. Mr. Kurak retired in 1957 after working in 45 years in the mining industry. Following retirement they moved to Minneapolis, Minnesota and purchased a new home in close proximity to where their two children had their homes.

In her later years, Sophia traveled with her husband, flying to Washington, D. C. and visiting her two sons there. She enjoyed her visits to the White House and also various visits with Minnesota Congressmen on Capitol Hill.

We Reply

This reply is made to President Ford who was made and Editorial target in the Sept. 13, 1974 issue of the "Karpatska-Rus".

Dear President Ford:

We apologize to you for the Editorial which appeared in print as mentioned above. We apologize not for the "Karpatska-Rus" but for the many Carpatho-Russian Lemko-Americans who do not agree with the tirades of that Editorial.

We thank God that we have a President who lives by his Christian ethics. We thank God that our President is a man of compassion who is Courageous and of Good Will. This world needs Good Will more than ever before. When you pardoned our beleaguered former President Richard M. Nixon you made it known to the world that America stands on solid principles which do not crumble when hate is unleashed against others, right or wrong. Mr. President, it is a known fact that your act of pardoning Richard M. Nixon is a legally Constitutional prerogative of the Presidency.

We thank God, Mr. President, that you gave Richard M. Nixon a helping hand. He gave much of himself to our America. . . unquestionably more than those who peddle hate and anarchy. History will judge whether or not Richard M. Nixon's misjudgments were profound enough to justify an attempt to destroy the man and to weaken the Presidency.

Mr. President, we Carpatho-Russian Lemko-Americans of Good Will apologize for the aforementioned Editorial in the "Karpatska-Rus". We are the Carpatho-Russian Lemko-Americans who through this newspaper, the "Lemkovina", made a plea to the United Nations for the establishment of the "Republic of Carpatho-Russian Lemkovina".

Sincerely and Respectfully,
Michael Meekowski.

On March 4, 1974, two days after Sophia's death, Parastas was served at the Peter Koslak Funeral Home, Minneapolis, Minnesota by the Very Reverend Karp Pateyuk. The following day, Divine Liturgy and Panikhida services were held by the Very Reverend George Parthan and the Very Reverend Karp Pateyuk. These tasteful and very dignified services were held at the St. Mary's Russian Orthodox Greek Catholic Church, Minneapolis, Minnesota. Sophia and her husband had been members of this church since 1958. Sophia was laid to rest in the family plot at the St. Mary's Church Cemetery, Minneapolis, Minnesota. The Very Reverend Karp Pateyuk, Pastor of the St. Mary's Church led brief grave-site services under clear blue skies.

After the funeral, friends, relatives and visitors were invited to a repast at the St. Mary's Church Hall. The repast was arranged by Sophia's sons and served by the members of the St. Mary's Womans Guild. Sophia's husband and her four sons mingled with the friends and visitors thanking them all for their kindness, gifts, spiritual and floral bouquets and their expressions of sympathy.

As a lasting memorial to Sophia Kurak, her family and friends have established a "Sophia Kurak Memorial Scholarship Fund" for seminary students training for the Russian Orthodox ministry. The fund will help support a seminarian from the St. Mary's parish who is now studying for the Russian Orthodox Priesthood at St. Vladimir's Seminary in New York.

Sophia was a Beloved Mother to her children, grand children and great grand children who all loved her dearly as she loved them. Her children will remain with her in Spirit Forever. May Sophia Kurak rest in peace and may Almighty God grant her a Place in the Kingdom of Heaven.

EDITOR'S NOTE: Due to illness and financial reverses publication of the "Lemkovina" was temporarily suspended. With improved health and financial circumstances we hope to publish "Lemkovina" regularly.

A THOUGHT

(Continued from Page 1).

mer's hard work than to have upon your brow the sweat of fear!

We want to live in Peace and Friendship with our Russian Big Brothers but we don't want to be communists. We are loyal Lemko-Americans who believe in democracy . . . and who have the freedom to make changes to truly benefit our lives not only materially but spiritually as well.

That is why we caution our Lemkos to judge the position of our "old country" Lemko brothers wisely and honestly. Don't be duped into an enthusiastic acceptance of the "K-R" pro-Soviet propaganda! Think about it! Don't let your instinctive joy and love for your Lemko heritage allow you to accept any goals without the religious freedom necessary to save the Lemko Soul. The body dies but the Soul is Eternal . . . don't be a party to the soul-drain program of an atheistic rip-off.

Read, think, judge for yourself. We hope you will join our cause to establish the "Republic of Carpatho-Russian Lemkovina". MM.

Дороги лемки:

Я, газетка "Лемковина", знова до Вас приходжу. Низко ся Вам всім кланям и прошу Вас пребачити між-е-м так довго до Вас не пришла. Які папірі міам пописане и што-м сої записала за tot час за всіким зміни и життя нашого народу в краю и в Америці, то Вам несус. Ale то не вшытко, бо приду до Вас кождий місяць, то буде так добрия и прямийте мене на своєм поро-зі тым, што отворите для мя Ваші двері. Бара мя дуже з Вами бесіду-вати, то лем мя послухаєте!

We Reply

To: The Editorial Board
"Karpatska Rus"

Editor's Note: QUOTE is taken from the Editorial of the "Karpatska Rus" (August 2, 1974). The REPLY is made by "Lemkovina".

THE 60TH ANNIVERSARY OF THE TALERHOF TRAGEDY

QUOTE: "Who were the Judases that fingered out the best sons and daughters of our people to the enemy? . . . They were those individuals who sold themselves to the mortal enemy of the Slavonic people . . . Austria-Hungary . . . Germany . . ."

REPLY: This Editorial had a good beginning up until political expediency entered the thoughts of the writer(s). The Editorial uses a vague reference to those who sold our people into bondage, even though previous publications stated that the pro-Catholic anti-Russian groups often listed as "Ukrainantes" were responsible for the tragedy and traitorous actions. This is now being covered to conceal Ukrainian schism thoughts both from the Communist viewpoint and the Russian Orthodox Christian viewpoint. Actually, slowly but surely worldwide and internal enemies are duping Russians on the Soviet western boundary to promote themselves as Ukrainians. In the West books and maps are revised to eradicate the Great Russian, White Russian and Little Russian image replacing part of them with "Ukrainian". Is this not a "wedge" to separate the Russian people? Was not the atheistic anti-Christ official government stance another "wedge" to destroy the people of Russia? Returning to the plight of our Lemko peoples in Lemkovina we reply with a new headline:

THE 27TH ANNIVERSARY OF THE LIVING LEMKO TRAGEDY IN POLAND. Let us pray for those living Lemkos, as well as for the Talerhof Lemkos. Our Lemkos have been subjugated and illegally in detention in Poland for 27 years. Where are our Russian brothers now? Why did they allow this to happen in 1947? Why haven't they corrected this miscarriage of justice? Why are our Russian Orthodox Lemkos harassed and persecuted by the Roman Catholic Church in Poland? Why? For political expediency!

Who, then, is driving a "wedge" between Lemkos and Russians? Lemko-Americans, don't be deceived by the communist sympathizers in our midst. Judge for

yourself. We are Russian Orthodox Christians by heritage. We are Lemko-Americans who take pride in our Carpatho-Russian Lemko ancestors. We are Lemko-Americans who deplore the present subjugation of our Lemkos in Poland and Czechoslovakia. We are Lemko-Americans who rightfully and legally, by the Paris Peace Talks and St. Germain Treaty, want our Lemkos in Europe to be free and self-governing. we ask the United Nations to create a long overdue "Republic of Carpatho-Russian Lemkovina".

We want to be friends with our Russian brothers. . . but we do not want to be communists or atheists. Considering the fact that the Soviet Union abandoned the Lemkos in Lemkovina for political expediency why, in America, are the Lemko Association and the "Karpatska Rus" against establishing a democratic and independent "Republic of Carpatho-Russian Lemkovina"? MM

Editor's Note: QUOTES are taken from an article written by John Adamik on page 2 of the April 5, 1974 issue of the "Karpatska Rus". Each REPLY is made by "Lemkovina".

QUOTE (1):

"An intelligent and honest man can never even think about an Independent Lemkovina."

REPLY (1):

This is a strange repudiation of Lemkovina by the leader of the Lemko Association. We reply by quoting from three issues of the "Lemko Youth Journal".

First, (July-Aug. 1962) "... The purpose of the Lemko Association in the United States and Canada is to protect our people in Lemkovina and to help them to win their national rights on their own land. This is being done today through the Lemko Relief Committee which was set up by the Lemko Association".

Second, (Nov.-Dec. 1962) "... Today the Lemko people in Poland are struggling for the right to return to the home of their forefathers, so that they may continue to celebrate and develop their beautiful traditions and customs. . . . The "Lemko Youth Journal" is a small contribution to further that struggle and make it a reality".

Third, (May-June 1963) "... We, the Lemko people, want to keep our identity. . . It is a small part of the whole concept of the Lemko Association. . . . The means by which the above mentioned goals are to be reached are: . . . Make appeals to the governments in behalf of Lemkovina and Sub-Carpathian Russia".

What caused this change of Direction, this change in Purpose? Can it be that the most needy Lemkos are again to be sacrificed for political expediency?

QUOTE (2):

"How could such an Independent Lemkovina protect itself against all kinds of misfortunes?"

REPLY (2):

God has preserved the Lemko. We hope that our Russian Brotherhood and the Brotherhood of Mankind will preserve Lemkovina. Our early American colonists braved the wilderness and tyrannical rule to establish a freedom loving democracy. God has preserved the American.

QUOTE (3):

"Secondly, our people survived tragedy during the Second World War when fascists in guise of Polish gendarmes spied on the conversations of people in order to murder them during the night."

REPLY (3):

True. And, we repeat, God has preserved the Lemko. Where were our Soviet Russian Big Brothers after the Second World War? Why did they not save our Lemkos from subjugation by other communistic governments? It would have taken only the raising of an eyebrow or a nod to assure justice for our Lemko people. Instead these Lemkos were considered as undesirables with a will to maintain their own customs and Lemko Russian dialect. The Soviets considered them as expendable for political expediency.

QUOTE (4):

"Lemko Association is earnestly tied to our ancestors, and takes the position that we are the same people as those in the East as we were taught by the late Dr. Simeon S. Pysh and Mr. Dmitri Vislotsky."

REPLY (4):

With all due respect to Dr. Simeon S. Pysh, Lemko Leader, Patriot and Educator we must consider and think about one portion of his teaching. In his writing "The History of Carpatho-Russia" translated in serialized form by Andrew Yurkowsky for the "Lemko Youth Journal", the "Karpatska Rus" and in published book form as "A Short History of Carpatho-Russia" (translated by Andrew J. Yurkowsky) we have a dilemma. We can quote directly from page 46 of the published work: "Carpatho-Russia can receive complete national and economic freedom only after the decline of imperialism, through a national socialistic revolution, which will bring freedom not only to our people, but to all the peoples of the world. . . To fight against these enemies of mankind is possible only with the help of a national organization. . . Is there among us such a people's organization? . . . Such a Carpatho-Russian organization we have; it is called "Lemko Association."

Dr. Pysh himself probably reconsidered this portion of his writings in retrospect. It can be and perhaps is a restraint to our American youth. We find it difficult to understand how an American citizen can promote such a thought. Even great men are capable of error and misjudgement. This does not destroy their good deeds. But we must circumvent the flaws and weaknesses.

If Soviet people favor and want to be Communists that is within their rights. And, that is one thing. . . but to promote socialistic communism among American Lemkos, is another! We are American Lemkos, proud of America and proud of our Russian Lemko ancestry. But we are Americans, and we wish to sponsor and help to establish a democratic Lemkovina. . . a government of the people, by the people. . . a Lemkovina under God with Good Will and in Peace with our Russian Big Brothers and with all Mankind.

QUOTE (5):

"I just returned from Europe, as your delegate, and can say without a guilty conscience that now our people live better!"

REPLY (5):

Though we regret the official atheistic stand of the Soviet government we applaud and rejoice that our Lemko brothers in the Soviet Union are prospering materially. Just as we applaud and rejoice that we Lemkos are prospering in America and Canada. And though we are happy to see prosperous Lemkos in these places we cannot turn our backs to our down-trodden Lemko brothers who are divided and subjugated in or even displaced from their own ancestral homeland. These are the Lemkos who need our first consideration. These are the Lemkos who need our helping hand. MM

CHRIST IS RISEN!

I greet you, my dear Lemkos, on this great Holy Day of Christ's Resurrection, the Victory of the Son of God, and through Him — the Victory of all Christians in the world.

In the pre-Revolution Russia, one of the traditions on Easter was to toll the bells all day, thereby denoting the feast and the joy of the Russian people, the joy that comes from Faith, as is expressed in the Easter Services: "Christ is risen from the dead, trampling down Death by death, and upon those in the tomb bestowing life... Let God arise, and let his enemies be scattered: ... Even so let the ungodly perish at the presence of God, but let the righteous rejoice."

Easter, then, in the first place, is the Victory of Faith over unbelief. It is the Victory of those principles and virtues which make life meaningful, healthy, and happy: faith, hope, love, peace, truth, forgiveness, courage, fearlessness, optimism, righteousness.

Christ taught "I am the Way, the Truth, and the Life." (John 14:6). How could the Apostles look on Black Friday at the "dead" body of Jesus? Their faith in His teaching dictated to them that the Truth, which He preached to them, could not be defeated. God, factually instituted Easter as the never-ending reminder to the world that the Truth cannot die or be buried and remain in the ground. And though temporarily hampered, it will rise, and encourage those in difficult situations to carry on, to hope... For Christ taught: "In the world ye shall have tribulations; but be of good cheer; I have overcome the world." (John 16:33). Therefore, His "Way" cannot lead and end at the Grave.

Easter is Victory of Life over death. This means primarily victory of Life Eternal. Eternal life begins here, on earth, while we live. It is not given to us as a premium after we die. It must be prepared and lived by our faith and corresponding deeds. (John 6:40). Christ expressly taught: "Verily, verily, I say unto you, except you eat the flesh of the Son of man, and drink his blood, ye have no life in you. Whoso eateth my flesh, and drinketh my blood, hath everlasting life; and I will raise him up at the last day." (John 6:53-54). Hence, all our Lenten sacrifices, fast, church attendance, prayers, support of the church, works of charity, receiving of Sacraments of Confession and Communion and other Christian work are the virtues that, along with faith, build for us NOW eternal life with God. (1 Thessalonians 4:17).

Life cannot be happy without love and forgiveness. This principle is exemplified by the Russian Church, like by no other Church, when on Easter, during the Services the Church sings: "Let us embrace one another. Let us say: Brethren! And because of the resurrection let us FORGIVE all things to these who hate us".

To the unbelievers in the world in the resurrection of Christ, I will cite some of the statements of the great scientist, who headed America's space program, on the life after death. "Science has a real surprise for the skeptic. Science, for instance, tells us that nothing in nature, not even the tiniest particle, can disappear without trace. Nature does not know extinction. All it knows is transformation."

The early Christians greeted each other with the words "Christ is Risen" to signify

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

С таким поздравлением на Пасху выражаем нашу віру в Бога и духовную радость из-за славного Воскресения Христа — Победителя Ада и Смерти.

Без віри не можна угодити Богу. Христос сказав: "Кто будет вірувати и креститися, спасен будет; а кто не будет вірувати, осужден буде". (Марка 6:16).

Тяжко было самым Апостолам, (перед Пришествием св. Духа) вірувати твердо, коли виділи Тіло Христа на Кресті; та-ж Он мал спасти мир, говорили до себе, а тепер Он розіткій ганебно врагами...

Воскресение Иисуса было чудо так видне, и так важне, же Апостолы зробили тот факт фундаментом своей проповіди в світі, и за свое убідження радо приняли муки.

Воскресение стало фундаментом нашей Віри, Догматом, коли Отец Накейского Собора передали его нам до вірування словами "Чаю воскресеня мертвых и жизни будущаго віка."

Воскресший Христос привітствуval Своих Учеників словами "Мир Вам"; тоти слова Иисуса обновили Апостолів и дали им надежду побудити мир (світ) для Христа через проповідь Мира и надежды в сердцах людей світу.

Наше привітство, "ХРИСТОС ВОСКРЕС", найперше, жити вічного.

"Житя вічне" зачиняється ту на землі, пока мы живем. Оно не дается нам по смерти, яко премію. Житя вічне мусиме собі приготувати віром и добрыма ділами. Христос сказав: "Ядай Мое Тіло, и пий Маю Кровь имат живот вічний, и Аз воскрешу его в последний день." (Іоанна 6:54).

Оно и означает житья времenne. Тяжко нераз приходит жити людям, одиницям и народам, напр. Вьетнамска війна за 10 літ, але, маючи Всемогущого Бога за нами, всяки кресты и терпіння житъзовы суть легчы и надежды до переношень.

Віра в Воскресене Христа соединят нас с бібліон Християн на землі.

Віра, то не опіум, як комунисти горлянят, а Учител Морали, которая уже низко упала в Америці, и в світі, а ест нам дуже потребна.

o. Митрат Даміан Крехель

that they are Christ's followers, and, consequently, brothers forming a Christian family — The Church — in the un-Christian and hostile world.

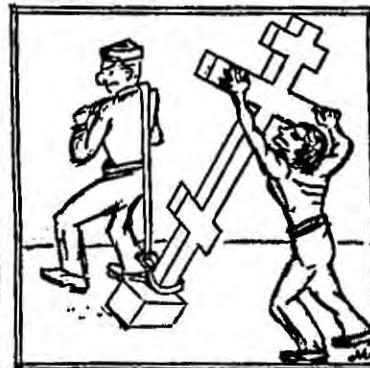
May Lemkos' greetings be a sincere sign of love for Christ and His Church, and brotherly love for each other in the world; and may the truth about the shameful destruction of Lemkovina and the expulsion of Lemko people in Poland be brought to the light of the world, and justly rectified.

Fr. Rev. Mitrata Damian Krehel

В Великодні свята не забудьте ні о газетці "Лемковина", которая начи-ла регулярно выходить в світ и для всіх лемків.

LEMKO

M

Sometime the one who claims to be a friend Won't help, even though he should;
Instead he brings us, in the end,
A load of woe not good.

ЯК ХТО ПОМАГАТ

Часом тому, Што смок тягают, Шкоду робят,
А не помогают!

КРЕСТ ЛЕМКОВИНИ

Повысший образок показує нам, як лемки двигають Крест Лемковини. Каждый человек, по христианской науки несе свой крест. Лемки кроме своего креста, мають Крест Лемковини. На том кресті была распята Лемковина и лемки тот крест хотят выдвигнути на высоту, откъль бы могли всі люде світу видіти його, а лемки, чтобы могли прийти не лем с Лемковини, а с цілого світу, где они сут роскінені, чтобы пришли поклонитися пам'яті мук нашого краю и нашого народа и чтобы помолилися под тым крестом. Але біда є ест и tota, же много лемків єст дуже фальшивых, які удають, же помогают двигати крест, а тым самим они шкодят, бо силом його двигают. Крест Лемковини може быти двигнені самим Богом, который видит кризи лемков и як не днеска, то завтра, а крест Лемковини иши раз буде выдвигнені на высоту, где він находился и нияка сила оттамате його не зможе.

ПОМОЖМЕ ИВ. КОВАЛЬЧИКУ В ЮНКЕРС, Н. И.

В субботу 8-го апреля 1975 по-горя дом и весь маєток, який була у Івана Ковальчика, його жени и двох дітей. Не осталосяничого, лемків лашки, які мали на собі. Недавно И. Ковальчик стратив рабочу бу фабрика перенеслася до шт. Чикаго, Іла. Асекурація, яку Іван Ковальчик мал не покрываети половину того, які страшны шкоды йому принесуд удар огня! Проднім наших читателів, которые отчують в своих сердцах тоти тяжкы страты, чтобы поспішали с помо-чом. Писати на адрес "Лемковини":

LEMKOVINA

P. O. Box 131, North Station
Yonkers, N. Y. 10703

LEMKOVINA

monthly independent Lemko newspaper,
dedicated to Lemko's affairs.

Published by the LEMKOVINA PRESS

SUBSCRIPTION: \$4.00 a year.

LEMKOVINA

P. O. Box 131, North Station,
Yonkers, N. Y. 10702

Stephen M. Kitchura, Editor

Лем на Лемковині лемки можуть сохранити своє русске племя лемков

В Карпаторусском Календарі Лемко-Союза на 1971 рок передову статью мы озаглавили "За поверненіе лемков на Лемковину." В другом числі нашої газетки "Лемковина" приведеме цілу тутою статью, а тепер лем ограничимеся ей первым параграфом:

"Каждый лемко знает дуже добре, что без того, чтобы лемки жили на Лемковині, не може быти в будущности и самых лемков, ни самой Лемковини. Лемковина, розумієся, што не пропаде, бо то земля, но народ може пропасти, если його будут вынародовляти в такой мірі, в якой його вынародовляют по сей день всі: и поляки, и украинцы, и словаки. Лемки з Галицкой стороны Лемковины были силом выкинены из своего краю и разбиты по цілой Польши. Лемки по чехословакской стороні тоже были притиснені тым, што послі Другої Світової Войни, там на Пряшевщині не лем же діло не пішло в русинську пользу, но даже єдним словом никто о то не постарался, чтобы тым лемкам, як родним братям лемкам по чехословакской стороні, дати знасти о судьбі лемков по польской стороні."

Пишемо о том найбажче зато, бо лемки, котри живут днеска на Лемковині, переселилися там о своих власных силах, часто при помочи родных в Америці. О такої єдной фамелії, котра вернулась на Лемковину зо запада пише в газеті "Карпатской Руси" Меланія Скальська, котра пришла на візиту в Америку к своим родным. Ми думали, же подамо лем выдержки, тоест лем части статьи Меланія Скальської, но потом мы рішили, хотя наша газетка ест маленька, перепечатати цілу єй статью. А статья озаглавлена "Наше життя на Лемковині". Меланія Скальська пише так:

"22-го, лютого 1975 р. я приїхала до Америки отвидіти своїх родних. Скоро міне один місяць от часу моого приїзду в Америку. З великим радостюм я зауважала, што яка велика любов в американських лемков до Лемковини, тому я рішила написати читателям "Карпатской Руси" о житті народа на Лемковині.

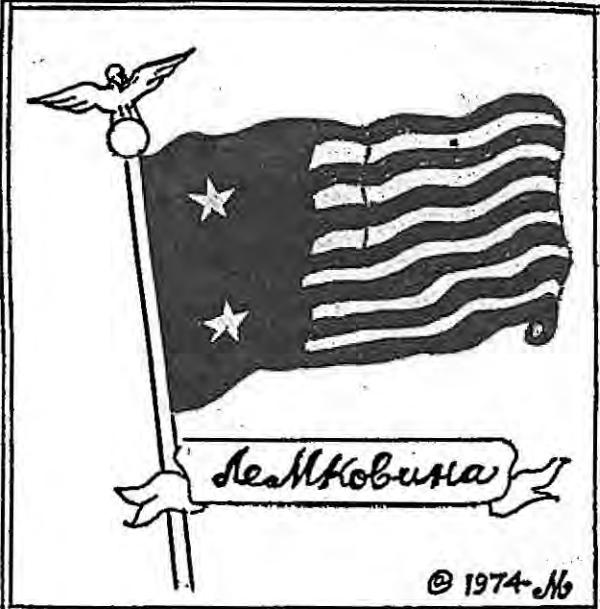
Я народилася на вигнанні; в селі Млечно, по-віт Любин. Мой тато працювал ковалем в рольницком дружстві (ПГР). До школи я зачала ходити в селі Млечном. Саме село було дуже знищено под час другої війни. Всі будовы були мурованыи и их треба було отремонтувати. За Лемковину і Ганчову я нічого не знала, кромі того, што чула, коли мама и тато розповідали за свои молоды літа, як ходили на вечірки, як бідно жили, як часами не було хліба в хаті, як ходили до своєї церкви на одправы, што жили бідно, но весело, бо всі люди були свои.

Для мене було трудно порозуміти і повірити, штоби люде не мали подоступу хліба, бо мы го мали дост и було в што відратися. Я тає думала, што нігде не може быти лучше, як ту на заході. Однако, коли родичи бесідовали межи собом, ци не було краше вернутися на Лемковину, в Карпати, на свіже горське повітря, там где живе баба з ділом, за котрых родиче повідали, што барз добри и ширы люде, што якы уйкове чесны, то мы діти нетерпимо чекали на день нашого повернення на землю родичов, на Лемковину.

Мені іщи не было 10 роков, як сме ся переселили назад на Лемковину. Тоты дни, коли я по перше увидла Ганчову, наших людей, які бесідавали межи собом по нашему, мозолисты, теплы руки бабки и діда, своих вуйков, залишатся до смерти в моїй памяті. Были то також дни полни клопот, бо мы не мали своїй хижы, а родичи іще на заході начали догварятися. же (Продовження на 3-ї стр.)

LEMKO

M

Copyright 1974 M.Moskowski

THE LEMKOVINA FLAG

"The dreams of yesterday are achievements of today and the history of tomorrow." — GRIT

* * * *

Two 5-pointed stars represent the two states of Lemkovina. The northern state of Lemkovschina is comprised of Galician Russian Lemkos and Uhorsky (Pryashev) Russian Lemkoes. The southern state is occupied by the Sub-Carpathian Russian Lemkos. These Stars of White signify our Faith in God Almighty whose Heaven is the Field of Blue. The seven Red stripes signify the Lemko blood shed under years of subjugation. Six White stripes represent the Lemko Hope of Earthly Peace. And, together, the stripes imply

The Spirit of 76

The Lemko Hope of 1976

The Birth of Lemkovina!

mm

Кому вишло на користь виселение лемков?

(Із "Історії Лемковини")

Виселение лемков не принесло никому користи, а на противі принесло велики шкоды так виселеным, як Польському Правительству. Был то крок похопний, нерозважний, належито не обдуманий. Виселение лемков спричинило передовсім им велики страти и то так страти матеріальні, як і моральни. Они оставили на своих місцях труд цілых их поколій, бо з цілого маєтку могла зо собою взяти лем тілько, кілько можна было на плечах занести, взгядно на свою маленький возок покласти. Вищотко решта мусили полишити. На лемковських господарствах спроваджено по величчі часті неробов, котры не хотіли и не потрафили на горських ґрунтах господарувати. Не замішканы ище хижы и прочы будинки розобралі, а матеріал з них ужыли на опал. Ціннішай мебель полемікоскую и господарськую знайди потыряли и пропили, за засіянныи и засадженныи поля зерно и грулі зобралі и проіли, а на весну слідуючого року не мали чым поля засіяти и засадити. Поле пустошило, бо було не оброблене, а без навозу яловило. Наслідством такої грабітальної господарські зачал заглядати до хат нових господарей голод. Штоби ратувати перед тым непрошеним гостем, удавалися цілі процессии голодуючых до Староства з проосьбом о хлібі, бо в горах не хочесянич родити. Представителі Староства звичайно так им отвічали: "Недавно перед вами на той самой землі газдували лемки, але они николи не приходили ти за хліби, им земля родила, бо на ней працювали. И вы працуйте так як лемки, то вам хліба не бракне." Был то мудрый и справедливый отвіт, але лінівни осадники до той рады не застосувалися, діяного поля дичали штораз барже.

(Дальше буде)

Чого лемки в Канаді домагалися 37 років тому назад

В 1938 року, перед Другом Світовим Війном наші країні лемки в Канаді, організовані в Лемко-Союзі, мали своїй с'їзд, на якому то с'їзді домагалися об'єднення Галицької Лемковини з Пряшевищною і об'явлення автономії для Лемковини. На том с'їзді найсмільше виступало пок. Вл. А. Цисляк, власний брат Антона і Ніколая Цисляков в Америці. Росходится нам тут о то, що иши в тих часах канадські лемки виступили з требованием полной автономии, т. е.

ЛЕМ НА ЛЕМКОВИНІ ЛЕМКИ МОЖУТЬ СОХРАНИТИ СВОЕ РУССКЕ ПЛЕМЯ ЛЕМКОВ

(Продовження з 2-ої стр.)

яку будуть ставити хижку, бо мама хтіла мати деревянину, же така най-здоровіша.

Зпочатку було дост тяжко, бо були клопоти з будівом хижки, треба було купити поле, корову, інвентар, щоби приступити до газданів. Коли ми уже пошли мешкати в новопоставлену хижку, всім стало легше. Тым часом надійшла чудова весна, наша перша в горах, така шумна, з квітами, запахом тисячі рослин, зацвітими прекрасними черешневими деревами, зеленими лісами, що красоти такої ми діти иши ніколи не виділи.

Тато задоволений, щасливий, йшов орати, сіяти і дивлячися на веселі лица родичів, я порозуміла, чого браковало им на западі.

В неділю в Ганчові всі йдуть до нашої руської православної церкви. Всі присутні співають при отпівні, а по службі не втікають до дому, лышаються, бесідують межи собом, сміються, розповідають оден другому за листи, які отримали з Америки, Канади, Австралії і інших містів зі своїх родаків, політизують. Тут при церкви можна довідатися за всіх і за все. Мало коли стається, щоби при церкви не було гостя з Америки, Канади, СРСР та України. Сих людей обступлють колом і слухают, як оповідаєт за життя наших людей в далекому світі.

Все молодеж Ганчови мусить іти до школи, до початкових, середніх, а після того в технічні, а сучасні, що ідуть продолжати науку в вікови школи, як університети. Юж ніт таких, хто бы не знал писати і читати, як я чула, было таємі подістакту давно.

Тото, що покончили школи, всі йдуть до роботи. В Польші ніт безроботих. Наша молодеж робить в Горлицях, но найвеце робить в Вислові при минеральних водах, в санаторіях, в домах отпочинку, 8-годиновий день обовязковий для всіх. Після роботи йдемо до дому помогати родичам при господарстві.

При господарстві не робиться так тяжко, як колиси говорила мені мама, бо днесь лемки мають господарське устатковання, машини, косарки, а пару газдов мають і трактори.

Майже в кождій хижці є телевізор, бо радіо уже отходить в минувшину. Газдини не перут пласти на потоках, но пральни мають уже ходильники. Найвекша біда, що большинство молодежі втіче в міста, робити в промислі.

(Продовження слідує)

права на самооподілення і самоврядування Лемковином. А посмотре, що водиться тепер в Америці. Братья Цисляки, коли ми на 25-ом С'їзді Лемко-Союза предложили, щоби з нашим справом, що относилось до насильного виселения лемков из Лемковини ити в Об'єднанні Наций, то тепер оба братья Цисляки тути справу ганебно промолчали, що означало, що они годилися с тим, що сталося з лемками в Польші. Але о том мы напишем другий раз, а тепер приведем выдержки из газеты "Торонто Стар" от 30-го сентября, 1938 року:

* * * * *

THE LEADERSHIP OF LEMKOVINIAN LEVOKY

CEY AT CONVENTION

Minority Group in Carpathian Poland Refused Permission to Leave County

"We want the 250,000 Lemkovians now forming a minority in Carpathian Poland to gain autonomy so they can be united with the 250,000 Lemkovians located across the border in Czechoslovakia. This was the cry raised by delegates at the Canadian Lemko convention now being held in Toronto."

"We are but dust under the heel of the Poles," said Vladimir Cislaik, recording secretary of the association to a reporter. "We are not allowed to have our own schools. No representation in Parliament. No freedom."

Mr. Cislaik said that in 1919 the inhabitants of Lemkovina in Poland attempted to gain autonomy with the purpose of joining the Czech portion of their state, but without avail. In 1935-36, 13,000 Lemkovians signed a petition demanding they be allowed to migrate to Siberia and settle there. Though the Soviet government were willing to accept them, Poland refused to consider their plea and would not allow them out of the country.

"We are a peaceful people," Mr. Cislaik added. "Our old folks still raise cattle and sheep and weave their own clothes as they did in olden days. What harm is there in a people who still carve their own spoons out of wood. Why should they not have their freedom so they can advance themselves culturally?"

• • • • *

Так писала одна из найважливіших газет в місті Торонто "Торонто Стар" за сміле і бойове виступлення за права нашого народу в краю Владимира А. Цисляка. Коли після Другої Світової Війни В. А. Цисляк помер трагічною смертю, бо був убитий незнаном рукою і оставленний на уліці в Торонто, то політика тамтожі організації на чудо змінилася. Під час війни діяльність Лемко-Союза в Канаді була приостановлена правителством. Після того там була основана нова організація, но не Лемко-Союз. Тогдаши лидери в Канаді теж були країні Цисляка, емігранти з Устьї Руського. Но тоді країні уж повели таку політику, по приказу партії, що не вольно уже було не то протестувати, ні даже на собраниях твої організації не вольно було говорити о том, що сталося з лемками в Польші. Тоти лидери роз'їждалися по СРСР Союзі, як делегати, іздили по Болгарії, Румунії, і інших державах в Центральній Європі, но в Польшу на Лемковину, або в своє село не зашли, бо то не било вольно, то була страшна образа части протестувати против насильного виселения лемків. Но після 26-го С'їзду Лемко-Союзу в Соєдненных Штатах всьо успокоилось, бо канадські лидери не зышли зо своєї дороги, а зійшли Лемко-Союз, який приніс нову політику

по-отношенню своего поневоленого народу, післі того, як из організації Л. С. были вищмарені два члени Л. С., а то Стефан Мих, Кичура і учитель Теодор Докля.

Канадська організація лемкові дуже перешла в Торонто обратно до Лемко-Союзу і тепер она там вірно праце для Лемко-Союза в Соєдненных Штатах, бо Лемко-Союз принял их політику і так настала велика дружба і мир между Лемко-Союзом і канадським організацієм, але зато наші лемки по сей день просить Польське Народне Правителство о поворот лемков на Лемковину. Лемко-Союз таку політику веде, яку му приказали всі наше поневолителі і за то они Лемко-Союз хвалят аж под небеса. Яке то страшне послідство і нині до політики пок. Владимира Цисляка не подобне!

Інци веце интересно єст тото, що така сама конвенція Лемко-Союза в Канаді отбылася в Торонто слідуючого 1939 року в січні, о которой то конвенции або с'їзди "Торонто Стар" Написала слідуюче:

* * * * *

LEMKOVANIANS DEMAND FREEDOM FROM POLAND

They Want to Join Neighbors in Czechoslovakia

TORONTO Sept. 30 (CP) — Delegates to the Canadian Lemko Convention called last night for the autonomy of the 250,000 Lemkovians forming a minority in Carpathian Poland so they could unite with the 250,000 Lemkovians across the border in Czechoslovakia.

"We are not allowed to have our own schools, we have no representation in Parliament and we have no freedom," Secretary Vladimir Cislaik said, adding that a vain attempt to gain autonomy and union with their countrymen in Czechoslovakia had been made in 1919. Poland refused in 1935 and 1936 a similar plea to allow them to leave the country, he said.

Як видно из попереднього, то Вл. А. Цисляк іши раз повторил свое требование от имени организации Лемко-Союза в 1939 року, перед самим передачом частини території Чехословакії Германії в Мюнхену пок. Чемберленом, і Даладье на конференції з Гітлером і Муссоліні.

Пишеме и приводиме тово, бо недавно в газеті "Карпатской Руси" появилася передовица, правда, дуже коротка, которую составляли аж три члена редакційні колегія, а то ест Михаїл Логойда, Петро Березний і Ніколай А. Цисляк. Та та статья относилася к тому, що газета "Лемковина" напечатала посланіе в Об'єднанні Наций з просям о створені Карпаторуської Республіки Лемковини. Там в той статьї говорилося о том, що Лемко-Союз буде старатися зо всім силами, щоби до того не допустити, бо то мало бы означати "самостійну" Лемковину.

Лемко-Союз може и тово робити, тому ніт чуда. Ми живы, то и з нами або против нас можна завсі писати або вести з нами дяку дискусію, же мы хочем Карпаторуської Республіки Лемковини и маме уж свою флагу, але что зробит та редакційні колегія з пок. Вл. А. Цисляком, бо його желания и протести сут зарекордуваны, же хотіл видіти Лемковину об'єднану и свободну? За што Вы стоите, братя лемки в Лемко-Союзі?

Стефан Мих Кичура.

В память «покойного» 26-го Съезда Лемко-Союза

Всі люде — одном або другом дорогом, в еден або другий час, — вспоминают память своїх дорогих покойников, усопших раб божих, бо то уж так приятно єст на том світі, що люде найвіце створили всяких бесід, оповіданок, а даже ріжких представлений, комедій, а даже любовних драм, що то всьо єст повязане с прошлюстью, с родинными воспоминами. Меньше або веце люде створили за покойников истории, які с покоління в поколіні передають.

На том місци я хочу вспомнити о едном, таком "покойнику", який помер в Лемко-Парку 4-го сентября 1971 року, а то был головный 26-й с'їзд Лемко-Союза.

Дені в Лемко-Парку был красивий, лем ту и там по небі пляли собі хмары, и всі они были подобичи едни до других, як и всі делегати по натурі и по злости на том с'їзді были подобни до себе.

С'їзд по своїм существу не был важний, бо, як показалось послі с'їзда, то не было принято ани едного протеста в обороні лемків, в обороні Лемковини, которая была роспята на кресті, а под тым крестом отправляли с'їзд. А з самого Талергофского креста на церковці собирали фотографии и такай на том кресту вели ненавистну пропаганду против каждого, кто хотіл им правду сказати.

Але вернуся, верабоже, до того "покойного" с'їзда. С'їзд выглядал, як даякій конгресс в Вашингтон або як засіданіе депутатов Верховного Собіту Соїтского Союза в Москві. По яксыі причині всі кресла и столы были поставлены напірек галі. Може то мало означати даякій чар, а може то мало означати, что тут сегодня має быти вынесений "смертельный" политичний вырок двом членам Лемко-Союза, а може и веце членам. Сцена с'їзда выглядала, як бы приготовлялися всі до "чистки" организаций, а специально редакции "Карпатской Руси".

Президия была дуже парадна. Люде были парадно убрани в новы сути и в новы дресы, а на столі красовалися цвіты, як бы в даякій загороді. Кругом президент собралиса сама "премудрость", а то голозни урядники и члены "славновго" Центрального Комитета Л. С.

Дальше от делегатов, на востоку галі сідил студент-семинарист — Александр Ван, який тепер уж називался "Восток". Бідняtko боже замінило свое отцовске имя, яке так красиво звучало "Ван" на "Восток"! Очка блестіли, а жовты волосы красно зачесаны, говорили о красоті и дурноті молодого студента, який держал в руці записки, нервово перебираючи и перекладаючи за сторону на сторону, як бы хотіл повісти, же чогоси важного приготували для "покойного" с'їзда Лемко-Союза. Ицы далеко до самого с'їзда приготування ишли у того хлопца поспішным ходом. Він часто сходился с урядниками Лемко-Союза, заходил в и редакцию, выпытувался ріжны вопросы, хвалил Восток и русских, але лем так по своіму розсуджению, бо важни факты жить русского человека його не обходили ани він их не понимал. На с'їзди Восток заявил, что "за два роки Лемко-Союз буде мати редактора, як скокала", а то мало означати, что тым скоком

лом стане сам Александр Ван. Тепер я часто заходжу до редакции "Карпатской Руси", бо минуло уж веце, як три роки, а скоки иши не занял кресло редактора. Ани никто не зна, где направду поділся "редактор" Восток.

Але найважніше єст того, же на том упомянутом гол, "покойном" 26-ом с'їзди стары члены вымужили того Востока и зламали йому политичну, ци там щерковну карьеру, бо послі того с'їзда Восток был прогнаный из семинарии, ци може сам оставил, але нам донесли, же го прогнали за глупу политику, подобну тому, яку він вел на 26-ом с'їзди.

Дальше близко к западному югу сідил Олекса Малюга, кандидат на редактора "Карпатской Руси". Подперши лівом руком лицо, його очи прихмулено блестіли з радости, коли почул на с'їзди напады на Стефана Мих. Кичуру и Теодора Доклю, а по части и на Ивана Чергоняка. С под рукаов сута блілася кошеля, а на ней миготали блестью яксы парадны гузички. Волосы были парадно и на гладко зачесаны, а перед очами виднілися ріжны записки, як звичайно человека, який має до роботы с папер'ом веце, як з розумом. Але меньше с тым. Ту направду розума никому не треба было, а треба было веце и веце ненависти, бо на то и с'їзд был скіданий, чтобы ненависть тут привести в торжественну помсту пару людям, которые не хотіли вищтико диктаторов слухати, а робили дашто и по своему.

Коло другого стола сідил сам Антон А. Цисляк. З усмішком велико-го задоволения он слідил за тым, шо діялося на галі с'їзда. Я позріл на него и пришли мі в голову його "соціалістичные" статьи и "со-вітска конституция". Направду тот чоловік написал дуже за тот "соціализм", який потом роспя на крест Лемковину, а разом з Лемковином и його Устье Русске. З ненависти к русским полякам-коммунистам переименовали тuto його село на Устье Горлицке. Але в том выпадку тут план соціалістичной постройки Лемковини и Устье Русского тепер отошол на поспідне місце. Тут свого ворога и ворога организации Антон Цисляк виділ в тых двох або трох людях. Чудно, але то правда.

Послі "упокоившогося" с'їзда Антон Цисляк много раз пробувал вкуси кавалок тых "врагов" в газеті "К. Р." Забыл Антон Цисляк граци, які діяли наша край в старом kraju, простили в душі всі кривды полякам, а натоміст в душі його широко открылися ворота для входу ненависти к брату своїому, с которым многи роки переробил в народній организации за добро лемків.

Але тут в той оганьбленої комедии был найважнішим чловеком сам "князь" Иван Адамяк. Він являлся Ген. Секретарем Лемко-Союза, а тоже Менажером Лемко-Парка. Ваньо, ци там — Иван Адамяк, не был присутный на галі. Він лем сторонами переходил, смотрячи на то, ци його приказы точно выполняються. Ваньо был позбераний до нового суда, такого блицячого, же аж очы разило, як сте посмотряли на него. Переходячи коло делегатов часом шепнул єдному або другому "князю" до уха штоси и знова отходил в сторону.

Але я уж не так бара хотіл тут занимати парадним Адамяком, ба

там на той галі были важнішы люде от Адамяка-«князя». Тогдашний Гол. Предсідатель, имя которого не будеме упоминати, бо ся барс гніват, же го описуєме, але тот Гол. Предсідатель, як сказал на 25-ом Гол. С'їзди Л. С., же стане на пяты Stefanu Mihailovici, то так и зробил. Треба му дати кредит, же дотримал слова, бо сут таки люде, же ся присягают, же дашто зробят, а потім не зробят, бо ся настрашат або дашто друге на них приде и слова не дотримают.

И тут на той галі Гол. Предсідатель дал свое справозданне. Яка была робота, таке было и справозданне. Было оно покручене, але зато чесно высказане, так як оно выглядало на ділі. Други князі далеко нечесніше высказовалися, але зато доставали голосны оплески, а Ярослав Koban аж ногами цупкал по подлозі, такий задоволений был! Lem Vanьo Головач бара розочарувался в той комедии, которая то комедия буде передаватися с покоління в поколініе, як то лемковски князь вымітували зо сокоза свого брата! А можна, по словам Ольги Мейской, которая послі того с'їзу написала по адресу того, которого князь выкинули: "Сильна воля твоя, лемковский сину!", — сказати, что направду його воля сильна!

По лівій руці от Stefana Kichury на том "покойном" с'їзди сідил Теодор Докля. Звернувшись увагу на присутность великой ненависти к тым двом и к Vanьo Чергоняку, він, отыхнувшись, сказал: "Kichura, та даже німці, которы над нами панували, вели войну с цілим славянством, а потом поляки-коммунисты, которы наш народ силом вышмарили, выгнали з Лемковину, то и туты люде иши не мали такої ненависти до нас, як мают ей тут наши родны братя и по союзі братя на том с'їзди. Як тяжко перенести тут, что наш народ, послі 600-літной тяжкої чужедержавной неволі стал сам для себе найбільшим ворогом и колап до свого. . ."

Послі тых слов на челі Stefana Mihailovici вы могли видіти появившися капрі поту. Нахилившись до Dokli, Stefan Kichura сказал: "Мы зробили свою роботу, бо мы тут своим роботом зламали хырбет ненависти меже нашими лемками, которы все билися на том, же едни сут русски, а други зас украинци. От того с'їза настане спокой меже нашим народом, а сам с'їзд стане "покойником", в котором умерло сердце, яке любило свой народ, але отказалось от явного протеста и от всякої явной помочи своему народу в kraju, чтобы він переселися на кошта державы на родну Лемковину. Памятай, что польськи коммунисты и киевски украинци будут тому рады, бо нас тут веце не буде, то не будеме им докучати и допоминатися за свій народ".

Так и сталося. Зараз по с'їзди поляки в kraju отозвались и дуже похвалили Головне Правление L. S., Центральный Комитет, ба та цілій с'їзд за то, что "бунтовщиків" из Лемко-Союза с'їзд выкину на 4 вітри.

Штоби ратувати политику Лемко-Союза послі "покойного" 26-го с'їзда, на помоч поспішала вся українска "прогрессивность", бо она теперь тут запанувала. Її принципи на помоч киевски дипломаты в Об'единенных Нациях, которы так за лемків діють, як песь на пяту ногу.

(Продолжение слідє)

Lemkovina

ЛЕНКОВИНА

God, America, Lemkos, Lemkovina!
Бог, Америка, Лемки, Лемковина!

Подданные к покоренным лемкам мира, объединяйтесь!
Divided and subjugated Lemkos of the world, unite!

No. 2 (18). May, 1975.

P. O. Box 131, North Station, Yonkers, N. Y. 10703

May 1975 Vol. 4.

The Anglo-Saxon Sea

Among our Carpatho-Russian Orthodox Lemko people we often hear the lament that our New Generation in America is drowning in the Anglo-Saxon Sea. The lament is not entirely true but may be a dire prophecy of what may come. The New Generation is not drowning — it is only wading in the Anglo-Saxon Sea, and is looking for direction and purpose. Our young people are intelligent, well educated and highly capable of noticing the trend away from our Lemko heritage and identity.

Without our Russian Orthodox Christianity, without our ethnic Lemko dialect and without our Lemko culture we have a weak Lemko identity. The New Generation in America knows this is a factual appraisal of our Lemko heritage. The New Generation is not to blame for wading in the Anglo-Saxon Sea!

On one hand the Establishment in America has been slowly but surely severing its ties with Russian Orthodox Christianity. The Establishment has been showing the way to the Anglo-Saxon Sea by not providing and upholding our Carpatho-Russian Lemko dialect schools. These Lemko dialect schools would have nurtured a deeper pride in our Lemko culture. These same Lemko dialect schools would have automatically provided Russian Orthodox Christianity which is the foundation of our Lemko heritage. We lament the membership decrease in our fraternal organizations, lack of interest in our publications and general apathy to our Russian Orthodox Lemko heritage. But what have we done about it? Not much! Sure, we have churches, lodges, clubs, publications. Sure, we have picnics, dances and festivals. Then why the apathy? Is it not possible that the Establishment has been so busy entertaining itself and promoting itself with non-Lemko ideologies that it lost sight of its real purpose? The purpose of the Establishment should be to foster the heritage of the Carpatho-Russian Lemko and to save the Russian Orthodox Christian Lemko Soul. Without this definitive purpose there are no guidelines. Therefore, the New Generation will try wading in the Anglo-Saxon Sea, and may decide that a

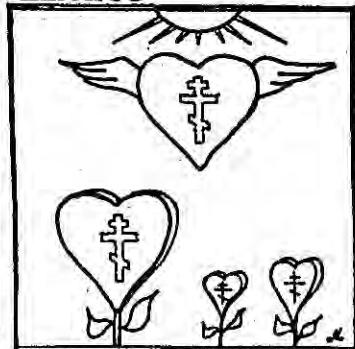
weak Establishment has little to offer. If the Establishment is not interested in upholding the Russian Lemko heritage why should the New Generation grow up otherwise? When reference is made to the Establishment we imply not only the Church but also the fathers, mothers, brothers and sisters — and all related organizations and endeavors.

And, on the other hand, there is the spectre of Communistic Socialism. We are Carpatho-Russian Lemkos and related to the Russian family which is now under the government of the officially atheistic Soviet Union. This is a dilemma to our new Russian Lemko generation in America. We are loyal American Lemkos and believe in democratic government. And though we wish to live in Peace, Friendship with our Big Brothers in the Soviet Union we do not want to be Communists. Yet, some of our oldest Lemko groups have among them Communist Sympathizers — in most cases not even Lemkos! These same groups are blindly promoting Communism and scaring many of the New Generation into the Anglo-Saxon Sea! While waving the Red flag these sympathizers provide a host of illusions to the unsuspecting Lemko. High pressure tactics (high balling) are used to extract money and backing from our loyal American Lemkos by playing on their natural instincts to preserve the Lemko heritage. We Lemko-Americans must recognize this and make the necessary changes to promote Americanism to bring our new Lemko-American generation back into the fold. We must give our young Lemkos a true purpose! We must provide the guidelines of "God, America, Lemkos, Lemkovina". Michael Moskowski.

Subscribe to the Carpatho-Russian Lemko "Lemkovina"! Help "Lemkovina" Press Fund!

Передайте газетку "Лемковина" в руки Вашим дітям! Михаїл Московський пише спеціально для молодежі! И скажите вашим приятелям о той газеткі. Она маленька, але вирощене, як єй всі лемки помогут!

LEMKO

MOTHER'S DAY

Though everyday is Mother's Day,
We have a day in May
To celebrate the Heart of Love
On Earth and Heaven up above.

Mother was an Inspiration always
Through hardships filled with tears;
We pray the Lord will Bless her in all ways
For the Love she gave throughout the years.

Our Mother taught us to believe in God
And live the life of Peace;
And always to be wary of the ground we trod
For Good Thoughts never cease.

Mother was devoted to our Lord above,
And to her family;
She blessed us with her Mother's Love;
God Bless you, Dear Beloved Mother,
With Eternal Memory!

MM

Слово о мамі

О мамі можна сказати мільйони слов, а можна тото значення слова мамы высказать тоже лем єдним словом: "мама"!

На нашої благословеній, а так розпятій Лемковині, где мы первый раз вырекли слово "мама", были майже на сто процентов мамы, які выполняли закон Божий и закон природы. Если дяде мама нашлася на Лемковині, которая отважилась злоумышленно убить дітину в своєму животі, то така мама была карана и Богом, и судом и самим народом. Але таких мам у нас на Лемковині майже не было. Наша Лемковина была благословенна Богом и людьми и для того таки грішни выпадки траплялися дуже рідко. Но мы дожили теперь и тут у нас в Америці, што не сут всі мамы еднаковы: одна любить дітину, которую родила, цілує, плакат и готова умерти за юю, а друга зас мама ест така, што убиває дітину в животі, а если приде жывала, то оставляет її на чужом порозі и на вікі с том дітином пожегнаться. Для таких мам и свято Матери не ест веселе, ани оно не повинно быти веселе. Але то въсю от Бога. Но заповідь Божа каже: не убий!

Принесите цветы своей мамы, которые лемки єй иши мате в жывых. Пощілуйте маму свою крепко и притисните єй ку собі, єй того ест потребно.

Слава Америці, што нам дала еден ден лем для нашей мамы!

ІЕ ІКІВІНА

незалежна лемківська газета, висвітлює
справи лемків в рідкому краї
та Лемковину в цілому світі.
Ідея СЛЕМКОВІНА ПРЕСС.

Предпілата: 4 далики на рік.

LEM KOVINA

monthly independent Lemko newspaper,
dedicated to Lemko's affairs
Published by LEMKOVINA PRESS
Subscription: \$4.00 a year.

LEM KOVINA

P. O. Box 131, North Station
Yonkers, N. Y. 10703

Stephen M. Kitchura, Editor

Не барс добрі вишло

В заключенню свого Великодного Послання лемкам в цілому світі, о. Митрат Крєгель сказав, що віра, то не ошиум, а учитель морали, котра то мораль дуже низко упала сего дня не лем в нашій Америці, але і в цілому осітальному світі.

То сут дуже трафни і правди-ви слова. Смоттесь, що сталося во В'єтнамі? В Парижі люди-дипломати і військові люди сідили штося за 5 років і говорили про том, як закончти найлішче війну во В'єтнамі. Наконець в Америці на політичній сцені з'явився новий і ищи молодий дипломат д-р Кіссіндженер, котрий просідів там в Парижі немало днів і ночей, щоб довести туго нещастну війну до конца. В той спрів радилися і Китая і СРСР і Союзу, бо всі на ділі були замішані в туго війну. И китай і СРСР Союз помагали Сіверному В'єтнаму не закончати, а виграти туго війну. В конці концов пришла якасн згода. Світ начал на то смотріти, як на велике діло, а найшопулярніший дипломатом в том мірі, який в Парижі був заключений, був наш д-р Кіссіндженер. Сам він ест єврей, рожденний в Германії, а вищколінний в Америці, а к тому грає в таку роль, же він ест приятелем і русского народа! То як відітре, було вищто так певно, же війна закончена, подіписали всі мир, після даром роздавали при поділі документа, бо то було велике досягнення дипломатии в днішньому обманином світі.

И хоц церемонии робили величы, то и так все вишло так, як у цигана гвозд, який палил в огню, клепал молотком, і зас клали до огня, а на остатку вишло с того лем «пшик», значит, же псыкло и зникло зо світа! И як циган не клепал з віром, же да-што с того вийде, так само и дипломати не вірили в то, шо під-діписали і зато вищто псыкло і пропало в воздуху. Головне ест і то, шо тут люде и в Бога і його віру не вірили. Сіверни в'єтнамци, розумісся, шо не вірили в ніякого Небесного Бога, лем вірили в то, аби чым най-важче помочь достати от СРСР-

го Союза и от Китая. Южны в'єтнамцы и Америка в тот час, єдном стороном голосила, шо бореся за свободу в'єтнамского народа и за його независимость, а другом стороном лем всі смотріли, скілько то биллонов уж было выдано на війну, а конца не было, то подіління было тоже лем веце долларов, як сердечне. А в тот час в Америці в Вашингтоні волася друга війна, а то війна Вогтергейта. Страшна ненависть запанovalа брат к брату. Тота ненависть потупила розумы и розсудки людей, які вели туго війну и довела до великого упадку. Ту не росходилося о грости, або о людях, же гинулу на фронти, ту росходилося о саму ненависть брат до брата, котрий з них мас пайвеце корыстати с той війни. Але милостивий Бог має силу и мас контролю над світом и лем смотріл, шо дальше туты маленьких люде на землі будуть робити.

В тоты часы мы начали літати на Місяц и назад домів. Хвалили аме ся великими достижениями, а русски говорили, же там на Місяці нітнич, але зато свои вози постійно посылали на Місяц и собирали фотографии, штобы дознатися, шо там ест. В том часі тут в Америці розогралася за своїм политиком бородаты и нестриженни. Негры начали свою политику с палинном домов, фабрик и убийством людей. На небі и тот час облесли земни гріхи людей. Мудры люде, ци то білы, ци чорни, котри честно смотрят на світ, сидівали и сидіются не лем того, шо сталося во В'єтнамі, по далеко горного положення, сели народы світу не призывают и не перестанут думати о убийстї, а начнут думати о житї.

Сама наша Америка, котручи лемки сердечно любят, задумалася глубоко над тым своим іще недавно прошлым. Може и добрі так вишло, бо мы начали серйозніше думати, кто направду ест наш приятель, наш брат. И всяки дипломатични подіління и роздача народного добра нашого краю буде лучше продумувати, чым начнут подіління договоры або роздавати грости на-шым «приятелям».

Поділінчи в'єтнамцы ищи місто Сайган не заняли, но имя того міста уж было перенменоване на укрупненого их лидера. Тому ніт ся што чудувати, бо то робите иеды, где вступит коммунистични «свободите». Лем взяли наиму Лемковину, где было около 10 сел або веце, шо называлися русскими, а може имена и Устье Русске, то веї они из неизвести к русскому имени были перенменованы, штобы не осталася ани назвы, яку народ створил и ей любил сотки років.

ПІСЬМА ЧИТАТЕЛЕЙ

Досточтимый редактор газеты
«Лемковина»!

Последне число «Лемковины» (число 4-те (15) за місяць июль 1974, бо письмо было тогда писане) воизбудило во міні очень приятный подвиг чувства к родному краю, землі, лісам и людям, живущим в Лемковині и вътнамом поляками в другие краї. Кто прочитал газету «Лемковина» ч. 3 и 4, то мусить заплакати и признать, что Вы правдивый любитель Лемковины и своего народа, живущего там и выгнанного народа поляками на западные по-немецкі землі.

Радост являемся в сердци человіка, шо сут ищи люде, котри мають любовь своєму родному краю и землі, на которой выросли и к своим родным, котри ищи живут там и котри хотят возвратитися на свою родну землю Лемковину.

При сем прилагаю \$25.00 на фонд «Лемковины» и \$5.00 на газету, яко предплату и прошу всіх лемків послідувати міні.

Дороги Братья и Сестры!

Разом руки сой подайме

И як братя ся любим,

Едни другим помагайме

И к общей меті поспішиши.

Прот. Георгий М. Ццуцара.

Як жени можут продолжыти жыття своим мужам

Статистика показує, шо жены живут 7 до 10 років довше от мужчина. Ци они коротят мужам жыття, ци мужове сами коротят собі його неотповідним жытъм, плянными навычками, надмірном роботом, ци своим нерозумом — то уж інша справа. Если лем хочете продолжыти жытъя мужови, то послухайте порад д-ра Теодора Рубина, яко то порады він написал в дуже интересной книжкі: «Доктор Рубин, зробте мене счастливым ци счастливом». Книжка дост об'ємиста и має много информации, но тут ограничимся лем до пізнь головных тез доктора Рубина, яко звучат як бы заповіди, хоц их тут не десят, а єденадцет.

1. Будь дуже осторожна с критиком, особенно, коли муж змучений.

2. Не докучай и не поставляй вымоги от мужа, особенно, коли муж уж не може собі дати рады с теперішними тягарями и обовязками.

3. Не командуй и дай зрозуміти мужови, што твоя любов до него не міряться заробленым ими грошем, але она міряться його людскими вартостями.

4. Науч своего мужа, як треба отпочивати

5. Помож мужови быти добрым вітком, а не пострахом для дітей, коли він приходит з роботы.

6. Заохочай мужа брати вакации и иди з ним, як ест на то можность, але без дітей.

7. Познай смакы и уподобаня то, шо він ест и хоче істи.

8. Обход мужа його правдом.

9. Як муж ест змучений, оставшого в спокою и не витай го при порозі з роботы купом скарп и не продолжай нарикати при ідлі.

10. Научся не лем говорити, але и слухати

11. Най муж буде в твоих очах всяды перший и нэй він чувствує твою пошану и любовь.

(«Народна Воля»).

What Is Lemkovina?

LEMKOVINA or Lemkovachina, is the very last part of the Russian ethnographic territory. It stretches on both slopes of the Central Carpathian Mountains, from the San and Uzh Rivers to the Dunayets River. Lemkovina is the Western part of Carpatho-Russia. Since 1918 it has been divided in half by the Czech-Polish border.

Lemkovina covers over 10,000 sq. kilometers of the Carpathian Mountains. (All of Carpatho-Russia, Lemkovina and Sub-Carpathia, covers approximately 24,000 sq. kilometers). The countryside is hilly and consists of poor farming land. It has, however, very rich forests, pasture land, mineral water and other raw materials.

Lemkovina consists of about 500,000 people. Most of the Lemko people live in the 708 villages of Lemkovina. The rest live in the larger cities of Tylich, Muszyna, Labowa, Ustye Russke, Baligorod, Lisko, Sanok, Ustryky, Jaslo, Krosno, Dukla, Gorlice, Bicz, Grybow, Nowy Sancz and the resort city of Krynica, which is known throughout Europe. On the Czech side the larger cities are: Stara Lubovna, Bardilov, Prijashev, Svidnik, Stropkov, Merizaborec and Snina.

The main occupation of the Lemko people is farming and cattle herding. The poor farmland requires much time and toil with very little results. For this reason the Lemko people turn to the forest for extra money. Many Lemko people migrated to the United States and Canada to better their standards.

The Carpathian people played an important role in the history of all eastern slavic races. Expanding to East Europe, the slavic race gave birth to the principedom of Kiev-Rus and thus to Russia. Historians think that the Lemkos are descendants from the so called White Croats, who once belonged to Kiev-Rus. Up to the 13th century Lemkovina was part of the principedom of Galician-Rus. Many towns along the Poprad River, in the section, are mentioned in books on Russian History.

In the 14th Century Galician-Rus and Lemkovina were taken over by the Polish Kings and became part of Poland. After Poland was partitioned, Lemkovina became part of Austro-Hungaria. After the fall of the Austro-Hungarian Empire Lemkovina was divided between Czechoslovakia and Poland.

After World War II 160,000 Lemkos migrated from the Polish side of Lemkovina to Soviet Russia. The greatest calamity that struck the rest 100,000 Lemkos in 1947 was their expulsion by the Polish Government to the far and unfertile lands regained from the Germans in the Second World War. It was the Polish Government's political move, the reason for which they only could answer. But we believe that the whole world should know how the Lemkos were mistreated and suffered, being evicted in cattle trains from their own homesteads, inhabited for a thousand years. A Lemko historian describes it as the "Last Judgment". It pleased the Polish Government to commit such injustice upon its own citizens — the Lemko people.

Today the Lemko people in Poland are struggling for the right to return to the home of their forefathers, so that they may continue to celebrate and develop their beautiful traditions and customs.

В память «ПОКОЙНОГО» 26-го Съезда Лемко-Союза

(Продолжение — 2)

— На самом с'езде уж так мы не были осирочены, як бы то здавалося, — продолжал Кичура. — Там за нами голосовало 14 депутатов, а то было дост велике число с такої не великій групії всіх депутатов. 35 депутатов голосували против нас.

На другий день една молодя делегатка встала и спросилася председателя Президиума, же што то за хлопчико был, который вчера наробыт такої біди, а днеска то уж ніт. Она сказала, что того уж повторятся на третьому с'езди, что тот хлопец приде, возме слово, накричить, накричить и уж всеці назад не приде.

На тот вопрос встал Ярослав Ко-бан и отвітил так:

— Тот хлопчико, то ест наш будучий редактор. Мы вышлеме його до Москви на студии и верне на правду редактором-соколом.

И направду Восток пішов до Москви, але лем перешол через Москвику, як турист и напоился в Киеві. Не задержался долго и в Києві и вернулся обратно в Америку с порожніми руками.

Але вернемеся на галю с'езда. Ту послі того, як Восток предложил с'езду викинути редактора и Теодора Докля, а як тоже и Ивана Чергоняка, то Иван Чергоняк остро запротестувал против того, но Кичура и Докля не протестували. Наоборот, Кичура сказав, що би голосували, як найкорсче можуть, бо він не може резигнувати, бо не має причини, то його треба виширити гет через голосование.

І так сталося.

Послі того менажер Лемко-Союз-

за Иван Чергоняк сказал, что як раз Восток не має членський взнос заплачений до Лемко-Союза и по Уставу Лемко-Союза він тут ест нелегально. Єсли с'езд прийме то за правного делегата, то тогда и цілый с'езд буде незаконний. Але еден урядник скричал, что Восток івляється членом Центрального Комитета, то того вистарчить, щоби законно було на с'езди.

Ктось сказал:

— То як, Господи Боже, міг ся Восток достати до Центрального Комитета, як членске не платит?

Ваньо Чергоняк зорвался на ноги и кричить, що би голосу виширили, як незаконного, але його застихали, голос му отобрали...

Припоминаме ищы таке сой невелике крутарство Волосатских князей на митингу Головного Правления Лемко-Союза, где был присутний Д-р. Гвозда и його урядники з Оборони Лемковщини. Він просил, аби дакто з Лемко-Союза пішов з ним до Вашингтону в Штатний Департмент допросити о помочи лемкам, котры вертаються назад на Лемковщину. Всі три голови урядники-князі, які були на засіданні сказали, що то ест добра робота, але иди до Вашингтону, як боягузы, откалаши.

Редактор Кичура згодилися идти до Вашингтону в сирані лемков, о чом потом написал в газеті "Карнатека Русь". На том собранию гол. правления Лемко-Союза не была присутній "великий князь" Иван Адамяк, бо то такий великий человек с такими ділами, як просити Президента Америки або його правительство о помочи лемкам былонич вартие, а даже страшно шкодливе діло, бо о том, що сталося в краю на Лемковщині дознали бы ся всі люди в Вашингтоні, же того зробили ком-

Лист з Лемковини

("Бюллетин Лемковини")

Христос Воскрес!

Дорогий ПРИЯТЕЛЬЮ! Засылам тобі сердечни поздравлені. Лист ем од тебе достал и так само блютии, за што ти дуже дякую.

В нас будут зміни — не буде юж првітів ани воевудств, лем будут райони и области. Буде так на моду Совітского Союза. Полякам ся того бара не подабат. Дуже іх тепер опушат Лемковину. А што их страшы, то не знаем?. . . Продают правительству цілы газдівки и выїжджают в свої сторони. Старши здають газдівки и достают за то ренту (пенсію). Правительство организує на тих полях выпас худобы, але ім слабо виходит на тім.

До Горлиц юж ся стягло понад сто фамелій лемковских — кождий ся старат на свою руку.

Минулого року я ходил на одвидини до наших лемкорусин в Чехословакии. Хотіл єм видіти того села, де зме були в окопах в часі німецко-совітської війни. Село то ся називал Кечковці. Ты знаш добри, же мы гев близко жыєме, бо лем хилька кільометрів и під єдним Богом, але нам треба чекати ищы zo sto років, жебы нам так сонце засвітило, як ім. Напевно и вы там в Америці ліпше не жыете, як они там. Там то ест справедливіст — вядміл написы по чешски и по нашому, то ест на урядовых будниках, на склепах и по школах.

Был єм там пят днів. Одвиділ єм Бардин, Зборову и Кечковці. В Кечковцях люде были выгнаны в часі войны. Село было знищене на 60 проц., а дорога была лем така польова. А тепер я не познал, лем дві хижы и дві певниці зостали стари, што эме коло них переходили до роботы — копати окопы. Тепер дорога асфальтова, а хижы красота з вшелякими выгодами.

Церков так само крас и одновлена, бо памятам ей барз знищенну. А дуже интересно, бо в тій церкви одправляют: до полууда православных священник, а пополудни греко-католицкий.

Зашод єм так само до єдной фамеліи, што мама іх походить зо села Ожинна, а по родичах Опалкова. Називається тепер Пайза Бачова и живе при дівці и внуках. Они мене так щиро приняли и обгостили, што я бы іх не мал чым так обгости. Мусіл бым іхати як до Горлиц, што би з таку гостину зрытували. А в других хижах так само сердечно мене приняли.

В нас в Польши неє на селі тівко тачок, што там авт. Праві каждый паробок має свое авто. Там сут так само спільні господарки (колхозы), але порядок мают великий. Прана там для вишукних еднаковы просто трудно нам вірити, што ми пережили в Польши. . .

Ми гев юж зачали ирувати юж кус зме пообрал и посіяли, але на тото вишукто ищы накурило снігу. Тепер зас зачинают ляти, то єст надія, же сніг довго юж не полежить. Зими не было праві ніякой, лем хляпаніна.

На тім кінчи з тобом писемну размову и жычу вам всім Веселых Свят Воскресения Христового.

Іван за Жданы.

мунисты, што би лемків знищти.

Іван Зуб, корреспондент.
(Дальше буде)

Наша газета «Лемковина»

о. Михаїл ДАМІАН КРЕГЕЛЬ

Лемковинно наша міла,
Ти нас житъю обдарила.
Ми за Тебе будемъ дбати
И за Тебе памятати.

Лемки в світі розкинені
На північній поділі.
Як ми хочемъ сказати мати —
То скілько обладнати.

Днесь в малі народи встакот,
За права ся убивають.
Аби лінне стало жити —
Свою долю вправити.

Чом ми, лемки, розділены,
(И за то все пригноблены).
Прихід от других не вадимо
И сдєниско не начинимо?

Бы единство намъ ширите,
Всіх лемків тра объедините.
Абы тому піз дати
Газету ріжено подавати.

Газета, то діло славле,
Культурной зриції явле.
По аби добрий успіх мати,
Добрий фундамент тра дати.

И рішили Лемки славни.
— В Америці ніт из равних —
Же от Бога тра все запинати.
Сеси добрий успіх хочемъ мати!

Бо нас Мами вірю втили,
Коли ми маленьки біди;
Памятати на туті слова:
«Без Бога яни до порога».

Галицький наша Просвітитель,
Науковець, репінний Учител,
Першими угода будувати
Ог «хомілка» — ста паулати.

Та-ж мы добри християни,
Лемки тверди, не хочеме,
Чом ми Бог одмажати —
Атоистак догодити?

Соліти любить ся хвалити,
Же по містах жадни «стріти»,
А по гірках єде люде «біди» —
З болота вийти не гідни.

Техніку люде давно знає,
Иши як Ванюків будувати,
За свою гордосте не скінчать,
А «драках» ся останати.

Соліти Бога откладают,
А Маркса за Бога мают.
А Маркс? — ліхоманко-спінчаніст.
На Русской Землі замінила Христі!

То так было, як Біблія каже,
Жаден историк то по смаже,
Же люде кричали Нарану (зводі) нам даї
А Христі на Кресті вішати!

Но то ген времене, мы знаєм,
Бог не єст поругаю.

И Христос поссес на вікі,
А Варвари — зошви на сміх.

Так оно буде и в Русской Землі.
Проженут хокумінство с Кремлем!
Им'я князя Брекеніків з трону,
Чичістят маркізов без вардану.

Редактором єт наш Кічура славний.
Будітесь Лемків — в тых ніт же равни!
Или ми Лемко-Сонком була покривдені
И «вобсес» на старосте вищмарени.

Во «босес» не земковську роботу робичи,
Лем для соївіткій політики жижи,
Же роспітия Лемковинца — не кричали.
Лем саси с соївітами ся братали!

Ми Америку и Церквю широ любіхе,
И за них твердо постоиме!
А нашим дітям будемъ вічніти.
Имя «Лемків» — все памятати!

Зато Союз Лемковинна єт вспомінаний,
Ши єт ріківство на земковські рівни.
Во земи на Лемковину будемо писати,
О добро для Лемків дбати.

Бо юн, я видно, че настас,
Для поверненія лемків жити починає.
Робота ся розчинят в Ганчові в Ждані.
Всю ся змінят на Лемковині.

Так ми с Богом начинаме,
И на Бога уповаже.
Бо правди наши так роблены,
Божу правду все хвальнаны.

А Ви, Лемків, памятати,
«Лемковину» лог читайте.
Бо на «Лемків» правдійний друг,
Готова до Вашого услуг.

Наше життя на Лемковині
Пиші Меланія Скальська

(Продовження — 2)

З лемков, які вернулися на Лемковину, жадни не мают намір або желаніє вертатися на запад, бо тут знайши щастя і ціль життя.

13 літ минуло с того часу, як ми вернулися зо запада, з переселення, в Ганчову, но нас було трактором не потягнуло назад. За жадни богатства ми бы не лышали Лемковину.

Всі ми мame не лем велику любов до нашої землі, но також и до на-

Дашто за Ваня Ковальчика

В прошлом числі газеты «Лемковина» на першої страниці ми подали дуже коротко новость о том, що в Юнкерс, Н. И., 5-го апреля погоріл дом, а в домі весь маєток, який мав Іван Ковальчик, його жена и його двое дітей. Теперь хочеме заявити, что уж пару людей прислали свои жертвы на имя нашей газеты «Лемковина». То есть добрый доказательство, что наши лемки суть уж свідомы люди. Но если бы маленька группа людей дали по единой ниточки, то для Ваня будеме мати сорочку.

Не легко то пришло до того, что Ваню купил свой дом. До того дому треба было додожити прави тилько екстра, як він сам коштувал, жебы жити в нем, як має быти в Америці. Ваньо зо своїм женом робили тяжко, штоби выплатити дом и робити всяки поправки, платити инсурсенси и велики тексы, які сего дня настали в Юнкерс. А ту нараз пришол оген и всьо то знищил. Заплакал Ваньо над своим егорілым маєтком и тихо сказал: «Сталася Божа воля! Бог дал, Бог взял!» Но коли отворил згорений «клозет», где были лашки його дітей, він увиділ лем недопалки тих лашок, и знова слезы покотилися по його лиці.

Ваньо робил в Пресижин Вель компанії. Робил уж механиком и был форманом. Тепер тата фабрика перенеслася до Чикаго, Илл., то Ваньо Ковальчик стратил туту роботу в еден тыжден, а в другий тыжден стратил свій дом и весь маєток, котрого цілыми роками добралися разом зо своїм женом. Діти інци малы, то треба их інци за ручку водити и істи дати. Ваньо ішов до роботи вечером, а жена приходила з роботи тоже вечером и заберала роботу коло дітей дому. Ваньо и його жена суть знаны на цілу околію в Нью Йорку и Нью Джерзі, а и дальше своїми добрыми характерами и честним поведінком.

Най никто не жичит никому того, что сталося з Ваньом, але так оно быват, то наши люди отчуювато то на собі и напевно поспішат с помочом нашим країнам. Покажмеси, братя и сестри, же зме культурни и организованы люди.

Всі жертві, по дозволу Ковальчиков, будут поміннати в нашей газеті «Лемковина».

Мої ордеры або чеки треба писати на імя:

John Kowalewsky

и посыпать на адрес газеты «Лемковина»:

LEMKOVINA

P. O. BOX 131, NORTH STATION
YONKERS, N. Y. 10703

шої культури. Для продолжения нашого культурного наслідства лемками было зорганізовано танцювали и співаки ансамблі.

І в 1968 році под руково-
дством Ярослава Трохановского була
заснований ансамбл «Лемковина». Інструктор Я. Трохановский з 5 сел, з Білянки, Ждані, Конечні, Ганчови и Лосья собрал найкрас-
ших співаков з оркестром. Проби
ансамблю отбувалися два рази в
тыжні в Ганчові. Велика любов до
своїй народній культури була та-
ком сильном, що хористи зо Ждані
и Конечні йшли пішки 4 кило-
метри до Лосья, а потом автобусом
до Ганчови.

Зимом було тяжко, бо за винят-
ком того, безсніжного року, в на-
ших горах выпадат великий сніг и
транспортация дуже затруднена. Світлицю, в якій робилися проби,
треба былоogrівати самим, а опал
принести в дому. Огрівання світлицы
в Ганчові було обовязком ган-
човских членов ансамблія, жебы з
подальша приїздаччы члены могли
прийти в тепле приміщення. По той
причины ганчовськи члены зимом на
санях привозили дерево на опал.
Літом в світлицу, бо завідуючого
много раз ніт дома, не можно одер-
жати ключ и проби треба було
много раз робити в приватных до-
мах.

Ансамбл «Лемковина» була по-
важном артистичном груплом, бо
в ньом находилося до 40 членов.
Співакий репертуар складался пе-
реважно з наших народных пісень,
а дополнялся русскими, українськими,
польськими, чешскими и словац-
кими піснями. Розумієся, що пуб-
лікі найбільше любилися лемков-
ськими співаками, як «Як я сой заспі-
вам», «Купили мі мама корову», «В
зеленом гаю», «У горах Карпатах»,
«Над берегом рікі», «Тиха вода».
Солистами ансамблія були Меланія
Воробель из Бортного, Петро Ка-
рел из Лосья, Ольга Гайтко зо
Ждані и Анна Сокол з Ганчови.

Колектив «Лемковина» з вели-
ким успіхом представлял лемковську
народну творчость на фестивалях,
панстровых (державных) святах
перед польським народом. В колек-
тиві находился цілий ряд визнач-
них и дуже талантливых співаков,
котрі з достоинством репрезенто-
вали нашу пісню.

Танцювальному групом руково-
дил Павел Стефановский. Танцова-
ли так танцы: «Лем полька», «Крайц-
полька», «Тайдум» и інші.

Виступал ансамбл «Лемковина»
маже по всей Польской Республи-
кі, в Сяноку, Перемышль, Варшаві,
в Кракові и маже во всіх селах
Лемковини. Получил ансамбл множества нагород и дипломов. На
превеликий жаль «Лемковина» за-
кончыла свою діяльність послі
того, як інструктор Трохановский
переселился з Білянки на запад.

Для лемков в Польші упадок ко-
лективу, в яком членами били и
політично свідомы единиці, єст вс-
лика страта.

Тигир, отповідальнost представля-
ти нашу пісню и танці всеніло легли
на плечи «Искорок». Втеды в ко-
лективі «Лемковина» були собраны
найлучши лемковські силы из Борт-
ного Конечні, Ждані, Ганчови и
Лосья. До «Искорок» належат лем-
дівчата Ганчови от 10 до 23 роки
життя.

(«Карпатска Русь»).
(Даліше буде)

Lemkovina

ЛЕНКОВИНА

No. 3 (19). June, 1975.

P. O. Box 131, North Station, Yonkers, N. Y. 10703

God, America, Lemkos, Lemkovina!
Бог, Америка, Лемки, Лемковина!

Подданием к поневолим лемки мира, объединяются!
Divided and subjugated Lemkos of the world, unite!

Июнь 1975. Vol. 4

**GOD
Christ
Christian Church
Orthodox Christian Church
Russian Orthodox Christian Church
American Russian Orthodox Christian Church**

**Take up the load from our parents and ancestors. — Honor our
ancestors by returning to our Russian Orthodox Christianity. —
Preserve our Russian Orthodox Christianity, our Lemko dialect and
our Carpatho-Russian Lemko heritage. — Venerate the three-bar
Russian Orthodox Cross.**

It has been written that Jesus Christ is the Founder of our Orthodox Church. Accepting this from our religious scholars we can thus logically decide that Christ under God should be First in the Church. Therefore we conclude that finally our Church is a Christian Church. Christ and the Christian Church are everywhere in the universe. The word catholic then becomes redundant. We profess Orthodoxy and, thereby, become members of the Orthodox Christian Church. And, to honor our parents and ancestors we faithfully remember them in our allegiance to the Russian Orthodox Christian Church. Finally, being Americans we affirm our Faith in the American Russian Orthodox Christian Church, and build our Faith on AROC.

"The Truth" (June, 1974) the newspaper of the R. B. O. (Russian Brotherhood Organization of the USA), a Fraternal Benefit Society, featured a courageous and timely Editorial "Silence Speaks". The Editorial is quoted in part and briefly as follows. "Most of us have been silent too long. Experience tells us we must change. We must inform ourselves, but we must not wait until we have 'all the knowledge'... We must not let our silence be misinterpreted. While this has been written from a personal perspective, we suspect others share in this pilgrimage. Let's all join together in breaking our silence!"

On the same page as the Editorial there appeared a re-print (initially printed in 1921) of a brochure by the late Rt. Rev. John G. Boruch, one of the pioneer fighters for independence of Carpatho-Russia from foreign domination. Partial quotes from the reprint are also most timely and most informative. "In the picturesque Carpathian Mountains, to the north in Lemkovschina, Eastern Galicia and Bukovina, to the south

in Karpatskaya Rus — the provinces of the former Austro-Hungarian Empire — there live, from times immemorial, a pure (Little) Russian people who are racially and culturally the same as that in Russia proper. The Carpathian Mountains are considered as the cradle of the Russian people, wherefrom they spread throughout all Russia. At the end of the 14th century... (these lands)... composed one political entity with Russia. All these lands were lost by Russia in consequence of the many wars... The Carpatho-Russian church literature is written, as in Russia, in the ancient Church Slavonic language. The church rites are also the same as those used in Orthodox Russia proper, although the Carpatho-Russians of Galicia and Karpatskaya Rus are being considered officially as Uniates. The Union with the church of Rome was forcibly imposed upon the Carpatho-Russian by the Poles in the 16th century. But the reaction against this union is very strong among the Carpatho-Russians. Many Carpatho-Russian immigrants in the United States returned to the Orthodox faith of their ancestors. They now constitute 75 percent of the membership of the Orthodox Church here."

In America we are now officially OCA (Orthodox Church in America), after requesting and obtaining canonical independence from the Russian Orthodox Mother Church in 1970. The new title surprised not only the faithful Russian Orthodox Christian but outsiders, as well. It appears that we have deserted our basic identity... Presbyterians have an Orthodox sect, as an example, as do the African Orthodox — yet these groups are not within our religious jurisdiction. My personal opinion is that ROCA (Russian Orthodox Church in America) would have welded our loosely

(Continued on Page 4).

NICHOLAS BENYO, JR.

**1975
Annual Dinner-Dance
U. S. A. L.**

**HONORING
NICHOLAS BENYO, JR.
PRESIDENT
UNITED SLAVONIAN AMERICAN
LEAGUE, INC.**

SUNDAY, JUNE 29, 1975 AT 5:30 P. M.

AT TROPICAL ACRES

1111 Central Park Avenue, Yonkers, N. Y.
DINNER \$17.50 per person. Dress Optional

Press Fund

John and Pelagia Durniak Yonkers, N. Y.	\$50.00
Rt. Rev. Damian Krehel Warren, N. J.	25.00
N. N., Yonkers, N. Y.	25.00
Nicholas Krushko, Yonkers, N. Y.	10.00
Stefan Kurylo, Yonkers, N. Y.	5.00
Peter Popowycz, Yonkers, N. Y.	5.00
Pelagia Smerechniak, Detroit, Mich.	5.00
John and Olga Miejski, Detroit, Mich.	5.00
Eugene Merena, Passaic, N. J.	5.00
R. Pecushok, Old Forge, Pa.	1.00
Tatiana Trynocky, Pottsville, Pa.	1.00
A. Gerasimchuk, Yonkers, N. Y.	1.00
John Rosolanka, Hammond, Ind.	5.00
Anna Jaworski, N. Charleroi, Pa.	5.00

Total \$154.00
Balance from the last issue \$970.00

Total \$1124.00

ХЕМКОВИНА
лемковська газета, посвята
стражам землі в рідкі краї
на Лемковині в цілому світі.
Надав: «ЛЕМКОВИНА ПРЕСС».
Предплатна: 4 доларів за рік.

LEMKOVINA
monthly independent Lemko newspaper,
dedicated to Lemko's affairs
Published by LEMKOVINA PRESS
Subscription: \$4.00 a year.

LEMKOVINA
P. O. Box 181, North Station
Somerville, N. Y. 10703

Stephen M. Kitchura, Editor

К нашим читателям

Дороги наші читателі, и то-
ты, котри сте прислали нам пред-
плату и на прес-фонд, и тоти,
котри сте ищи не отозвалися
за своєм помочом для «Лемкови-
ны»!

Газета «Лемковина» почала
выходити регулярно, то єй тепер
буде потребна помоч веце, як до
того часу. Поможте нам выдава-
ти єй регулярно! Тота газета не
выходит зато, жебы писала про-
ти Лемко-Союза и «Карпатской
Руси», она выходит лем зато, аби
писала правду о всем том, што
водится у нас и доза нас.

Старых лемків, добрых рус-
ских патріотів, котри дописують
до «К. Р.» просиме не нападати
на нас, бо то означат сварку, а
мы не хочеме сваритися з Вами.
най ся чужы сварят на нас, тоти,
котри нас поділили и посварили.
и хотят нас окончательно знищи-
ти!

Меже нами всю ся успокойт.
бо мы свои люде и нас болйт на-
ша, а не людска справа!

Звідуются люде, ци Стефан М.
Кичура и Теодор Докля посвари-
лиса, же начали выдавать дві га-
зетки. Хцеме Вам, братя лемкы
повісти, же тут не было ани едино-
го слова до сварки. Теодор Докля
поміг «Лемковині» тым, што за
час выдал «Бюлетин Лемкови-
ны», а с тым чыслом «Лемкови-
ны» начнится нова колумна на
3-й страници, яку редактує Т.
Докля. Постоянным и регуляр-
ным редактором англійской часті
«Лемковины» является інженер
Михал Московский, який пока-
зал великий талант до писанья и
має глубоке знанне науки, а най-
важніше, же має любовь до сво-
го народа и до своєї віри пра-
вославної.

Духовными управителями на-
шої газеты «Лемковина» являют-
ся: о. Митрат Д. Крегель. Прот.
о. Г. Цуцуря и мночи други, кот-
рих нам дуже єст потребно для
поширення і правди и науки хри-
стианской меже нашим народом.

Если всі способны лемки при-
дут нам на помоч, то будте певни.
же «Лемковина» буде выходити
регулярно, але и може подвойти
свой выход и убольшити свой
формат. Кто буде слідчий за
Іваном и Пелагіом Дурняком?

ПІСЬМА ЧИТАТЕЛЕЙ

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Детройт, Мич.

Дорога редакция «Лемковини»!
Ту Вам засыпам сердечне поздор-
овление, як тоже Головному Уря-
ду, Редактору Стефану Михайлови-
чу Кичура и всім любителям, ро-
ботникам и помочникам газеты
«Лемковина».

Было дуже мило єй почтати.
Прекрасны слова и выразы за Ден
Матери. Так оно на світі ест.

Но ту было дуже тяжко почтати
за брата Ивана Ковальчика и
їого родину, где стала чорна хмара
над домом його. Ту мы обое з мужем
выражаем свій жаль и сочув-
ство по утраті іх маєтку. Но кеды
читаме, што Иван Ковальчик скажав:
«Бог дав и Бог взяв», то ту
видиме, што у Ковальчика єсть силь-
на воля и сильна віра до Бога, бо
здав свій несчастний лінос на Бога.
Нашим обовязком християнским
єсть помочи в таких выпадках, бо
святе письмо каже: голодного на-
кормити, голого приодіти и бідно-
го в дом приняти, а и ворогам от-
пустити... И Ковальчикам люде
придуть з помочом, бо хто дає, тот
два разы надгорожено має. Лем
не старайтесь и не жалуйте, бо то
нич не поможет, бо можете попа-
сти в хороту, а здоров'я за гроши
не купиш. Будете мати ищи крас-
ший дом, як сте мали! Мате діточ-
ки, котри потребуют Вас, своїх до-
рогих родичов, аби их выховали и
вывели на добрую дорогу.

Ту Вам засыпам малу помоч —
Ковальчикам 10 долларів, 10 на прес-
фонд «Лемковини» и 5 долларів на
предплату «Лемковини».

Остаемся до Вас с поважением
и любовью.

Ольга и Иван Мейски.

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Варрен, Нью Джерзи

Дорогий Стефан Михайлович:

Дуже добри мысли выражены в
«Лемковині».

Нам не треба пропустити наш
клич за Христянську Лемковину,
чого «К. Р.» не робить.

Мы не против личности в «К. Р.»,
а против іх напряму газеты от имени
ним лемків быти «прихвостем» Со-
вітов і атеїзма.

Прилагаю 25 долларов, чтобы
«Лемковина» выходила регулярно
раз на місяць. Для Ковальчика по-
сыпаю чек на 5 долл.

Всіх здоров'ю.

о. Митрат Д. Крегель.

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Гаммонд, Инд.

Уважаемый редактор газ. «Лем-
ковина»:

Ту Вам засыпам на новинку 4.00,
а на Прес-Фонд 6.00, а брату Ко-
вальчику 10.00, котрий погоріл.
Передайте то йому, хоц його не
знам, лем што-м виділ в новинці,
як мі пришла. Хвала Вам, же Вы
новинку видаєте! Най Вам Бог бу-
де на помочи.

Ваш любитель —

Іван Розолянка,
Пришевшан.

—o—

Юнкерс, Н. Й.

Брат Кичура!

Засыпам Ти малу жертву. Не хо-

чу быти позаді на нашу любому
«Лемковину!» Я Ти просив и Ти
прошу, штоби-с придержувался
такого правопису и таких виразів,
якими Ты писал завсе, то тым ча-
сом Ти посыпам малу жертву на га-
зету, а то 50 долларів, бо хочу Ти
помочи, штоби выходила хоц раз
на місяць.

Так з Богом до діла!

Іван и Пелягія Дурняк.

—o—

Детройт, Мич.

Ту мы обое zo женом посыпам
чека на 40 долларів на поміч госпо-
дину Івану Ковальчуку. Просиме
передати то йому и жичме Ім
всього найліпшого в будущності.

Теодор и Пелягія Зая.

—o—

Клифтон, Н. Дж.

До Редакції «Лемковина»:
Посыпам на газету «Лемковина»
5 долларів и для Івана Ковальчука
20 долларів. Разом 25 долларів.
Успіху в Вашій роботі живит
Еugen Merena.

—o—

Yonkers, N. Y.

I am enclosing a check for \$5.00, as I
want the Lemkovina newspaper sent to me
regularly.

Mrs. Anna Gerasimchuk.

—o—

Pottsville, Pa.

Enclosed is a Money Order for \$5.00 to
cover cost of my newspaper subscription as
you requested.

Mrs. Tatiana Trynousky.

—o—

Old Forge, Pa.

Enclosed is \$5.00. Please renew my sub-
scription for your Lemko newspaper for one
year. \$1.00 is for the Press Fund.

Thank you.

Mrs. Rose Feenck.

—o—

Detroit, Mich.

Enclosed, please find \$10.00 check for the
following: \$4.00 yearly subscription and \$6.00
for any supplies needed.

Mrs. Felicia Smerechnak.

—o—

N. Charles, Pa.

I am inclosing a check for \$10.00, four
for the Lemkovina newspaper and six for the
Press Fund.

Mrs. Anna Jowarlsky.

—o—

WHEN GRADUATION HAS A SPECIAL MEANING

The following article, written by Helen
Carringer, Education editor, appeared in the
December 14, 1974 issue of the Akron (Ohio)
Beacon Journal:

If Walter Lesniak, 56, looks forward to
the Christmas season with all the joy of a
little child, he has good reason. Decembers
have brought him some of the happiest
moments of his life.

Twenty-six years ago, in 1948, he and
his family arrived in America shortly before
Christmas to exchange life in a Displaced
Persons camp for freedom.

"It was the happiest day of my life,"
he said.

Sunday will be another happy day when
a dream delayed comes true. He will receive
his bachelor of arts degree from the Uni-
versity of Akron.

A master filter at Babcock and Wilcox,
he has worked full time, sometimes seven
days a week, while he pursued his degree.
He completed it in the usual four years and
is enrolling at Kent State for a master's
degree in library science.

Lesniak was born May 26, 1918 in the
village of Krasna, Galicia, Austria (after
November, 1918, this area was given to Po-
land).

Lesniak qualified for 24 hours of credit in
modern languages. He speaks German,
Polish, Ukrainian, Russian and English.
("The Truth," Philadelphia, Pa.).

БЮЛЕТИН ЛЕМКОВИНЫ

(Ред. Т. Докля)

Дороги читателі и читательки "Бюлетина Лемковини"! Повідомляме Вас, же роля "Б. Л." скінчилася, бо виходил лем товдиль, коли газета "Лемковина" не появлялася. Тепер наш бюллетин буде мат свою колонку в газеті "Лемковина" на третьій стороні.

Вишикти читателі "Б. Л." стають автоматично читателями газети "Лемковина", котра буде виходити раз на місяць.

Сердечно дякуємо тим всім, котри помогли фінансово и писати наше лісмо. Ісі би зашла потреба в будучності видавати таке лісмо, то майті всі надію, же оно появиться.

Редакція "Б. Л."

Весілля Лемковської Пары

Славко Сысак и Юлія Дзьолпа вступили в стан супружеский дні 17-го мая, 1975 р. Юлія єст дівком Петра и Анни Дзьолпа, а Славко єст сыном Василя и Гелени Сысак.

Шлюб одбувся в греко-католицькій церкви на Честнатн улиці, а гостина весільна в Лемко Голл на Йонкерс Евін в Йонкерс, Н. І.

Юлія закінчила Комерс Гайскул (Технікум Гандльове) и юх од кількох років робит яко книговод (букипер) про Гестетнер Компанию в Елмсфорд, Н. І. и мешкала при родичах в Йонкерс, Н. І.

Славко приїхал до США на вакації з заходу Польщы. В Польщы вакінчыл він школу заводову в Глові. На вакації го спровадила тета—Наста Уланська, в котрой мешкал цілій час свого побуту в США.

Дружками были: Ольга Мигаль, Геня Чергоняк, Марія Мовчан, Гелена Симочко и Марія Хомик.

Дружбами были: Михаїл Дуркот, Штефан Дзьолпа, Иван Уланський, Баб Чура и Семан Шевчук.

На весіллю было много родин и приятелів з обох сторон, а найдорожшими гостями были двое людей, котры приїхали на весілля аж з Польщы — мама и брат Славка.

Родиче Юлії, Петро и Анна Дзьолпа, походят з села Ясюнка; а Славковы, Василь и Гелена Сысак, зо Жданы, пов. Горлиці на Лемковині.

Молода пара замешкат на стале в Йонкерс, Н. І. . . . .

Редакція "Лемковини" не може поминути того, же Юлія єст дуже активном членкіњом и урядничком в Лемковській Молодежній Клубі. Одгryвала многих головны ролі в представліннях виставлінных Лемковским Аматорским Кружком Театральным, а передовсім в штуках: "Неженатый Кавалер", "Лекция Географии", "Запознала Го Чрез Часету" и др. Помогла дуже "Лемковині" и "Бюллетину Лемковини".

Так юх єст од початку сьвіта, же молоды люде не хотят жыти самотно, лем глядяют собі пары, штобы заложыти собі нову фамелю, и штобы в такий спосіб про-
движи жыты на землі.

Навет Adamovi Бог не дозволил жыты на самоті, котра го уліпил з

глины, бо уважал, же му буде скучно, лем дал му твердий сон, вынял му ребро и з того ребра створил Еву — будущу товаришку жыти — так нас учыт біблія.

Та і гнеска мы всі съвідомы, же всі молоды паруються и юх нам ребра никто не выберат, лем в доброволій спосіб добераются молоды, котры уважают, же іх характеристы годятся и будуще іх жыти буде гармонійне.

І наши молодята, Славко и Джюля, уважали, же самотно єст скучно жыти, но и постановили вступити в стан супружеский.

Хоц жылидало од себе и нигда ся не знали, але судьба так покерувала іх лъсами, же встрітилися, за-кохалися и юх поженилися.

При тій оказії хочеме Вам молодята через нашу газету выразити найсердечніші пожелания: Жыйте в любви и згоді, та товдиль и Бог Вас буде мал під своїм опіком и обдарит Вас вищым тым, чого себі сами жычите.

Дай Вам Боже вищого наїліпшого!

Велика подяка належить там са-
мо родичам молодят Васильови и Гелені Сысак, и Петрови и Анні Дзьолпа, што виходили таких красиных дітей, посылали до школы, навчили іх своїх обычаяів и мовы и выпровадили іх на добру дорогу жыття.

Приємно бы нам всім было уви-
діти тото само и жебы и Ваши діти
были так само выхованы.

Редакція.

Лист од Лемка з СССР

Слава Ісусу Христу!

Мам в Бога надію, што мі одпо-
віш: Слава на вікі Богу! И при тых
словах засылаю вам цыре і сердеч-
не поздоровління.

Што ся тычт нас, то мы слава
Богу жывы и здоровы до того ча-
су, а и Вам такого здоровья же-
ламе.

А поводжына наше розмаіте, як
то в чужім kraju.

Ізды я до Карпат — на нашу
рідну землю, але там страшны зими-
ны и не лем в нашім Воліві, але
по всіх селах Лемковины. В нашім
селі Воліві есть десят фамелій
лемків и дві фамеліи поляків. Был
я у всіх и в наших, и в поляках,
але жыют лішче, як коліній. Люди
мають: сваі газдівкы, свою худобу,
свое зерно, свои машины.

И як приїхат там дахто, то и не
познат: Хто там поляк? А кто не-
поляк? По всіх селах поляків много.

Село Панкна довге на кілька кі-
лометрів, але наших людей єст
лем шіст фамелій, а решта самы
полякі. Дуже поляків єст тіж в
Кривой, Ясюнці, Гладышові и дру-
гих селах, лем Незнайова и Свір-
жова Руска пусты. Церков. в Свір-
жові ищи стоїт.

Наши лемкы в Польщы мають дуже
своїх вышколеных людзей зо се-
реднім и високом освітам. Полякі
з ними "обходяться добри".

Село Воловец недопознаны — горы
вкриты лісами, то лем ся вось
чорні. Орют, косят лем понад се-
ло, бо дальше вищотко зароснене.

За грибами не треба далеко ити, бо
роснут недалеко хыж. Был я там
місяц.

Зима того року в нас лагідна и
сънігу мало.

Поздоровлям вас всіх сердечно.
Бываите здорови.

Волівчан.

(Лист прислали нам П. Баволяк).

I AM A SHOE

Hello! I am a shoe, I have a twin. I am a girl. My name is Donna. My sister's name is Julie. We are called Blue Star. We are black shoes. We came from a store. We are very pretty. The girl who owns us takes good care of us. I hate one thing, that is that her feet stink, so much. One day the girl said to my sister and me, "Take me to the library to find a book." When we got there she found a book not to make her feet smell. My sister and I were very happy. The girl's feet never smelled again.

Donna Dokla, 8 years old.

На помоч Ивану Ковальчику

В субботу 10-го апріля с. р. на
площі згореного дому Ивана Ко-
вальчика в Юнкерс, Н. І., собра-
лися наши лемкы, штобы помочи
чыстыти згорениско и другу
роботу привести до порядку.

Меже ними были такы наши кра-
яне:

Іосиф Мурянка, Иван Новак,
Іван Феленчак, Стефан Курило,
Іван Фецица, Иван Теличка, Петро
Дзьолпа, Андрей и Владимир Ко-
вальчики, братья Ивана Ковальчи-
ка, погорільця, Василь Прусак и
Іван Дурняк.

Як сам Иван Ковальчик выразил-
ся, то Іосиф Мурянка был в тот
ден на той роботі форманом. Иван
Ковальчик, погорілец, тоже сказал,
што робота, яка в тот ден была
зроблена рахуеся на тысяча, а не
на соткы, если бы туто роботу от-
дати контрактору от руки.

Иван Ковальчик и його жена дя-
кують сердечно всім, кто им помог
в том ділі.

На імя нашей газеты пришли
следуючи жертвы для помочи Ко-
вальчикам:

Теодор и Пелягия Зая, Детройт, Мич.	\$40.00
Ісидор Бискуп, Котус, Н. І. (через "Бюллетин Лемковини")	20.00
Евген Мерена, Пассайк, Н. Дж.	20.00
Стефан М. Кичура, Юнкерс, Н. І.	10.00
Іван и Ольга Мейски, Дет- ройт, Мич.	10.00
о. Митрат Даміан Крегель, Варрен, Н. Дж.	5.00
Іван Росолянка, Гаміонд, Інд.	10.00

Всего разом \$115.00

ТРЕБА ШЫРТИ МИР И ДРУЖБУ МЕЖЕ США И СССР

Мы за братску любовь, мир и дру-
жу байшпершы меже тымы двомя вели-
кими державами и народами, а
то нашом Америком и Советским Союзом, а дальше мы за мир и про-
тив войны в цілом світі. Но як пи-
ше М. Московский, же мы не хоче-
ме быти коммунистами, а мы того
же знаем, же советскими людзей
хотят быти капиталистами, так што
нам ніт перозуміння на дорозі до

порозуміння и счастливого жыття.

AROCC

(Continued from Page 1).

scattered Lemkos to a firm sense of direction. Time will judge the changes on an impersonal basis. Credit is highly due to the Greek Orthodox, Serbian Orthodox and others who openly and proudly retain their ancestral heritage.

Another surprise to the Russian Orthodox Christian is to learn that some "Orthodox" priests are conducting Uniat services. It was generally understood that a former Uniat priest who accepted the Russian Orthodox Church was committed to provide Orthodox services. How can Uniat rites continue under an Orthodox label? Judging from past history the Uniats (under Roman Catholic influence as Greek Catholics) will do in America what they did (and are doing) to our Russian Orthodox Christians in Lemkovina. An article in "The Truth" (July 1973) "Lemkos Persecuted by Catholics in Poland" states that Orthodox Lemko parishioners were mistreated by Roman Catholic people in the vicinity of Gorlice, and Poljany (County of Krośn). The headline reads Catholic which is an automatic assumption to mean Roman Catholic even in our own publications. This is why we should refer to ourselves as Russian Orthodox Christians. Some publications are attempting to steer us into a realm of Orthodox Catholicism, and without even a passing reference to the Rusisan Orthodox Christian Church. One of these publications admits "the fact that in American jurisprudence a "catholic" means legally Roman Catholic or one who owes spiritual allegiance to the Pope" For this reason, among others, the introductory paragraph to this article stresses the very serious need, in my own personal opinion, to add the word Christian and to completely identify ourselves as Russian Orthodox Christians.

A Carpatho-Russian Lemko is either a Russian Orthodox Christian or an Uniat. To compromise Russian Orthodox Christianity for political expediency paves the way to assimilation of our New Generation by others groups. What difference does it make whether our young Carpatho-Russian Lemko drowns in one sea or another — if he drowns he is lost to us! Whether the Russian Orthodox Christian perishes in the Anglo-Saxon Sea or the Roman Byzantine Rite Sea we have lost!

The "History of Lemkovina" by Lemkin is a most informative book covering our Lemko heritage. The following is an outline from parts of this book establishing our ancestral Russian Orthodox Christianity.

875 SS. Cyril and Methodius (Greek Orthodox) brought Orthodoxy to the Carpatho-Russian area.

988 SS. Cyril and Methodius introduced Orthodoxy to Russia (Kiev).

993-1340 Lemkovina was under Russian rule.

Наше життя на Лемковині

Пишє Меланія Скальська

Часть 3.

Управляє ансамблем Текля Шафран, яка живе в Ганчові. Проби ходять раз в тиждень в приватних домах. До пісень приграват на акордеоні Михал Лыга. В пісенний репертуар "Искорок" входять лемковські пісні, як "Добрі ся нам водит", "Не мам я голосу", "Ей, крочком коні, крочком", "На Лемковщині я родилася", "Выдала мамичка", "Дрітівском долином", "За гором, за лугом". Солистами в "Искорках" дуже успішно виступають Марія Ділік, Любка і Мелька Скальські, Галина Корбеляк і Галина Ленард.

Члени колективу з охотом приходять на проби, свідомі того, що на них плечах лежить велика відповідальність репрезентувати регіональну лемковську культуру.

Члени ансамблю одягнені в гарди лемковські строї, до співу інші інші до танцю.

"Искорки" з великим успіхом виступали в Кракові, Сяноку, Варшаві і в майже во всіх селах Лемковини. Послідний виступ "Искорок" мал місце на XIII Фестивалю пісні в Горлицях, где нам був присуджений другий прайз, отримавши диплом і кождий член ансамблю отримав подарок, книжку советсько-го автора.

Новий Рік 1975, "Искорки" вистали на Маланці в Лосі колядами і співом. Тепер "Искорки" приготовляються виступити з новом программом в місяцю квітня.

Особливим успіхом користатися колектив "Искорок", коли виступати в селах Лемковині. На концерти,

1340-1772 Lemkovina under Poland.

NOTE: 1692 Orthodox Lemkos fell under the Greek Catholic hierarchy.

1772-1918 Lemkovina under the Austro-Hungarian Empire.

1918-1975 Half of Lemkovina under Poland, and half under Czechoslovakia.

And, repeating from "The Truth" (RBO) 1973 Orthodox Lemkos Persecuted by Catholics in Poland.

Political expediency will surely drown Carpatho-Russian Orthodox Christian heritage in one sea or another, unless Lemkos stand up to be counted.

This is a Plea to our New Generation of American Lemkos to stand together, back to back, here in America where democracy grants the privilege of Religious Freedom. On all sides are enemies waiting to assimilate our Carpatho-Russian Lemkos.

Take up the load from our parents and ancestors.

Honor our ancestors by returning to our Russian Orthodox Christianity.

Preserve our Russian Orthodox Christianity, our Lemko dialect and our Carpatho-Russian Lemko heritage.

Venerate the three-bar Russian Orthodox Cross.

And, bring back those who may have strayed from the fold. Sincere and dedicated American Russian Orthodox Christian Lemkos can save our heritage! We must remember that psychology is a poor substitute for Russian Orthodox Christian sincerity. Each one of us must be a Russian Orthodox Christian with a Lemko Soul.

Michael Meskowak.

Привіт Михалу Донському

Шлеме сердечний привіт брату Михалу Донському, його жені и його дочки, які приїхали, як нам говорят, на постійне життя в Америці. Желаем Вам всім доброго здоров'я и много успіхов на свободній землі Вашингтона!

Редакція «Лемковини».

видіти виступи собирається ціле село, от дітей аж до найстарших. Кождає одна слів'янка або танець ліде витають бурям оплесков.

Лем місяц тому "Искорки" полу-чили в подарок мікрофон с гром-коговорителем, што в великої мірі поможе співакам, бо их буде ліпше чути.

На єдной пробі "Искорок" наша інструторка, Текля Шафран, по-відомила нас, що 22-го і 23-го липня 1974 р. в Свиднику, в Чехословаччині, отбудеся традиційний, уже двадцятий, Фестиваль пісні і танцю, що всі totы члени нашого колективу, яким минул 18 рок життя, можуть зголоситися на поїздку на tot світової слави виступ наших кровних братів в Чехословаччині.

Я уже много раз чула за то, що в Чехословакії живут таки самі лемки, як і ми. Я виділа тих людей, які приходили в Ганчову на праздник храма церкви, на Покрови, і зато, що сама я влюблена в нашу співаку народну творчість, рішила на всякий випадок скористати з той нагоди и поїхати в Свидник. Зато, що в редакції "Карпатської Русі" мене попросили написати за наше життя на Лемковині, я рішила обовязково написати за фестиваль в Свиднику, бо мі не сходить з мысли.

Всі члени "Искорок", які вголосили, були дуже рады, що була нам дана можность поїхати, бо молодеж взагалі дуже любопытна, хоче всю видіти і знати. Для нас то була перша можность поїхати в другу країну видіти, як там живут наше люди, як співають, переконатися, ци то правда, що так бесідують, як і ми.

До поїздки на фестиваль до Свидника зголосилися не лем члени "Искорок", но і старши жителі Ганчови. Много клопот з дозволом поїхати в Свидник не було. Для отримання перепустки треба було підти в комендатуру МО (міліціїнній відповідальності), яка находитися в Устю Горлицьком, где нам видані документ.

В суботу, 22-го липня, о годині 5:30 рано всі ми собралися в Ганчові на автобусовом пристанку веселі, рады и невыспаны, бо як можна спати, коли перший раз в житії ідеши в чужий край. Приїхали до Горлицьк, где на нас уже чекав автобус, котрим ми поїхали на гранично до Барвінка. Счастливо перешли таможню (комору цельну), бо всі перевірка була лем формальністю так с польської, як і с чехословакою сторони.

(Автор статі, молода лемкінка из Ганчови, долголітна членкіння ансамблю "Искорок", яка на запрошення уйка Івана Фециці, містопредсідателя КРА Центра, приїхала в Соед. Штати отвидіти родинних).

("Карпатська Русь").
(Даліше буде)

We Reply

HOW CAN A LOYAL LEMKO-AMERICAN STAND AGAINST SELF-DETERMINATION WHICH IS THE FOUNDATION OF AMERICAN FREEDOM?

EDITOR'S NOTE: Quote is taken from the front page of "K-R" (3-14-75). Excerpts from the speech given by J. Adamak in Toronto, Canada.

QUOTE: "... binding our people in Poland, Czechoslovakia and in the Soviet Ukraine ... our two organizations are against self-determination ... the Lemko Association has worked to lift our people culturally and politically . . ."

REPLY: Lemko readers, think for yourself as to what Adamak and "K-R" and the Soviet Ukraine are teaching! . . . read and judge for yourself. Is this the way loyal Lemko-Americans should present themselves . . . did not America give us a livelihood when others didn't care? . . . you can leave American freedom anytime you wish . . . does the Soviet allow people freedom to travel abroad? We quote Adamak: "... binding our people in Poland, Czechoslovakia and in the Soviet Ukraine..." and we ask in reply, but not in Lemkovina?! Continuing the quote: "... our organizations are against self-determination . . ." Don't the Lemkos want self-determination in their own Lemkovina?! What kind of Lemko is he who does not want his own Lemkovina?! This is just Soviet communist propaganda the Ukrainians and pro-Soviet "comrades" are pushing into your mind. Think for yourself! You, our Russian Orthodox Lemko-American brothers can straighten out the "K-R" and the Lemko Association because it is your organization . . . it is your American money you are sending to the "K-R" . . . and it is your Lemkovina that hangs on a thread . . . don't let yourself drown in the communist Ukrainian sea. Is it not the truth?! . . . read the quote further: "... the Lemko Association has worked to lift our people culturally and politically . . ." . . . politically for American democracy? . . . for freedom for our Lemkos? No! Read the "K-R" not only for what it writes now but also in the past years. You can correct this propaganda . . . because it is your Lemko Association, and your "K-R". And, if you do not correct it don't be surprised later that America may consider you an enemy of America. You cannot serve American freedom and the atheistic Soviet dictatorship.

* * *

Now you have a chance to ask the United Nations to give Lem-

COPY OF LETTER TO RÉSOLUTIONS COMMITTEE OF THE AMERICAN BAR ASSOCIATION, CHICAGO, ILLINOIS

I welcome the invitation to submit two resolutions to the 98th convention of the American Bar Association. (Montreal, Canada).

The resolutions are what I believe utmost related to all nations of the world. Crime, juvenile delinquency, and world peace are the number one problem of every nation.

Of course, the problems of economy are and always will be with us. But history proves that our economy is flexible and fluctuates up and down, so that today it may be bad but recovery is always around the corner and it improves to a higher level in a relatively short time.

Whereas, crime and juvenile delinquency is constantly on the increase.

Today people are afraid to attend public functions and even to go to their place of worship, for fear of burglary or personal injury.

From my experience of 50 years in politics, as a legislator and Judge of Probate, Juvenile and Appellate Courts and National and International Conferences, which included an invitation by the late Dag Hammarskjold, I participated in the First United Nations Conference on Crime and Delinquency, Geneva, Switzerland

The enactment of youth councils by the legislative bodies is essential. Since the home has failed, we must turn to the legislative body which will provide the youth good citizenship, talent programs, employment, responsibility, discipline, censorship of t. v. programs, danger of drugs and alcoholism, prayers in the schools, modified school programs, respect for law and order, all of which would result in instilling in the youth the five important elements of life, better health, happiness, success, patriotism, and religion. Thus preserve our greatest asset, the Children.

WORLD PEACE

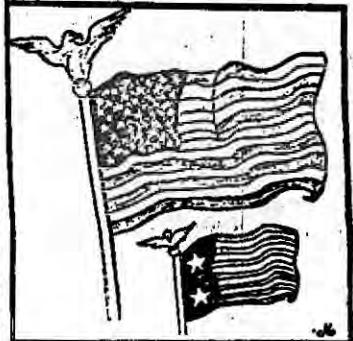
For many years people of the world have been concerned about and advocated everlasting peace. Many countries, especially ours (more so than others) have spent billions and billions of dollars in armaments and yet there is no peace in sight. This expenditures could bring about bankruptcy and world calamity. There is a solution to the problem, as there is to all problems. Problems created by man can be solved by man.

From the experience with heads of other countries, shortly after World War II, world leaders promised to cooperate towards world peace and give the captive nations free elections. They did not only not keep that promise, but they refused to agree on disarmament which causes our nation and others to spend billions of dollars and are under constant threat of war.

kos their own homeland Lemkovina, just as they helped other peoples to achieve self-determination. Our little newspaper "Lemkovina" is asking the United Nations to establish the

"Republic of Carpatho-Russian Lemkovina".

LEMKO

July the Fourth is our day,
America with God; and, may
Our Lemkovina soon arise,
Protected by the Just and Wise.

The American flagstaff sits an Eagle strong
To guard our freedom from a wrong;
The Lemkovina flagstaff sits a Dove of Peace,
Peace to Bless the world and never cease.

Our Lemkovina is a country small
With hopes and aspirations tall;
Our Lemkos, peaceful tillers of the soil,
Felt no shame from sweat of tell;
Lemkos were devoted to Almighty God and
family.
With an ageless yearning to be free.

MM

The answer is for the United Nations to help all nations obtain self-government. If this becomes a reality, Russia or any other big power nation would not be a world threat to any other nation. We would not be in fear of war and suffer the expenditure for excessive armaments.

A very good example, a free Ukraine. It is a well known fact that the country of Ukraine, inhabited by over fifty million, is the most powerful arm of Russia. Ukraine is the bread basket of Europe. Without this strong arm, Russia would not be a major power.

If the government of the countries which have confiscated the property of the American citizens, which they have in Poland (Lemkos) and Hungary, Cuba and other countries, return the properties to the lawful owners, it would contribute to world peace.

Also, if all the captive nations, Lithuania, Poland, Hungary, and other nations were given free status, we would not only be free of war and expenditures, but we would be saved from bankruptcy and dreams of world peace would become a reality.

JOHN S. GONAS, Retired Judge
South Bend, Indiana
Formerly Indiana Representative,
Senator, Judge Probate & Juvenile
Court, Judge & Chief Justice of
the Indiana Appellate Court.

Subscribe to the Carpatho-Russian Lemko "Lemkovina"! Help "Lemkovina" Press Fund!

ЛЕМКОВИНА
monthly independent Lemko newspaper,
dedicated to Lemko's affairs
Published by LEMKOVINA PRESS
Subscription: \$4.00 a year.

LEM KOVINA
monthly independent Lemko newspaper,
dedicated to Lemko's affairs
Published by LEMKOVINA PRESS
Subscription: \$4.00 a year.
The opinions expressed in signed articles are
those of the authors and do not necessarily
represent the policy or beliefs of this
publication.

LEM KOVINA
P. O. Box 181, North Station
Yonkers, N. Y. 10703

Stephen M. Kitchura, Editor

ПІСЬМА ЧИТАТЕЛЕЙ

Баррен, Н. Дж.
Дорогий Стефан Михайлович:
Відінно, що наша "Лемковина" живіт
правдивими лемків, як видно из дописів
и жертв на Прес-Фонд. Гратуюлю
Вам!

Тото, же печатаєте дописи из "К. Р.", "Буклети Лемковини", під редакцією Т. Доклі, англійська частина под
редакцією М. Московского, всьо то доказує единство Лемків котрого по-
чехали дали Вам, як "Будітель Лемків".

Я дуже тішуся, же патріот інженер М. Московский, так бодро и
твірдо защищает християнський облик Лемків, бо ціла моя ідея била не нападати на інако-мислячих Лемків, але відвингнути на публичний форум історичний християнський характер Лемків, так як въявляє г-н Московский.

Тераз видно, же не лем "полы" стоїть за Віру и Церковь, але і всі здраво-
думаючі лемки-міряне. Честь им!

Тото, же Собітів не любят и нападают на Ролінгто, не повинно змінити
характер и направление русских лемків, бо вище більшою християнів вірят
в Бога и вірят в Слова Біблії: "Рече
безумен (дурак) в сердці своем, ніт
Бога". (Псалом 13:1).

"Благен муж бояться Господа, по-
тому что он будет як дерево при во-
дах, которое приносит плод свой во
время свое... а не так нечестивые,
ибо они як прах возмазаемый вітром
не устоят... (Псалом 1:1-6).

То єсть правдива Філософія-Прав-
да Божа, а не мудрованье жыдка-со-
циалисти Маркса.

Заличу чек на 25 долларов до-
полнительно, всего разом 50 долла-
ров того року.

З лемковським привітом и любовью,
о. Митрат Даміан Крєгель.

Лопез, Пі.

Дорогий Редактор "Лемковини":

Спасибо за послідне число "Лемко-
вина"! Оно принесе знаменитий под-
виг лемків і заохотить их до труда,
який скорше і поздніше принесе Воскресеніе Лемковини! Бог нам
поможе, если всі лемки будуть Бога
носити своїх сердцах и просити Іо-
ана, вислухати всіх лемків прошу.

При сем прилагаю чек на 5 долля-
рів на прес-фонд.

Бог Вам в помощь!

Да Воскреснет Бог в серцах наших
и разоточати врази Єго!

Привіт Всім Лемкам, котри вірят
в Бога! Прот. Георгій М. Щуцька.

Батербери, Конн.

Многоуважаемый Господин С. М.
Кичура! Ту Вам засыпам предплату за
газету "Лемковина" чек на 4 долляри.
Я дуже люблю читати Вашу газету,
бо она пише о нас самых и подає но-
вості за наш народ. Я дуже побоявил
після, что до Вас написали Ваш друг
Іван з Ждані за село Кемковці. С то-
го села походила моя, блаженна ей пам'ять, жена Анна. Мене того пись-
мо дуже порадувало, что як Ваш друг
пише, что нашим русинам на Пряшев-
щині сонце засвітило, то слава, бо
достя набідували под Австрійном. И на
даже таки новости пиште. Боже
Вам помагай. Ми дуже тяжко писати,
бо я уж 81-рочний старик.

З братським поздравом —

Ілья Біланін.

Акрон, Огайо

Уважаема редакция газети "Лемко-
вина": Кілька днів тому назад позво-
нили до мене мой старий сусід и про-
спіл мене, що я написав до Вас,
жебы сте пристановили посыпти
йому Вашу газету. Не по якій там
 причині, не политика, але старость
 заставила го откликнися от Вашої га-
 зети. Йому уж минуло 87 років, а
 кромі него никто не интересується на-
 шим спрівом, а он уж не довідник.

На його місце я прошу вислати мі-
гажету "Лемковина", хотів я не сов-
смі соглашаюся с Вашою программою,

але все таки хочу узнати, що твориться
во світі. В том, письмі найдете моє
приватного чека на 4 долляри. Ми
було загадочно, що Ви всім вислали
Вашу газету, а мені чого-то не посла-
ли, ани одно число.

С любовью до Вас остаюся,

Іван Фаддеевич Гальчан.

От редакции: Дуже Вам красно ді-
куєме за предплату. Ваша газета ишла
от самого початку, бо Вы сой ей пред-
платили, але як Вы перенеслися на ін-
ше місце, то газету отберли кто-то дру-
гий, бо назад не верталася. Ми по-
лучили и друге Ваше письмо, за що
тож дякуєме. Може бути, що та-
ких газет іде віче от нас читателям,
але они не отзываются, а газета теже
не вертається назад до нас. Если таки
читателі сут, то просиме отозватися
до нас, за що будеме Вам вдячни.

Сингак, Н. Дж.

Слава Ісусу Христу!

Дорогий господин Кичура! Так до-
ношу Вам, що тут посыпали "мони-
ордер" на 5 доллярів на газету "Лем-
ковина". Так будте ласкавий мі посы-
лати газету, а як буде вас коштувати
віце, то дайте знати, то я ся постараю
доплатити. И так при том Вас, госпо-
дин Кичура, поздоровляю и так само
поздоровляю моего дорогого свата
Теодора Доклю. Так дай вам Боже
доброго здоров'я и силы привезти
для нашого більного народа. Но я
знаю, що Ви оба мате богато воро-
гов, но дай Боже Вам то всьо перене-
сти. Так заставайте мі здорови и май-
тось добре, до милого зображення в
вами, а пребачайте, що недобре на-
мотано.

Яков Курілло.

Dearborn, Mich.

Dear Mr. Steve Kitchura,

I didn't know you were going to have the
"Lemkovina" newspaper, so I ordered the "Kar-
patka Rus". I didn't have anything to read.

I received (2) two Lemkovina papers recently,
so I am sending you \$6.00 for Press Fund. \$4.00
for the paper to renew my subscription. I want
to help you get started again and Good Luck
and Good health to you.

I am not as young as I used to be. I came to
the United States when your mother took you
to the "Old Country". My eyes keep watering
when I read, so I just read a little at a time.
We have been reading your "Karpatska Rus"
ever since it was published. Then my husband
Peter passed away, 30 years ago, so I kept
ordering the paper for myself. I have Arthritis
in my fingers so I can't write, but my daughter
is writing for me.

We sent \$5.00 to help John Kowalczyk. We
are sorry to hear of his misfortune. May God
Grant him Good Health and Wealth in the
future.

Mrs. Anna Korach,

Daughter Mrs. Theodore Tworskydo.

Bethlehem, Pa.

Mr. Kitchura,
My mother receives much pleasure from
your writings in Lemkovina and The Carpa-
thian Star and wishes to send along a small
token of her appreciation.

E. Gavula.

Montreal, Que.

Dear Mr. Kitchura,
Please find enclosed \$10.00, for which \$4.00
is for subscription and \$6.00 for the Press Fund.

Yours truly,

M. Placko.

Clear Lake, Wisc.

Lemkovina Press:
Enclosed \$3.00 to the Lemkovina Press
Fund. Have enjoyed the publication in its
Christian forward manner of publication and
enlightenment.

Mrs. Mary Drabay.

Складам велику подяку нашим
читателям за їх отзывы, за пред-
плату на газету "Лемковина" и за
прес-фонд. Каждий доллар для нас
 має своє значення и в будущности
 тот доллар принесе пользу лемкам.
Предложите Вашому сусіду, знаю-
ному або Вашої родині придати
себі газету "Лемковина" и по-
жертвовать на прес-фонд.

Редакція.

БЮЛЕТИН ЛЕМКОВИНЫ

(Ред. Т. Докса)

Ден Незалежности

Четвертого липня єст величким американським святом. Свято тото єст тіж називане Днем Незалежності, бо Континентальний Конгрес принял в тот ден Декларацию Незалежності, а тым фактом оголошено одорвання ся колоній од Англії.

Свято тото обходят вшытки американе барз урочисто, то и мы лемки проживающи в Америці включася до того обходу так, як найліпше можеме. Повстання Соединенных Штатів — вільной и демократичній країні юж праві двіста років тому — было величавим сукcesом в цілім світі. Перший раз в істории світу народы освободилися од деспотів и зажили свободом.

Мы лемки завдячаме тіж барз дуже нашій другій отчизні, котра не лем нас притулила и дала можність до життя, але и до розвитку нашої культури и рідного слова. Дай Боже вшыткого найліпшого и на дale нашій другій отчизні — Соединеныи Штаты.

—ТД—

28-ма Рочниця Лемковской Трагедії

В роках повоєнных 1945—1947 лемки прожили великих лихолітія и трагедії. В кождім селі, в кождій фамелії, кождій чоловек од молодшого до найстаршого пережили штоси недобро і трагічного.

Але найгірша трагедія припала на місяці: май, червень и липець, 1947 року, коли то дружини, плютони и павет ціли компанії воїська польського пльондували по нашій лемковській землі и виганяли в бестийльский спосіб наш народ. Інши од татарів скорех дахто ся виратували утром в глубині лісів, але од поліків ніхто, но и вшыткі загнали в польський "ясыр", де иди що гнеска тримают наш народ, штобы до остатнього сподрібнувати.

Лем около двотисичним едінінням удалось поконати великих перешкоди політични и фінансови и вернули они на землю своих родичів и предків.

Най тата наша коротка нотатка не піде в незабутя, ale наїт дотре до всіх тых, who сут заінтересуваны том трагедіом:

1. Поляки наї знают, же ищи ест час кривду направити и позволити вшытким лемкам повернути на іх землю.
2. Лемки не служите довше вашим сусідам, але газдуйте для себе, бо юж сте ся дос наслужили и час думати за себе и свою будучност!

Юрко Тернавка.

Пожелания Для Редакций «Лемковины»

В місяцю липня 1971 року перший раз мі попала газета "Лемковина", котра появилась лем для того, же інші лемковські газети в Америці однаклини поміцти статі и опісю на тематиці чисто народної и в інтересах лемків, а не чужих народів. Была то важна подія не лем для групи організаторів той газети, ale для вшыткіх лемків и Лемковини.

Для того я, яко сталь читатель "Лемковини" и "Бюлетини Лемковини", шлю найсердечній поздравлення для редакторів, дописувателів и вшыткіх читателів. Най тата четверта рочница зостане зворотним пунктом в розвитку нашої любимої газети, а єдним з найважайніших дат в нашій історії.

Ваш Читатель.

ВПЕРЕД!

Віхи віли и хівали, юни все сапали. Іх рівняли в бидлатами, бортаками звали. Не скот, замок, попад собе, не агаді старого, Встав, замок, вперед гнеску, вперед до нового! Юж не тіни часи гнеска, мій сердечний хію, Час голопін замінит, чруг и крепаки! Час саарінних вірховодів гнеска в пісю гнати, И змодзів и зарадзінам ніч не потупіти! Гардо жміх збудуємо, врагів отжеємо! И покажемо народам, же ми можеме! Не кориси! Вперед, замок, вперед, брате, сміх! Пробуждаємо сіана и берся за дло!

Б. Ж.

Лемки політыкери

Кум Поплета: — Куме, бодай вас по-рындало! Та чого сте вшытко написали до бюлетина, што мы сой ту бе-сідували?

Кум Політика: — Та я вшытко не описал! Та не припомните соби, же мы дуже веши бесідували, як було подано в бюлетині? . . . То редакция подала лем того, што надавалося до друку. А знайте тово, же я помагам редакції писати, бо они нас вшыткіх призывают, чтобы мы писали за свої лемковські справы, та я так и зробил.

Кум Поплета: — Мате рацию, куме. Треба вшытко писати, бо так роблять други народы. Але чомъ вы куме не пішли на "30-ліття" до Лемко Голі? Таж вы были в Красній Армії и тепер стороните од так важного свята? . . . Чомъ?

Кум Пролітика: — Я не пішол, бо єм знає наперед, же там в обороні лемків и Лемковининич не півдіт. И мал ем рацию. Жадин представитель Од Савітов, а бесідувало іх аж трох, ани словом не вспомнул, же десяткі тісіч лемків билися з гітлеровцями, а велика іх число згинуло. Ани тіж не вспомнули, же нас повернутих з воїнів красноармійців поляки вигнали з рідної землі на запад, а керували тим вшытким сонітскими офіцерами и генералами. Ци можу ити на цаку імпрезу? Я не забыла ини тоти кривди, коїм нам учинено в часі виганяния, в концтаборі Яновію и на заході!

Кум Поплета: — Не пернуйтеся, куме! Лінне ани не бесідуйме гнеска на тот темат. Буде краще, як мі оповісте деяньто за наші народи, наприклад: "Што юмуте о наїші народі?"

Кум Політика: — Ріжні думам. . . Але коли ся добре прислухаме бесідам гнесків лемків, то зауважиме, же іх погляд на світ и на свої домовини сприяна єст барз ріжноракій. Але тото, же іх погляди сут ріжнораки, не єст так важне, лем важне ест тово, што з тых ріжнораків поглядів виляпывают шкодливий поділ, кого змеє свідками, а іоторий то поділ єст трагедіом для нашої народної справы.

Если бы хотіл проаналізувати, як мы ділimesci, то и витягнути добри и пілани внески, то треба бы было забавити дос довго и синати дос дуже паперу. Поміни то я и так забавяя даютима справами, котрия уважам за найбажне пекуні, но и котрия, ци любите або не любите, мушено розсудити висніло, бо інакше не вийде зо сліпого заулка, в яким тепер находимся.

Press Fund

Rt. Rev. Damian Krehel, Warren, N. J.	\$25.00
Wasył Wasilek, Yonkers, N. Y.	4.00
V. Rev. George Cucura, Lopez, Pa.	5.00
Anna Kucius, Dearborn, Mich.	6.00
M. V., Yonkers, N. Y.	10.00
Anna Gavola, Bethlehem, Pa.	5.00
M. Plaskon, Montreal, Que.	6.00
D. R. & Olga H. Morgan,	
Wilkes-Barre, Pa.	6.00
John Hayko, Waterbury, Conn.	5.00
Mary Dubay, Clear Lake, Wise.	3.00
P. Danusiar, Yonkers, N. Y.	10.00
John Hascup, Watervliet, N. Y.	8.00
N. N., Yonkers, N. Y.	10.00
Total for June, 1975	\$161.00

BICENTENNIAL LICENSING AGREEMENTS FOR MAY

WASHINGTON, D. C.—The American Revolution Bicentennial Administration (ARBA) signed licensing agreements with seven firms during May for the manufacture of Bicentennial items.

A total of 48 firms are now licensed to manufacture commemorative products which will carry the official Bicentennial symbol and the legend: "Officially Recognized Commemorative of the American Revolution Bicentennial Administration."

Licensed items include official Bicentennial flags and lapel pins, which are available to authorized users. These users are those communities, programs and projects which have received national recognition from ARBA, and are entitled to use the national symbol in their activities.

Public Law 93-179, which created the ARBA to stimulate and coordinate Bicentennial activities, specifically directs the Administrator of the ARBA to initiate a commemorative licensing program. At the same time, the law provides federal penalties for unauthorized use of symbol.

The national Bicentennial symbol is derived from the stars, stripes and colors of the United States flag. It takes the form of a 5-pointed star, surrounded by continuous red, white and blue stripes which form a second star.

Licensed firms pay royalties to the ARBA which will be used primarily as matching grants to help support selected Bicentennial projects around the country as approved by the ARBA Policy Board.

UNITED SLAVONIAN AMERICAN LEAGUE

Yonkers, N. Y.

We wish to express our appreciation to Mr. Chun for his very interesting presentation dealing with Federal Funds available for Ethnic Senior Citizens. We'll have Progress Report from Councilman Jim Walsh who is chairman of the committee handling this matter. At the last meeting the membership adopted resolutions restricting the following: 1. Direct cash contributions for political purposes and 2. Endorsement of Candidates for Public Office. However, members are encouraged to participate in supporting candidates of their choice.

We congratulate our member Miroslav Futa for his appointment to the Mayor's Youth Advisory Council and as U. S. A. L. Chairman of Youth Activity Committee.

Scholarship of \$500.00 was given out at our Annual Dinner Dance held on June 29, 1975.

At the next meeting we will also hear progress reports on securing Federal Grants for Slavic Cultural Studies in our schools as well as on Immigration and Naturalization.

Nicholas Benyo, President

KING'S PLANS ETHNIC COURSE FOR TEACHERS

An Ethnic Heritage Studies Institute for inservice credits for teachers will be conducted July 14 to 31 at King's College.

The institute is designed to give educators, administrators, students and others opportunity to study the history, experience, and cultural heritage of diverse ethnic groups in Northeastern Pennsylvania.

Special topics to be explored are the immigrant church, immigrant miners, ethnic art and literature, and the immigrant press. The institute will conclude with group sessions on curriculum integration of the material presented.

Lecturers will include members of King's College faculty and the surrounding community as well as visiting consultants. Among them are Dr. Michael Novak, author of *The Rise of the Unmeltable Ethnicities*; Msgr. Geno Baroni, president of National Center for Urban Ethnic Affairs; Dr. John Bodnar, director, Ethnic Studies Program, Pennsylvania Historical Commission, and Dr. Edward Hartman, Suffolk University.

The institute is being conducted under the Ethnic Heritage Studies Program, a grant from the U. S. Office of Education, Title IX, Elementary and Secondary Education Act, as intended, and in conjunction with Luzerne Intermediate Unit.

Applicants for college credits may register at the Registrar's Office, King's College. Those for inservice credit may contact Margorie Culp, secretary to Dr. Thomas P. O'Donnell, director of curriculum enrichment services, Luzerne Intermediate Unit.

Non-credit applicants also may register at the college registrar's office.

Questions concerning the institute may be directed to Judith Tierney, King's College Library.

(Wilkes-Barre "Evening News", 6-4-75).

IN-SERVICE WORKSHOPS ARRANGED FOR TEACHERS

Ethnic Heritage Studies Institute — the three-credit course will be offered under the auspices of Dr. Clement Valetta and King's College. The institute will foster educational opportunity of the multi-ethnic contribution to our regional and national culture. The program will begin Monday, July 14, at 9 a. m. at King's College, and run through July 31. Registration deadline is July 11 at 4 p. m.

(Wilkes-Barre "Evening News", 6-16-75).

Лем на Лемковині лемки можуть зберегти своє руське племя лемков

В апрільському числі нашої газети "Лемковини" ми привели перший параграф статті, яка була підготовлена в Календарі Лемко-Союза на 1971 рік п. наз: "За Повернення Лемков на Лемковину". В той справі ми ходили до Штатного Департамента до Вашингтону і просили змін о по-мочі наше Американське Правительство. Не нашлося ани одного голурядника в Лемко-Союзі, аби пошол разом з редактором Кичуром до Вашингтону. Наоборот його заступниками покарали, бо викнули його на 26-ом с'їзді из організації и роботи.

Тут приводимо дальше туто статтю, которую ми начали печатати в апрільському числі "Лемковини", а поводу тому дала Меланія Скальська, котре в своїй статті потвердждає наші предсказання и наші желання. Най буде слава лемковським героям, котри в трудних усlovіях життя вернулися на Лемковину и тут весельше и счастливше себе чують.

А тепер продолження статті "За повернення лемков на Лемковину":

* * *

Школи, издание газет были пereбраны тими людьми, яки причинили к всьому тому, щоби лемков задусити по обох сторонах пекельної границы. К народу в села не була допущена ани маленька и найменша новость о том, що по другої стороні границы поляки вигнали насильно и розогнали по цілому світу их братов. Во школі, ці ей провадили руськи, словаки, ці українські учителі, все робилося, робится и тепер так, щоби лемков задусити окончательно. Фабрикація лемков на Пряшевщині на українців велася и ведеся и тепер с цілом силом. Трудно и тепер получить дажку веселу новость за наших людей с краю, бо руснаци-лемковского имени там встываются, то створили нове національне имя, а то имя українське. В Чехословакии и в Польши лем на того чекали, бо при старом имени, при русинском имени не так легко бы было русинов вилянути. Старе русинське имя не єст ненавистне ни в Польши, ни в Чехословакии. Но туто ненависть к тому имени привнесли люде, яки тут приходили перве и приходят и тепер, котри утикали от своего народа, щоби их поділити на маленька групочки, а так их совсім вилянути до послинього.

В Народній Польщі лемковські учени лемки не пішли на помочь спасению свого народа. Учени лемки в Польщі пополячилися далеко перве, як ополячилися дажкий там лемко з села без всікої високої школи. Нару лемков в Польщі осілися, яки мають високе образованіе, що проявлюють тут и там да-яке народе життя, но и тоти лемки бояться того, щоби там на другої стороні, або в Америці о них дуже ани не вспоминали их братя, бо в Народній Польщі "пересліду-ють" людей лемковського прохождения, або може и так уж не переслідуют, но наши лемки сут боязливые и не хотят за свое постоїти. То єт смутна история, але зато правда история.

На Пряшевщині "може ест масса учених лемков. Як посмотрите на них, то самий "доктор", "профессор", або и доктор и профессор, а

газету юбо дажку книжку не могут выдати на родной бесіді. Пишут ріжко: по русски, по украински, по словацки, по чешски, та даже по англійски юбо по пінемски, лем учени бідачки ник не могут писати по своему! Так нас лемков Господь Бог покарал, що отобрал любовь у нашої интеллигенции к своему народу и признацій нас лемков на вынародование. Но може оно аж так зло єт, може то ест лем така пробка, ци же лемками, як в Польши, так и в Чехословакии найдутся люде, передовы люде, котри бы повели наш народ вперед. Може Бог приверне любовь нашої интеллигенции к своему народу и она наче жити житъм своего народа, бо до того часу она тым житъм не жила.

Лемки в Советском Союзе тоже живут житъм украинским и русским. Хоц як они бы хотіли вернутися назад в Карпаты, то не могут, бо єдно, же их не пустят, а друге они там ишли "добровольно". Если бы Советский Союз мал таку свободу у себе дома, як мы мame тут Америки, то ишы бы помог тым лемкам, котри хотят вернутися на Лемковину, бо тым бы на дальши століття задержалася русская и украинска национальности тут на наших землях. Но в той справі лемков никто помочь не хоче. Всі три державы, то-ест, Советска Украина, Польша и Чехословакия рішили единоголосно вилянути лемков, яко русске лемковске племя в Карпатах.

К тому висому лемков поділили на ріжких: сут лемки русски, сут украински, сут польски, сут словаки, то они всі разом, заміст об'единитися в одну силу для того лем, щоби помочи лемкам вернутися назад на родину Лемковину, — кожда тата группа начала отгравати таку ролю, як їй лучше подобалася, або була вигодна для дажкої другої групки народа або и дажкої державы. Ми не раз писали в нашої газеті "Карпатска Русь" и в наших календарях и в другої літературі Лемко-Союза, що найчастливши лемки бы били тогды всі разом, як бы не звертали увагу ни на національности, ни на языки, а жебы в том ділі всі об'единилися, як еден чоловік и запротестували перед світом в обороні свого народа. Нашы желання не цілком пропали даром. В Америці, в Канаді, в Советском Союзі и во всіх країнах, где живут лемки, приходять к той мысли, що имена и назвы треба отложить на сторону, а треба спасати сам нарід. Найважніше єст, щоби наши люде верталися масово на Лемковину и там жебытворили собі життя, які они собі сами хотят створити. В Америці приходит к тому, що лемки, як бы они не назывались національно, отчали головну потребу, а то єст об'єднаніе нашої мысли в том, щоби помагати всіма силами нашим лемкам вертатися назад на Лемковину. То не лем треба помагати, але треба всіми силами об'єднати кождому лемку, найперше лем туто єдину задачу, а то єст верненіе нашого народа на Лемковину. Лемки, хоц то помагали приходит, подают собі руки и полностью згаджаються на том, що нам треба всім лем дати пішчине за того, щоби лемки жили на Лемковині, бо без того не може бути Лемковини, як територии, заселеної лемками; не може бути и самих лемков.

В том календарі мы не мусиме уж заберати многої місци, як редактори того календаря, щоби тово висвітліти, бо читатель календаря, по перший раз в истории лемков, поспіх із виселення из Лемковини увидит, що лемки воскressают, стают на свои ноги и идут сміло вперед. Много учених лемков взяло себі судьбу свого народа близко и

сториду и постановили працювати над тым, щоби мы стали єдною мыслю в цілом світі.

Много місци взяли в том календарі два наші лемки из Советского Союза, а то Василь Хомик и Нестор Жылиця. Ми сердечно, витама их обоз в рідях лемков, які борются открыто, сміло за существование не лем лемков, але за существование нашей Лемковини, по новому. Лемки, если оставити их в спокою на Лемковине, то они дадут собі рады со всім: не робит ріжкии, які там власть буде, або які народна господарка буде, они, лемки, потрафлят организовано вийти за всякої біди и недостатку. Лемки доказали тога тепер уж послі Другої Світової Войни. Мимо того, що они були розбиты по цілому світу, лемки организовано показали світу, що они живут и хотят жити на Лемковині. Лемки в Советском Союзе на Україні показали, що они сут способни до всякого житя, які их окружат. Советских люде, щи там українски люде, дуже хвалят лемков, що лемки сут способни, даже вилянуто способни, до всякої науки и труда. Біда лем една, що лемки сут вірни Советскому Союзу, Советской Україні, но Советска Україна не дала лемкам того, що єст для душы и мозга, для серца и житя — найбільше лемкам потребне. Для лемка єст потребна народна лемкова школа, свое письмо, свою газету, свою книжку и сохранение своих лемковских обычайов и традиций. Но и при таких усlovиях лемки в Советском Союзе потрафили зробити много, хоц бы прочитати роботу Василя Хомика, який пише за свою родну Лемковину. А як лемки думают за свои горы Карпаты, за свои Бескиди, за Лемковину, то треба кождому читателю того календаря прочитати поему "Карпатські Думки" Нестора Жылиця. Радується наше сердце, дуже радуєся, що мы о собі не знали, а ми встрітились в том нашем календарі з Нестором Жыличом. Велика слава поету от своего поневоленого народа! Нашы будучы поколінія, где бы они не били, будут сберати всю тово, що написал Нестор Жылиця, а в наших селах на Лемковині наша мучительна земля поклонится своему посту и буде його звати к собі, як то он тую мысль выразил в своих поетичных думах. Каждый лемко, який прочитат його посму, то хоц бы с каменя было побудуване його сердце, отчуя якуси потребу поспішити с помочом Нестора Жылицу до статися на свою Лемковину... Мы в наше редакции зробиме всю возможне, щоби пустити во світ його свободны мысли, його тугу, його любовь к своему народу и своему краю.

Сердечно поздоровляме обох наших лемков — Василя Хомика и Нестора Жылиця за то, що они отважилися и сут способни говорити світу в очи за нашу знищену Лемковину, и за єй отбудову в будучності.

Як зме высше сказали, що шыроко нам от редакции не треба уж росписувати. Нашы призыва в прошлом нам принесли велику несподіванку, бо на них отклинулися лемки из всіх сторона світу, где днесь лемки живут. Наш тяжкий труд при газ. "Карпатской Руси" увінчался тым що наши лемки читають тогу газету в цілом світі. Не робит ріжници, же русски и украински коммунисти в Советском Союзе, а польски и католицки коммунисти в Польши, не допускають нашу газету в их державы. Они єй не допускают, але наши лемки там єй читають. Такой силы уж ніт, лемки бы могла задержати свободне слово из свободной краини к своим братям в цілом світі. Наша Америка принимат в себе всю коммунистичну литературу, бо това краини, США, хоче, щоби єй граждане знали, що інші и чим живут люде во всіх країнах світу, и к тому и в країнах коммунистичных. И хоц бы наша краина Америка хотіла днесь не допустити дажку литературу к собі, то явно она бы тайним способом проникала к нам. Но такої литератури во світі ніт, которой бы Америка боялася. Свободного слова бояться лемкоти люде, у которых ніт свободы печатного слова.

Мы призываємо наших лемков, ци они себе чуют русскими, карпатороссами, русинами або украинцами, ѿ тепер звернути увагу лем на єдно: на поворот лемков на Лемковину и помочь тым, котри повертаються.

(Окончание, сайду).

ЗА НАШЕ ЦЕРКОВНО-НАРОДНЕ ОБЪЄДИНЕНИЕ

Наша газета "Лемковина" росне. С появленiem регулярного выпуска газеты "Лемковина" мы получаеме каждого дня новых предплатников. Они приходят к нам из ріжких источников церковно-народного життя нашего народа тут в Соединенных Штатах и Канаді.

Коля мы писали в июльском числі нашей газеты с 1974 року, что поздніші або скоріше, а "Лемковина" газета тут на американській землі, а тоже і в краю, стається первом газетом для нашого народа, то тоді ми получили письма от зарозумілих лемків, что такого николи не буде.

"Лемковина" газета взяла собі до сердца поневолені наших лемків в родному краю на Лемковині из тотальним виселенiem из родной землі в 1947 року польською владою. Но чтобы "Лемковина" стала сильнішою и чтобы народ єй любив, и чтобы она шырилася, то єй треба было звернути увагу на найважнішу частину нашого народа, яка то частину находитися в церкви, а на туто частину Л. Союз николи правдиво не звернув увагу. Во хоць "Карпатска Русь" писала много о нашем народі, але найважніше все пропускала, бо не подходило о том писати, бо то не подавалося нашим поневолителям.

На своїй дорозі Лемко-Союз і газета "Лемко", а потом "Карпатска Русь", зробили много добра для свого народа, но зробили дві смертельні ошибки в том, что тісно не звязали Лемко-Союз і газету зі своим духовенством, зі своєю церковю. Друга смертельна ошибка була і єст по сего дні, що Лемко-Союз не робил і не натиску на справу, щоби запротестувати против того, що з лемками поробили чужих поневолителів в родном краю. Даже за управлінням Д-ра С. С. Пыжа не было надостатку на токо боліче, бо тотальне висадженіе нашого народа, місце, щоби дати світу знати о том, що сталося з лемками. Того всього дуже мало, же ми соберемся на дякий с'їзд і висенесем резолюцію в обороні свого народа, а даже і в революції напишемо лем так легко, аби не образити польських панов і русских комуністів.

Но ничего не быват на світі без ошибок, без того, щоби дакто, ідуши дорогом життя, не подінотилася. Лемко-Союз може поправити много іци, если бы хотіл то зробити. Йому треба бы было на слідуючом с'їзді приняти новый параграф до Статута, в котором бы говорилось, що Лемко-Союз тісно связує свою судьбу з нашим лемковско-карпаторуськими і русским духовенством, а тоже і з тым духовенством, яке себе называет українским, а походит з нашого роду. Если бы то было зроблено щиро, а не лем на папері, тоді Лемко-Союз росноб бы і без того, щоби не заполнити сторінки газети його "К. Р." чужом пропагандом, которая не піде к об'єдненню, а к роз'єдненню. Наша церква і наше духовенство николи массово не поддергивает таку организацию, которая піде против своего народа, як раз в торт момент, коли йому ест потребна помочь.

Теодор Гулік, из Висконсин, пише в "К. Р." добры мысли, но не достаєврди, бо вскі об'єднаніе народних домов і положеніе их в едно місце приде лем от того яким духом жите тут народа: ци своим власним, ци тым духом, якого накидуют йому други. Фінансове положеніе газети і других інституцій тоже залежит от того, яка політика іде в організації. На том",

неправді і обманстві можна перейти далеко, але назад вертатися трудно. Великий прес-фонд есть добрий, але што было зроблено і буде зроблено в обороні свого народа з тим великим прес-фондом? Ми думаме, що "того всього мало, бо сут таки же лемками богаты люди, котри бы дали сами тысячами и больше, если бы они видили, же Лемко-Союз до того тягне, чтобы на Лемковині была народна школа, а в школі был лемковский язык, як того голосит комунізм и соціализм.

Не погрудя або бюсти тут потребни для наших бывших лидеров, бо то єст ідея чужа, чтобы отвернути голову увагу лемка от правдивої потреби и славы, за што боролися твои два наши головныи лидери. В Нью Йорку отіди Лемко-Союза ч. 4 і ч. 9 ж., устроили в 1938 року почетный банкет для своих лидеров, а то для Вислоцкого и Д-ра Пыжа. Коли наділи на Вислоцкого червону ленту, то он єй дер гет зо себе, лем Д-р Пыж його успокоил, Д-р. Пыж сказал йому, что раз то люде устроють в його честь, то ци йому любится, або ніт, а жбы то принял. Теперь Вислоцкий уж не живе, то не може притив того протестовать. Видите, брат Гулик, що тут не бюсты су важни в Лемко-Парку, а важне єст, чтобы там была народна школа, чтобы в ней учили того, за што Вислоцкий стоял і ціле життя трудилися. Сталінови тоже ставили не лем бюсты, а дороги памятники, а потом по смерти будзозерами их разгромлювали в малы кусочки. Уважайте и газдуйте так, чтобы и в Лемко-Парку дакто не принцип, даикий простий контрактор с будзозером и не разгромил то въсь в дробны кусочки.

Треба будувати народну школу, то токо, що діти там научатся не разгромяті ніякими будзозерами, не спалиті огонь, не забері воду и даже перуны того не розбюют! Так нас учили наши духовники и зато мы держалися в єдиній группі, в єдином народном и територіальному пасмі, мимо того, же всі прикладали всіх усилий, чтобы на нас выдери с корінью зо землі... .

Петро Мигалик пише на другом місці в нашій "Лемковині" же галицькі русини зробили смертельну помылку, коли зорганизували в Вінницю Лемко-Союз. Оно аж так нее. Такой организации лемкам по галицкой, а и по другой стороні граници конечно треба было тут в Америці і в Канаді. Помылка лем в том, что организация вся была слаба, бо не была связана з народом. Духовенство своєм опіком контролювало народ, а мы все относилися к духовенству, як к дактам поневолителям и ватили на духовенство всю вину за всікі неуспіхи в організації. Ми маємо доказ на руках, що к газеті "Лемковина" уж многи священикі отнеслися прихильно и тепло. Многи из них запрінумовували собі газету "Лемковина" и давали на прес-фонд. Ми и на дальніє просиме и другу интелігенцию лемковско-карпаторуського роду писати до нас, писати в "Лемковину". Таким способом позиваме себе, и если інші люди, которые поїхают до краю на визиту, то агенты, які хотят нашого роз'єднання, спросятися не лем за редакторов газети "Лемковина", але и за наших духовных опікунов и лидеров, що буде означати нашу правдиву побуду.

Недавно єден молодий лемко, который бы видіти свою родину на западі Польши и бы тоже в своєм селі на Лемковині, заявил нам так: "Мы зробиме "Лемковину" великим газе-

МОІ МЫСЛИ

Міннеаполіс, Минн.

Почтенный редактор газеты "Лемковина" Стефан Мих. Кичура: Ваша газета "Лемковина" пришла до мене неподіланом дорогом. Коли я туту газету достал до рук, то зараз мі пришло на мысль, же іши єст и другий чловек на світі, що так думат, як и я думам.

Я так думал уже веце, як десят років тому назад, же народну спаву трудно проводити през священиків, бо они аи сути на то избранны священикіми або пастырями, чтобы они провадили лидерство народне не лем в єдиній секції маленької, але они должны соединити всі народи світу, чтобы они жили ведно в любови и в згоді, чтобы едни против других не рили, як свині. А мы просты граждане, котри видиме кусець дальше от нашего носа, то мы им должны позагати в народній роботі. Таку роботу я пробувал зробити про Лемко-Союз. Коли редакція "Карпатской Руси" просила читателей пред 24-тысічі з'їздом, чтобы давали читателі свои предложения, чтобы написали и предложили потом то на гол. з'їзді, то я взял то до уваги и написал свое предложение, котре редакція отшмарала до коша.

Коли я читам газету, то не лем читам "Карпатскую Русь", але читам и иниши газеты, але я не маю дост того, що-м пречыта, то я двигну свой нос от газет и передумую, што я перечита. И таким способом я познавам, же где єст правда и где єст пропаганда.

Теперь я можу сказать, же галицькі русини зробили смертельну помылку, коли зорганизували в Вінницу Лемко-Союз. Тота організація не має жадного народного фундамента и за то она ся не поширює, але ся роспадат. Пищеся в газеті, же велика радост стала, же квота прес-фонда ся выполнила. То токо ест лем пуста радост, радост без душы, бо тата радост лем на протягу єдного року, а к тому треба сказать, же кампанія на туто радость велася где-то 8 місяців.

Кед чловек має таке чувство, што треба подпорувати свою організацію, то тот чловек должен мати и таке чувство, же треба подпорувати и свое имя, бо през свого мена організація не єст його.

Наприклад, то я запечений лемко чуєся, коли читат газету "Карпатскую Русь"? Та тата газета не єст його, бо тата газета ест про карпатского русина. Або як лемко чуєся, як приде до Карпаторусского Центра в Юнкерс? Таж тот Центр не єст його, бо он ест побудуваний про карпатских русинов.

А як карпатский русин чуєся, коли приде до Лемко-Парку? Таж то парк про лемкох. Та што я тоды думал, коли я купил шер в Лемко-Парку? То я тата саме думал, што и решта люді думают, котри того не розуміют.

Коли от Лемко-Союза лидери приде до Канады на дакуну ославу, то их привітуют, иди карпаторусских американію, а они сми сут от Лемко-Союза, то они ся встрічають так, як два іншаки народа, а при своїх бесідах въсыплюють, же то они таки, як нахи русски братя на Востоку. Но як лемко може мати русина за брата, як он сам не єст русским? То ест обман, а не реальність.

Як таку писанину достане поляк до рук, и ей прочтат, то што собі по-думат о русинах? Певно, же не подумат ничего доброго ани розумного. Поляки тік сут розсіяни по світі, але ани еден поляк иши собі не змінилі свою народност, не змініт свою на (Продовженіе на 3-й ст.)

ЛЕМКОВИНА
незалежна лемківська газета, висвітлює
сиркові землі в різних країнах
та Лемківщину в цілому світі.
Надає **ЛЕМКОВІНУ ПРЕСС**.
Придання: 4 дніври на рік.

ЛЕМКОВІНА
monthly independent Lemko newspaper,
dedicated to Lemko's affairs
Published by LEMKOVINA PRESS
Subscription: \$4.00 a year.

The opinions expressed in signed articles are
those of the authors and do not necessarily
represent the policy or beliefs of this
publication.

ЛЕМКОВІНА
P. O. Box 131, North Station
Tonawanda, N. Y. 14210

Stephen M. Kitchura, Editor

ЗА ПОРОЗУМІННЯ МЕЖЕ АМЕРИКИ КОМ І СОВІТСЬКИМ СОЮЗОМ, ПРО- ТИ ВОЙНИ, ЗА ТРЕВАЛЬЫ МИР!

Ніт такого лемка в Америці, жебы
був за війну, против покою, против
трепалого мира. Якщо такий лемко
ест жеже намі, то він жме ненавистю
даже к свому брату, к смому суну, бо
завтра, если буде війна, заберут його
брата, сина або віця на війну.

Відно, же і сам Бог благословив
міссию спольного полета космічних
корабел "АПОЛЛОН" і "СОЮЗ", бо
позволил им стикнутися в космосі
15-го лютого с. р.

То не сталося уж зато, же ми так
уж "полюбилися" або посвatalи, же
зме тот полет устроили так собі на на-
шу и их потіху, жебы зме мали чым
перед світом похвалитися.

То сталося для того, бо наука в сві-
ті, а спеціально технологія, пішла
бара вперед, а люді при своїх раз-
дростях і при ненависті осталася тут
позаді. І якщо пустити туту научну
 силу єдни против других, то тут уж
не буде воювати чоловік против чло-
віка, а здо против зла, котре може і нас
принести универсальну злобу і зні-
щення на землі людського життя, а може і цілого світу.

Світ против війни все тримался си-
лом. Не має держава сили, не має во-
єнної оборони, то кріки за мир, за
дружбу, або мирне сусідство
не мають тут найменшого значення.

Взяло много років і много грошей,
щоби показати туто "братьєрську"
любовь в космосі. То сталося для того,
бо на землі мало ктіо утилізується
нашою "братьєрської" любові, то треба
бувти іти на велику висоту в космосі,
щоби всі на землі виділи, що ми
далеко і високо землі, в космосі,
подали собі руки, а на землі приго-
товляємо воєнне знищіння друг друга,
бо і сам вітальній полет, то ест по-
страх для других, бо если не буде тог
постраха, то на землі начнеться ма-
лы, а за ними і велики війни, котрі
не все і не всідь означают дякес там
"освобождені" от "імперіалізму"
або от "коммунизму", бо часто быва-
ють грабільни і бандитські війни.
Тоти війни можуть знищити світ, і
того бояться і бідни і богати люди..

Як Перва, так Друга Світова Війна,
принесли народам огромні стражда-
ння. Ми тепер всі зме свідками, що
по Другой Світової Війні наш світ не
лем осталася на половину спалений,
але і на тих спалених начали ро-
дитися, рости і жити по свому, по
новому, на половину дніків лікде..

Для того, ци то дакому люблятися або
ніт, але полет в космос Америки і
Совітського Союза треба привітво-
вати, як предсторогу всім, кото бы зо
світним атомними бомбами отважили-
ся напасті єдна держава на другу, бо
як знаме, то умноти держави мають
свої атомні бомби. Як далеко підеме
з житъ при таком страху житъ, на-
кто не може того предсказати. Але го-
ворят, що даже невіруючі люди, ко-
ли приде тиждін час, вспоминають і
кличут Бога на помочь. Може и най-
сильнішыи того мира, дакоми попро-
сят того Бога, щоби их выратувал от
тотальній гибелі.

ПІСЬМА ЧИТАТЕЛЕЙ

Варрен, Н. Дж.
От довошого часу голос лемків в
Америці представляє Лемко-Союз і
указувал дорогу на ліпше житъ в
Совітському Союзі, будуючи рівночас-
но меж лемків соціалістичною доро-
гою для счастья лемків в світі.

Но правдивий будитель лемків в
Америці стає Стефан Мих. Кичура, из-
данием газети "Лемковина", і коли он
указає, же счастья лемків ест лем
на их родной Лемковщыні, (як доказує
корреспонденция с Ганчовы), где
живы их діли і праділи, где они свя-
заны историчным житъм-бытьм ци-
лами столітія, с гробами их предков.

На саму Лемковщыну Кичура свер-
нув увагу лемківської общинності (лемковского народа), коли при
своїх бідних і тяжких обставинах
запротестувал з другими лемками, як
гражданами Америки, пред Штатним
Департаментом в Вашингтоні, а пото-
м перед Об'єдненими Націями за
кривди зроблены лемкам в 1947 р.
польським правителством и вимагал
от них правды, справедливости и прав
для лемків на Лемковщині.

То була така справа для свого лем-
ковского народа, которую справу мал
залаодити Лемко-Союз. Лемко-Союз
отказался от протеста за кривди на-
шого народа, тогда, выгнаний з ро-
боти на стары роки, позбавленый вся-
ких прав до Лемко-Союза, униженный
до губини людських чувств, болю
сердца, - Ст. Михайлович вистає сред-
ди нас великаном за свою службу на-
роду и за його предательство свому
народу. И як не можна вернути вче-
нашній день назад, як не можна спа-
лити широке море, так сегодня не
можна убити або спалити великую лю-
бов і велики заслуги перед своим
народом у Ст. Михайловича.

Мы за само-опреділенис нашого
народа!

Само-опреділенис есть право: каждого
чоловіка в світі, право каждого лемка,
право кожного народа, (даже
маленької Нигерії и Уганда), бо
право само-опреділенис есть дано Богом,
як писне Американска Конституція.
Ця право насилино отвергають
людям всікни сильнішыи диктаторські
правителства, всікни "прихностники"
комунізма,

* * *

Был я на днях со семейством отви-
діти своего старого друга, о. прот.
Кичуру в Вілкес-Барре, Па. (Мы оба
вінє 80-літні пенсіонери).

Там я виділ правдиву культуру лем-
ків — пречуду, около мільйонну
православну катедру, которая ест одзо-
бом твердо-углевого района лемків,
котры, с другими народами, збудували
район своим трудом, своим жы-
тъм, а многиі свойом акцидентальнем
смертью.

Катедра ест взором всього міста
Вілкес-Барре, и всі други містны
церкви, включаючи и римо-католичес-
кую, які склоняют свои головы перед
ей красном, стильно, восточно
архітектуром, правдивом культуром,
православием..

Будували церкви уже друге поко-
ління лемків, с настоительом и епис-
копом американцами лемковского
происхождения и зат, имали в Бого-
службах греко-латинські язикі.

Не сальони, не клуби, не будинки,
не маєтки творят культуру, а духовна
и интеллектуальна богатства на-
рода.

о. Митрат Даміан Кречель.

Акрон, Огайо
Дорогий редактор г-н Стефан Михайлович!

Маю честь донести Вам, же і знова
мусіл перенестися і змінити мое мі-
сто житъства. Прошу Вас вислати
мні газету на новий адрес.

Ви гли-редактор Стефан Михайлович,
знаєте мене дуже добре; за тільки
роки, коли я при Вас робив народну

роботу. Два разы я виграв праїзы
и быв вынадгороджены "Сілвер се-
том", а другий праїз — золотий пер-
стен.

Послі другої світової війни у нас
в Акроні никто не захотіл соберати
жертв на Лемко-Релифа. Я просік и
благал, але вишикы майже сміялися
з мене и говорили, же то не возмож-
но таке робити, бо никто цента не
даст. Тогда я сам на свою руку взял-
ся за роботу. С початку я ходив и
просив жертв от наших людей, але
робота была баре тяжка, бо треба бы-
ло збавити годину часу об'ясняти, а
потом достав ем єдного доллара. Тог-
да я обернувшись інде, найперше пі-
шов єм до нашого Шерифа, который
дал мі удостовірение, який я чоловек
и што роблю. Таке саме сідцітво я
достал от Лемко-Релифа, подписане
г-м Петром Гардмом и покойним от-
цем Федоронком, а также от нашей
церкви православной.

Тогда я оставил наших людей, а
пошол по департмент шторах, бан-
ках, и по великих заводах, що про-
давали нашим клубам соду и пиво.
И таким образом мі удался за два
годи собрати два тисячі и пятьсот
долларов. Не была то легка робота,
бо я оставлял дома больну жену Ма-
рию Игнатевину, она не сперла мі,
а ици захочувала мене и дуже ся
радувала, як удалось мі пристсти
добру суму грошей. Я не принимал
гроши, лем просил всіх виписувати
чеки на Лемко-Релифа. Правда, нашлися лю-
де, што ріжко говорили, але я маю книгу кілько хто дал и кілько
відплати и так потом перестали мене
огваряти.

Ваш Иван Ф. Гальчак.

Wilmington, N. C.

Gentlemen:

Thank you very much for sending me two
issues of your recent paper. I find the content
very interesting.

Please enroll me for one year's subscription.
Also, please enroll the following two names
for one year's subscription as gifts from me.

I wish you continued success with your fine
paper. Enclosed herewith is check for \$12.00
to cover the subscription.

Yours truly,
Nester J. Boruch.

Montreal, Quebec

Dear Mr. Kitchura, Editor,

I like reading your newspaper Lemkovina
very much. I'm sorry I am a little late with
my gift so I am sending you a money order
for \$15.00 for press fund and paying for the
subscription.

J. M. H.

Oshawa, Ont.

Шановна редакція "Лемковина":
Дорогий пане Кичура, пана Докля,
посылає вам сердечне поздравление з
нашої Канади. Бажаємо Вам доброго
здоров'я, богато успіхів у вашій ро-
боті, аби Вам Господь Бог допоміг
у вашому труді. Посылає Вам 5 дол.
на предплату газети "Лемковина". Я
дуже люблю читати, бо завсе дозна-
мсѧ, што нового в наших горах Кар-
патах ся робить.

И. Ж.

ПОДЯКА ЗА ГАЗЕТУ

Високоповажане видавництво
"Лемковина" в Іонкерс, Н. І.

Великимнанові!

Отсім потверджуємо, що Пресо-
ний Відділ Українського Музюю-Архи-
ву в Клівланді одержав від Вас слу-
жочі матеріали:

6 числа місячника "Лемковина" чч.
15-20 за 1974-1975. Дуже дикуюмо.

За повніший дар, який збагачив на-
ші збирки, висловлюємо Вам щиру
подяку і просимо на будуче висилати
нам дальші матеріали і газети.

З правдивою до Вас пошиною
За управу Музюю-Архіву:

Леонід Бачинський, в. р.
Голова

Д-р Олександр Фединський
Діловод Періодики

БЮЛЕТИН ЛЕМКОВИНЫ

(Ред. Т. Докя)

Четверта Рочниця СФЛ

Шти роки тому переламаний був "грубий люд" ненависті меже лемківської та української орієнтацій. Во отколи створилася українська група серед лемків, одтоді вони шырилися ненависті меже лемків: Едни уважали, же наш народ повинен быти присоединений до Росії, а други, же до України.

По Другій Світовій Війні показалося, же ани едни, ани други не дочекалися того присоединення, бо наш народ дале єст роздроблений на три частини, а до того в едні з тих частин (Польща) розогнаний і силом польонізуваний. Длятого найсвідомішою групою лемків-патріотів постановила глядати інших доріг, щоби найперше самим порозумітися в даякім процесці, а пак вспільними силами боротися на світовій арені о підставовому правда нашого народу.

Сукcesи того порозуміння сутінки, бо перший раз за нашою понадтисячною історією довідался о нашім ітському цілій съєті. А прирікаме із дальше так поступати! Складнати нас до того tot факт, же наши поневолителі баро съ інтересують тиша справами і нашими особами, што съвідчить о тім, же зме трафили в боляче місце. Ale мы бы ради тым віштыким варшавським агентам не страшти лемковських туристів, лем написати до нас, если дашто хотят знати за нас. Адрес ест на першій стороні газети. Майті кус одвагти! Мы однішеме цыру правду!

Помимо того, же створена 14 серпня 1971 року Світова Федерація Лемків не виростла на сильну лемковську організацію, але єй ідеї розширилися близквицьом помеже лемків в цілій съєті, но и не перешкодят іх розширяють съ надальше ниякі підлы пляни агентів Варшави, Праги або Москви. И не ходит ту о великісті організації в членстві або в маєтках — лем ходит ту о благаство и щирості наших ідей. Мы лем хочеме, жебы:

1. Лемкі могли вернути на свої землі.

2. Наші діти вчалися по лемковським.

3. Більше не доптає по нашій землі ниякий поневолитель.

4. Жити в згоді з сусідами.

5. Видавати газеты и книжки по лемковським.

6. Будувати наші села і міста.

7. Мати свободу вибору реїгії.

8. Лемкі могли виїздити і приїздити свободно и т.д., и т.д.

Поляки зас виганяют лемків

з наших сел

Як нас поймінували наши люди, то в селі Радоцина, пос. Горлиці живло пару наших фамелій, повернувшись з вигнання, але тепер тих людей поляки вигнали на інші села. З Радоцини зас створили концентраційний табір — побудували бараки, до яких нагнали вязнів. Звязані з табором в Радоцині сут уживані до роботи в Пегерах і селах: Доне, Вишненадка, Граб, Ожинів і другим.

Если бы подібне явинце мало місце в інших краях, то напевно тата спирача бу юж нашаця в Об'єднених Націях, але же то на Лемковині, то віштыко тихо.

ПРЕС-ФОНД

"Бюлетин Лемковини", котрий був видаваний од листопада 1974 року до мая 1976 року отримав поміч од наступних людей: Кулл Софія \$10.0, Д. Крігель 10, Герасимчук Анна 5, Шмайді А. 10, Куріло Яков 5, Гербут Клавдія 10, Столпі Фенна 5, Урда Петро 10, Баволяк Петро 5, Барна В. 10,

Лемківські політикуери

Кум Поплета: — Куме, вы мі попередні кус оповілі за наших лемків, але то было баро коротко! Можете мі дашто оповісти всеце?

Кум Політика: — Я можу вам, куме, оповідати цілу історию, але то бы нам взяло дуже часу, то я лем вам оповім коротко:

ЯКОИ МЫ НАЦІОНАЛЬНОЙ НАЗВЫ?

На початку хочу взятыся до нашої національной назвы, котра то назва так нам дуже шкодила, шкодит і буде шкодити, коли не найдеме собі єдной. Знаме добре віштыкі, же юж од 1000 років наши лемкі звались руснаками од назвы Русь. В остатніх двох століттях част землі давньої Київської Руси, до котркої нашы предки и мы сами все хотіли належати, прибрали нову назву Україна. Од того переименування в 1818 року серед лемків сталося штоси небывале до той поры: лемкі лемкі стали ворогами, а то єст дуже выпадків, што брат протів брата, отец протів сына, сестра протів сестри, дівка протів мамы ворогуют и ненавидяться, так як жебы сотками рівків себе убивали.

Велика ненавист зродилася до українства товдиль, як дакогти з ревних українофілів доносили на своїх братів, котри хотіли дальше называться руснаками. Доноси таки мали місце в часі I та II Світових Воен, де много наших людей, з поводу тих доносів, згинуло в Талергофі в роках 1914-18, а терпіли дуже зато в часі окупации Гітлером в роках 1939-45.

Але ци тому виден' цілій український народ? Я бям новіл одразу, же ніт! Ми цілого, около 50-мільйонового українського народу не можеме винувати, бо тото нещечи принесли лем дакогти австрійські та німецькі агенты українського походження. А ци серед нашого народу не найдутся таки самы агенты, котри за пару підліх срібників продали бы не лем наш народ, Лемковину, але и свою рідну маму? Жилють они и гнєска серед нас и видиме наочно таких самих агентів, котри навет ту з Америки доносят на своїх братів. Но и ци ту тіж винувати наш цілій народ?

Яке число лемків рахує себе українцями, а яке руснаками? Точно то-го не можна определити, бо лемкі сут далі в неволі и під чужим террором, то лем приблизительно можеме подати, як оно по правді єст. В Чехословакії живе наших людей около 300,000 (по обрахунку Д-ра Івана Шлепецького). В остатнім переписі в Чехословакії наше люде записалися около 40,000 українцями, а 260,000 не призналися до українства, то значыт, же хотіли записати руснаками, але ани чехословаки ани поляки тепер наших людей том назвом не записують. В Польщі наши люди тіж подіно себе поводят, и то тіж маленький процент записується яко українці, а більшіст триматися старої назви — руснак. Можи сміло повісти, же од 10 до 15 процент наших людей мають за українці, а 85 процент осталось при старій назви — руснак.

Кунікі Григорій Б., Гринів М. 8, Мідзік Інні 10, Бартон Геленка 10, Кунівара М. 10, Кода О. 5, Докля А. 5, Дуткевич П. 10, Шкірлан Г. 10, Мигалчик Петро 10, Куріло Штефан 5, Пупчик Петро 5, Гашцьк Іван 5.

Всего разом \$178.00

Редактор бюлетина широ дякує за оказану поміч в покрітко маленької часті коштів видавничих того письма, бо була то для нього не лем підтримка фінансова, але и моральна. Боже Вам заплат.

Редакція.

Коли бы там під окупацією Польщі и Чехословакії перепроваджено плембісцтв під надзором ім'єннардной комісії, то я є бльше як певний, же процітова вікштість була бы по стороні руснаків: Але окупанти нашого краю в жаден спосіб не хотят до того допустити, бо они туту 85 процентову масу народу признали на ополичення и ослобачення, што юш ся ім удає. Они добре знали упрітіст нашого народа, но и знали, же наш народ ворожко одностится до українства, што тіж и выкорыстали. Не позволили писатися руснаками, лем українцями, то наїд радше пишеся назвом поляк або словак, як українец.

Смутне єст тото, але правдиве. И приходит само питання: Чи мы зможеме съ тому противостояти? если знаме, же и поляки, и чехословаки мают протів нас найновшу науку, економію и підліи методи винаяровдання меньших од себе народів. Але будучніст окаже, что станеся з нашим народом? .. *

Кум Поплета: — Куме, прекрасно сте мі оповілі. А не забудте так само написати до "Лемковини", бо ви пірушали важни справы!

О, а омalo єм вам не забыті повісти то-го, же до "К. Р." юж достали нового редактора — Михаїла Донського. Але янич іци не виділі в газеті, жебы він діздто писал. Я знам, же він білі партізантом и же переховувал Гомулку за німецькою окупациєю, а потім намавлял наших людей іхати до СССР. Выхід до СССР, перебыл там більше як десят років и вернул до Польши, а тенер прихалту туди до Америки за редактором. Ци то так на скору руку можна быти редактором?

Кум Політика: — Увидиме, куме, что новий редактор покаже — если ягвада, что повідате. Не треба нико-ли человека підоэрівати наперед, лем кус зачекати, а потім він сам ся покаже, за што він стоїт. Бывайте здо-рови, луме!

Press Fund

V. Rev. George M. Cucura.

Lopez, Pa. \$25.00

John Hasczycz, Waterlyet, N. Y. \$5.00

Harry Dorosh, Miami, Fla. \$4.00

John Batza, Shelton, Conn. \$5.00

J. M. H.k., Montreal, Ont., Canada \$11.00

J. M. Oshawa, Ont., Canada \$1.00

Katherin Salamanchuk, Trenton, N. J. 6.00

Roman Petronek, Frackville, Pa. \$5.00

Michael Durniak, Danbury, Conn. \$4.00

Al Archer, Robbinsville, N. J. \$4.00

Разом за июль місяц .. 70.00

Было об'явлено в ч. 3 за июнь

1975 рок \$526.00

Об'явлено в ч. 4 за ліпень

1975 рок 101.00

Всого разом на прес-фонд \$697.00

МОІ МЫСЛИ

(Продолжение с 1-ой стр.)
родность ани німец, ани жыд, ани та-
зиян, ани даже, пыган! Всі други на-
родности гордяться за свое національ-
не имя. Галицькі русини оторвалися
от своего наїбліннішого русского на-
роди, котрий числити наше двасто
піддесят мільйоном жителей.

Брат Кінчя, я бы не любил таке
писати, ито и пишу, то не єст мој
видумки, але Вы сами описали 26-й
Сізід Лемко-Союза, где ся зробили
найвікса дурниця меже наймудрі-
шими лемків. Вішнімарили 2-х гол-
ловініх членох из организациі лем-
зато, же тоты члены ся рівнали зо
своїм разумом к великої голові. То
за туто мою писанину може и мене бы
пішнімарили из организации, але я єм
привязаный к великому русскому
народу. Я ту Вас прошу, не берте
мои слова за критику, а берте за на-
поминку.

Петро Мигалчик.

Лем на Лемковині лемки можуть схоронити своє руське плем'я лемків

(Окончання статті "За поверненіє
лемків на Лемковину". Календар
Лемко-Союза на 1977 р.)

Ми призываємо наших лемків, цих
они себе чують руськими, карпато-
россами, русинами або українцями,
або тепер звернули увагу лем на
єдно: на поворот лемків на Лем-
ковину і помочь тим, котрі по-
вертаються. Тоти, котрі повернулися,
або повернутся в близькій буду-
чності, будуть в історії записані,
як наши герої, спасителі нашої
землі. Лемкі! Вставайте в ряди!
Най нас не ділять національність і
національні назви! Тепер треба
нам всім працювати за отновлення
Лемковини за отновлення життя в
роднім краю Лемковини. Пересы-
лайте нашу газету, календари і
другу літературу родним в краю!
Бунтуйтеся самі і бунтуйте душу
в нашому народі! Не вірте в то, що
нас дакто видають. Якщо ми
сами себе не видаємо, то ни-
кто інший нас не видає! Організуйтеся,
душевні бунтовщики нашого народу в перші рі-
ди! За вами пойде наш народ. Час
ест уж великий. Всіми способами
перти вперед за существование лем-
ків и Лемковини!

Памятаїте єдно, братя і сестри,
що ани словаки, ани поляки, ани
даже найближні брати українці
и великорусси нас не задусят, як
як об'єднані в єдину збройовану
душевно організацію за побуду на-
шого многострадального народу
лемків!

Вперед, братя, за лидерством
"Карпатської Русі"! Вперед за Хо-
міком і Жыличом! Вперед за род-
ну землю, кровью обляту і знищено-
му! Вперед за життя! Бунтуйся,
брате мой, бо без душевного бунта
не можеш выбрать свободы для
себе і для своїх будущих поколі-
ний! Вперед, брате лемку!

Бунтовщик души лемковського
народа —

Степан Мих. Кичура.

* * *

За таки статті о своїм народі і
за таки призывы к свому народу
делегати 26-го Сієда Лемко-Сою-
за, який отбылся на Лемко-Парку
4-го, 5-го і 6-го січня 1971 года
відзначили Степана Мих. Кичуру з
Лемко-Союза, редакторства і робо-
ти на насушний хліб. Представте
собі, що даже сами гітлеровці
не посміли бы так далеко зайти
против их нацистского противника
Ст. Михайловича!

THE IMMIGRATION HISTORY RESEARCH CENTER WILL AGAIN OFFER GRANTS-IN-AID AND RESEARCH ASSISTANTSHIPS DURING 1976-1977

Grants-in-aid up to \$3,000 for travel and
living expenses are available to doctoral
candidates, recent Ph.D.s and established
scholars. Deadline for 1976 applications is
November 15, 1975.

Research assistantship for graduate students
enrolled at the University of Minnesota and engaged in studies relating to American
immigration and ethnic history are available
for the academic year 1976-1977. Candidates
should be proficient in one or more lan-
guages of Eastern, Central or Southern Europe, or the Middle East. Deadline for
1976-1977 applications is February 15, 1976.

For more information, please contact the
Immigration History Research Center, 226
Berry Street, St. Paul, Minnesota 55114.

For the book "A Short Story of Carpatho-
Russia", please write to Peter Yurkovsky,
98 Meadow Park Dr., Milford, Conn. 06460.
\$2.00 a copy.

THE BASE OF OPERATION

By N. Zhylich

Translated by Harry Dorosh

Do you want, my dear brother
To build a family shelter,
Then you must own the location
On which to build a foundation.

Fellow countrymen, young, old, listen!
If to remain a living entity is your desire,
Then you must first aspire
For the return of the Beskid region.

Lemkovina without the Beskids
Cannot be restored,
Our confiscated lands, native lands
Must first be acquired.

Landless, without our country
We shall go down
With our progenies in the Polish Sea
And all drown.

You must have your own location
For your construction,
In order to have your habitation
And your own base of operation.

A SHORT HISTORY OF CARPATHO-RUSSIA

by Dr. Simeon Pysl,

translated by Andrew J. Yurkovsky,

Published by Andrew J. Yurkovsky

Some histories have been written not
by professors of history, but by journalists. Dr. Simeon Pysl, the author of this
book was from 1923-33 editor of a
weekly newspaper "Pravda" in Philadelphia, Pa. organ of the Russian Brotherhood
Organization. In 1934, he edited a
"Lemko" newspaper in Cleveland, Ohio,
later named "Karpatska-Rus," and whose
offices were moved to Yonkers, N. Y.,
and which he continued to edit until his
death in 1957. He was a native of Lem-
kovina, once under the domination of
Austria-Hungary, and now a Polish pos-
session. During World War I, he was
incarcerated in the Thalerhof concentra-
tion camp, then inducted in the Austrian
Army and sent to the Italian front, from
which he defected to the Italians. After
the war he studied at Charles University
at Prague, graduating in 1922 with a
doctorate in laws. He arrived in the
United States the same year.

The translation is elegant, the translator,
a High School instructor in Russian,
of Lemko parentage, and knowledgeable
in the history of Carpatho-Russia.

In general, the history of Carpatho-
Russia is a story of "that part of the
Slavonic, i. e., Russian races, which re-
mained in the Carpathians on the west
from the San River as also beyond the
Carpathians, and which during the long
centuries in terrible struggles preserved
until now her own name and the ancient
cultural ties with the Russian World." The
author emphasizes such topics as
the Carpathians — ancient nest of the
Slavonic peoples, the Slavonic powers up
to the arrival of the Magyars in Europe,
the Carpathian Slavs joined to Rus', the
Russian population beyond the Carpa-
thians, the village uprisings, the position
and role of the clergy, the Russian popula-
tion beyond the San, national revolt
against the Polish nobility, Carpatho-
Russians after the first World War,
work of the Lemkos, Subcarpathian
Rus', and the Lemko Association, and its
great cultural unifying work in behalf of
Carpatho-Russian emigration and for the
ancestral land in Europe.

This readable pocket edition is densely
packed with centuries of events that fly
through the pages. It is a book that
ought to be in the bookshelf in every
Carpatho-Russian home. It is a moral
obligation in the hearts of their proge-
nies to perpetuate the memory of their
forebears in the hearts of their proge-
nies. Providing them with this book
is one way in that direction.

Reviewed by Harry Dorosh.

LEMKO DANCE

Sponsored by
Czechoslovak Lemko Youth
of Yonkers, N. Y.

SATURDAY, September 6, 1975
at the CRA Center (Lemko Hall),
556 Yonkers Avenue, Yonkers, N. Y.
Beg. at 9 p. m. to 2 a. m.
Orchestra: Oberaliner Stars Ansambel,
New York, N. Y.
Donation \$5.00

LEMKO DANCE

Sponsored by
Czechoslovak Lemko Youth
of Brooklyn, N. Y.

SATURDAY, October 4, 1975
NEW NATIONAL HALL
251-267 Driggs Ave., Brooklyn, N. Y.
Beg. at 9 p. m. to 2 a. m.
Orchestra: Oberaliner Stars Ansambel,
New York, N. Y.
Donation \$5.00

LEMKO DANCE

Sponsored by
Czechoslovak Lemko Youth
of New York, N. Y.

SATURDAY, November 1, 1975
UKRAINIAN NATIONAL HOME
140-142 9th Street & Second Avenue
New York, N. Y.
Beg. at 9 p. m. to 2 a. m.
Orchestra: Oberaliner Stars Ansambel,
New York, N. Y.
Donation \$5.00

Мы уж вспоминали в нашей газе-
ті, що в Юнкерс, Н. І., Осиф Шпак
устроє веселі і богаті забави
нашої лемковської молодежі из
Чехословакии, то-ест с Пряшеви-
ни. Виши три об'явлені показу-
ють на популярність того нашого
молодого краю, бо не лем же та-
ка забава отбудеся в Юнкерс, але
тоже в Брукліні и в Нью Йорку.

Як нам говорил Осиф Шпак, то
не лем же буде добровіла і перво-
класна музика пригравати до тан-
ців, але меже танціми будут співа-
ти лемковські дівчата, котрі будуть
веселити собрану публіку.

На той забави Осиф Шпак и
іого друзі запрошують всіх: моло-
дых і старших придти і забавити-
ся разом з ними.

НАРОДНЫ ПОСЛОВИЦЫ

— Чуже возмеш жміном, а чорт
возме твоє мірком.

— Кто вітця не шанує, тот собі пек-
ло гору.

— Смуток сорочки не даст.

— Для того и світ великий, кому
хлід даремний.

— Кто великого не виділ, тот и ма-
лому дивуєся.

— Из несподіваного часом быват и
сподіване.

— Циганство не битка, в боку не
болить.

— Голодному давайте істі, а не му-
зыку слухати.

— З дурним бесіда, як з вітром
полова.

— Добре братерство, лішче, як
богатство.

ПОПРАВКА

В числі 4 (20) за іюль 1975 "Лем-
ковина" була напечатана стаття на
1-й стр. и, наз. "Ми отповідам", по-
англійські. В статті було сказано, що
Іван Адамяк говорил в Канаді про
само-определяючі лемків, Іван Ада-
мяк говорил про "самостійництво",
а не про "само-определяння". Слово
"самостійництво" було ошиблочно пе-
реведено на англійський язык. То не
була жадна брехня, як було уз замі-
чено в передовій статті "Карпатської
Русі". Правданільно, оба слова ма-
ють в собі много подобного, але са-
мий смисл слов ест інакший, длятого
за ошибку перепрашає.

Редакція

In Memoriam

ПОМЕРЛА АННА ГБУР
НА ВЫГНАНИЮ

Шелтон, Конн.

Дорогий брат Кичура и дорогий брат Докля, прошу Вас дати до газеты "Лемковина" тут посмертну віст, же на выгнанію померла Анна Гбур, мама Евы Гбур, котра ест выдана за Піосифом Мурянка, які жили в Юнкерс, Н. І., а моя сваха.

Тота жена перешла велике горе, веланки смутки, бо як іщи были дома на Лемковині, то мужові коні одобрили жити, бо си настрашили. Анна Гбур осталася вдовою без мужа и 7-ро спрот, єдині більші, други менші. А як их поляки виганяли з дому зо села Бортне, то их ктоси оскаржил и поляки пришли до вагону на "трен" и бідну вдову взяли до арешту до Явокно.

Ой, Боже, Боже, як тота діточки плакали и кричали: "Мамусю нашата где Вы ся поділи? Та кто же нам істі даст без Вас и без нашой хъзы?" А ту ніт мамусі, ніт дома, бо мамусю арештували, а зо свого прадідного дома их выгнали!

Анна Гбур в Явокно ден и ночь тоже лем думала за свои діти, як там они сут без мамы, бідни сироты?! А як пришла "домів", то, бідна, поламала сой ногу. А як єдна ся заголи, то на велике несчастье — другу поламала. И так тота жена терпіла и жила до смерти около єдной дочки Антосі Гбур, бо она самотна, а други жены, але 2 дівки померли, одну з них перун забив. Мала 5 дівок и 2-х сынов. И николи не могла прийти до себе, бо и в гарешті ей полячки мучили, як и всіх невинних лемків, и істи не дали. Было бы, брат редактор, что писати, але я не можу то всьо описати зо жалю.

Велика подія належиться той дівці, што маму обходила и смерти доховала, то ей належится Боже великий за-плат, а то Антосі Гбур.

Анні Гбур най Господ Бог даст царство небесне!

Вічна ей пам'ять и най ей буде по-німецька земля легка, як перо!

Сваха Анна Мурянка.

THE WOODEN PLATE

Undutiful children are often punished by the bad behavior of their own offspring. A peasant was once making a wooden platter for amusement in his leisure time. His little boy who stood watching him, asked what he was making. The man replied: "Your grandfather often breaks his plate at dinner, so I am cutting a wooden one for him". "Make a good strong one, father," the boy rejoined; "then I can give it to you to eat off when you are old".

The father was so struck by this remark that he laid his work aside; he saw that Almighty God would pay him back in his own coin.

The moral to be learned is that our judgments or acts of inconsideration of others, may come back as an offense which we ourselves would not appreciate.

Archpriest Michael Driga,
Voices Of The Apostles,
Detroit, Mich.

Press Fund

Joseph Spak, Yonkers, N. Y. \$25.00
Sofroni Chruch, St. Clair, Pa. \$10.00
Joseph and Eva Murianska, Yonkers,
New York \$10.00
Sam and Anna Murianska, Shelton,

ОТБЫЛСЯ ГОЛОВНЫЙ 28-ЫЙ
СІЗД ЛЕМКО-СОЮЗА

В Лемко-Парку с концом місяця августи и с початком січня отбывался 28-ый Головний Сізд Лемко-Союза, народно - культурно - просвітительської організації.

В 36-ом числі "Карпатської Русі", в органі Лемко-Союза, яке то число той газети вийшло зараз послі Сізда, лем на 4 страници, ест оповіщено о выборі Головного Уряду Лемко-Союза и в редакційній статі ест подане коротко описание хода того Сізда.

В передовій статі говорится о том, што на Сізд присутствовало 59 делегатов, то-ест разом с Центральним Комитетом, Контрольном Комісіоном и заступниками, представителями канадської організації карпатороссов и гостями из Савітского Союза и Міхалом Донським с Польши.

Были высланы дві телеграммы к президенту Соединенных Штатов Форду и к губернатору Нью Йорк штата.

В бесіді с членом редакційної колегії мы дознаніся, што были тоже приняті три резолюції в справі родного краю Лемковини. Тоти три резолюції мають быти переданы лично спеціально выбраним на то комітетом из 3-х людей, где ест включений и Теодор Гулік из Вісконсин, — в Вашингтоні в руки представителям Савітского Союза, Польши и Чехословакии.

Содержание (зміст) тых резолюцій нам не ест значе. Но надіемся, што Сізд Лемко-Союза висказали протест против того, што сталося з лемками, а як тоже дал просьбу к лемкам вертатися на Лемковину, бо лем так край лемков може сохранити свое существование, як племя русских лемков.

Скоро содержание резолюцій буде опубліковано в "К. Р.", мы тоже його об'ясниме в "Лемковині".

ОТБЫЛСЯ УСПІШНИЙ ТАНЕЦ
В КАРПАТОРУССКОМ ЦЕНТРІ
ІОСИФА ШПАКА И ІОГО
ДРУЗЕЙ

В субботу, 6-ого січня 1975 року, в Карпаторусском Центрі отбылся успішний осенний танец Іосифа Шпака, молодого емігранта из Пришевицьї и його друзей. Танец был уже успішний, бо на нем присутствовало приблизно 300 гостей, любителей танцу и співу. (Смотрите в об'явленнях на 3-й страниці "Лемковини", где будут отбывать танцы танцы). Іос. Шпак дякує публікі за таке громадне участіе и просить сердечно всіх приходити на всі други забавы, які будуть об'являтися в націй газеті "Лемковина".

— 0 —
СТОИТ НОВЫЙ ДОМ КОВАЛЬЧИКА

В "Лемковині" мы писали, што 5-го апреля погоріл дом Івана Ковальчика и весь маєток разом з домом. Тепер друзья Івана Ковальчика и його фамелії донесли нам, што уж стоїт новий дом Івана Ковальчика. До ча два поверхи и на 12 покоїв. Кон-трактором будовы был краин Дашико, а електрику затяг Даниил Журав.

На многая и благая літа!

Connecticut	2.00
John Yaco, Weirton, W. Va.	10.00
Danko Chuwala, Schaghticoke, N. Y.	1.00
Prokop Sabatowich, Waterbury, Conn.	6.00
Joseph Boldysh, Toledo, Ohio	10.00
Roman Demchak, Ambridge, Pa.	5.00
V. Rev. Geo. M. Cusura, College, Pa.	5.00
Total for August, 1975	\$94.00

CARPATHO-RUTHENIAN
HERITAGE TO BE PRESERVED

The first systematic effort to preserve the major sources for the study of Carpatho-Ruthenian life in the United States has been announced by the Byzantine Rite Ruthenian bishops of America and the Immigration History Research Center of the University of Minnesota. The joint program will microfilm the press of the Carpatho-Ruthenian people and make this resource available for use by scholars investigating the ethnic factor in American history.

The Byzantine Rite Province, led by Archbishop Stephen Kociako and Bishop Michael Dudick and Emil Mihalik, will support the project with a grant of \$12,000. This sum will be doubled under a gift-and-matching grant to the Immigration History Research Center from the National Endowment for the Humanities. The Center, which was established in 1964 to help remedy the neglect of the ethnic factor in American culture, will also administer the Project.

The story of the Carpatho-Ruthenians who began to migrate to the United States in the late 1870's from the northeastern provinces of the old Austro-Hungarian Empire, largely remains to be written and incorporated into general histories of American life. The agricultural economy of their homeland, known usually as Sub-Carpathian Ruthenia, was disrupted and impoverished by the industrial revolution, driving nearly 700,000 people to emigrate to the industrial states of the American northeast and middle west before World War I. During that war they played a major role in creating a Carpatho-Ruthenian region within the Czechoslovak Republic, a territory which became part of the Soviet Ukraine in 1945.

The identity of the Carpatho-Ruthenians as an group has been intertwined with fraternal organizations and churches centered in western Pennsylvania. Carpatho-Ruthenians joined the Greek Catholic Union, the United Russian Orthodox Brotherhood in America, the United Societies and other fraternals in large numbers. They affiliated with several churches — the Byzantine Rite Catholic archdiocese, the American Orthodox Church, the American parishes of the Moscow Patriarchate and the American Carpatho-Russian Greek Catholic Church. The press which they created is the mirror of this experience in America.

A committee of six scholars has been appointed to advise the project. They are Dr. Paul Magocsi, the Harvard Society of Fellows, the Very Rev. Raymond Mislich, chancellor of the Diocese of Passaic, Mr. Edward Kosinec, Librarian of the Harvard Ukrainian Research Institute, Rev. Athanasius Pakar, OSB, of the faculty of SS. Cyril and Methodius Seminary in Pittsburgh, Rev. Stephen Veselensak, OSB, Holy Trinity Monastery in Butler, Pennsylvania, and Dr. Frank Renkiewicz of the Immigration History Research Center, who will also serve as chairman and project administrator. The committee has identified over forty-five newspapers wholly or heavily Carpatho-Ruthenian in content and recommended a schedule for microfilming based on the significance and physical condition of files. The priority list of twelve titles includes the earliest years (1892-1894) of Amerikansky Rusky Vlastnik, the longest-lived Carpatho-Ruthenian newspaper, now published as the Greek Catholic Messenger by the Greek Catholic Union. The publications of the other fraternals and of the church, also, are among those most urgently in need of preservation. Anyone who knows the location of these or other files is invited to contact a committee member or write directly to the Immigration History Research Center, 226 Berry Street, St. Paul, Minnesota 55114.

Слово "Карпато-Рутенія" треба розуміти, як "Карпатська Русь", бо в документах оба тити називані сут-по-ділами.

ЛЕМКОВИНА
інформаційна газета, висвітлює
справи лемків в різних країнах
та Лемківщину в ідеях світу.
Надає «ЛЕМКОВІНА ПРЕСС».
Предплатна: 4 долари на рік.

ЛЕМКОВІНА
monthly independent Lemko newspaper,
dedicated to Lemko's affairs
Published by LEMKOVINA PRESS
Subscription: \$4.00 a year.

The opinions expressed in signed articles are
those of the authors and do not necessarily
represent the policy or beliefs of this
publication.

ЛЕМКОВІНА
P. O. Box 131, North Station
Yonkers, N. Y. 10703

Stephen M. Kitchura, Editor

ДАРЬ НА АЛТАРЬ СТАРОСТИ

Ішь лем вчера рано, коли сонце всходило. Софроній Хруш, из Ст. Клейд, Па., вродился. Сего дня вечер, а Софроній Хруш уж старий, похильний вперед, и тяжко йому видіти на тоти очи, котры йому служыли от самого рана дnia рождення, як выходило сонце, аж до вечера. Конец дни приходить, приходит тоже тяжка старость, замеркат світ перед очами старости. Але Софроній Хруш, як може перечати на другом місци "Лемковину", не поддається слабости очей, або болю головы.

Три докторы сказали йому, же не вольно читати або писати. Софроній то знає прекрасно, але што ж зробити, коли він мусить написати письмо в газету "Лемковину", чтобы дати знати всім другим старшим и старым лемкам, на котрых тоже затиратся змерк темноты, чтобы они не поддавались так легко никакой хвороті.

Огромна любовь к жытю держит Софронія Хруша при силах! Така сама сила держит тысячи других наших дорогих краин лемків и лемкінь по шляму світу! И пише Софроній Хруш письмо в редакцию, присыпает 10 долярів на прес-фонд, желает нам здоров'я и сил для труда при газеті, а ци то лем сам він так думат? Многи наши лемки так думают, коли перешли дорогу жытю от самого россівітадня и выхода сонца молодості аж до глупої старости. Нич инше, а лем поклон и то низкий поклон належить положити на алтарь старости наших лемків!

Молода еміграція най слідує за старом еміграціоном. Най она любит так горячо свое родне, свою церкви, свою Лемковину и свое жытъя так, як любит його Софроній Хруш!

Жытъя ест дороге для каждого лемка! Але не всі його еднако переживають, а еднако всі родяться и еднако всі померяют. Быти може, што найчастливіші лемки сут тоты, котры родились на Лемковині и там померли. Наша Земля дала жытъя и она його забралі! Але по світу осталося миллионы лемків, котры хотят жытъя! Хотят видіти и Лемковину жывом, знятому с креста и ожывленом!

Ніт ничего красного, ніт ничего все-це чувственнішого от старости! Она была молоденька, она родилася, а тепер она сивенька, прихмурна и часто отгорчена старосты! Если діти лемків видите таку старость, отдайте ей чест! Отдайте ей чест и для того, бо и вы всі будете стары! Лем присмоттесь единому дню — рано, а потім вечер, — конец дня. Так само проходить жытъя человека и николи вече назад не вертатся. О том концы жытъя сказал нам Софроній Хруш в своих золотых словах.

Б Америці сегодня видиме много плаиного, для того кажда лемковска родина должна щануватися, а старым лемкам на каждом кроку чест отдать!

Всю што сте зробили добrego для старых людей, то ест даръ на алтарь старости!

ПІСЬМА ЧИТАТЕЛЕЙ

Варрен, Н. Дж.

Ци треба лемкам стояти за церков? Конечно треба, бо Христос сказал: "Які польза человіку, если он пріобрететь весь мир (світ), а душі свої повредить?" (Марк. 8:36).

Значыт, души наши, их спасение, важнейши от всіх благ міра, от розвитку техники, от милитарной силы, от ложной науки, от людской марксистської філософии. Но за души наши, за Догматики, пролята свободно, из любви к нам, Кровь Сына Божія для нашого спасения и правдивого счастья.

А што есть душа? Розум, воля, чувство, свобода. Отцы Церкви учили, что образ Божий есть в природе нашей души, в ей розумі и свободі, а подобие (Бытие 1:26) або уподобление Богу зависит от нашей волі, то есть, можеме пріобрітати, або отріти его нашими гріхами. То так, як было на Голгофі. Злодій на правой стороні Креста покаялся, а на лівій остался все збуйом, бо не хотіл покаятися.

А Апостол Павел призыває всіх християн: "Прославите убо Бога в тілесах и душах ваших, яже суть Богії". (1 Кор. 6:20).

Церков-же, то не тілько канонична юрисдикція, а сила віри и любви всіх християнських народів світа до Христа и до друг-друга, Его Наука. Церков есть Школа Морали (памятаєте Ватергейт?), то Дорога до лішої жизни на землі и поза гробом. Памятайме догмат "Вірую во Єдину, Святу, Соборную, и Апостольскую Церков!" Церков буде и защищат Добро, Правду, а поборює Зло, где-бы оно не было. Народы, котри избрали атеизм, коммунизм, никогда успіха не будуть мати и не могут мати, бо атеизм -- безбожие -- есть против самой природы человека.

Длітого Л. С. и его учительни не зробили лемкам услугу, игноруючи Церков и Духовенство.

А С. Кичура и Т. Докля заслугуют великої чести от Лемків цілого світа, бо они першы выступили против ошибок зробленых Л. С. в Америці. Найліпше и наймудріше выразил того Кичура в 5-ом чыслі "Лемковини", же если даже Л. С. выступил в обороні Лемків, то "лем так легко, аби не обрадзіти польских панов і русских коммунистов".

Мы знаем, же Др. Пиж (мой школьный коллега) и Д. Вислоцкий щыро любили свой народ, але винущали лемкам свои личны чувства, все хваличи советов (рассадника коммунизма-атеизма, тоталітаризму) в тот час, коли наша Америка страдала много от коммунизма, а наши братя лемки в kraю пострадали и были ограблены и покривлены польским коммунистичным правительством.

Лемковино, Земле наша, Гірка тераз Твоя чаша. Мы будем Тя все любити, Бо мы Твои добры діти. Тебе враги разопяли, Людей багнетами гнали, На дорогу польску незнану, Гірко слезами оплакану. Тото мы врагам не забудем, Покиль в нас жытъя буде. Мы будем всіх лемків звати За Твой права постояти.

о. Митрат Д. Крегель.

Ст. Клейр, Па.

(Лист писаний 2-го мая 1975)
Високоуважаемый Господин Редактор "Лемковини" С. Кичура:

Получивши Ваши два номеры газеты "Лемковина", был ем дуже задоволений, але мі же читати с поводу слабых очей. Я был в доктора-по оку-

ляри 24 ноября 1974. Он оглянул мои очи и повідат, же мушеник ем идти на операцию на очи. Він дал мі "поскипши" до друг-штору на медицину запущати до очей два разы на ден, але приказав не читати ни газет ани книжок аж до того часу, покаль маю ся явити до него другий раз на 17-го марта 1975 року.

И я всім газетам дал повідомлені, штоби мі газет не посылали. Я захвіріл на голову и на очи и мушеник біл ідти до шпиталя. Мой доктор дал повідомлені до того доктора, што я мав ся явити до него на 17-го марта, ж я ся находжу во шпиталю. На другий ден явился тот доктор на очи, оглянул и приказал норскам, што мі маю давати. И зас на другий ден он приходит и другий з ним и мой доктор тай ся выпутує от чого туту хвороту єм достав. Мій доктор оповій йому, як бы коло мене, што и мушеник біл ідти до шпиталя и мі повідат, што я счастливый, же мене послав доктор до шпиталя, бо тата хворота на голову дуже людей поробила каліками на очи и на розум. Он сказал, што он має дуже таких хворых во шпиталю во Філадельфии и тут в Потсдам. И так мі пойл, жебя я не читав и не писал, бо то возмеже и 3 місяці зачым я буду мог читати и писати. Але я и так пишу до Вас, бо люблю нашу дорогу "Лемковину" и ту Вам засыпам 10 долларов на издание той "Лемковини". Може ишь едн місяц возме, то думам, же ся мі полішпат, то буду мог читати при помочи побольшуючого шкла, котре я получу от доктора.

Желаю Вам счастья и здоров'я, штоби сте могли выдавать туту "Лемковину" бодай два разы на місяц, але тоже прошу, штоби любитель "Лемковини" посліпшы на помоч, бо гнеска всю дороге, то газета коштує гроша. Желаю Вам ишь всякого добра и успіхов в Вашом труде. Щиро Вас здоров'ю и желаю прожити без бід аж до сто літ.

Софроній Хруш.

Юнкерс, Н. И.

Дорогий ред. Ст. Михайлович!

Посыпам Вам 10 долл. на прес-фонд и 4 на предплату "Лемковини". Добрі робите, же пишете о том, же нам треба идти разом з нашим духовенством, бо мы всі віруючі люди, выховані в церкви нашим духовенством на нашей дорогой Лемковині.

Барс ся мі сподабала філософія кума Поплети и кума Політыки. В статті "Якой мы национальной назвы" ест выложена чиста правда, а не поплеты, чым бы ся хотів похвалити кум Поплета. Але я видно, то кум Політыка має голову на карку здорову, бо выложив, як на долоні для кума Поплети, якай национальной назвы эме. То Вам жычу обоим поплетати и політыкувати и на дальше, бо таки поплеты и така політыка мають свою вартость, бо всі хічеме знати, якой национальной назвы нам треба тримати.

Юсиф Муринка.

Ватербури, Конн.

Дорогий С. М. Кичура:
Здоровию Вас и засыпам 10 долярів: 4 доларів на предплату "Лемковини", а 6 доларів на Прес-Фонд.

Желаю Вам доброго здоров'я. Останося щиро. преданный Вам.

Прокоп Сабатович.

Ембридж, Па.

Господин Редактор, я Демчак Роман засыпаю Вам 5 долярів на газету, которую Вы выдаете. Ми ся любят читати правду, бо Вы пишете правду, а не циганство, як пишу други газеты. (Цілу, допис помістиме в слайдочном номері, бо тепер уж бракло міста).

Роман Демчак.

БЮЛЕТИН ЛЕМКОВИНЫ

(Ред. Т. Докля)

ВЧЫЙТЕСЯ, ВЧЫЙТЕСЯ, МОЛОДЫ ЛЕМКИ!

Літо ся хыліт ку кінцу
И сонце юж меньше гріє,
Зникла наша молодеж и діти —
Юж в школах вшытко студиое.

Набралі сил в часі вакацій,
Бо дос довго одпочивали:
Єдни в парках и басенах,
А други в морях плавали.

Але доброты нее довго —
Она скоро, дуже скоро минят,
Та и вакації скоро злетіли,
І осін до нас ся зближати.

Хоц тепер юж ест холоднішее,
Але то ліпше для вас молоды,
Бо лекісі вчытися в тій порі,
Як в спекоті — товдиль лем до води!

Вчытися, вчытися молоды лемкы,
Хоц тяжко всю подоляти,
Бо што ся раз навытые,
То никто вам не зможе забрати:

Ани оген науки не спалит,
Ани вода з фляміи не змые,
Лем для вас буде жыті лекісі,
А з нас старых каждый зрадіе.

Юрко Тернавка.

Лемкы політыкеры

КУМ ПОПЛЕТА: — Складам вам, куме, Політика, конгратулациі за опис нашой бесіды и подаія ей до газеты "Лемковина". Але мі ищи нее ясна една річ: Што нам треба робити, жыбы не было меже нашим народом так великого розламу?

КУМ ПОПЛІТКА: — То барс складна справа, куме, але майме надію, же буде она вырешена. На мою думку вырішити мусиме сами, а то тым способом, же каждый з нас робме дашто для загальнолемковского добра. Роботы есть барз дуже, а не мame на то сгоди, то мусиме сами робити супільно и призывасти до того чыну всіх лемків.

Зас справа нашей национальной назвы мусит быти вырешена лем товдиль, як лемкы могут свободно выповістися в всенародній голосуванії. Напевно товдиль выберут собі таку назыву, яка бы ім найліпше адповідала! А тепер не свармеси на національных назвах, бо тото лем иде на корист наших ворогам! И як будеме направду щыро робити для всенародного добра, то не буде часу на сварки и розлами. Мусиме мати якысу ціль в нашім народнім жыті.

Чув ем, куме, же вы їздили в серпні на одвідини до краю. Чи то правда?

КУМ ПОПЛІТКА: — Та е, куме, але не барз мі ся вело в подорожки, та зато ем ани не зачынал о тім. Але кед вы юж знаете, то дашто вам оновім:

Іхал ем польським европіном, што то ім рускы продали, ци там подарували — а най там буде, як хце, але ем щесливі долеті з Кенеди Аеропорту до Варшавы. Там на місци ми здорово поревідували, бо якыслі гунцімут наскаржы, же мы оба помагаме лемковским справам. Але якося перенустили.

Знідзіл ем кус Лемковину и на захід заздріл ем до пару місцевостей.

В Горлицях, знате, сід ем сой на лавку в рынку и прилетіла до мене якыса пісня, тай я ей погласкал, бо ся лестила. А ту з боку чую голос:

— Обывателю, сто златых карта, — гвартил до мені службово міліціянц.

— За што, реску? — гварю йому.
— А за тего піска, чо коло пана седзі, — отповідати.

— Пане владзо, то не май! Він так

се до мяня прічепил, як и вы — и пішли оба от мене.

* * *

Дороги позаливали асфальтом до Гладышова и до Высовы. А по дакотах селях то дороги до ничего — ани автом, ани возом, ани напіше не мож перейти.

В Гладышові будуют якысы бараки — правдоподібно буде там стояло воіско. В Ясюні здаєся открыли золото и будуют копальню. В Радоцині ест поване вязьнів. Высову мают в плані перебудувати на новочесну здравницю. За лемківні слідять, што роблят. Павло Стефановский закінчил студія и здобыл титул магістра, але роботы му не дают:

При мельдуванію на постерунку мене тримали за штырі години и то якысы аж з Варшавы. Звідудвалися не лем за вас, куме, але и за ред. Кичуру и Доклю, но и других. И хто помагат одбудувати наши церкви на Лемковині. Выглядали мі, же мают доношників и з наших людей, бо по их бе-сіді так выходило.

Народны справы на Лемковині стоят планно з поводу ворожого наставления поляків, але економічно ест дуже ліпше, як было перше. Газдове дostaют дос навозів штучных, то и вроды крас. Ховают дуже худобы, свиці и дробю, то и дохді мают незгідний. Зимовом пором зарабляют собі на вырабленю дрібных річей з дерева, як ріжки баксы, вішаки и други річі.

Юж дос пізно, куме, то мушу иди домів. Будте здоровы! Другим разом повім вам веце.

НАРОДНЫ ПОСЛОВИЦЫ

— Голодному кажда страва смакуе.
— Як Бог дозволит, то и мокре горит.

— Ліпше быти добром кухарком, як пілкном газдінъм.

— Покарай словами, а не битком.

— Біда скоро приходить, а помалы отходит.

— Зажые тот голоду, кто в жніва глядят холоду.

— Кто говорит до річі, то уха наставяя, а кто говорит не до річі, то уха тоже не затыкай.

— Не тот бідный, што мало мае, а тот бідний, што много жадае.

— Пригоды звати згоды.

— На чайном возі іхаш, тому и співанку співай.

— Не вір тому, што чуеш, а вір лем половину, што очами видиш.

— З міцним не бийся, а з богатым не судися.

— Скоро летити — голову стратити.
— Добру новину далеко чути, а планку ици дальше.

— Недобра тата радость, по которой смуток настает.

— З одного вола два скоры не друт.

— Не сподівайся подики от блудной пісні.

— За спані не буде коці, а з лежани не буде одежы.

— Кого гад ікусів, тот и глисти бонітися.

— Замовчана правда, ліпша от голосной брехні.

— Чужими словами не упросиш Бога.

— До доброй студні стежка вытоптона.

— Буд добрым слухачом, як хочеш быти добрым оповідачом.

— Нове сінко на кінчику вісит, а як постарієся, то під лавком віялиться.

— До церкви сінко, а до коцічы близко.

— Кто знае, як вкрасті, тот знае, як циганство сплести.

— Кто чысте сумління мае, тот спокойно спати лягае.

SPECIAL DANCE

— Sponsored by —
Czechoslovak Lemko Youth
SATURDAY, October 11, 1975
L. I. C. Turn Hall
44-01 Broadway
Long Island City, N. Y.
Beg. at 9 p. m. to 2 a. m.
Orchestra: Oberainer Stars Ansambel,
New York, N. Y.
Donation \$5.00

LEMKO DANCE

— Sponsored by —
Czechoslovak Lemko Youth
of Brooklyn, N. Y.
SATURDAY, October 4, 1975
NEW NATIONAL HALL
261-267 Driggs Ave. Brooklyn, N. Y.
Beg. at 9 p. m. to 2 a. m.
Orchestra: Oberainer Stars Ansambel,
New York, N. Y.
Donation \$5.00

LEMKO DANCE

— Sponsored by —
Czechoslovak Lemko Youth
of New York, N. Y.
SATURDAY, November 1, 1975
UKRAINIAN NATIONAL HOME
140-142 9th Street & Second Avenue
New York, N. Y.
Beg. at 9 p. m. to 2 a. m.
Orchestra: Oberainer Stars Ansambel,
New York, N. Y.
Donation \$5.00

ОТДАЛИ ЧЕСТЬ БЛИЖНЯТАМ, ПОЗДРАВЛЯЮЧИ ИХ З ДНЕМ РОЖДЕНИЯ

В приложении к невеличкому журналу "Гопос Апостолов", який выходить каждого тыждня, в тыждни 13-го июля 1975, який то журнал публикує Рускі православні паррафія Св. Петра и Павла, котра то церкви находиться на Гілберт и Клейтон стр., в Детройт, Міч., было подане слідующе пожелание здоровья и на многая літа в день уродин Стефана и Ольги Кичура:

"For the Health of Stephen Mihailovich Kitchura and Olga Kitchura Miejski. Born on July 15, 1912 and celebrating their 63rd. Birthdays this week. Acknowledging God's abundant gifts of mercy toward them prayerfully beseech the Almighty to accept their humble gifts to the Altar and Educational Fund for the general well being of themselves and family and all members of our parish. Mnogaya Leta!"

От имени Стефана Михайловича и Ольги Мейской выражаем сердечную подяку Редакции журнала и желаем им всем добрых успіхов в труді на релігійном поп lotion.

63 роки тому Стефан и Ольга родились на той самий стріт Гілберт и были крещены в чудовій дерев'яній православній церкви, котра тепер уж не существует, но на їй місци была постійна велика и красива церква, котром не лем наш народ гордитися, то и ціле місто Детройт.

Редакція.

ОТ ЧЫТАТЕЛЕШ "ЛЕМКОВИНЫ"

Dear Editor,
My dad lives with me and gets your paper. He asked me to send you a check for \$10 for your Press Fund.
Joseph Boldysh, Toledo, Ohio

Subscribe to the Carpatho-Russian Lemko "Lemkovina"!

Help "Lemkovina" Press Fund!

Дашто сам о собі

Д. Пройдисвіт

Я юж до ничего не сущий, старый дядя, никому и на ниче не потребный, але што зо собом зроблю? Мушенко так каприти. Нераз в нощи, як я не можу спати, то заставляюся так, як жебы здавал рахунок зо свого жыття. Тягну як за нитку з кубка прошли марно мои роки, от того дня, отколи ем познал свет і жыття на том світі.

Мене мои родичи три-рочного хлопчика вынесли из Америки до краю, до тогдашньої "найяснішої" Австро-Імперії, до родного села на газдівку. В дітичих роках пис ем корови і да-кус ходив ем до школи, вчыв ех ся не зле. Школа была близко, лем друга хыжка. Учитель был добрий, хотів, жебы діти дашто знали. Мій нянько веце в Америці переживали, бо три разы были в Америці. Я газдувал з мамом, зато ем веце был привязаний к мамі, як к яннові.

Як ем підріс, мав ем 12-15 років, та юж ем робив вишытку роботу і юж до організації ем належал, до чытальні им. Качковського и до Братства Трезвости, до співу церковного и до співу світского, до представления. Тым хором и вишытком другим управляла у нас покойний Тит Богачык, сын місцевого учителя.

Так пришла перша світова война в 1914 року.

Вишытко остало знищено. Едини до Талергофа, други на фронт, а треті в Россию, яко біженцы. В России я жив на прекрасной Україні, а други в Сибірі. Вернули ем си домів, а дома голод и нужда. Недовго я быт дома, забрали ми до войска - до уланів, але без коней, бо коні виїздили. Формуют з нас "марш компанію", але в том часі повстаете "моцарія Польща". Вишытки іншої народности зволняют от войска, остають лем самі поляки. И інци зме не діши колою до Горлиц, а та юж нас імаю и отсылают до регименту, гваряят, же зашла помилка, же лемкы мають служити дальше, звільненяся німців, українців, чехів, мадьяр и інших, а лемків ніт.

Нам, котры зме іхали домів, то в Горлицях еден коленци нам повід, жебы уважати, бо тут лапают. Ми си розлетіли в стороны и так пришли домів, але спокою зме не мали, бо поліція в ден и в нощи ходила и лапала нас, як дияків заяців.

Утічнеме, бо до войска никто не хоче идти. Дуже дезертирів іншыя на словакія, и ся обічал в селі, ночную по потоках, пустых хижаках, під копом сина, як то в світом іншемі написано, во вертенах и пропастях земных. Пришла зима, не можу витримати морозів, мельдуків до войска польського.

Лес был? - звідуєсь ми евидентній офіцер.

- Дома! - говорю.

За границиом ес не быв?

- Не быв.

Одослали мя до регимента, служу дальше, а так при-

шло звольненя з войска, бо мон рочники звільняли и я зас дома, але радости и спокою ніт.

Настала "свята" католицка Польща. Панство польське оподатковало хлопа, як русина, так и поляка многими податками. Польські паноны не думали о поднесению знищеної господарки, лем думали як бы з руснака зробити поляка-католика. Юж и по своему помолитися не дают, а в школі ніт русской книжки, вишытко польське. В том, так бы повісти, хаос, зластя мя друга світова война, так названа гитлеровска война. З разу мы думали, же німци будут газдувати мудрінне, як поляки, але так ся не стало. Німци, а з ними и поляки, которы бились на урядах, начали нас лемків добре шкрябати и заберати вишытко на так званий контингент, почавши от наших лемковских дітей, до старого зарявленого желіза. Добрых газдів обернули на дзядів, забрали вишытко до чиста, не было што істини сіті, земля лежала пуста, голод и нужда зазерала до наших лемковских сел.

Як пак пришли русски, вытихали німци на словакіи и на чехы, пришло доброльне переселение до России, а в том самом часі пришло записуваня в Красину Арини за охотников. Записалася зо села Зб, пішли до Рабки и такой зараз на фронт деси на Морану. Многи пропали, не вернулися. Скончалася и тото, настало зас друге переселение до России, то лем ся так-називало, же добровольце, але добровольце не было, лем масово и "примусово". Начата хаос, един ся шинут, а други ніт, біда, нечайності, провокація, проклятия, оскаржені един других, битва на селі. Того скінчалася и половина виїхала, а половина остала.

Переселение до России отбывалось в трох фазах:

1. В 1940 року охотничо, але познанію України гитлеровціми більшіст переселенці повернулися дому в такий в 1941 року.
2. На весну 1945 отбывалось переселение охотничо - примусово, а такой в літі и осені люде втікали назад, если кому ся удало.
3. В літі 1946 року приїжджали цілі отали війска польського, яке силом виїзжало людей до Горлиц, а там совітські делегати ужинали іншаків найпідлітіші способі, штоби зуміти лемків до заинсічення на виїзд до Сопотського Союзу. Не было спокою на селі. Цям довше затягталося тое переселение, цям менші люде виїзжали до России, бо ленекотри, што виїхали, переталені и говорят, же там на Україні, где они идут велика біда и нужда. Скінчалася тое несполучене переселение, настала партізанка. Чорт их маки, откале ся взяли якісна людзе, хзброяні пришли в наші леси и в нощи нападали на людей, забирали им корова, учи, теліта и лаки. Урид польский ніч ту не робит, лем ся сміє, и повідати ти ваши!

Найперш появилася в наших лісах и потокахпольска партізанка, так звана Подземна армія. То была Крайова Армія Польська, а так появилася и інша зволочь, а не бракувало и своих дармоідов, што ся пустили на рабунок свого знищеноого брата лемка. Теперь рабуют лемків и бандиты и цивильны поляки з дооколичних сел. Гденекоторых поляків познаєме.

Иши ся тое вишытко не скончыло, а ту, як гром з неба, пришло примусове и тотальне виселение всіх лемків на захід.

В том найгоршом часі лішам свою газдівку, жену и дітей и виїзджам в Америку. Всі селяни и жену и діти оставили иди в родном селі, а по двох тижднях побития в Америці довідується, же мои селяне, а и жена и діти зостали виселены на Всходні Пруси. Дознавшися о том страшном ділі, я гірко заплакал, бо я порозуміл, што то значыт и кому тога треба было.

Дакотры ся мя звідували, ци мі добре в Америці, а я им отповідал, же добре бы мі было, як бы я мал тепер 30 років жыть, але ем ся завчасу вродил на тот оплаканій світ и познал ем, же Америка добра тоже лем для молодых и здоровых людей. Стары и хворы люде в Америці сут непожаданы и не потребны.

Февраль 1974 р.
Шельтон, Конн.

ПОБІДИЛА ПРАВДИВА ЛЮБОВ

Розалия Коганска и Георгий Гагацкій поженилися 30-го авгуаста 1975 року в Роней, Н. Дж., 57 років пізнейше, як запланували соби ту жениху в молоденческих роках, коли их любов буйно росквітала. Обое тे-пер мают по 74 роки.

Под час 57 років едно и друге были женаты, выховали свои фамеліи, жили в одном місті в Байонн, Н. Дж., за цілій час, а не знали едно о другом.

Прошлого літа Георгий Гагацкій, бывший долголітний роботник олійової рефінерії, встрітися с родаком Розалии Коганскою, получивши от неї телефон номер от Розалии Коганскою, кін запросил Розалию на приватный діннер-встрічну. От того часу меже Георгий и Розалий началися постостоянна встреча, начаток "отношения" молоденческої прандії любви.

"То ест так, як бы молодость повернулася назад в іонной своёй силі," - звініца ічэса (30-го авгуаста) Розалия Коганска, послі плюбійной церемонии в католицкой церкви ся Марка.

"Обое с Георгіем мы рішили купити все нові формичи, а так будеме довго подорожувати," - заявила Розалия.

Розалия мае четверо дітей: 13-ро внуков и піт пра-внуков.

Пізніше на другий місяц, коли их апартмент буде ук-

рушені "новым фронтом" в Байонн, Н. Дж., "молода" пойдуть на "ганиун" до Іспанії.

В молоденческих роках жили в одном блоку, постоинно вистрічалися и як раз думали о жениті, коли Георгий вступил в інфантерию, коли Америка вступила в Першу Світову войну в 1918 року. За приблізно двох років, Георгий вернулся до дому, но Розалия за тое вишила замуж за другого.

Вчера 30-го авгуаста "модница" сказала: "Мы пішли на спаир послі обід", держучися за руки. Мы обое дуже счастливы..."

(Н. И. Сондай Ньюз),
31-го авгуаста, 1975.

АМРОЗ

Кто з Вас, старокрайовы лемкы, не зна Амроза? Того Амроза, who зберал печатки и казаня бесідувал? Што запечатки вишыткім війтам четину цюлат? Здаецца, такого села ніт на Лемковині, по галицкой стороні, где бы не знали Амроза. Переходил Амроз и границю на Маковицю, але майдары жандармы страшили Амроза и заперли го и "дірбны кручкы" му давали істину, а коли го выпустили, погрожи им Амроз, костуром и прокляли их.

Вы могли видіти Амроза в зimu на пол голого и на морозі босого, а в літі закутого в бляхи и с тяжким "геллом" на голові.

КАЗАНЯ АМРОЗА

(Меньше-вeце)

Люде, ходте ту до купы! Філософы, мудры, глупы, Меньши, малы и велики, Кривы, просты и горбаты. Вишыткы греко-католики, Православны християне, Най ту каждый вколо стане.

Зле ся діе... люде грішат, Каждый пса на другом вішат Брат на брата, сын на тата... А вы хлопці и дівчата Прогнитеся, як коты, Поза стіни, поза плоты... Не слухате мамы, няня, Послухайте хоц казана!

Вы паробки, вы бетяре, Даколи вас Бог покаре: Каждый сущий до дівчате, А до книжки вишыткы тупы. А ту треба почитати, Бо сте хлопці дакус глупы. А вы стары родителі Знате де сут ваши діти?

Німісто ряд тримати в селі, Вы идете в коричму чити? А доброй треба нагайки На дівчата чорнобровы. В голоні шляярки, крайки И сукні аксамитовы, Біда, біда, гріх-садома! Покайтесь грішны люде! Уж дост біді мате дома —

Иницы больша коли буде... А вы попы — целибаты Оставте нам Лемковину Заберайте свои гривы И гайду на Україну! А "Бескіда" возе со собом И віткаите с том хором, Попразте сой кондовита, Во внет буде конец света!

RESOLUTION

WHEREAS, our nation approaches the year of its bicentennial elections, it is gratifying to see the diversity and excitement with which so many people have taken up the search for presidential candidates. The image of the country as a melting pot is truly recreated in the increased political awareness of so many of its citizens. The urgency of the American concern for good government in this land and in the world is being expressed, in the number of candidates being considered.

WHEREAS, in the forthcoming presidential state primaries, we can expect to see many sectors of the American populace represented by its various political action groups. Several black organizations have already shown a desire to have a black candidate on the national ticket. Women will most certainly form another group seeking particular representation. And more than likely there will be other groups of different interests supporting their candidates also. Not all will be serious contenders for the national ticket, of course, many will serve chiefly as rallying points for their group's interest. But all will be serious candidates. The election of 1976 could very well prove to be a reformation of the American political scene.

WHEREAS, we Americans of the World Lemko Federation, therefore, being so strongly convinced of the rightness of our cause, should take the rising tide of political concern in this country to heart. Our Ukrainian Lemkos have suffered overlong and without redress. Now is the time to renew our appeal for justice by addressing the American citizens in the arena of the national elections. We will restate our demands for the civil liberties and personal freedoms of the people of the confiscated lands of our forefathers. Appealing to our fellow countrymen through the political process, we may hope to secure, through the initiative of this nation and the United Nations, the rights denied our European brethren, especially the freedom to worship and the freedom to visit our families.

WHEREAS, with such convictions in mind, we Ukrainian Lemkos should submit our candidate as other groups will submit theirs. In casting about for names of those most worthy to fulfill this awesome role, we find one that sounds best of all, that of Judge John S. Gonas.

WHEREAS, Judge Gonas was born in Pennsylvania, quite literally in a log cabin. Schooled and learned in civil engineering and the law, he holds 4 degrees. As a boy, and as a man, he has worked hard for America. In her fields, in her coal mines, in her factories and oftenest and longest in her public offices. He has served on both sides of the table in the court room as Prosecutor and as Public Defender. He has served in many political capacities: Prosecutor, public defender, state representative, state senator, county judge, juvenile court judge and chief justice of the Indiana Appellate Court. In 1960 he was a candidate for Vice President of the U. S. While serving as chief justice in Indiana, he was considered for the U. S. Supreme Court, but unfortunately no vacancies occurred at that time. He held highest judicial office of any Slavic person in the United States, and many people felt that it would be fitting for Slavic people to be represented in the U. S. Supreme Court in the same manner as other ethnic people, for instance, Jews, Blacks, and Irish.

BE IT RESOLVED THAT mindful of the support and influence such a candidate would gain from other presidential nominees at the National Democratic Convention to further our cause of justice for the Slavic race, we respectfully submit the name of JUDGE JOHN S. GONAS for favorable consideration as candidate for president.

WORLD LEMKOS FEDERATION
FIFTEENTH CONGRESS
NEW YORK

* * *

Повысша резолюция была принятна на Головном С'їзді Світової Федерації Лемків, котрий то с'їзд отбылся в Юонкес, Н. І., 10—12 октября, 1975 року. Резолюцію прислали нам для печаті судья Іван С. Гонас. Ми єй поміцьме, бо в їй єст много доброго так для нашої еміграції, як і для Америки.

Організація Світова Федерація Лемків, то бывша Організація Оборони Лемковщини.

ПРЕСС-ФОНД КАМПАНІЯ ГАЗЕТЫ «ЛЕМКОВИНА»

ТРИ-МІСЯЧНА КАМПАНІЯ НАЧНЕСЯ 15-го ДЕКАБРЯ, 1975
І БУДЕ ПРОДОЛЖАТИСЯ ДО 15-го МАРЦЯ, 1976 РОКУ

Дороги Братья и Сестры, читателі "Лемковини"!

Як виштили други емігрантські газети, так само і наша "Лемковина", щоби могла существувати и выходить на час, то она была принуждена об'єднати три-місячну кампанію за пресс-фондом, а як теж за новими читателями.

От початку издания "Лемковини" минуло уж все, як штари роки, бо перше єй число вийшло в місяцю жулю 1971 року. До того часу, с перервами, было видано 23 числа газети. Якби то зложити в одну книжку, то була бы уж дост веліка книжка. Подготовка к изданию "Лемковини" пришла от того, что в газеті "Карпатской Руси" нам было заборонено писати о кривдах нашого народа, які то кривди причинили польським комуністам насильним виселенiem нашого народа з нашої Лемковини. Ищи в 1969 року под редакторством Теодора Докля была видана тоже дост велика книжечка, бо все, як на 130 страниц, котра была названа "Три Громады". Автор описал в той книжці всі кривди нашого народа трьох сел, а же во всіх селах була така сама история, то книжка на загаль представляла нашу цілу Лемковину. Тото книжечка нам тоже заборонили поміщати в газеті "Карпатской Руси", бо не вільно было писати о кривдах нашого народа, а тым самим дракнити панов польських и русских, котри были винувати насильному виселению лемков.

В сам тот час был приготовленный Теодором Докля ПРОЕКТ МАНИФЕСТУ и такой поміщений в первом номері газеты "Лемковина", нам тоже было заборонено тот проект помістити в газеті "Карпатской Руси". Был зроблений сміливий крок вперед.

В березні місяцю 1971 року тогдашній редактор "Карпатской Руси" Стефан Михайлович Кичура іде до Вашингтону, до Штатного Департамента Соєдненных Штатов разом з Д-ром Гвозда и Юліаном Котляром, представителями от Організації Оборони Лемковини, щоби там разом передати нашему правительству просьбу в справі лемков, які були насильно виселені из родин землі Лемковини. В тот сам час ламася хребт ненависті меже українськими и русськими лемками в Америці, в Канаді и в родном краю. Просьба к Президенту США и його Правительству была вісочена 8-тысячами подписавшихся лемков для оборони Лемковини.

В тот сам час в місяцю, марцю Д-р Гвозда, Стефан Мих. Кичура, Тедор Докля и Іван Чоргняк посідають в Нью Йорку Генерального Консуля Канади, котому передают 8 тысяч подписов для оборони Лемковини и просьбу к Канадскому Правительству помочь лемкам.

На 26-ом С'їзді Лемко-Союза делегати, большинством голосов, вибирають из організації Лемко-Союза и редакторства и роботи Стефана Мих. Кичура, за тое як раз, што він зробил в заштут родной нашої отцовської землі Лемковини. Рядом з Стефаном Кичура вибирають учитея Теодора Докля з його вірності своemu народу, за його труды и любовь к свому народу и краю Лемковини.

От того с'їзда Лемко-Союз переходит в чужи руки, над Лемко-Парком и Лемко-Союзом затягняться чорни хмари, и хоц там тишиют, грают и співают, то чорних хмар розогнати не можут.

В місяцю жулю 1974 року, Михаїл Московський, из Піттсбург, ПА, складаєт просьбу в Об'єдненні Наций в День Независимості Соєдненных Штатов; творит флагу Лемковини и просить Об'єдненні Наций створити Карпаторусскую Республику Лемковину.

Мы были счастливы, что в таких трудных и критических часах нас не опустили наши духовны управителі и учитель, а то о. Митрат Д. Крегель и о. Прот. Г. Цутура. Были и другие наши лемковски священики, котри пришли нам на помочь, то всім належиться сердечна подяка за помочь "Лемковині".

Дороги братя и сестры лемки! Мы спомнили лем пару важных подій, які были выполнены газетом "Лемковина". Хочеме сказать, што не лем выходила, по возможности "Лемковина", але и вийшло 12 числа "Бюлетиня Лемковини" под редакторством Т. Докля.

Штоби "Лемковина" могла продолжати свою роботу, ей треба помочь. Треба єй нових предплатників, щоби она була скльма и здоровіа. В Рождественські Свята постараїтесь отвідіти своїх приятелів и знакомых, росповітте им о том, що зробила и що робить наша газета "Лемковина".

Просиме ищи раз нашу старшу и молодшу еміграцію поддержати кампанію газеты, бо в Америці маємо уж піт карпаторусской печати. газет, щоби писали по скому, всі або перешли або переходят на англійский язык. "Лемковина" буде притматися и буде писати на своєму родном языку.

ЛЕМКОВИНА
monthly independent Lemko newspaper,
dedicated to Lemko's affairs
Published by LEMKOVINA PRESS
Subscription: \$4.00 a year.

The opinions expressed in signed articles are those of the authors and do not necessarily represent the policy or beliefs of this publication.

ЛЕМКОВИНА
P. O. Box 181, North Station
Yonkers, N. Y. 10703

Stephen M. Kitchura, Editor

ВСТРІЧА С КИРИЛОМ ГАШАК

Кирило Гашак живе в Торонто, Онт., Канада. До Канади пришов в 1950 році прямо из Німеччини, де був заарештований на роботу німцями в 1942 році, але з села Милника, Повіт Новий Санч. Вертаючись з весілля він переселився в Михайлівську Донську, а дніми приходив на виставу до редакції "Карпатської Русі" і до редакції "Лемковини". Кирило тішався тим, що тут в Юнкера лемків мають свою газету і свої народний дім. В бесіді з ред. Логойда, з Донським, з Петром Петришином і з Кузьмичем, наборщиком газети "Карпатська Русь" Кирило Гашак просив нас всіх триматися разом всім, бо лем в об'єднанні є сила.

В бесіді з редактором "Лемковини" в редакції "Карпатської Русі" виявив здивування, що "Лемковина" газета має таку обширну і красну тиографію і офіс для газети. Кирило бесідував тихо, але твердо. Його очі ходили по стінах, обзерваторії всього, що попало під взор.

На весілля в Пасайку разом з Кирилом приїхав Іван Гоч, лемковський народний музикант і співак; Гочова мама і мрс. Коніп.

Кирило сего року ходив видіти своє село Милник на Лемковину. Він його не видів з 1942 року.

— Як сте себе чули, коли сте виділи свое рідне село? — ми спросили Кирила.

— Як добре і недобре... добре ем ся чує бо-и видів свое рідне село, а недобре ем ся чує, бо ем не застав там наших людей, крім двох фамелій, а решта село заселене поляками.

— Я до вас отнеслися поляки?

— Добре, приемно і бесідували охочо, але штос подзерали, не знам, на-правду, що. Ксьонда охотно зблітался з нами дуже добре. Говорю, же "з наїм", бо з іншою там була і мати Івана Гоча. Ксьонда охотно бесідував з нами з днів години, отворив церкови і показав всю нам в середині і з дво-ра. Було мі пріменно иши газ посмотрити на образы, на нашу церковь і на ціле село, але якося змалілося, річка стала уска і тече тихо... не так, як даколи, що вода шуміла, гурчала...

— Ми дуже говорили за Вас на на-шому собранию, що треба Вам помо-чы в народній роботі, — сказав Кирило Гашак. — И мы рішальні взялися до роботи, — продолжал Гашак. — Иван Гоч казав Вас поздоровити і всі други хлопці, старши і молодши, а хочу Вам повісти тоже, же Іван Гоч скоро випустить в світ штампі нови ре-корди, і скоро они будуть випущені, то просиме Вас об'явити в газеті "Лем-ковіна".

При розлуці обратно в Канаду, Кирило обняв редактора "Лемковини", а в руку вложив 100 доларів.

— То для Вас на прес-фонд от ме-не і от других Ваших приятелей, — сказав Кирило Гашак.

ПІСЬМА ЧИТАТЕЛЕЙ

ПОКУС ЗО ВСЬОГО

Barren, N. Дж.

Дорогий Стефан Михайлович:

Ваша мудра і християнська передви-вниця в числі 6 "Лемковини" о чести для старості єст под пору во всіх отношениях. Во всі стары семеини люде дознают, в большинстві, в одно або друге время горечения, болю, не-правды, вражды, несправедливости, неуважения, кривды от своих дітей.

Всевидящий Господь предвидів життя людей в світі і даколи плач старих матерей і отців на неблагодарні діти, і оградил весь світ Законом, премудрим, вічним, добрым, святым, неизмінним до конца світу — 10 Заповідей Божих. Як чытаєм в книжі Второзаконіе, глава 5, стих 16, Бог сказав "Почтай отца твоего и матер твою, ик повелі тобі Господь, Бог твой, чтобы продлились твои дни, и чтобы хорошо тебе было на твої землі..."

Я одного разу отвідів своєго при-хожанінна "пенсіонера", і коли мене увиділ, то зачал плакати, же його за-мужна дочка тримає го як в торымі, що він без цента при душі, що він николи не виділ свого "Сошиал-Секу-рітіч" чека...

Таких примірів єсть много. Таки діти, що сут неблагодарні старим родичам, най не надіются Божого благословення за зламанье Десятой Заповіді Божої, "Чти отца и матер твою..."

* * *

Бюлетин, під редакцією Т. Доклі, робить пракрасно свою поучительну роботу своїм діалогом.

У нас кілька названий, бо нам дру-гы, не мы, а науковы або іслідовате-ли давали рікны названия: Русини, руски, рутенци, а остатъю українци.

По Истории, мати "Червена Русь" "Руссія Рубра", зо столицю Пере-мышль, доказує, же Лемковина, котра була і єсть частью Пере-мышльскої Діесезии, есть замешкані Руси-нами и так нас формально и официаль-но називано в Урядах и Адміні-стративных Актах Австроїи и Польши.

Тільки референдум всіх Лемків, ес-ли того єсть можжне, може зроби-ти окончательне и правдиве назва-ніє.

* * *

З гюмором чytame або слухаме за лемковського "Амроза". Я його зна-лично, коли приходил до нас просяти моего отца о "печатку". Амроз — сын видного лемковського священника, и сам Амроз ходил до высшой школы. Не знаме причину його душевной болізни. Я його дуже жалувал, бо він в еден момент говорил мудро, а в другий... не по дійстви-тельности.

В Амеріці, где жизнь ест под по-стоянным давлением, и тяжестью, сут миллионы людей мужей и жен, душевно больных. Але Америка дбае и помогает своим душевно больным в штатах и федеральных институциях.

о. Митрат Д. Кретель.

—

Юнкес, Н. И.

Дорогий Друг Кичура:

Я пересилаю 10 доларів на покриття Вашних коштів видаваних "Бюл-летин". Як рівночасно хочу Вас поздоровити і бажаю Вам добро здорово-ля, щоби Вы могли привоціти так для себе, як и для нас всіх україн-ських Лемків. Ваше письмо бюллети-нове само за себе говорит, что Вы тужите сильно за нашим рідном Лем-ківщином, котра від 30 років залишилась сиротом. Ми мусимо сказати, що наші всі старання в байдужні, тому що ми не маємо жадної підтримки так з єдиною, як і з другою стороною, то само за себе говорить. Але мусимо бути сильні духовно, що колися Гос-подь Бог положить свою справедливість над нашим недолом.

Вічна Пам'ять,
Дорогая і Любезная Мамуся!

Ще раз Вас здоровлю і бажаю Вам всіх успіхів на ниві Вашої праці.
Михаїл Макух.

Makukovska, Mihail.

Dear Mr. Kitchura:
I am writing you at the request of my father, Mr. William Kurak, who is a subscriber to your monthly LEMKOVINA newspaper.

Enclosed is a check in the amount of \$10.00, \$4.00 for the continuation of the present subscription and \$6.00 for the Press Fund.

My father looks forward each month to the arrival of LEMKOVINA and enjoys the many fine articles that are printed therein.

We also wish to express our appreciation to you and your staff for publishing the memoriam of my mother, Sophia Kurak, who passed away on March 2, 1974. The memoriam was published in the October, 1974 issue of LEMKOVINA.

It is hoped that the financial circumstances which at times resulted in temporary suspension of publication will change and LEMKO-VINA will be able to publish regularly.

Best wishes,
William Kurak Jr.
for
William Kurak Sr.

Klyfton, N. Дж.

Дорогий наш стародавній редак-тор Стефан Кичура! В первых моих словах мы обізвав Вас там всіх тру-додобливих роботников поздоровля-ли дуже сердечно и мило и жільчиме Вам веселых наступающих Різдвяних Свят. Жільчиме Вам быти и жити з Божом помочом здоровыми разом з Вашими фамеліями и трудитися про нас всіх читателей, котры так дуже любиме вашу газету "Лемковину" по-читати, бо Вы, поправіді повісті, все пишете з вашим любимим сердцем и Вашом душом.

Ту Вам засыпам 15 долларов, то 10 на прес-фонд, а 5 долл. на предлага-ту на газету на слідуючий рік 1976.

Гелен Бартон.

ІЗ ПРИВАТНОГО ПИСЬМА ПРОЙДІСВІТА

Дорогий і любезний брат Стефан Михайлович!

За прошлый місяц я получив газету "Лемковину", в которой Вы помі-стили мною колися давніше написа-ну до Вас, яко письмо, приватного виду: "Дашто сам о себі". Я тищуся тим, що Вы мою роботу оцінили і положили для публіки, за що Вам Боже заплат!

Може ани Вы, ани я не сподівалися, як том статом люде поцікавилися і дуже радо передают з рук до рук, лем не знают докладів, хто то єст тот Пройдісвіт.

Я иши ся яко-тако тримаць, хоц здорова плани, але що буду ви-магати ліпшого на 82 роках, кой на 40 роках люде гмерают. А поводится ми (Продовження на 4-й стр.)

БЮЛЕТИН ЛЕМКОВИНЫ

(Ред. Т. Докля)

ЗО ЖЫТЯ ОДНОГО ЛЕМКА ЧОГО Я ПИШУ ВЕРШОМ?

Я николи сой не думал,
Ан-и не плянувал,
Же я буду нашым лемкам
Верши дописувал.
Бо я юродился на селі —
Гык в горах Карпатах,
Де в роботу лем вірнили
И з землички запах.

А о вершиах и писаню
З погордом думали,
"Же то лем панів робота" —
Так все позідали.

Але оно ест інакше
З тымъ вершиахи,
Бо то не панове пишут,
Лем мы з талантами.

И хоц я невеликий талант,
Бо лем знам складати:
О своимъ краю, народи —
Хшу виштык писати.

Бо хоц прозом дуже лекше
И ширше опишеш,
Але вершиах, хоц и планним,
Лекше соби цыщах.

То хоц мои римы и ритмы
Не высокий класы,
Але зато близкі слова,
Лем за спрабы наши...

Юрко Тернавка.

(Дальше буде)

Лемки політикеры

Част 3.

КУМ ПОЛІТЫКА: — Куме, вы мі не допоїли за старый край, та може гнеска дашто веце ся дознам од вас?

КУМ ПОГЛІТА: — Та оно ест дуже до оповіданя, але виштыкого не мож сой припомнити на еден раз. Был ем так само в музею-церкви в Бортні. Церковя тата файні одремонтувана зо двору и в середині, а ключица од нової має брат наших Мадзіків з Коннектикат.

Мадзік попровадил мене не лем доцька церкви, але и отворил двери, што ем міг видіти и в середині.

Люде жыют дуже лішче, як товдиль, коли мы там іцы были. Але не ест аж так "щасливе жыття", як ту в Америці дакотры описуют. Найгірше ест токо, же польська верхушка не хоче лемкам дозволити на підставовы народны права:

1. Не признают того, же выгнали невинных ничего людей.

2. Нич не роблят в тім керунку, чтобы направити туто велику кривду учынену лемкам, але іцы виштыкими силами стараются недопустити лемків назад або повернувшим лемкам докучыти так, чтобы зас опустыли свої горы.

3. Лемків-інтелегентів, которых в даний способ выповілися против по-высшої політики польской верхушки — пересылают и показуют ім дорогу на всіхд або на захід.

КУМ ПОЛІТЫКА: — Недобре, недобрі ся діє! Але я думам, куме Попліта, же поляки того роблят на свою шкоду. Лемків сут спокійни и робітни люде, але тіж і завязты. А тепер юш веце не увірят никому на пусты гасла: — "За вашу и нашу свободу!" Они за таку свободу ся бороли в партизанах и в Савітскій Армії, а тепер их народне жыттянич ся не ріжнит од жыття під пануваньем фашизму. Веце лемків не дастся обдурити! Ніт! Лемків тепер мусят сами старатися вийти на добру дорогу, бо кождий "опікун" буде их хотіть лем поневолити.

А де сте, куме, іцы были?

КУМ ПОГЛІТА: — Та был ем, куме, и в Зиндрановій. Фецю Гоч по-зберал там же річей до свого музею, и в Сенаки, ту ем вилів старовину.

вінний замок и музей, в котрим ест дуже річей позебораних з лемківських сел. Але оповісті ест трудно — треба там іхати и самому видіти.

За Сянока ем ся выбрали на захід. На заході ем походил по виштыким свої знакомых и кревных. Коло Глогона и Любіні лемків тепер маються добри, бо виштыкі прави идут до роботи в колальніх, де дос добре зарабатывают. А памятате, куме, як мы там мешкали, то нинікі зарібків не было — лем дагде в Пегеераг або в лісі даякій марний грош заробил.

Де жые веце наших людей, то мають свои церкви — я был в двох церквях, а то в селі Студзьонках и в Любіні. В Студзьонках ся мі барз сподабало, бо там одправлют и сильват чисто по лемковски. Як заспівали люди в тій церковці, то як цілій хор — прекрасно!

Люде в Студзьонках походять з Піерунки и Ясюнки, а з околиці приходять до церкви ждынине, яшковяне, розджиліне, мацинине и други.

Был ем іци в Громаді, в Пішемкови, в Зеленій Горі и коло Пілы. Всядділ міні встрічали сердечно и гостили. Коло Пілы встрітил ем свого приятеля з дітинних років Митра, который робит яко маляр — малює покой газдам, салі в господах, кляси в школах и други річі, а в вільних хвилях грає на гуслях.

Там в Польши тепер знесли повіты, а на творили веце воевудства — на вір Савітского Союза, та поляки того не любят. На Лемковині тепер сут воевудства: Красно и Санч.

КУМ ПОЛІТЫКА: — Заздрощу вам, куме, же сте так дуже увиділи, но и добави сте мі охоты поіхати на другий рік до старого краю.

КУМ ПОГЛІТА: — Вартат, куме, іхати! Но не лем одвидите свою родину и знакомых, але увидите свою рідну Лемковину и жыття по тамтій стороні, што потім аж барже будете любити нашу Америку. Але я бым вав радиа поіхати и до Савітского Союза, бо там мате брата.

КУМ ПОЛІТЫКА: — Може и так буде, кед моя Парася и діти згодятся іхати. Я дійде до того, что я вам тіж оповім за свою подорож.

ПІСЬМА ЧИТАТЕЛЕЙ

Дорогий краин Т. Докля!

Я, Петро Баволяк, сердечно по-здоровляя вас и засылаю вам 2 дол. на пресс-фонд "Лемковини". Бо то газета "Лемковина" ест дуже добра новинка — она опишує виштык правду за наш лемковский народ там в старым краю и ту в Америці.

При тим посылаю вам лист зо стального краю, што я отримал од мойє сестрениці од Львова.

Бывайте здоровы!

Петро Баволяк.

* * *

Лист писаний 22 липня 1975 р.

"Тяжко гребую перейти,
Море перепласти,
Лішче говорити,
Чым писати листи."

* * *

В первых словах моего листа — Слава Ісусу Христу!

Дорогеньки мої вуйку! Лист от вас и 5 долларів получила, за якы Вам дуже, дуже дякую, бо я ици долида не виділа, який він выглядят.

Дорогий вуйку! Вы пишете, что Вы выслали мі пакунок, то я ици не получила.

Теперь пишу вуйку Вам за свое здоров'я. Я слабую на печінку и нигде не роблю. Маю 20 роблів пенсії.

А муж тоже слабого здоровья и має 40 рублей пенсії.

И так, дорогенький вуйку, мы муси-

ме меж чужими людьми бідувати... И так, дорогенький вуйку, мі жаль, што наши кости по світі поросли.

Тата, так як вы знаете, на австрійской войні забило, а я была іци дуже маленька. А як ишли Тата на войну, то поцілували мене и тілько всього я памятаю свого тата.

И так як нас вивозили з дому, то маму в іншої район отправили, што я знала где моя мама, а мама не знали где я? А як дівділася я и за два роки, што моя мама не живет, то я достала переляк, (перстрах), што я ици до нині бідую.

А дідо и баба спочивають на своєй родній землі.

И так, дорогенький вуйку, а нашого села ест тут пять родин, так мусят быти так як ест, бо инакше не буде...

Уж мы ся постарали в біді и нужди, то била друга война. И так ничего не зазнали доброго, лем зле.

Не гнівайтесь, дорогеньки мої вуйку, што я Вам так написала, бо я мюю великий жаль — пишу и плачу, што молоды літа так марно и пусто прошли.

На том, дорогенький вуйку буду кінчати свого коротенького листа.

И ици раз поздоровляю вас, дорогенький вуйку и своих дорогеньких сестричок, швагрів и братів і братову и их маленьких дітіочек и всіх разом дуже красно и сердечно и цілу Вас всіх разом.

Як січовик Армелюк імал партізанта Осифа Налисника из Баниці в 1943 р.

До тых партізанів, што згинули з рук гестапа и зрадників українських січовиків належить Осіп Налисник. Поніже подам в короткості історию поймання и засрещування вищє війменного Осіфа Налисника в селі Бортнє.

Єдного разу Налисник пришол до нашого села Бортні. Він юж был тривалений, як лісовий звір кімчиами и січовиками. Він укрывався перед погоньом. А же мав в Бортні кревных, котри називалися тіж Налисники и іци веце мав дакою з родини, то го приняли и дали му істі и притулок в хижаки. И так сідіа соби безпечно в хижаках другого Налисника.

Аж нараз стався шум медже людии, бо хто видів на селі січовика, котрий називався Армелюк. Тот Армелюк быа найвірніший и найлітіший гітлеровський пес. Люде зараз дали знати до Налисника Осіфа. Осіп, як почув, же січовик ест в селі, вилетіл с хижаки на вишині дверні и вткав в потоке.

Січовик ішол горі селом поволы. Ци сам вынюхал, ци му дакто донес, то невідомо, же в селі находиться (як их урядового тоды називали — бандита). Січовик увидів втікаючого Налисника, котрий примувал до потока. Січовик вскочив до стайні Митра Докля і вилпроваділ коня. Вискочыл с коня и погнався за втікающим Налисником.

Сусіде повохдили на двір и смотріли за січовиком, котрий погнався на коню за втікающим Налисником и увидів со страхом охакочи, як січовик гнав наперед себе втікача. Він зловил такої там в потоку.

Никто не міг знати, што сталося, же Налисник, котрий мал можніст и не утік до ліса, котрий был так близко. Правдоподібно, то сталось так (так судили людє). Налисник скрився в потоку, то не видія, як січовик за ним жене на коню и не покагляяся вткав дальнє до ліса. А може соби сів оточнути ту в потоку, будучи певним, же ту му не грозит іншє небезпечество. Аж ту нараз січовик появлялся перед ним на коню. Налисник уж не мав можніст ані вткіти, ани ся боронити, таї здався січовику.

(Окончання на стр. 4)

Який з Вас отець?

Кожий чоловік часто должен звідатися сам себе: "Ци я потребний в світі? Што світ користат з мене? Ци до моєї смерті світ буде гірший, чи лішній лем зато, же я провел в том світі 60, 70 чи 80 років?" То залежить від того як ми проживали и што миробили або што не хтили робити для світу.

Кожий отець має велике задання в світі, бо от него, може и все, чим от мамы, залежать, яка буде родина, што з неї виходять граждане, священники, т. д. Роля отца в фамилії єст дуже важна. Звичайно так быват, што діти сути таки, як их родичи. Св. Письмо візьмально потверджат ту ж життю правду, як іде про самаріїв, што одорвалися від юдейського царства, основали власну столицю і зорганизували свою державу, отвернулися від Бога и Його Закону.

"Отак тут народы почтали Бога, але и служили тоже своим болванам (были идолопоклонниками). Их діти и діти их дітей так само роблять, як их отцове робили, аж по сей день" (2 Царств 17,41).

Діти живуть тим, чого научили их родичи, бо тяглив родичов на життя цитини звичайно залишаються до смерті. В фамилії отець головною отповіддю за виховання дітей, бо він єст голова фамилії. Ци вшытки родичи, особливо лемковськи, розуміють того?

Отець — то головний вихователь дітей. Якщо отець занедбуете тво обов'язок, то навет мати не заступит Його и не направить планки діла. Недобри роблять тут родичи, што виховують дітей спыхают на самі мамы. Мама потребує помочи отца, щоби належно виховати дітей, научити их карності, послушністю и повагу до авторитету.

Бог злучил мужа зо женом, щоби они разом приводили дітей на світ и разом виховали их в людій. Отець має повагу и строгость, а мати визначається любовью и сполчутством. Они дополняють одно друге, бо в вихованні дітей потребна так строгость, як и любовь. Сама строгость звыхне дітину и виродит її на невольника и слугу. А сама добра и любовь, яка не знає ничего отмовити дітині, роспустить її, знищить отпорність на прикорі, не віле духа самопожертви и вирвалості, без яких никто в світі не може дати собі ради.

Лагодность мамы має гамувати строгость отца, рішення отца повинно дополняти ласкавость и сполчутство мамы. В вихованні дітей отець и мама повинні завсіє виступати як єдиний чоловік. На жаль гдеякі матери не розуміють того и публично в присутності дітей критикують зарядження отца. То єст найліпший способ, аби знищити повагу отца в очах дітей. Гдеякі мамы не здають собі справы, що подобне критикування зарядженний отца — то найліпший способ, щоби знищити в дітях пошану авторитету отца, то не будуть шанувати взагалі никакого авторитету, ни Божого, ни людського.

Во многих фамильях слово "слушати" вишло з моди. Сут фамилії, где никто никого не слухат, в какий робит, что сам хоче. Скілько разів отець каже до сына: "Іванцю, уже час спати! Заприй телевізійний апарат и яд до лужка!" — як мати зверза виступит в обороні Іванка и публично откроє, наперекор отцу, заявят в присутності самого Іванка: "Тей, лыш Іванка в спокою. Най смотріться на телевізію. Чом ты докучаш дітні?"

Гісатели и проповідники штораз всеце и всеце скажутся на брак авторитету по домах. Тото породжує аварію, заміщательство и вилюкує незадоволення в фамиліях. Ход життя в Америці и Канаді, фінансово говорить, стоят на найвищому рівні, бо никакий край не має такого високого ступня життя, як Америка и Канада, то на жаль одночасно нема в світі стілько незадоволення и чувства

нечастливості по домах, як у тих двох богатих країнах.

Злобно настроєні молодици и дівчата, безчеснілі розводи, самогубство и пошукування счастья в выбириках — то явны доказы, што дуже много канадських и американських фамилій не мають счастья, их члены чуються несчастливы. Где-ж єст жерело плакоти? В занепаді морального змислу и в виїривленому понятію счастья, яке — на думку не одного модерного молодца чи дівчини — полягає в том, щоби робити лем то, што вилюкує змислове задоволені и заспокоює низши потреби.

Тото погоня за дозволеным и недозволенным счастьем выпльват с того, же модерна молодеж не знає, не хоче и не розуміє, чом властиво маля бы панувати над своїми пристрастями, коли задоволеніе пристрастей приносит своєродну приемность? А не розуміє ділого, бо нема пошани для отца дома. Коли не шануют земного отца, то и не будут чиститися з заповідями Небесного Отца, то єст Бога. Кто погорджує наказами своего земного отца, тот буде погорджувати наказами и своего Небесного Отца. Если людина не отчуває в собі пошану до Бога, то не може хоронити Його Заповідей и проживати по приписам Його законов. Вот причина зопусь меже молодежем и розводов меже подругами. Людина, що почувати задоволена в життю, не буде кидатися на річі, што спричиняют замішання и поширюють злобность в людях.

Без пошаны до отца діти не можут нормально розвиватися на добрых людей и примірных християн. В них нема пошаны до авторитету, и через то они нездобны хранити ни Божых, ни людських законов, бо не отчувают в собі обов'язку придержуватися приписов, што порядкуют людске життя в Церкві и державі.

(Голос Спасителя).

Як січовик Армілюк імал партізанта Налисника Осипа из Баниці в 1943 р.

(Окончання зо стороны 3-ї)

Січовик тримуфально спровадил Налисника до села на уніяцьку плебанію до о. Булата. Што дальше было з Налисником, мі не єст ізвістно. Січовик забрав Налисника і пішо з ним на постерунок и дальше намнич не бідо відомо з Налисника Осипа. Налисник домів не вернул, а зостав замордуваний разом з другими баничанами.

Андрей Докля.

Январь 1971:

ІЗ ПРИВАТНОГО ПИСЬМА ПРОЙДІСВІТА

(Продовження з 2-ї стр.)

добри, жую лем на післях, але зато маю спокій гавзі, сплю лем до 10 години, а потім чымат дашто або пишу, а потім зас поду и зас новано пишу... Жьеме лем обое зо "старом", юш ся не свариме, лем жьеме як два ангелки, бо я слабий и она не міцна, то что робити. Часом приде до мене Петро, або я піду до нього, та дашто кус пополітуємо, але то ся на нічним скінчт, бо деси вишко так выглядят, як жебы світ конял... Ніт веселості и ніт радости, а може лем мі так здаєся? У нас гев в нашом місті учитель страйкують, хотят подвійшу плаць, бо получают от 8 до 13 тысяч доларів на рік и гварят, же ім не выстарчати, на життя, а робітник в шапі часто заробит 2 и 3 тысячи на рік и якоси виїжде, оплатит мешкання и купує лахи для себе и для фамилії. Я так говорю, же ту бы спридал на даякий час Гітлер або Сталін!

Як Донський быв в краю, то о нім писали и называли го "Карпатским Орлом", а як ти пришол, то нич не чути о нім. Певно не хоче так співати и танцувати, як йому грают... Рад бы мати його адрес, бо я го знам с краю.

(Донський праце в офісі и уться наберати газету на лінотайпі в "Лемко-Союз", и уж помагат з набрами для газет, то пиште на адрес "Карпатской Руси", а йому дorchat в його руки — ред.).

Я Вам, брат редактор, посыпам кути "папір", бо не має што робити, то як тото вартат дашто, то помісте в "Лемковині", бо туту газету наши люди любят читати, то може и я буду дашто вартат в том світі на мої 82 роки!

Д. Пройдисвіт.

ВАНЬО КОВАЛЬЧЫК З ФАМИЛОМ ЖИЮТЬ УЖ В НОВОМ ДОМІ

Мы споминали в прошлом числі нашої газеты, што погорівшій 5-го апраля 1975 року дому Ваня Ковальчыка и його родини був уж вибудованый. Пару днів тому назад Ваньо Ковальчык зазвонил нас уж зо свого нового дому. Просил, аби подякувати всім жертвователям, котры жертвовали йому на помочь так через газету, як и приватно. То, розумієся, била капля в морі, але она пришла от души людей, котры в добрых пожеланиях вірили, што він скоро буде сідів в новом домі, імы красошом з старого. И так сталося! Желаме Ваньови и його фамиліи всього найлучшого и дуже счастья в новом домі!

НАРОДНЫ ПОСЛОВИЦЫ

— Встеклому псу варуйся з дороги.

— Ошаджай, коли ти добре, а будеш мати в біді.

— Коли ты не ковалъ, то и кліцы не поганъ.

— Кто не слухат тата, тот послухат ката.

— Плодие дерево в раю принимают, бесплодне з раю выганяют.

— И меже святима бывають суперечки.

— Кто кроку не пильнуе, тот и цята не вартат.

— Свій край, як рай; — чужа країна, як домовина.

Кто Бога не боится, тот и людей не ганьбиться.

— Діти ховай, а сам торбу приготовляй.

— Мудре газдьни, коли повна скриня.

— Кому добре ведеся, тому и когут несеся.

— Не хапайся дурниці, не будеш сідів в темниці.

— Добро мачохи, як зимне тепло.

— Своих приятелей набывай, а стaryх тримайся.

— Не бійся мудрого врага, а бійся глупого друга.

— Покажся ув'язом, а вовки готовы.

— Як єст молитва и покута, то и гріх забытый.

— Там лінкво працуєш; где пожытку не чуеш.

— Не плюй до студні, бо придетсяти води з неї напити.

— Коли хоще далеко скакати, то поміркуй, як почати.

Погана мудрого вартат всеце, як пожаха дурного.

— Скорий поспіх, — людям посміх.

— Поваджво роб, доброго кінци сподійся.

— Кто не зазнає біди, тот не знає шанувати добра.

— Не Бога покладай, а розума триждайся.

— У лінівого завсе свято.

— Человік без волі, як кінь на припоні.

— Ліпше пташку на сухой голускі, як в золотой клітці.

— Як не сидеш роботи на шию, то она тобі сяде.

— Старе можна руйнувати, як єст с чого нове будувати.

— Коли бы, Боже, воювати, чтобы шаблю не вищупити.

CHRISTMAS MESSAGE

Christmas season is at hand, and all believing Christians of the world are preparing to meet this great Holy Day, the Birth of Christ.

It is not the circumstances under which Christ was born in Bethlehem which is at issue, but rather the historical and Biblical fact of the birth of the Son of God — the Saviour of the world. There are in excess of one billion Christians in the world, and they all believe in the Biblical version of Christ's birth from the Virgin Mary (Matthew 1:21). Who, then, does not believe?

Only a small number of people: there are usually always dissidents in everything. These people are frustrated in life, blaming God for all their failures. There are people who do not want to understand the idea of God, people who love darkness rather than light, people who love sin and its consequences. These people deny materialism, that is, people who practice atheism, the essential basis of Communism, which speaking psychologically, can never have true success, because it works against human nature and, therefore, must acknowledge defeat, like the historic Julian the Apostle, who, dying, angrily cursed at Heaven saying: "thou has defeated me, o Golilean..."

I read joyously an article in the local newspaper that today's churches which practice only the social gospel are losing membership but that churches which follow the Bible, the fundamental teaching of Christ's Gospel of salvation, are growing.

Let us follow some Bible passages to better understand the mission of Christ in the world: "God so loved the world, that he gave his only begotten Son, that whosoever believed in him should not perish, but have everlasting life... for God sent not his Son into the world to condemn the world; but that the world through him might be saved." (John 3:16,17.) "But is now made manifest by the appearing of our Saviour Jesus Christ, who hath abolished death, and hath brought life and immortality to light through the gospel" (2 Timothy 1:10).

Why, then, must the world follow Jesus? Because Jesus is the Way, the Truth, and the Life (John 14:6): (a) He is the WAY to all that is truly good, truly progressive, truly successful, the way to true peace which nations of the world seek and even fight for; He represents the way to happiness in this life and beyond the grave. And, if the world entices us "to take ease, eat, drink, and be merry", listen to the warning of Jesus, "thou fool this night thy soul shall be required of thee." (Luke 12: 19,20); (b) Jesus is the TRUTH. That truth teaches us the purpose of our creation (not of evolution). The truth about the CHURCH, which will stand forever, even against Hell itself (Matthew 16:18); the truth of the JUDGMENT. While Philosophy (Epistemology) teaches us about the Truth, Jesus is the TRUTH Himself. And having Christ, we know the truth of all things on earth and in Heaven. (c) Jesus is the LIFE. No college or university can define truly what life is. But the Bible teaches: "He that hath the Son, hath life; and he that hath not the Son of God, hath not life" (1 John 5:11).

Not a Christmas tree, nor the gifts we give and receive, nor the feasting will bring us the real "Merry Christmas" — nothing but the coming of Christ, our Lord, into our hearts. To Him be glory forever and ever.

Very Rev. Dr. Theophil D. Krehel.

Ци нашовся другий С. М. Кичура?

Лемко-Союз жив сам собом в Америці. И николи лемкосоюзопі не проваливали напрівку поширити діяльність в старому краю, ани никто не мав право них повісти, ани написати о найменших кривдах нашого народу. Ніхто мі того не заперечить! Всому лем, тому найгіршу остатню зомсту — насильне виселення: знищено комплітні цілу Лемковину, всі церкви, тисячі прекрасних будинків, тисячі гектарів землі запустили хвастом, крячом!

Я глядав такого человека, котрый бы мі показал таке знищене другого народу на світі? Того потрафили зробити "наши брати славяні", як их ге-

С Новим Роком!

З Новим Роком 1976 сердечно поздравляємо наших дорогих читателей, наше духовенство і всіх наших жертвонацій на печатний фонд, то-ест на Прес-Фонд. Без помочи читателей наша газ. «Лемковина» не може вийти. У нас ніт отрілів організації, ани окружов, котрі бы жертвували по 500 або і тисяч долларів на народини цілі. Ми мусиме опертіся лем на наших читателей.

Маме надію, що всі наши старінні і уж стари читатели будуть триматися на здоровю в том року ліпше інші, як трималися в прошлом році.

Наше желання ест, щоби всі наши церкви и народини організації, а между ними и Лемко-Союз, щобы віко подбали за наш народ в том року, як дбали в прошлом році. Между нами най не буде місця ненависті против никого, бо ненависть родит хвороту: а хворота приносит смерть и для найздоровіших людей.

В том року мы желаме, щоби нігде на світі війни не було, щоби було мир в цілому світі. Желаме собі, щоби наши лемки верталися на родину Лемковину, бо без их повороту Лемковини, яку мы знали, николи боліло не буде.

По слухаю празником 200 літ незалежності Америки. Підсме Америці найліпши пожелання.

Редакція «Лемковини».

одор Рудавський называет. Зробили зато, же наши хлопці переплатили життям и здоров'ям за "народну свободу". И достали туту свободу?

На 26-м с'їзді Лемко-Союзу в 1971 році була зроблена брудна робота, розбили Лемко-Союз на двоє, бо були таки, што повили правду. А 27-й с'їзднич не вінартав. 28-й — чудо — новина!..

Перезерам "К. Р.", що ся там робило и тепер остатній номер (45), смотрю за Адамяком, але не чытаю, бо знам, же ніт що чытаю. Дальше бедіце Корба, то само и Козік, чекам на інших.

Приладково бесідую по телефону з Т. Д. и він говорить:

— Ти читав спроваджене Петра Корбса на с'їзді?

— Ніт, я поминув, бо я знам, же Корбанич не повіст, лем буде повторяя старе.

— О Ти ся мишиш, небоже!

— Я? Або він? Та що він повів?

— Просил, жеби звязь з нашими братими и сестрами в краю кріпти. Для також пропозиції, щоби дамагти прафа для лемків вернутися назад із Лемковину.

Я сой тоді подумал, же Адамяк и Рудавський достали горичку, як тото чули.

Што то ся стало, же Корбу не вишмаряют? Тото само хотін тоти, што их вишмаряли на 26-м с'їзді!

Браво, Корба! Тримайтесь так дале, а тым, што хотят слады затерти за Лемковину и их полечникам помалы "уха опадут".

Вы, Корба, будете другим, если Вас вишмарят, патріотичним сыном нашої многострадальної землі Лемковини!

Рождественски Пожелания

o. Митрат Даїтан Кречель,
церковный управитель газеты
«Лемковина»

Словами Тропаря, "Рождество Твоє, Христе Боже наш", св. Православна Церква привітствує Рождество Христа на землі и выражает віру православних народів, визнаючи Христа "Світом разуму", и "Соліцем Правди".

"Бог ест світ, и ніт в Нем ніякой тьмы." Если мы говорим, что именем общение с Ним, а ходим во тьми, то мы лжем и не поступаем по истині. Если же ходим во світі, подобно як Он во світі, то именем общение друг с другом и Кровь Иисуса Христа, Сына Его, очищает нас от всякої гріха". (Іоанн 1:6, 6, 7, 8.)

Христос сказав: "Я світ миру". (Іоанн 9:5). Пречудна хоральна мелодія "На Востокі світ засия, ясним світом озарі весі мир," музика славного хора Жарова, об'єдніє землю с небом, а наше душі с Богом.

Каждий розумний знає значення світу в життю. Без світу, то постійна темнота, а в темноті нич не можна робити правильно. И Слово Боже говорить, "Ходіть во тьми поткнеться".

Перед приходом Христа мир был в духовній темноті, не знаючи за ціль життя, Правду, Суд, за жизнь поза грబом. Мы знаєм значеніе сонця. Оно дает світ, теплоту, и жизнь всім существам. Без сонця весь мир (світ) бы предан замерзанню, и, окончательно, уничтоженню.

Культура народів росла с принятнем "Світу" Христа. Гріхи людей творят темноту, яка существует в мирі тепер: злоба, ненависть, грабежи, убійства, обманы, війна, непослушность законам Божим, неправда, маловірие, то теперина тьма, яка виснє над землю, в спеціально над Америком. Темноту можна розбити тілько світом, просвіщенiem. Ест посвіщене правдиве, котре обнимає душу и тіло, а ест и неправдиве. Многи люде, по нашему, "просвіщені" сидят "за кратами" в тюрьмах, за их "темні" діла.

Совіти мають "високе" просвіщеніе, але духи Марксизму, жыда-соціалістії Маркса. Они спройділи милітаристом, страхом, грозят слабшиим народам світу, и единицям, спричиняючим "боязнь", беспорядки (Португалія, Ангола, и т. д.) несправедливость, насильне над Богом даний свободом своих людей. Ци то просвіщеніе?

В світ все твориться по учению Філософии, Метафізики, по принципи "причина" и "ефект", то ест, где ест "причина", мусить быти "ефект", а где "ефект", мусить быти "причина".... Сут принципи, котре приносят мир, счастье и радость — добрий ефект. А я світ полно несчасть, нарижий, схєз, терпіння, и крестів. Св. Петро

(Окончання на 3-й стр.)

ЛЕМКОВИНА

Інформація лемківської преси, посвятана
загальним питанням в рідному краю
на Лемковщині та в інших країнах.
Кодекс «ЛЕМКОВИНА ПРЕСС».
Представник: 4 днівно на рівні.

ЛЕМКОВИНА

monthly independent Lemko newspaper,
dedicated to Lemko's affairs
Published by LEMKOVINA PRESS
Subscription: \$4.00 a year.

The opinions expressed in signed articles are
those of the authors and do not necessarily
represent the policy or beliefs of this
publication.

ЛЕМКОВИНА

P. O. Box 121, North Station
Boston, M. T. 02104

Stephen M. Kitchura, Editor

ПІСЬМА ЧИТАТЕЛЕЙ

ПОЖУС ЗО ВСЬОГО

С радостю читам за Каччанію на Прес-Фонд для «Лемковини». Я відчуваю, що Кичура терпить дем за свою любовь до Лемковщини. Він жертвую себе наданням газети «Лемковина», але газета коштує гроши. Кичура аж терплю кричі: Лемки добри, помагайте мі, бо я сам не можу і не маю доходів на покриття газетних розходів... А ми, лемки, пам'ятаймо за верши, «Лемковину, земле наша, горка терез Твоя каша»...

І от своєї бідності і любви він може Кичуру издати для нас «Лемковину». Прилучаю чека на 50 доларів.

* * *

Читаю з удоволівством резолюцію 15 Конгреса Світової Федерації Лемків, в Юнкерсі 10-12 октября, за підтримку кандидатури судьї Іоанна Гонаса, лемка по проходженю, зо штата Індіана, на Президента Соєднених Штатів, Демократичної Партиї.

Ми всі члени Асоціації Лемковини радо присоединяємося до Резолюції Конгреса і просимо всіх лемків Америки зробити все можливе для підтримки Судьї Гонаса.

* * *

Читаю з доволівством верши нашого лемка, Юрка Тернавки, «Чого я пишу віршом?»

Я виджу його правдивий поетичний талант, і гратегую йому. Будемо мати свого лемка-поета, і живу на Лемковину.

* * *

Недавно відбувся Собор Православної Церкви (ОСА) в Кінгсланді. Церкви насчитували близько 500 парохій в Америці, Канаді і Мексиці.

Рішення Собора були: протест проти Епископів, котрі, против Традиційницької Апостольської Церкви, рукоположили жінки в священники.

Хоч Епископи розділені на тих вопросах, і не всі одобряють його, Христову-Божу Церкву не може никто з людей зреформувати; жадни політичні, жадни жінські либеральні органи, або бунти.

Христос не избрал Свою Матерь для іерейської роботи в Церкви.

Друге, Собор признал и принял закон обезпечити пенсію кожного священика. Священики служать Церкви, і обовязок Церкви обезпечити их на старість пенсією. Робітники санаторіїв в Нью Йорку мають не тільки велику пенсію, но і велику пенсію. А священики?

о. Митрат Даміан Кречель.

* * *

НА ПОМОЧЬ ПОГОРІЛЬЦУ НИКОЛАЮ СТЕРАНКІ

Юнкер, Н. І.

Дорогий Брат Кичура! Я вчыталася в газеті «Карпатської Русі» прохання про помочь погорільцю Николаю Стеранкі, котрый погорів в селі Бортному на Лемковині в ночі з 27-го на 28-го октября 1975 року, котрому спалилося ціле господарство. Я ту залишив чека на 25 доларів і прошу того чека послати на ім'я Владимира Гнатовича в Стамфорд, Конн.

Я знаю, що то єст таке несчастья, бо 25 років тому назад буря забрала цілі дахи з моєго дому, лем мі стіни голи остали. Четверо дітей не були дома за 3 місяці, а еден син тоді був у армії, то не знову чи за того, аж я пришов дому. На жаль, не мав я в тот час ні сестри ні брата, ани ніякій організації, до котрých я належав, жебы мі пришли на помочь. Я тоді належав до Лемко-Союзу і Карпатського Ам. Центру, але никто ні словом не писнув, щоби мі в той бід помочь. Але я не стратився, бо єм мал добрих друзів, що пришли мі на помочь. Тоти люди самі пришли до моєго розваленого дому і предложили свою помочь пожичком грошей. Они тоді сказали, що

ли передавали гроши: «На, будуйся, і привед дітей до свого дому». Так я тут не можу забути і для того призываю і других наших країн поспішити з помочом країні Николаю Стеранкі в селі Бортному на Лемковині.

З братським привітом,
Івана Дурнік.

* * *

Стамфорд, Конн.

Дорогий Брате Кичура!

Доношу Вам, що я лист од Вас достав і чека од Івана Дурніка для Николая Стеранкі, за котрого то чека сердечно дякую Івана Дурніку.

Посылаю 5 доларів на Вашу газету. Поздоровляє Вас всіх дуже красно.

Ваш друг,
В. Гнатович.

* * *

Кто бы из наших лемків хотів помочь погорільцу Николаю Стеранкі, то просиме то зробити и переслати або через «Лемковину» або прямо на адрес Владимира Гнатовича.

Walter Hnatowich, 32 Locust Ln.
Stamford, Conn. 06905

* * *

Балонн, Н. Дж.

Уважаема Редакция «Лемковины»:
Прилучено засылаю Вам 5 долл. на газету «Лемковина».

Я был в шпильялю довгий час, то не знал дуже, як діло стоят. Я вже старик; 83 роки минуло мі, то не знати, ци дожду до так рока. А жена моя тоже хвора на очи, не видит мало што, і така наша доля на старость, треба ся трапити.

Поздоровляю Вас, Господин Кичура і Вас Господин Докля.

С почтением —

Andrey Pilechik.

* * *

Сіміон, Н. І.

Dear Mr. Kitchura,
Enclosed please find a check for \$10.00 for the newspaper Lemkovina for 1975 and 1976.

I enjoy reading the newspaper for it has many interesting articles. Once I sit down with the paper I can't put it down until I finish it.

Anastasia Korcza.

* * *

Тимко, Н. І.

Dear Editor,

Enclosed is a check for 1976 subscription to LEMKOVINA.

I enjoyed it since my dad passed away and it helps me to keep my Russian language reading and not to forget it.

So keep sending me the paper.

Thank you

Andrey Ridjik.

* * *

Редватер, Альта, Канада

Дорогий сусіде Стефан Кичура!

Насамперед Тебе поздоровляю міло і сердечно, а так Тобі дякую за твого листа. Ты ся пытавши, як мое здоровье, то несогірше до того часу, і пытавши, ци я достаю які листи с краю, то я достаю от Варвары и от Марисі з України.

Я тобі посылаю 10 доларів, то 4 на предплату, а 6 на Прес-Фонд. Здорово Тебе і твою фамілію.

Антон Кеклик.

Рождественські Пожелання

(Продовження с 1-ої стр.)

сказали народам в день Соществия св. Духа: «покайтесь и да креститеся всякий, як в вас во имя Иисуса да прощенья грехів; и получите св. Духа» (Діянія 2:38).

Плоды же св. Духа: «Любовь, рівність, віра, кротість, воздержання.» (К Галатам 5:22-26).

С принятием св. Духа в наші серця изчезнут всяки ефекти, т. е. непорозуміння, негоди, вражді, недоброжелательності, неприязні, і все недобре — всяки разделення.

Христос Раждается! — Славите Его!

о. Митрат Даміан Кречель.

БЮЛЕТИН ЛЕМКОВИНЫ

(Ред. Т. Докль)

ІВАН МАДЗІК

СТАРА КУЛЬТУРА ЛЕМКІВ.

Родинны Звычай

Звязаны з уродинами, христинами, зальотами, весільном и похороном

(1.)

УРОДИНЫ

Як в житті матеріальним природла змусила лемка до достосування до оточини, так і в житті духовним доступ утруднення, а навіть частинна ізоляція від впливів посторонніх додає перешкод, же барз стари родинни — чисто лемковські форми життя духовного, котрі повсталі та на місци (на Лемковині) існують та дальшіше і без змін. Переводиштык гіпові — чисто античні потомства залишилися та перед нівелючими впливами цивілізації.

На духовну культуру лемків складається "цілий світ" чарів, переконань, шептання силы надприродної. З кожним съвятом, з кожном важким хвильом в житті лемка іде в парі дуже практик, од которых залежить щось або будучність.

Для простого зрозуміління хочу подати окрес самой тяжкі лемкіні — іши далеко перед народинами дітини перестерігат лемкіні розмаїті прописи, ажебы не стягнуті на дітину нещеща:

1. Не вільно быти лакомом.
2. Не вільно гварти, же сонце або місці заходит.

3. В часі несподіваного страху не можна доткнутися до голого тіла.

4. Не можна до помытка витерати руки, бо дітина буде смарката.

5. Не вільно смотріти през шпару, бо буде дітина в криміналі.

6. Не вільно смотріти єдним оком або пріміджуряти, бо буде дітина зъзвута (рожнаве).

7. Не вільно переходити по дротах, шнурах і т. п., бо буде дітина окружена жилами в часі породу.

8. Не вільно сидати на пецу, порозі і лінку.

9. Не вільно смотріти на помершого. (В выпадку, же в тім самім дому була мертвець, то жена в тяжкі обовязково завязувала червень спаску на бріх, жебы дітина була червена.

Гнеска того не треба, бо гнеска помершого так вималяють, же гарще виглядат, як живий).

10. Не вільно дотыкатися жадніми предметами до бріха.

11. Не вільно обмивляти, пльотувати.

12. Не вільно витерати руки од сочи т. д. и т. п.

Дуже інших пересторог, котрі самі з собі бесідують, существовало серед лемкіні и по породі.

Дітину, котра ся народила, то клали на кожух, жебы мало кручені волоси. Дівча клали на кичку, жебы мало довге волося.

Дітину мыла "бабка" і повинна аж до хресту.

В тот ден, коли народилася дітина,

то в тім дому не вільно было дerti пеленок ани жадного іншого полотна. Воду по першій купели виливали в сказан (призначене) місце.

Як ся вродило дівча — до 18 неділ не поколали пеленок и не сушили на видочному місці.

Не вільно дітінку одлучти од кормлення грудом в тім часі, коли нес ліцца на деревах.

За хресну маму не вільно брати жену в тяжкі.

Коли хресна заберала дітінку до хресту, то гвартила:

— Бери зле, принесу добре — на знак щєзя.

(Дальше буде).

Од автора: Дуже прошу, хто знаєш інше, як повыше написано, то є інші практики, забобони, перестороги, пісні т. п., прошу переслати на адресу

John Madzik
148 Sunset Dr.
Ansonia, Conn.

Лемкы ПОЛІТЫКЕРЫ

Част 4.

КУМ ПОПЛЕТА: — Який тут съвіт гнешній несправедливий! Люди інші бесідують, а інші роблять. Читал ем в "К. Р.", где Петро Корба на с'їзді Л. С. повіл, же "треба домагатися права для лемків вернутися назад на Лемковину." Так же штирі роки тому, за того саме домагання вищмарили з Лемко-Союзу наших редакторів — С. Киччуру та Т. Доклю. Ци бы юх сталося дякже чудо, же Л. С. зышол з "прогресивної дороги?"! Так же славяні "сі" погибають за таке домагання.

А и по наших містах діється недобрі. Понкерс и Нью Йорк идут на банкрутило, а то лемк тіж зато, же польські браки наобіцовани задуже, а не тепер чесні платити тих обіцянок. Што та буде тепер на съвіті? Што вы мі, куме Політика, як то повісте?

КУМ ПОЛІТЫКА: — Што буде, то буде — вищто мусиме такими приятні, яким оно єст. А оно аж не так зле, як вы, куме, повідате. Иши робиме, як іх дахто звильнені з роботи, то поберет беззроботню асекурацію. По склепах (шторах) мусиме дос вищтого, лем кус дорожче. Мали зме да-коли так в краю?! Ви кус, куме, за-дуже нарікате!

КУМ ПОПЛЕТА: — Я не нарікую, але ся бою, же при таких непорядках може дійти до діяльних розріхів, а товдні буде бідоњка. В таких розріхах можуть взяти в руки владу в Америці комуністи або фашисти, то и мы бы юх не могли собі так свободно бесідувати, а нашу бесіду поводати до газети. Правда?

КУМ ПОЛІТЫКА: — Аж до такого не дійде николи, бо Америка єсть съвіт на під каждого взглядом. А діаспори в американській системі все були, але все іх направляю, же гнески браки наш уряд, конгрес і сенат направлят, лем возіме ім кус часу.

КУМ ПОПЛЕТА: — Ти не мате, куме, раци, бо в Америці мала вони домуову, як ходило о зиесення неволинніцтва.

КУМ ПОЛІТЫКА: — Тота война начиная дуже американці, то тепер будуть ужывати вищтых заходів, жебы до ньой не допустити.

КУМ ПОПЛЕТА: — Кед дожымете, то увидите, як вищто ся поточыт. Але я думам, же то тепер доходит до момента, де могут ся помочувати дві системы.

КУМ ПОЛІТЫКА: — Якы дії системы?

КУМ ПОПЛЕТА: — Капіталістична и комуністична. Но я думам, же това однайма, які называють "дестіт" єст дед заслоном дымком до атаку. А куме, могли бы сте мі подати докладну дефініцію капіталізму и комунізму?

КУМ ПОЛІТЫКА: — Капіталізм? Капіталізм, то термін популярно охносящийся до такого типу економічної (Окончання на стр. 4)

ОЯ ВЕРШЕ МІЯ, ВЕРШЕ!

Повільно

ОЯ верше мія, верже,
Мія зелений верже,
Юн мі так не буде, (2)
Як мі было перше.

Во перве мі было,
Вара мі добре было,
В 1 рідні Лемковині (2)
Не ходить было.

Не ходить было
В ділову чумку,

Не лікнити было (2)
Рідну Лемковину.

Ход мі не скоте
В чумку іхали,

Во або нас нуда (2)
Або зовсі — гнали.

Тепер мі всі відіде,
Што мі утрати.. .

Што мі предки дава (2)
Мі запропасті.

Предки как назвали
Край сій боронити,

Сій земи, культуру (2)
Як снір боронити.

Тепер предки прихна
Муси выполни!

Рідну Лемковині (2)
Знова заселити.

Во тод би вис хтін
В чумку прожити,
То пінда візможе (2)
Тот вакон сповісти.

Во дім Лемковини
Для лемків країна,
Де можна прократи, (2)
Як група здіїва.

Дім за Лемковині
Лемків треба жити!
И нову культуру, и нову техніку
Сильно розвинуті!

Во для вас предкове
Дімів вічність!

И нову культуру, и нову техніку
Сильно розвинуті!

Дати не відіде!

Так тепер всі ради
Предків послуждії,

И від Лемковину (2)
Масово звертати!

Най ділчим, сала
Од Сілу на Поряд,

Най пісною восени (2)
Одомовеся в Тетралі!

Най зпроснют хмім,
Як по дождю грибі,

Збукуйте сій хмім (2)
И різким сайди.

Най в церквах в балаки
Дімки одразділюю,

Най Господа Богі (2)
По скрому благогов.

Штоби Вік нам поміг
То восько поконати,

Жебы и мы лемки (2)
Могли сій край мати.

Жебы від сусіде
Весь не придає,

Лемів не буде людям (2)
В будущості жим.

Відіде, відіде
О ти чистітато

И свої дітей (2)
Своє зачуті!

Веідіде з хмім
Вечерами в дімки,

А я вспівайте, (2)
Відіде зівіті.

Веідіде з хмім
Відіде зівіті.

Най пісною восени
Широко розвинуті,

Най лемків созріват (2)
Карпати заселити.

— Т. Д. —

Дітина в автобусі

Різдвяна Проповідь

Великий американський писатель и філософ, Емерсон, оповідає за таку інтересну пригоду, що єй він видів, як іхав в автобусі. Він був змучений і потом вірчий, як сів в еден горячий літній ден на автобус. Штоби чымскорше отбыти подорожь в таку спеку, думав він, що было бы найлучше. Така думка певно була і у кожного подорожуючого, змученого от спеки, як то було видно в лицах тих, що іхали разом з ним в автобус. Але, несподівано тата пригнобляюча атмосфера змінилася. Подорожні, сидячи, выпрямлювалися, почали сами до себе усміхатися, потом еден до другого. Що же причинило таку зміну? Молода жінка вонши в автобус, держуши на руках малого синка, з кучерявими волосами, з ясними дітчими очами. Хоць автобус був переполнений людьми, то зараз нашлося місце для двоїх, що стали осередком уваги всіх. Як дітина усміхалася, то всі усміхалися. Коли почала говорити, то всі нахилили голову в єй бік, штоби єй почути. Коли она помахувала руком, то всі єй отповідали тоже помахуваними руками. И всі подивилися маму, коли она обнимала синка и пригартала до себе, коли він ласкал єй лицце, тягнув за ухо, усміхався і цілуочи маму, стискав єй за шию.

Близко два тисячі років тому світ був майже в такому самому положенні, як і та пригода в автобусі. Мужчини и жінки были амучени, чекаючи на Спасителя. Здавалося, що людство не виділо цілі для життя. Іх єдиним желанням было, щоби того життя, подорож життю, як наїскорше прошла. Розчарований и змучений світ, летів своєму безпомічному дорогом.

Несподівано на сцену світа з'явилася Матіз Дітином. Не звичайні мати и не звичайні дітя. На приход той Дітина світ чекав тисячі років. Приход єї змінив лице землі. Приход єї принес радість тим, що єї виділи. Явлене той Дітина-хлопець провістиви и оспівали ангели. З хвилью єї прибуття на землю, всьо стало світлішим, счастливішим, и принесло велику надію на лучче будче. Том Матіз була Матіз Божа, а тим хлопцом був Ісус (Христос), що народився 1976 літ тому назад.

Сьогодні ми собралися, щоби припомнити тото Народження. З дітчом радостю ми переживамо сцену у вертепі, где Ісус народився. Ми поспішамо разом з пастишками через гори и долини, щоби увидіти новонародженні Дітину. Ми входимо в вертеп и отчувамо надземну радість и счастье. Так, на правду народився в місті Давидовом Спаситель, що есть Христос — наш Бог. Слава Богу на небі!

Світ тепер єст дуже подобний до автобуса, на яком іхав славний Емерсон — то змучений, розчарований, грішний світ — світ, що потребує Спасителя. Ісус зізнав, що світ буде потребувати Вифлеєма в своїй згрозі життя.

Без сумніву, ми часто желали бы быти присутнimi в том першом Вифлеєм i взяти Дітя-Ісуса на руки. Наша церковь сегодня єст Вифлеємом — я наших душах народжується сегодня Ісус и заполняє сердця наших невідоманою радостю.

Наї Дітя-Ісус принесе для всіх вас різдвяну утіху — для всіх різдвяних ангельських мир — для всіх направду Веселых Різдвяных Свят — Амин!

свящ. А. Тон —
перевел о. П. М.
(“Церква в Житті”).

— Хвальби повни торбы, але в торбах пусто.

— Крим, ховай планне, а оно и так на верх выйде.

— В чужий черевик ногу не всаджай.

На суд, на війтому браму

Як я іши быв маленький,
Співав єм дітчим голосом,
Світ быв втеди барз миленький:
Оплетений в цвіты, золотом колосом.

Як єм быв юх вікшій.
Познай, як складатся любовь,
Світ став для мя іши красини —
Завладіла сила любовних слов.

Полюбив я людську красоту
Икраю мою душу;

Полюбив я богатство и бідноту

И до дніска в своєму сердци ношу.

Як єм быв юх зас вікшій,
Душу дівчате я познав,
Світ став задуманий, але лекіший,
Бо милость сердца я ей отдав.

Красавиця нич не знала,
Же я єй так любив,
Іскра любви на юх впала,
Бо в церкви я на юх позрів.

Людям впalo солью в очи,
То бубнюють: — дівка си приспала!
Хоць не спала з никим в ночі,
Бо лем іскра в церкви на юх впала.

Сельська Марка сплетарка
Вістку селож юх пустила,
Заворожила, як цыганка,
Же дівка сина юх вродила.

А вечером громада ся зышла,
Пригласили вітця и маму
И дівочка з ним пришла
На суд, на війтому браму.

Иде суд, всоклику язычество:
— Зараз в тюрму ей отдать!
— За єй “преступство” —
Смертью ей скарати!

— А не в тюрму, а набити!
— До голенька єй зоблечи!
Потом вовкам єй шмарити,
Най роздрорт ей біленьки плечи!

Аж ту в хмарах нагло блистало.
Зоря з неба засияла,
Людской банді руки стисло —
Честь дівоча восторжествовала!

А тепер я юх старенький,
Жінеме сой обое на пенсии,
Світ став барз маленький —
Поплыли, як в море, всі мои надії.

Романтичний Лемко.

ЛЕМКИ ПОЛІТЫКЕРЫ

(Окончание за стороны 3-й)
ной системи, которая характеризуется приватном власностю маєтків, свободом посідання підприємств, лоходвів т. д.

Форми капіталізму були видочні од початків записаної історії Старожитнього Єгипту, Бабілонія, Картаїна, Греція, и Рим оперти були на приватні власності маєтків и підприємств, як тіж непопулярні власності — невільників. Але правдивий капіталізм зачался аж од 1800 року, коли то зачал замінити систему феудалізму и меркантильну и виділятися в нову економічну систему в багатьох частих світа. В еволюційнім процесі капіталізму гандльовий и вимін в починах модернізм часів для дорогу для індустриального капіталізму започаткуваного Індустриальним революціоном. Од початків свого существования вже до гнешнього дня капіталізм пережив великих перемін и вимін іх вищти, треба би было широко розглядати и привести такі справи, як дефекти капіталізму, натура модернізм капіталізму, правительственный контроль над капіталізмом и т. д. Треба ту вспомнити, що в найновіших часах в противовогу капіталізму появляються нови економічні системи, соціалізм и фашізм.

Хоць я уродился так само як капіталістичної країні, бо в передовій Польщі, але практично мало пам'яті тамтешніх часів. Зато найлекше міст епопеї тогого, що я пережив за останні роки в США, бо тога країна є типовою капіталістичною.

Другими разом повіз вам за комунізм. (Дальше буде).

Press Fund

CAMPAIGN

December 15, 1975 to March 15, 1976

Kirilo Hashchak and his friends,	\$100.00
Toronto, Ont., Canada	
Rt. Rev. Mirat Damian Krehel,	
Warren, N. J.	75.00
Teodor Dokla, Yonkers, N. Y.	35.00
V. Rev. George M. Cusica,	
State College, Pa.	31.00
Michael and Petra Kitchura,	
Ormond Beach, Fla.	25.00
Michael Makuch, Yonkers, N. Y.	10.00
N. N., Detroit, Mich.	10.00
Harry Kuncik, Shelton, Conn.	10.00
Helen Bartosz, Clifton, N. J.	10.00
Tony Keklik, Redwater, Alta., Canada	10.00
John Dokla, Shelton, Conn.	10.00
Stefan Osuch, Bristol, Conn.	6.00
William Kurak, Minneapolis, Minn.	6.00
Michael Babey, Freeland, Pa.	6.00
Michael Chicharsky, Yonkers, N. Y.	5.00
Elias Bilaniuk, Waterbury, Conn.	5.00
Mary Kudzawa, Waterbury, Conn.	5.00
Mary Hurway, N. Charleroi, Pa.	5.00
John Novak, Yonkers, N. Y.	5.00
Peter & Anna Petrichyn, Yonkers, N. Y.	5.00
Walter Hnatowich, Stamford, Conn.	5.00
Andrew Pelechach, Bayonne, N. J.	5.00
M. Tomaszewski, Rosedale, Ohio	4.00
Sam & Anna Murianka, Shelton, Conn.	2.00
Peter Bawolak, Ilion, N. Y.	2.00
Anastasia Korona, Clifton, N. J.	2.00

* * *

В послідном числі 7-ом газети “Лемковина” мы об'явili 3-місячну кампанію на Прес-Фонд газети и за новими читателями. Гдєяки наши читателі ум отозвалися, але то бара мало. Просиме каждого нашего читателя самому пожертвовать и зайти к вашому сусіду и приятелю, хоць вищту другу роботу кола газети давеме даром. Поможте нам розвити нашу “Лемковину” на ведущу и больше интересну газету.

Издательство, хоць бы и малой газетки, але коштує гроша. Папер дорогий, електрика и газ, а к тому дост высокий рент от типографии и оплата почты, яка тоже пошла вгору, то въсю примушат нас просити помочы у наших читателей и приятелей, хоць вищту другу роботу кола газеты давеме даром. Поможте нам розвити нашу “Лемковину” на ведущу и больше интересну газету.

ВЫКОПАЛИСКА З ГОЧВЫ І ЛІШНОЙ

В часі робіт при будові осердка кампінгового, проваджених на терена давнього парку дворкового, натрафлено на дос добре захованы фундаменты и дакотри частин мурів даору оборонного, походящого правдоподібно з 16-го віку. Єст то найстаріший будинок забутковий в Гочві. На другий рік будут перепроваджені при ним баданя археологічно-архітектонічні, в цію уставленя докладной хронології и повзяти децизіи що до дальшої судьбы связаного з історію села залишку.

В підсіанцім селі Лишня єдн з газдів орал свое поле и вирорал чепики великого глиняного начиня. О заходкі повідомна Історичный Музей в Саноку. Учены установили, же чепики церамічни походять з окресу т. зв. візантійських римських (од четвертого до п'ятого віку по Христі). На другий рік учени перепровадят дальши баданя в тім селі.

В ІШПАНІЇ УЗНАНО ТРИ ПРОВІНЦІОНАЛЬНІ МОВЫ — ЗА НАЦІОНАЛНІ

Ішпанський уряд видал нове розпорядження в справі уживання в урядах, в школах и т. п. місцевих мов. Того розпорядження гвошло юх в життя и дочтоти оно проміній: Каталанської, Баскійської и Галіційской.

Може тот кром пішанців вільше додати и на наших сусідів, котри да гнес иши переслідуют и забороняют нашу лемковську мову. А што подумают и учтывают наши лемки, котри ся юх вырекли своєї мовы?

Привіт 25-му Сіздуду КПСС
в Москві

Комітет Союза Лемковина послал 18-го лютого 1976 року в Москву привіт 25-му Сіздуду Комуністичної Партії СРСР такого содердження:

25-му Сіздуду КПСС в Москві, ССРР:

З нагоди 25-го Сіздуду КПСС в Москві, ССРР пересылаємо всім собравшимся делегатам и урядникам найсердечніші пожелання.

Віримо твердо, же наради ваші принесуть много доброго не тільки для народу союзного, але и для народів цілого світу.

Старайтесь в своїх нарадах зближити іщи барже наші два величні народи — союзний и американський, бо лем toty два народи можуть принести сьвіту мир и добробут! Існують іщи меже нашими народами и державами величні різниці, то старайтесь вишикти силими іх зменшити або цілковито виселимінувати, бо "еден ключ Ви тримате в ваших руках". Ми стоїм за дружбу и мир меже ССРР и США!

А яко лемки, припомінає Вам так само, же з нашим народом на Лемковині поступлено несправедливо в роках 1944-47, то зато просимо Вас взяти тото під увагу и кривди toty направити. Бо лем Ви можете тога зробити! Не домагамесянич специальнога, лем таких самих прав, які мають словаки, поляки, українці и др.

Правление Союза Лемковина и редакція газ. "Лемковина".

—
Новости з Монреалю

Народна и культурно-просвітительська діяльність лемків-русиців в городі Монреаль зовсім перестала существовати и продолжати тут вишикти свої народні обычан або традиції. Попередно мы завсе спрівіляли народни предприятия в користь народной роботи и завсе були успіхи. Але як перебрали самозваних "патріотів" то гнеска всьо замерло аж си плакати хоче.

"Ми пам'ятаме пару років тому назад, які они были велики патріоти, же на кожних урядових, а и інших собраниях домагалися, аби висловити протестні резолюції до головного правління Лемко-Союза против редакторів "К. Р." С. М. Кичури и Т. Доклі, щобти их вишикти з редакції. А гнеска, дороги братя и сестры, посмотте, што ся стало з лемко-руссіком колонійном в городі Монреалі? Не то, що нияка народна робота ся не проводити, але велики "патріоти" розвязали наш отділ ч. 1-9 ОКРК і гнеска нам всім ясно, што то за "патріоти" були, бо як не стало честных и добрых организаційних роботников, то всьо в Монреалю замерло.

Дороги братя и сестры в городі Монреаль! Я думам, што зме всі читали, што ест проголошений пресс-фонд на нашу газету "Лемковина". Повідность ест наша поддержати туту кампанію. Нема ріжніці, што мы юш имме одну газету "К. Р.", але в той газеті не можеме всьо виразити, што нас лемків болит. Там уж тепер ничого о насильном виселенні лемков не спомінати, только пишеся, што лемки были "переселені", дялого нам ест потребна и друга газета, як "Лемковина", щобти в ней мы могли виразити то, што нас лемков болит.

П. У.

WHAT DOES LEMKO MEAN?

It is confusing when one is informed that his parents are of Russian descent but did not come from Russia.

Let us then examine the deviation of this nation in order to come to a better understanding of our position. The largest portion of the Russian race consists of that section referred to as Greater Russia. Then we have Ukrainians, the White Russians, several others, and finally the smallest of the Russian race known as the Lemko.

This area of our birth is occupied at the present time by Poland and Czechoslovakia. They are thus in control of that vast number of people in which we find our historical and cultural heritage.

Lemkos are so known because they use the conjunction "Lem" in their dialect and have the western accent which other races of Russians do not use.

We Lemkos are the smallest part of the Russian people and in a most grave situation. Our small territory is situated in the Carpathian Mountains along the Rivers San, Ugh, Poprad and Dunajec, consisting of about 700 villages. These villages are in one group surrounded on the north by the Polish and on the west and the south by the Slovakian people. On the east we are connected with East Galicia and Carpatho-Russia. This small territory of Lemkovina is divided in two by the Polish-Czechoslovakian border.

We Lemkos have the highest percentage of immigrants compared with the percentage of other European nationalities in America, but because of our present position it is not apparent to a great number of people.

Our people have accomplished great feats in their new country. They have gone on in many fields of endeavor to create and establish lasting records of their accomplishments.

After World War II 160,000 Lemkos migrated from the Polish side of Lemkovina to Soviet Russia. The greatest calamity that struck the rest 100,000 Lemkos in 1947 was their expulsion by the Polish Government to the far and unfertile lands regained from the Germans in the Second World War. It was the Polish Government's political move, the reason for which they only could answer. But we believe that the whole world should know how the Lemkos were mistreated and suffered, being evicted in cattle trains from their own homesteads, inhabited for a thousand years. A Lemko historian describes it as the "Last Judgment". It pleased the Polish Government to commit such injustice upon its own citizens — the Lemko people.

Today the Lemko people in Poland are struggling for the right to return to the home of their forefathers, so that they may continue to celebrate and develop their beautiful traditions and customs.

Лист до редакції

Дорогий Друг Теодор!

Я мам 15 доларів до передання Вам, то допишите до Пресс-Фонду. Вишилить ты новым предплатникам газету "Лемковина".

Я дав новой читательські газету, то она послала ёй до Австрії до братя, бо я єй повіл, же я тоже послал до своих знакомых.

Я не знам, ци Зозули Афтан з Гарифильда достиче "Лемковину", бо и гнеска пишу до ціого, то и думам, же як неми, то су знере до вас, бо то добра людина. Дякі си там траншите, а и си буду старати достати як найменше нових читательів. В том року думам достати найменше 10 читательів, а то и в Австрії, в Канаді и тут в Амерікі.

Не знам, што зробити с том ством "О Русском Ногом Рому" в Центрі, которая била поміщені в часті 5 "К. Р.", яку написал Николаї Цисляк. Там говорилося о том, што молоди наци лемки-смігранты николи не приходять на забавы, як гнеса Рудавський и Челак и час молоди други музыканты, як заграли "білі орли", то всі пришли. Я не знам, до кого мам писати: до Цисляка, до редакции, ци чекати аж с'їду?

Иван.

Press Fund

CAMPAIGN

December 15, 1975 to March 15, 1976

(Continued)

John and Pelagie Durniak, Yonkers, New York	\$70.00
V. Rev. George M. Cucura, State College, Pa.	\$30.00
John Wanat, Brooklyn, N.Y.	\$25.00
Mary Kuszwara, Waterbury, Conn.	\$15.00
Klawdia Herbut, Edson, Alberta, Can.	\$15.00
Tatyana Trynosky, Pottsville, Pa.	\$11.00
John Madzik, Ansonia, Conn.	\$10.00
John Miejski, Detroit, Mich.	\$10.00
Pauline Danusiar, Yonkers, N.Y.	\$10.00
Anna Diopis, Yonkers, N.Y.	\$10.00
Michael Kaschyk, Carnegie, Pa.	\$10.00
Maria Zermatis, Waterbury, Conn.	\$10.00
Peter Urda, Montreal, Que., Canada ..	\$10.00
John Andrek, Westbury, N.Y.	\$8.00
Andrew Dokla, Shelton, Conn.	\$6.00
Nancy Kot, Bayonne, N.J.	\$6.00
Anne Javorneky, N. Charleroi, Pa.	\$6.00
Roman Demchak, Ambridge, Pa.	\$6.00
Eugene Merena, Passaic, N.J.	\$6.00
Anne Warcholsak, Robbinsville, N.J.	\$5.00
Julia Obuch, Brooklyn, N.Y.	\$5.00
Jacob Kurylo, Singing, N.J.	\$5.00
John Hashchytz, Waterville, N.Y.	\$5.00
Jack Nyicot, Ansonia, Conn.	\$5.00
Fannie Stoppi, Flackville, Pa.	\$5.00
Peter & Anna Petrichyn, Yonkers, N.Y.	\$5.00
Mary Tukmanich, Los Angeles, Cal.	\$1.00
Mary Kuncik, E. Hawkin, N.Y.	\$1.00

* * *

Як видиме из повышшого списка жертв на пресс-фонд газеты "Лемковина", то не так зле, але може быти лішче, кель лем бы наши читателі пошире отозвалися на наш заклик, бо без грошей газета выходить не може регулярно. Но и так бы зробленый значительный прогресс. Што значит слово "прогресс", то наши лемки тога слово розуміют. Але нас поділили на "прогресивных" и "непрогресивных". А направу, которых лемків называют "прогресивными", я которых "непрогресивными"?

Тых лемків называют прогресивными, котры признают, што насильне виселеніе лемков на запад польских земель было справедливое, и зато тых "прогресивных" лемків ани против того насильного виселенія лемков не протестуют ани ничего не пишут. Самы слова "насильне виселеніе" лемків пропали за сторонко газеты "К. Руси". Там ляшеся о всьом широкол, лем ничего не пишут за насильне виселеніе лемків.

"Непрогресивными" называют тых лемків, які признают, што насильне виселеніе лемків на запад з Лемковини, то была народна смерть нашому народному житью. Нам одобрили право на свой край, на лісы, воздух, воду и на житъ, яким лемки жили близо 1000 літ.

Того мало. Нас ділят на "слайдувон", на "здрадников" на "врагов" свого народа, а послідними часами нас ділят на "тайрон" здрадников и т. дально.

Слово "тайрон" означает печатьку, яку вилаплюют на бидялатах, на конях, абы можна их было познати, до кого то-ти бидялта належат.

Мы в нашоі "Лемковині" не ведеме никаку пропаганду против никого, мы лем стоим на том, што лемків быха зроблены велика криїда насильним виселеніем, и мы домагамеся, што та криїда быха направлена. Без газеты "Лемковина" така робота не може успішно поширюватись, то зато нам треба драти за газету "Лемковина", што она могла выходить и могла писати о тых криїдах лемков.

Дякуємо за жертв, а витаме наших нових предплатників!

ЛЕМКОВИНА
monthly independent Lemko newspaper,
dedicated to Lemko's affairs
Published by LEMKOVINA PRESS
Subscription: \$4.00 a year.

The opinions expressed in signed articles are
those of the authors and do not necessarily
represent the policy or beliefs of this
publication.

ЛЕМКОВИНА
P. O. Box 131, North Station
Yonkers, N. Y. 10703

Stephen M. Kitchera, Editor

ПОСМЕРТНІ ВІСТИ

ПОМЕРЛА НАША ДОЧКА МЕЛАНІЯ ДУРНЯК, ПО МУЖУ РАСЕК

Юнкерс, Н. І.

Дорога редакція "Лемковини":

Доносиме Вам смутну новину, що в Піттсбург, Па., 16-го января 1976 р. померла наша дочка Меланія Дурняк, по мужу Расек. Похорони отбылися 19-го января. Наша дочка Меланія померла післі довгой болізни, на 44-ом року свого життя. Оставила мужа и 6-го дітей: 3 хлопців і 3 дівчат. Найстарше має 21 рік, а наймолодше має 13 років. Двоє з тих дітей тепер ходять до каледжу, а решта в низших класах.

Ми обое родичи Меланії остаємося засмучені і ціла наша велика родина.

В пам'ять нашої дочки Меланії ми обое зо женом пересиламо на прес-фонд "Лемковини" 25 долларів.

Як же Іван Фецица з Торонто, Онт., Канада прислав нам 20 долляров на розходи (подробно об'яснено в додиши на другому місці), то даємо их же на П. Ф., 10 в пам'ять нашої пок. дочки, а 10 в пам'ять пок. Марії Фецица, то разом в пам'ять нашої пок. дочки на П. Ф. — 35 долларів.

Іван і Пелягія Дурняк.

Як же хочеме упомянуть, що в Торонто, Онт., в Канаді померла Марія Фецица з роду Ковал. Померла 26-го января с. р. Оставила мужа Івана Фецицу і сина Штефана з невістом, внуков, сестру в Детройт, Міч, і братов і многочленів приятелей.

(Поширишо о пок. Марії Фецица було подано в газеті "Карпатська Русь" в 7-м числі з 13-го февраля 1976 р.).

В пам'ять і замість цвітів, ми обое зо женом пересиламо на прес-фонд газети "Лемковини" 35 долларів.

Най ей буде вічна пам'ять, а земля наїй ей буде легка, як перо!

Іван і Пелягія Дурняк.

ПОМЕРЛА ИРИНА ПЕТРИКОВИЧ

В Детройт, Міч., 14-го августа минувшого року померла по довгой і тяжкої хвороті читателька газети "Лемковина".

Покойна І. Петрикович подилася в старом kraju на Лемковині, в селі Явірках, Новоторгового повіту. До Америки приїхала по першої світової війні. Вишла замуж за Онуфрія Петриковича, родом з сусідного села Шляхтова. Мали єдного сина, котрый им помер в молодом віку.

(Подробніше было о том подано в газеті "Карпатська Русь" в числі 38 от пятниці 3-го октября 1975 року).

Хочемо сказати, що в тіті часы, коли в Лемко-Союзі виходили на "добру" дорогу, то Ірина Петрикович писала до Головного Правління Лемко-Союзу і просила их, щоби не робили кривди Стефану Михайловичу, котрого потім на 25-ом "їзді" вигнали з Лемко-Союза за любов до лемковського народу и зато, що він не хотів ходити по тій самій дорозі, по котрій ходили урядники Лемко-Союза, які отказалися запротестувати перед світом за насильне виселені лемков из их родного kraju Лемковини.

Редакція "Лемковини"

очах!

На наших очах віятає зо своїх тронов велики люде спіта. На наших очах розвалються моцарни держаны, а на их місце виходять сонсіс несподівано люде, о котрых наш теперішний хворий світ не знал. Меже тыми народами світа, які були поневолені и поділені сут і наши лемки. наша многострадальна сяята земля Лемковина, котра належить до той хвороту, на яку світ наш тепер хворіє и може сконати!

Ци наш світ «конат»?

Недавно в нашій газеті «Лемковина» ми прочитали мысли «Пройдисвіта» о том, же наш світ для пего выглядат, «як бы конат». И если лем добре взримеся в тот світ, який мы тепер переживаме, то можеме сміло сказать, же Пройдисвіт барс дуже маг в том правды.

Если лем мы в нашій Америці посмотрім на то, што тут дієся, або если посмотрім на нашу телевізію, або як послухаме каждого дня новості зо світа и з Америки, то кожному чловеку, який може здоровше думати, то каждый задуматся над тым, же штоси зле ест з нашим світом. Мы старши люди привыкли класти всю вину на теперішню молодеж. Але мало кто з нас задуматся над тым, же откаль же припала молодеж, если не зо старого покоління. Кто же придумал тут стрілянину, яку нам показуют в нашей Америці каждого дня и на каждой телевізійній програмі, як не мы сами стары американцы? Отколи запамятали зме нашу Америку, то не можеме ани едину фільму видіти, в которой бы не был убитий, як не еден, то десят або больше людей? Кому тогото потребне? Кто робит на том гроши? Кому ест потребна кровь, яка каждого дня лієся в нашей Америці? Где в другій країні світу можете видіти, чтобы каждого дня палилося і в том огні, чтобы гинуло стілько людей, як оно быват у нас в Америці?

То вісно ест потребно тым людям, котры робят на том огромные профіты. Газеты американски шыроко розводиться и росписуются о всіх шкандалах: американеки суды судят кримінальнников, посылают в тюрьму, а с тюрьми злодії утічут свободно и мордуют в ночи невинных людей на сланю! И если тві сердечно задуматся над тым відьтким, то треба спроситися: где же ідеш, Америка?! Коли тому буде конец и коли настане правдивий мир?

В том року мы празднуємо 200 літ существования нашіх Сосдиненных Штатов. В телевізії видиме, як на сцену виходят люде и споминают тіті часы, які наш народ американский проживал. Здаєся, што то были тяжкы часы, а все-таки менші жертв было в тіті революційны часы, як сегодня в нашій «мирній» Америці.

И если лішне посмотрім в наше життя в Америці, то можеме повісти, же Америка і цілій світ нашіци не конат, але бара тут світ уж хворий! И если не найдутся добры докторы, чтобы тут хвороту лічыли, то світ може и сконати на наших

ПІСЬМА ЧИТАТЕЛЕЙ

ПІСЬМО ІВАНА ФЕЦІЦІ К ІВАНУ
І ПЕЛЯГІЇ ДУРНЯК В ЮНКЕРС,
НЬЮ ЙОРК

Торонто, Онт.

Дороги мої родаки Ваню і Пелягія! Засылаю Вам сердечні поздравлені! Вы пережываете того same, што и я, але Вы и так найдете час обозвати ся листовно и по телефону, а я то чисто підулав, пребачте mi ..

Маріна мала красный похорон, маля дуже квіти и ни прес-фонд зберегли, но я с тим не звязанный, бо то вісно люде робили. Я от себе посылаю 20 долларов, бо то певно ты платиш за мене "Лемковину", але и тебе не стати вищтико оплатити.

В газеті "К. Р." юш было поміщенено з Детройта, а и с Торонто буде, бо повідомлют mi, же напишут. Тым часом посылаю "постал моней ордер" на сумму 20 долл. на тебе, а ти воз свои розходы, як дашто остане, то дай на "Лемковину".

Поздоровляю Вас обое, а и сестри Маріні житчу приходите до лішого здоровья.

Ваню Фецица.

* * *

И. Геркнер, Н. И.

Господин редактор Кичура:
Посылаю 5 долларов, то 4 на "Лемковину" и 1 доллар на пресс-Фонд. Я бы любила дати все, але я ем хвора и докторы и медецина поберают мою пенсію. Я вдова, 82 роки, видіти иши циджу и люблю читати "Лемковину", лем же барс маленька. Я певно не дожью, але ішам в Бога надію, же Вы виростнете, што я Вам жичу от Господа Бога!

Марія Куцник.

* * *

Лос Анжелес, Кал.

Дорогий редактор Кичура:
Посылаю Вам 5 долларів "моней ордер" на газету "Лемковину" и поздоровляю Вас всіх, што працюєте прій той газеті.

Марія Дуткевич.

* * *

Монреаль, Квб.

Дорогий краян Теодор Докля!
То пише Петро Урда. Найперше Тебе поздоровляю с твоим родином, желаю Вам всім в 1976 року здоров'я и доброго поводжання. А што ся тычти мене и мойої родини, то мы всі здоровы. Моя операція на очи вишла дуже добре.

Дуже жалую, што-м Тя оминув, як ес быв в Шкимбы, бо мі розказали о том, як ем был там другій раз.

Я написав туту допись, яку залучам, то думам, же може бы збудна зо сну Монреальську колонию, всіх лемков-русинов.

Было бы дуже што писати, але я лем ти спомну в короткости.

В року 1972 мы достали 12 членов наших молодых до нашого отеля и кілька зме выбрали до уряду, але з тима "патріотами" не мож было дати рады, то молоды писали лист до "К. Р.", але ім не помістили в газеті, то мы всі лышали отеля.

Посылаю 14 долларів, то 4 долляри предплаты на "Лемковину", а 10 на прес-фонд газеты "Лемковина".

П. У.

ЛИСТ ЗО СЕЛА ВОЛОВЕЦ НА ЛЕМКОВИНІ

ВОЛОВЕЦ — Минула рік 1975 был барс мокрый и лавний да вроды. Не вродилася ни грибы, ни чайки, ни ягоды, ани не 'было никакой садовинки, лес покус были яблуки на Марешци и Магурич. Зерна и бандуры тиха барс кепксы. Просто повісті — была фатальний рік, але маме надію, же може 1976 рік буде лішний.

Ваш ПГР в Ясопці бара слабий — "старого дібла" в ним мают, але есть и якося ся "къват".

Нас в Волівчи есть всім фамелій. Долучали нам юж електрику и телефон. А ішни справы были эмк.. .

Засылаю вищтиком вам Новорочим поздоровляю.

Волівчи

БЮЛЕТИН ЛЕМКОВИНИ

(Ред. Т. Докла)

СТАРА КУЛЬТУРА ЛЕМКІВ

Родинни Звичаї

Звичаї в уродинами, хрестинами, зальотами, весілью та похороном

Написав ІВАН МАДЗІК

(2)

ХРЕСТИНЫ

Дітину треба нести до хресту лем на правій руці, жебы не було майку-
том.

По дорозі до хресту, як стрігали
кого, брали за другого кума(у), же-
бы дітина мала можливість до скорій
женяччи.

До хресту хресна несла обовязково
хліб, гроши, жебы хресна було все
найджено і мало гроши.

Кому діті ся не хovalи, то з хресту
подавали пред вікно до мешкання.

В ден хрещення, хто перший перехо-
дил за дорогом, того просили за хрес-
ного або хресну.

Хресна, коли вертала з церкви, то
тягла за шнур од дзвонона, жебы хрес-
ня мало голос як дзвін.

Прикесену дітину клали на прилецок
на ватральку.

Дівча клали до вінка.

Дітину хресна oddae родній мамі,
при чим повідат: "Взяла зле, а oddaю
добре!" або "Мате свєте власна, мое
хресні!" або "Мате, мамусь, свое влас-
на, мое хресна, жебы було здорове,
добре і чесне!"

* * *

Ту дуже ріжних пересторог не по-
міщено з уваги на широки об'ясніння,
денекотрим з них не може быти змі-
сту в газеті. Быти може, же даколи
буде видана книжка, то там можна
буде широко вшытко описати.

* * *

В тім часі, коли хресна oddae діти-
ну, скоро треплють, рахують кріжми,
жебы дітина скоро бесідувала.

На хрестини сходяться гоці: хресни
и около десят кумів. Приносять кри-
жми, то ест кусоц полотна, в котрім
закручені гроши. В ріжних околицях
Лемковини інакше називали кумів:

хресна мама, пляцо, хресна мамія, на-
нашка, матуся і т. п.

(даліше буде)

Од автора: Дуже прошу, хто зна-
дашто інше, як повыше написано, то
ест інші практики, забобони, пере-
стороги, пісні та і. п., прошу перес-
сылати на адрес:

John Madzik
148 Sunset Dr.
Avonlea, Conn.

Юрко Тернавка

30 ЖЫТЯ ЄДНОГО ЛЕМКА

УРОДИНИ

Уродился наш Иванко
Гын в горах Карпатах,
Не богачом, не панком,
Лем в лемковских "шатах".

Вітер дул на вшытки страны,
Бо то осін была.
Зышли ся сусідki знаны —
Бабка юг го мыла.

Поахкали, пожичали,
Завити помогли
И пак домів ся розышли,
Бо лем тікко могли...

Нянько Ванців, сестры, братя
Небара ся тішали,
На той сьвіт його прибыти
Ріжні привитали:

Отец зараз ся застарал,
Ян ту выховат?
И о він юх подумал,
Яке треба дати.

Сестру старшу Ванцьову
Вшытки насташыли,
Же в ей хустку теметкову
Ванция окрутilli.

И плакала бідна Ганя
Ціле пополуднє —
Не слухала ани няня,
Лем в слово облуднє.

Хоць Иванка так приняли,
Як непрошенніко,
Але зато пильнували
И любили його.

(даліше буде)

ЧЕРВЕНА РУЖА ТРОЯКА

Помірно

Червена ружа трояка, (2)
Мила я мужа, мужа я мала,
Мала я мужа пияка.

Віннич не робил, лем все пил, (2)
Пришол додому, додому пришол,
Пришол додому, мене бил.

Не бий мя, мужу, не цярай! (2)
Дітя ти лишу, лишу ти дітя,
А сама піду за Дунай.

А як на човен сідала, (2)
Білом хусточкою, хусточком білом,
Білом хусточком махала.

Розпушчу косу по плечу, (2)
Не раз я тяжко, не раз я гірко,
Не раз я гірко заплачу.

Червена ружа — білій квіт, (2)
Ой за што, за што, мій наймilenіший,
Змарнувал-ес мі. білій сьвіт.

Верний ся, жено, додому! (2)
Дітя ти плаче, плаче ти дітя,
Плаче ти дітя за тобом.

А деж ты, мужу, ноучуشت? (2)
Дітя ти плаче, плаче ти дітя,
Дітя ти плаче, — не чуеш.

Ю. МАТЯШОВСКА

ЮЖ ПО СВЯТКУВАНЮ

Лобійтса вам віна, моров, і тепла погода,
як в Новій рідній землі та старого нам іхада.

Во той рік сімдесят пятій був как присяметком,
яким він святковий конгрес, де були зем лем.

У тій році чисто женокім лем не робили,
як він встал, попратили, фрінти готовили.

А потім вони своїх дітей в школу посміяли,
які між да роботи вони відпрашки.

А як юх діма жадної роботи не мали,
та вони ся до замістяння саки копали.

Калетона у роботі так нас пакували,
що лем наїхтиши путі в які випадали.

Вітер, як вони пришли доді, як вони не робили,
там рапіза, зашывали, вечерю варили.

А ку тому вони ідуши мілу прокидали,
своїх мужів на кортники віком вибралі.

І так десь на дінь проходили в самім святкуванні,
рік нам минув, як тут тижець, школа балували.

Хо ви, як в тій Новій році будемо ся мати?
як вони у тій старій землі місія осланяються:

«Н. Ж.» Свербівка.

Лист з Лемковини

ЖДЫНЯ, дня 27 листопада, 1976 р.

— Слава Ісусу Христу! Дорогий прі-
ятель! Засыпам вам щиро-сердечне
поздоровління. Лист я отримал, і про-
ши, і газету, за що тобі найсердеч-
ніше! Боже заплат, бо про нас тут
базр інтересне.

Доношам тобі, що я був тепер не-
давно на Словаках, бо ми тут барз
цікавит іх життя. Дорога мі ся все
оплатит, бо ся дашто купит тунь.
Товари тут пропіт нашых барз туні.
Предпілатив ем тобі таїм газету, що
вивдана єст про нашых людей.

Был ем там за шіст днів. Мам тепер
там дуже знайомых. Од нас молодіж
вітчє там — так, як колись, що
грунт лишали за підпавок хліба, та
иши, то і тепер тут само ся творить.

В нас барз вшытко дорого: цигарки
коштували перше 3.60 зл., а тепер
коштуют 6.00 зл. А за мясо, то інав
не єшо що думати — хъбаль відіти.

Юх імеє гев зиму — мороз на 23
століні Цельзіюша, але съніг малій.
Літо было баро мокре, осін була баре
добра.

Зерна шторас планышы ся родят.
Овес юх третій рік лем на солому
виріс, а зерна нес ніякого. Чым веце
вічат, то планыш ся родят. Мучат нас
з навозами штучними — мусиме ку-
пувати, а тут навозынич не вартают.

Дики звірятак так само нам барз
докучають, а забити їх не вільно, бо
суть під охороню.

Старши газдове здають тепер барз
дуже грунт і достают пенсію, але не
лем в нас. А молодши продають пан-
сьтву. Нашни "Братів" шторас менше... Я
тото ся скінчти, то не знаюме?

Добробыт в нас іде барз скоро
и добре, але долину. Як так буде ишол
даліше, то дійде до голоду.

Ходят тік чутки, що левно нас заму-
сяє до колхозів. Нех вічим пори-
ку. Люде тепер стратили надію — каж-
дих чогось засмучений... А чого?
Ніхто не відіва.

З Гориць вшыткох урядників за-
брали до Сянча і в Горицях нес жад-
них урядів.

Оставай задоріз з Богом!

Ждимки.

Subscribe to the Carpatho-
Russian Lemko
"Lemkovina"!
Help "Lemkovina"
Press Fund!

О прошлом и теперішньом

Шельтом, Конн

Дорогий брат Кичура і брат Докя. Засыпам Вам 10 долларів на Ваше видавництво "Лемковину", бо як я читав "Лемковину", то сі мі відікт, же і бесідую зо своєю мамом, бо пишете чисто по лемковски.

Як ми будували Лемко-Союз, то я ся барз забив том організаційном роботом, і всідь, где треба било, я трудився зо всіх сил. Втіди приходив до нас Ванько Гунинка на лекцію, то я його брал на ночь спати, як я мешкав в Аноніни, то він все повідав мі, же наш народ лем ся втвіда буде розвивав, як буре мав свою газету и книжку, написаних на материнському языку. А и Д-р С. С. Пых теж в мене ночував, бо як пришов лекцію давати, то вшытки коло него стояли и слухали, але як треба било брати на ночь, то ся вшытки поросходили в свою сторону. Д-р Пых само того говорив, же наш народ лем на материнському языку може ся розвивати. Но я поспомте тераз, яку издати "материнську" газету! Забыли за того, что наши лидери проповідували, але зато памятники ми будуть.

А тераз бым вам хотів дати знати, же я ходив до Чехословакии до Бардійовських купелів на лічильня печинки, бо як ем быв тамтого року в Союзі, то там на тротуарі всідь сут таки будки, што пустите одну копейку, то тата машинка вам наліє щавль даз двадцет ансів, и всяды ест надпись, же то дуже добре на печинку, то я задумав піти до Бардійова, бо до Крениці в Польші або до Высовы я не ішов, бо налевно бы ем пішов и ту, где мое рідне село было Билична, где поляки тримают коровы в нашій церкви, цымбаль знищений, памятники розвалені на маленьких кусках, то мене бы лем жаль обышов, нерви бым сой порушав, и барже бым іщи захворіл, то я та пив щавль каждого дня и набрав до бальок домів, то в ночи ставав и пив и ходив до доктора и до лаборатории, всідь ми бадали и купав ем ся в той волі. За купання ем платив барз мало, а доктор и лаборатория не хотілинич, и тераз ся чую дуже добре, не знам, як на долго, бо то и старость уж пришла. Ту я ходив до такого доктора, што бы разом з ген. Свобода, як бы президентом Чехословакии. Тераз, як Свобода іде ся лічить, то ту до него приходить, бо они оба сідили под землюм, а німецькі танки ходили по верху. Єдиного разу німці ся дознали, же Свобода ест в том селі, то обступили село доокола и доедну хижку стрисли, ревидовали. Свобода відів, же то ту буде смерт, то повіл женщині партізанки: "Ты сядь на мої плечи с тиша широким кабатами и мене закрой, сід на мі!" Німці політили по хижки, мыслили, же она сидит на кобиці, а бабі под кабат смотріти было не гонорово, и го тата жена оборонила от смерті.

Ту я ходив в Бардійові до церкви, бара красиво в середині. Ту під звініцю на єдной стороні потрет Патріарха Московського з бородом, а на другої стороні папа з шапочко на голові. Рано до десятой год, отправлять уніятський ксьондз, а от десятой до дванадцати православний батьшка. Як в єдной, так и в другої Службі Божої співати народ чисто по лемковски цілу службу. Лем народ и ксьондз співають, а жах нема, щытко знают. Як я слухав той служби Божої, то мі слези летіли з очей, бо мі ся здавало, же то я ест в моїм селі, в котором так само співали и то тым самим голосом 50 літ тому назад. Неловіряв ем себі, ци то може сон, бонич не ест сфабриковано, як ту у нас в Америці. Офірі собирають так, як даколи на Лемковині: червена торбочка, а люде пускають по корунці до селепини. Я ся звідаю, як ток ксьондз жне ся той офорі, то мі повіли, же йому платит

штат (держава), а як му мало, то може взяти пару годин роботу (партай), бо ту просить до роботи, бо мало роботников. По службі ціла церква співати нашему правительству "Многая літа".

Пішов ем до костела, до того величного, што стоїт коло ринку, там повно народу, до костела ся не містя, то стоїт коло костела на ринку. По отправі тіж ся молят за правительство.

Ту по селях люди жують добре, всідь дороги и стежки вироблені. Люди роблять віспально, старши жінки повідають своим дітям, як они даколи робили тяжко от світу до змерку, а тераз осені годин в дома, як ма корову и свиню, то накормит, хліб приносит домів готовий, хижки малювані в середині и на дворі. По шафах мають вино и палонку, по крамницях написи по словенським и по русским. Руснаки ся не боят говорити по своему, бо словаки не вріють на русских так як в Польші, что "русина" проклинают, бо им помагают вшитко будувати..

Ту коло Бардійова будуют таке як місточко, уж мають шість будинків. Ту мі бардійоване повіді, же то буде для цыганів, же ту будут мати свою школу на цыганському языку, свою поліцію, свого судью, цілком свое цыганське правительство, же на цыганському языку може их научат, што будут лішне жити и будут лішни граждане. Мают их позберати по селях и в місті Бардійові и ту помістят.

Мі пришло на мысль, же то можна назвати направду чехословакие правительство демократичним, же не хотят винищити цыганське племя, хоць цыгане не хотят робити лем гуляти. Мы все называеме, а специальніше Головне Правление Лемко-Союза, же польське правительство ест "народне"? Як то можна называть народним, як оно нас, лемковский народ, наше русске племя, хоче знищить и уж удалось то зробити в великой части. Мы в Америці их называеме, же то сут наши братья славяне. Та турки, татере, які нападали на Русь и на наше землі, як тоже німці, але нас не ви нардовили, як братья славяне поляки.

Ту в Об'єдненных Націях в Нью Йорку какут, же араби мають право повернутися на свои землі. Я бы ради нашим лемкам по цілом світі не забывать нашу бесіду, так як жди не забыли свою и тераз им дали право, што мают всю свое. Даколи и нам сонце правды засвіти! Што вы всі лемковски патріоти на то скажете? Теперь говорите, же не треба Польшу дранжити, бо то "геліка мочарска и богатска держава". Ци зато "мочарска", же знищила русске племя лемков?

Григорій Куницк.

НАРОДНЫ ПОСЛОВИЦЫ

— Швидко — доженеш лихо, а тихо — оно тебе дожене.
— Не зважай, што пятниця: бер, коли трафиться,
— Хоц не красне, але власне.
— Добре тот радит, што людей не зводит.
— Каждый когут на своем смітнику гордый.

— И дурак способный кашу істи.
— Добра рада, где щыра правда.
— На чужий роток не накине пляток... — Ранній пташок пісні співає, а пізний очи протеряє. — Роспустне жити в молодості приносит хороби на стары кости. — У доброго человека ганьба на лиці, а у плянного под підошвами... — Яке коріння, таке и насіння. — Планной таинчиці и фартух на заваді. — Чужа голова — темний ліс.
— Молот, коли не запізно. — На чужий труд лакомый не буд. — Як не дав Бог талант замалу, то не буде його до остатку. — Што мі по титулі, коли нема ничего в шкатулі. — Не руш чужого и не бійся никого. — Як будеш Богу угodeи, то не будеш го-

Отцовский приказ

Гет далеко в молодості,
Где жили люди в радості,
Отец мій еден раз приказ мі дав,
Щоби сусідске дівча я не брав.

Чудний приказ быв тот отцовской.
Але быв святий, бо лемковский.
Сусідске дівча к сердю припала,
Было невинне, зато страдало.

И душом и серцем того прагло:
— Злумити душу и серце в'яди!
Отцовский приказ в голові бушах,
Штоби сусідске дівча я не брав.

Аж одного разу я увідів вітца,
Як молився до Бога, при столі хідя;
И во слезах він руки звіносив,
Горячо Бога о штоси просив.

Тихи слова из уст його плыли,
Я их латав, штобы не застыли.
А в душі віяло якимсь чудом:
"Не иди, сину, самом том дорогом!"

"Не иди, сину, бо я так пішов,
И ци не видиш, што я нашов?
Мама твоя в гробі давно заснула,
Лем зато, же сусідска дівка била."

"Жена присягу в молодості мі дала;
Отцовську землічку все прикупувала.
Аж в еден раз сусідка слуга ей налашті,
Померла жена, а я сиротом оставі."

Тайну тути никто не зінав,
Аж на сповіді я шептал:
— "Моя мама в гробі навсе заснула,
Лем зато, же сусідка слугу любила..."

"Не твій гріх,—сказав отец духовный,
— Бер сусідске дівча и буд ревіян!
А не бійсянич, бо Бог тобі поможе,
Горьку долю вітца твого переможе."

Слова священника я запамятав,
Сусідську дівочку к сердю я сой взяв!
А отцовский приказ мі звонив,
Же в сусіда слуга ся оженив!

И сусідске дівча барс "вірне" мі было,
Отцовську землю на сусідске носило.
Я в горячих словах проштав,
Же отцовский приказ правду мав!

Жью далеко на чужині,
Слухам звона о своїй "жені",
Бие серце, бие не хо'яче:
Барс старе, отцовске и святе!

Романтичный Лемко.

не знає. — Не родся вродливый, а родся счастливый. — Привыкай до господства з молоду, не будешь знати на старость голоду. — Коли тревога, то до Бога, а по тревозі забыли о Богі.

— Свое плавание не хвиль, а чуже доброе не гань. — Покора стіну пробиват. — Виштко минеся, а една правда оставяется. — Не говор много, бо зголоднеш. — Чужими крыльми не літай.

— Една біда не докучать, покля друга не прилучать. — Чужа хата горша кати. — Отцова и материнска молитва за дна моря выратує, а проклон у клюжі топит. — Ци когут співати буде, або ніт, а ден буде. — Богу молься, а до праць берся. — Лішне б'яти добром кухарком, як планном газдывом. Кто за кого ручыт, тот сам себе мучыт. — Красна мова находит добры слова. — Кто хоче свідком быти, мусит крестик цілувати. — Як юс началь орти, то соплику не треба грати.

— Автономия для Шкотии
и Валлии

Шкотия и Валлия — провінції Великої Британії — дostaют автономію и будут мати свої асемблей, котрі можут сповідати широки обов'язки на своєму терені, але в рамках Об'єднаного Королівства.

КРИМИНАЛЬНИ ПРЕСТОУПСТВА
В США ВЗРОСЛИ НА 18%

Еф Бі АІ подає в своїм репорті за 1974 рік, же криміналісти убили більше як 20,000 людей и зраубували майна на \$2,6 більйонів в міс. році.

Една третина заарештованих, то молодеж.

Католицтво, юїдовство и непомыльность пап

Римські папи завсегда хотіли вищуватися над іншими єпископами і уж здавна почали твердити, що їх влада передана им от апостола Петра. Восточна Церква николи не погодилася с тим виводом і на том грунті виникли конфлікти між Восточною і Західною частинами християнської церкви. Поздініше наука доказала, що апостол Петро николи не був в Римі і що тоти претенсії папові схожі безпідставними, а папи на то не зважають і по сей день рахують себе наслідниками св. Петра.

По перенесенню столиці Римської імперії з Риму до Константинополя реальне значення Римського єпископата стало подупадати і тоді, починаючи з п'ятого століття, появляється теорія, що папа єст не лемківський ап. Петра, а і наамісник (заступник) самого Ісуса Христа. Також папа почав твердити, що він стоїть над Вселенськими Соборами і має затверджати постановлення Соборів і що він є судьм Вселенської Церкви во всіх справах, а сам він несудимий і що він сам вирішує навіть в справах догматів і так дошло уж і до появи догми за непомыльності папи. И так папы стали "непомыльними".

В тоти часы (в средні віки) жиди були побіждені и розсіяни по різних країнах, бывало навіть, що з деяких країн их просто виганяли, а загальне отношение к жидам было зневажливое и презирливе. Особливо ворожко относилась до жидов Католицька Церковь, а непомыльные папы не раз проклинали жидов, як ініциаторов и виновников крестовых страданий и смерти Ісуса Христа, а жидовську віру назвали синагогом дівола, отже, робили вищото то, що тепер називається антисемітизмом.

Таке отношение католицизма до жидовства продолжалось аж до недавних часів. Жиди з помочкою Америки начали приходити силу, въбороли собі самостійну державу, въгнали з Палестини арабів, що там живли, и почали загрожувати сусідім арабським державам. Отже, коньюнктура до кореня змінилася, а ріжки держави світа признали нову жидовську державу Ізраїль. Тогда уж и папы начали змінити своє отношение к жидам и запобігати перед ними, а Другий Ватиканський Собор приготовил особну "Декларацию за жидов", где уж нема ани антисемітизму, ани ворожности, а натоміст з'явилася прихильность до жидов. На подставі той Декларации, як півдомлят католицький орган "У. В.", Едмонтон з 23 января 1975 року, Ватикан об'явив новий "Правильник", який уж засуджує антисемітизм и регулює нови стосунки меж католицизмом и юдаїзмом, які на протягу два-тисячної истории позначалися на лемківськими взаємними непорозуміннями, але часто приводили и до зуодаров.

В Декларации сказано, что на протягу всьої истории не было правильного діалогу меж обома вірами и через то панувало полне игнорування з обох сторін. Терпірший діалог вимагати буде полной пошаны для каждой віри, тым больше, що християнська религія єст дочередном религію и має много спільноза юдаїзмом, особенно Старий Заповіт, який єст предвістником християнства.

Дальше єст подіскресено, що Служба Богу єст основом и в юдаїзм і в християнській религії так само, як основом обох єст любовь Бога. Новый Завіт приносит почине порозумінне Старого Завіту, в обидва Заповіти

Give Me The Flowers Now

I would rather have one little rose
from a garden of a friend
Than to have the choicest flowers when
my stay on earth must end.

I would rather have a pleasant word in
kindness said to me
Than flattery when my heart is stilled
and life has ceased to be.

I would rather have a loving smile from
a friend I know is true
Than tears shed around my casket when
This world I have bid adieu.

Bring me all the flowers today, whether pink
or white or red...
I would rather have one little blossom now,
than a truck-load when I'm dead.

(Bulletin of East Pittsburgh Parish)

Press Fund

Rt. Rev. Mitred Peter N. Semkoff,	
Very rev. Nicholas P. Semkoff,	
Chicago, Ill.	\$25.00
Very Rev. Dr. Theophil D. Krehel,	
Warren, N. J.	\$10.00
Very Rev. G. M. Cucura, State	
College, Pa.	\$5.00
Mrs. Eva Gurnik, Dearborn	
Heights, Michigan	\$10.00
John Fecica, Yonkers, N. Y.	\$10.00
John Fecica, Toronto, Ont., Canada	
(V pam'jat' pok. Mariny Fecica i pok.	
Melanii Durnisk Rasek)	\$10.00
Emilia Sulich, Yonkers, N. Y.	\$10.00
Theodor Wachnowski, Carnegie, Pa.	\$10.00
Wasyli Pisakow, Montreal, Que., Canada	
Vincent Ovsak, New York, N. Y.	\$10.00
Peter Felak, Irvington, N. J.	\$10.00
Rose Pecushok, Old Forge, Pa.	\$5.00
Theodore Kapitul, Yonkers, N. Y.	\$5.00
Dmitro Demianowich, Bronx, N. Y.	\$5.00
John Miejski, Detroit, Mich.	\$5.00
N. N., Detroit, Mich.	\$5.00
John Andlau, Elizabeth, N. J.	\$5.00
Jacob Kurillo, Slingac, N. J.	\$5.00
Anna Gersztemchuk, Yonkers, N. Y.	\$4.00
Andrew Yaneschak, Herkimer, N. Y.	\$2.00

взаємно себе доповнюють и пояснюють. Декларация подтверджает, что "Бог ест надхненник и автор обох Заповітів и Його премудрост зробила так, що Новий Заповіт скрывається в Старому Заповіті, а Старий Заповіт стал Манифестом Нового Заповіту (?). Згодно с проорцтвом апостола Павла "Церков чекат на ден, назначного Божим Провидицем, коли всі люди хвалити будут Його в еден голос и служити будут Йому спольно".

Апостольска Столиця ключе всіх вірних, а передовсім духовенство перевірять не лемківськими книжками, але і вісі информации, штоби в них не било всеи ни обвинування, ани не вірного подхodu до жидов. Церков знимат зо жидов обвинение, якес два тисячі років служило християнам для ненависти, а то обвинение за убийство Спасителя всего людства. В заключению Декларации призывают всіх християн до любви ближніх, ко-трыми сут также и жиды.

В свой отповіді жиди витают Декларацию и высказывают жаль за всі минувши переслідування и сподіються нових и лучших отношений меж християнами и жидами.

Всюто єо звучить дуже красно, але як же тогди буде с папською непомыльностью? То значыт папы помылялися, "не любили" жидов и навіть проклинали их и значыт они совсім не были непомыльными? Ци може они тоді мали рапчуно и не помылялися, а помыляются як раз теперь? Нам здаєся, що саме так оно і єст, бо в Евангелиї точно розсповідається, як розвивається діействія. Жиди сами дуже охочо

Болізнь редактора газети «Карпатська Русь»

Як подала газ. «Карпатська Русь» ч. 18, от пятниці, 30-го апреля 1976, то в понедільник 19-го апреля редактор газети «Карпатська Русь», Михаїл Логойда, бы забраный в госпиталь в сервозном стані здоровъя. Другими словами треба сказати, що редактор заболів на удар серця. Газ. «Карпатська Русь» перешла на штырі страници, бо бракло єдного человека. Но редактор зо шпильтали пише газету в трудном и болізном стані здоровъя. А где єст славна редакція колегия, которая с таким криком выбералася на каждом головном съезді Лемко-Союза? Где єст редактор-сокол, который послі 26-го съезда мал за два роки стати редактором-соколом газеты «Карпатська Русь»?

Мы часто заходили в ред. «К. Р.» и виділи слабости здоровъя редактора, то мы напоминали о том не лемківским людям або урядникам, але и самому брату М. Логойді мы говорили, что здоровъя його популало, але на тото никто не звертал найменшої уваги, аж як забрали його в госпиталь, то тогды вытріпши очи и гварят зо страхом: «Ta pro Бога святого, ta што сталося?»

Лем єдного члена редколлегии мы виділи в редакції, а то Петра Бережного, который написал добру статю против жидов. Як бы то не было, але пітоси зробили. А где други «мудрагелі» и соколы-редакторы? Ци Вам не встыдно так дурити наш бідний лемковский народ, наших старых добродушных русско-лемковских патріотов, которые так широ жертвуют на издательский фонд, на пресс-фонд!

То не лем ред. Логойда заболів на роботі. Д-р. С. Пиж умер на той роботі, лем зато, що любил свой народ и николи не поддался філософии врагов, же насильне виселеніе лемков было справедливе.

Антоній Пислик, долголітний менажер и писатель тоже страдал свое здоровье на роботі для Л. С. Його брат Николай Пислик прямо з редакції много раз был забраный в госпиталь. Стефан Михайлович Кичура, который от самого літноста переробил в типографии и редакции Л. С., был на два разы забраный в госпиталь. Наборщики и печатник газеты «Лемко» и «Карпатской Руси», Емilianian Botley, тоже заболіли на сердце и помор в Нью Йорку. Перед ним русский наборщик Ва-

(Продовження на 2-й страниці)

убили бы Христа своими руками, але з политичных уміркованих ришил, — најлучше зробит то римська влада. Коли Пилат не нашол у Него вини и хотія отпустити, то весь величезный жидовський народ, подбурений их кагалом, почал несамовито бунтуватися и кричати: "РАЗГНИЙ ЙОГО!", вимагаючи смерти Христа и загрожуючи Пилату, що коли від того не зробйт, то від "не друг касареві", бо Христос називав себе Царем Юдейським "Ми" (Продовження на 4-й стр.)

ЛЕМКОВИНА

квартальна лемківська газета, виходиться
справах лемків в рідних краях
за Лемковиной і в інших сіль.
Видає «ЛЕМКОВІНА ПРЕСС».
Підписані: 4 додатки на рік.

ЛЕМКОВІНА

monthly independent Lemko newspaper,
dedicated to Lemko's affairs
Published by LEMKOVINA PRESS
Subscription: \$4.00 a year.

The opinions expressed in signed articles are
those of the authors and do not necessarily
represent the policy or beliefs of this
publication.

LEMKOVINA
P. O. Box 121, North Station
Yonkers, N. Y. 10703

Stephen M. Kitchura, Editor

Покус за всього

Варрен, Н. Дж.

С радостю читал я офіційне повідомлення суду Петра Кречель, из Кулпмонт, Па. (мій родственник), що на виборах 4-го листопада 1975 він був обраний Президент-Судом Норткумберленд Каунті, Сонобура, Па.

На банкеті в його честь, устроєнім обывателями Кулпмонті, Па., и друзями, было близько 500 гостей всіх політичних партій і воззрій, бо судья Кречель, яко місцевий адвокат, мав добру репутацію серед робочих, бо він вигравав в судах скарги союзок покривденіх робочих, або больних взмін в майнах. Люди из Кулпмонті, Па. витали його, як свого любимого сына.

Гратуюємо суді Кречелю і радуємся, же він, лемко-американець, з титулом Доктора Філософії из університета в Прагі, Чехословакія, досяг високого чина.

Коли пишу о лемках, любо мені вспомінути Д-ра Григорія Дорош, читателя і дописователя "Лемковини", бывшого професора из Олд

коток, не помог ти нач і редактор-сокол. Стары лемки, котры понимали лучше слово «Русь» и любовь к той Русі, почали задумуватися над том великом проблемом, але тут знова пришли люде, котры говорили, што яксы украинскі враты хотят нам забрати вшытко, и хотят перевернути всю на украинске, хоць всі знали, же там в краю на родині давно уж нашу Русь перевернули на Україну. Спасителі начали кричати, што тут мало мати духа твердого, але треба мати сильний прес-фонд. Вся увага була звернена на то, як треба збудувати великий п'єчтний фонд, бо лем так можеме оборонити нашу народну маєткі, як будеме мати дуже грошей, а бездущих руководителей в організації і в церкви.

На съїзді Лемко-Союза вибирають комісію, котра має занятися изданием календаря в 50-ту річницю существоования Лемко-Союзу. Началася нова комедія з том комісіоном, яка то була попередно з редакційном колегіумом і з редактором-соколом! А тут ничего много не треба, бо в редакції лежить маса правдивого матеріалу, а к тому лем ходом прогреса треба доложити лем того, што в той нашій славній організації пашлися таїки руководителі, які скалічли прекрасний язык и правопис Ваня Гунянки, але зато кричат, што підуть його слідами. Якими слідами? Яким дорогом? Кто Вам, братъя, таке говорить, што ідеете дорогою Ваня Гунянки або дорогою Д-ра Пыжа? Лем взяти то, што Ви поробили з лемковським языком, то горько робите чоловіку. Ми бы не протестували против того, як бы мы не были живы, але змо живы, то мусимо боронити честь и помнитъ тыхъ, котры уж не сут з нами. Если хочете калічти даякій язык або нарічие, то калічте свое українське, а наше лемковське оставте в спокії. Ви матеїтъ свой український язык, оторваний гет от русского языка, то ідеете з ним дальше, але не исуйте, не калічте наш язык, бо мы считаме себе детьми русского народа и свой язык несуть не позволиме.

Фордж, Па., Гай Скул, учителя Мого сына и дочки, и моего доброго прихожанина и друга. Він тута на пенсії, проживає в Маямі, Фл.

Він був перший из лемків, якій получув титул Доктора Філософії, коли жити церковно-народне розвивалось в твердо-угольовій окрузі, спеціально в Скрантонському Районі. Його брат, о. Іоанн Дорош, тепер на пенсії, тоже трудом книжним добився на Бібліотекаря Конгресової Бібліотеки в Вашингтон, Д. С. Родичи их походять из Грибовського по-віта.

Сердечный им привіт от нас и газеты "Лемковина". Надеемся, что они помогут нашему общему лемковскому ділу, которым так идеально руководят наши патріоти-лидеры С. Кичура и Т. Докля.

Мусиме памятати, же 85 проц. лемків строили нашу дорогу Православну Церкви в Америці, (ОСА), котра насчитывает около 500 парохій з выше пів-мільйона членів, з різними професіями: учителями, докторами, інженерами, судьями, адвокатами, наставниками-професорами, як Д-р. Гвозда. Длятого мені было обидно и больно, коли дописователь из Ембріджа, писал в "К. Р.", же с церковных кругів може чоловік вийти "хыба на батюшку", а же совіти мають учених, техніків...

Американські степені наук — єдіні рівні, не тілько для теології, але і на всі други професії. И лемки мають научны Докторати: Прот. С. Кичур, Доктор Прав; Прот. Теофіль Д. Кречель, Доктор Прав; Прот. В. Строян, Доктор Філософії, о. Благочинний И. Неграбецький, Мастер Філософії; Прот. П. Шафран, Бакалавр Філософії.

Степени ученості наших американських лемків сут потреби, як потреби на і техника, не тілько строїти матеріальні мости, але як представители Церкви, стронти духовні мости мости правды, мира, братства, любви, кооперації між народами для счастья всіх людей и по плану Христа.

Недаром имена наших ученых лемків священників сут в спискі ученых американських церковних лидеров — "Кто єт Кто в Религии" (о. Прот. Негребецький, о. Митрат Д. Кречель, о. Прот. Теофіль Д. Кречель).

Соїтська техніка строїт марксистський мост на Анголу (Африка), а наша газета "Лемковина", представитель американської церкви и духовенства, строїт духовний мост християнської любви, братства и почтения до Лемковини, нашої Отчизни, котра тепер ограблена, розплюта и унижена комуністами, ожидает от нас помошь, постоїти за її права через Світову Організацію Об'єднаних Націй.

о. Митрат Д. Кречель.

БОЛІЗНЬ РЕД. М. ЛОГОЙДЫ

(Окончание с 1-ой страницы)
шерук, помер иди в Клівленд, О. Так, брат Логойда, Вы не сте на смоті, бо перед Вами з людьми слушають то саме або гірше.

Редактор Логойда вернулся во шпиталь в субботу 16-го мая с. р. В понедільник 17-го мая мы його виділи в редакцію «Карпатской Руслан». Виглядал перемученим, операючися на паліцю и бесідуючи з Петром Бережним, він, тихо и приспіво, сказав: «Як ся мате, Містер Кичура и што добро повістите?»

Редактору Логойді жаласе, што він скоро позадорвал и працувал дальніше на народном полю для свого народа тут в Америці.

Редакция «Лемковина».

БЮЛЕТИН ЛЕМКОВИНЫ

(Ред. Т. Докла)

СТАРА КУЛЬТУРА ЛЕМКІВ

Родинни Звичаї

Звязаны з уроднинами, хрестинами, зальотами, весільям и похороном

Написал ИВАН МАДЗІК

(3)

ХРЕСТИНЫ — ГОСТИНА.

А тепер велика гостина и съїзд ку-
мів. Першу съїванку зачинають госці
од хресної —

Ани тога хресня веселне не буде,
Як ми хресна мати съївати не буде!
(Хресна або хресний съївають).
Веселе оно ест и веселое буде,
Хоць ми хресна мати съївати не буде
(Дальше съїванки сут ріжки, ко-
тры съївають вищты кумове разом
и часто іх можна чути всядиль).

За кумовом хъжком выросла вільха,
Юж буду съївала, бо-и выпила кілька.
* * *

Напіймеся, кумо, той палениці!
А од пятниці аж до суботы,
Напіймеся, кумо, бо мы з роботы!
А од суботы аж до неділі,
Напіймеся, кумо, бо мы газдыны!
За кумовом хъжком выросла вільха,
Юж буду съївала, бо-и выпила кілька.
* * *

За кумовом хъжком зродилося просо,
Жебы наше крестьяне ходило босо.
* * *

Куме наш, куме наш!
Ци ся на нас гніваш?
Ты коло нас ходиши,
Чом ты не заспіваш?
* * *

Дают, ставляют и по тридцать горций.
И какут на птицы по пятьдесят порций.
У нашего кума барз добра гостины,
Пред нами на столе ест размаита.
Ой, ту ся пие винце,
А там ся пие пивце,
Пе ся палюночка
У нашего кумочки.

Але бы не было у кума гостины,
Як бы ту не было кумовий причини.
Кумо моя, кумо! Прикаж сой кумови,
Най ся не зализаць к мому фартушкови.
* * *

Куму мам, куму мам едну коло другой,
Не зайду до єдной, то зайду до дру-
гой.
Кумы мам, кумы мам! А что я вам
исти дам?
Дам ім палюночки. Пийте же кумочки!
* * *

У нашей кумочки белы франочки,
Не придеме мы ту — аж о два-три
рочки.
Куме, куме, дайте вина?
Будете мати о рік сына.

Як не дате лем горілки,
Будете мати самы діваки.

Де я одталь ловандрю?
Кому я ту подікую?
Подякую тому пану,
Што я іла його страву.
Похвалився дуб, дубови,
Подякую я кумоми.
Похвалився дуб дубони,
Подякую я кумони.

Домо, домо всі кумиди!
Бо нас всадят до певницї.
Дали істи, дали пить
И казали домо піти.

Хрестини одбывалися переважно в
неділю по Службі Божій в церкви и
продовжались дома — інераз аж до
рана в понедільок.
(дальше буде).

Од автора: Дуже прошу, хто зна-
дашто інше, як повысше написано, то
єст інші практики, забобоны, перес-
тороги, пісні и т. п., прошу пере-
сылати на адрес:

John Madzik
148 Sunset Dr.
Ansonia, Conn.

3 листів зо Старого Краю

ЗЕЛЕНА ГОРА . . . В нас хъбаль
роботы нигда и никому не бракне, бо
еден "фаховец" зробит помылку, а
потім за ним пятьох поправлят. Гев
бы было добре, жебы было менше
ощущств і злодіїв. А пиянство окроп-
ні ся розпрострило — пот вищты,
"шевці". Лем каждый чекат на десято-
го, коли есть выплата. Пиячят и стары,
и молоды, а так по пьяному роблят
бара дуже выпадків — гев тепер дуже
имаюто мотоциклі і авта. А и дакоты
з наших лемків мають свої автра.

По містах бара дуже людей буде-
соби дому единородини, але тепер сут
бара велики трудности, бо не мож
купити цементу. Лемкы тік ся буду-
ют в Зеленії Горі, в Новій Солі, в
Легниці, в Любіні и других містах.

Зима в нас нее бара остра — така
по середині. Ни Лемковині ест бара
остра зима. (Лист был писанный в мі-
сяцю лютим) . . .

ЛЕМКОВИНА, дні 7-го марта, 1976.

— Слава Ісусу Христу! Засыпам
сердечне поздоровля. Лист ем отри-
мал, а газету ні. Не посыпай газету,
бо гев тепер остро контролюют — ты
знаш, як ест? . . . Хоць мы бы про Бога
почытали, але не мож, бо што раз
то гірше съїдят.

В нас того року зима велика, але
мы дякуємо Богу, же добрий про нас,
бо кус выморозко диків, котры нам
вишыто нишыля по полях. Дика мож-
на найти буде в потоці стоячого, як
на стражі, але замерзло.

Я ищи газду, але не знам як дов-
го потягну, бо таким, як я гев тепер
заберают грунт, а дают пенсію. А то-
та пенсія така высока, што "выстар-
чы на сіль и хліб, а воду маме за-
дармо."

В нас тепер фурмане зарабляют до-
брі — поліки приїжджають з далека и
возят нашу працу. Але юж ся ім ід-
чить и треба тепер чекати з 300 років,
жебы ліси висосли, бо так іх вини-
шили.

Урядників з Горлиці перенесли до
Санча — розкурили цілу кліку. Гійму
з Гладышова перенесли до Усця
Русского. В бывшым повіті Горлиці
ест лем штырі гійми. Оставайтесь здо-
ровы з Богом.

ЛЕГНИЦА, дні 1 квітня, 1976 р. —
Того року в нас была дес остра зи-
ма, бо цілий марець был сніг і мороз.
Ніхто ищи на поля не робит, але юж покус тепліє. Іздалі змеи на по-
хорон Фенка Пехеша. Юж помер. Дов-
гово лежав в шпитальні в Любіні — до-
стал параліж.

В Гвардонах помер так само Иван
(Окончание на стр. 4)

БУД ЗДРАВА, ЗЕМЛІЦЕ

Буд здрава, землице,
Иду к Америце,
Иду зарабиці піньяз.
Буд здрава, сестричко,
Не плачте, мамичко,
Ищи к вам верну дахоли зас.
Буд здрава, миленьке,
Дівчатко шварненьке,
Што-и ти так милювал барз.
Ждий на мя кусціца,

Буд здрава, землице,
Иду к Америце,
Иду зарабиці піньяз.
Буд здрава, сестричко,
Не плачте, мамичко,
Ищи к вам верну дахоли зас.

Буд здрава, землице,
Иду к Америце,
Иду зарабиці піньяз.

Даст Бог; што вернуся,
И так ся будем
Миловац зас.
Поіхал за горы,
За ліси, за море,
Ждали го бара довгий час. . .
Деси в Америце,
Спончивают в землице,
Юж ся не верне
Нигда к нам зас.

LEMKO DISAPPOINTS

To the Editor:

As a former member of the central committee and a delegate to the 27th convention; I am very disappointed in the direction of our Lemko organization.

Why when we all live in America, and especially in this Bicentennial year, must the "Karpatska Rus," a Russian paper, continuously demean and criticize the United States of America.

I urge all members of the Carpathian Russian heritage to support the "Lemkovina" newspaper, an organization that believes in "God and Country."

When a newspaper supports God and Country, I feel this newspaper — "Lemkovina" will grow and prosper and profess our heritage and customs.

As an example of "Karpatska Rus'" views and beliefs, I wish to quote several lines from an article labeled "Detente and Soviet-U. S. Relations" by Valentin Berezhkov. Quote, "Certain U. S. politicians are likely to confuse it with the word 'entente' or even with an 'entente cordiale,' as military alliances among imperialists power during World War I were called."

My rebuttal to this statement is, "How can any politician or individual be confused as to detente. The Soviet Union has capitalized on the situation, less than 90 miles from Florida. The Soviet Union has an army of expert training commandos raising havoc all through the Western hemisphere. Angola was taken over by these trained Cuban commandos equipped with the latest Soviet armaments."

Another quote, "There are no grounds to blame the USSR and other socialist states for the changes and social advances happening in the world. Social change is not the result of some sort of 'intrigue' by the socialist states, but simply because the socialist way of development is more attractive to millions of people than the capitalist way."

If this statement isn't a direct quote from "Pravda," it's identical to criticisms printed in the Soviet Union's most prominent newspaper.

To support "Lemkovina," a newspaper that has My point is, why should American-Russian citizens of the United States support or be connected in any manner with a paper that prints articles that are so brazenly critical of the U. S.

I wish at this time to announce that at a future date we will have a press fund drive to support "Lemkovina," a newspaper that has the best interests of Carpatho-Russian living in America.

WILLIAM KOZAK JR.
Shelton
(The Evening Sentinel).

Католицтво, юїдовство

і непомильність пап

(Окончання з 1-ої сторінці)

(жиди) не має царя, кромі кесаря". Коли Пилат сказав: "неповинен в крові того праведника", то всі яeden закричали: "КРОВЬ ІОГО НА НАС И НА ДІТЯХ НАШИХ!" И Тоді уже справа була вирішена і Христя повели на роспяття.

А тепер Ватикан кліче "провіряти не лем релігійни книжки, але і всі інформації, щоби в них не було ани обвинення, ани невірного подходу к жидам". Як найдеся в книжці ці інформації обвинені, ци "невірний" подхід до жидів, то що тоді робити с тими книжками і інформаціями? Правильник тот вопрос про мовчав, бо якося не впадат, що в 1975 року вимагати палити і нищити книжки, але то ясно і без таких вимаганій, бо католики завсе так робили с такими книжками, где не все было згодне з их доктриною. Ест наїв специальній для того термін: "АУТО ДА ФЕ". То значить евангельську росповідь треба палити і нищити, бо там же якраз і єст то, що можна розглядувати, як обвинення і "невірний подхід к жидам". За тото Декларація Ватиканского Собору и Правильників полчат, як молчат также і за помильність і непомильність папов. А звідайтесь католицького священика, як же оно с том непомильність і ци ін Евангельє помильніться і чом того майже два тисячі років було так, а тепер оно стало інакше? Та він отповіст: "То, знаєте, то не наша справа, не треба поднімати таких вопросов. Лишме их тым, что сут по-

In Memoriam

ПОСМЕРТНІ ВІСТИ

ПОМЕРЛА ФЕВРОНІЯ МАХРИЧ

Шельтон, Конн.

Дорогий брат Кичура і брат Докля: Прошу Вас дати до "Лемковини", же в Ансонії, Конн., померла Февронія Махрич. Она померла 14-го листопада, минувшого року, а ховання була 18-го листопада из похоронного заведення Беднара. Она померла на 93-ом року свого життя. Роджена була на Лемковині в селі Бортнє, Горлицького повіту.

До Америки Февронія приїхала перед Першом Світовим воєнном і вишла тут замуж за Михала Махрича. Мали трох синів і одну дочку. Синові по імені: Дмитрий, Василь і Ваня, а дочка Анна.

Февронія Махрич вишла з дітіми до краю до села Свіржови, а їй муж осівся в Америці.

Бідна жена робила тяжко женську і хлопську роботу, а як синові виростили, то двох виходили в Америку, а Іван остався дома і оженився, мали 2-х синів, але жена му померла, а тата мама і бабія ховала тих внуків, а як людей наших брали до Росії, то і Февронія пішла з внуками і жила во Львові. Не було легко і в России, бо я там теж була, то знам, же тата же настрадалася доволіно, і бідна, не з єдного пеца хліба поїла. . .

Я мам барс доброго сына, Йосифа Муринку, наїм у Господь Бог даст здоров'я, то зато мої долі була дакус інакше от Февронії. Як єм уж повіла, же Февронія мала дочку Анну, і як була Друга Світова Война, то єй німці взяли на примусову роботу до Германії, то мусіла піти от рідної мамы и гиня ся потім отдала

за поляка, а як пришла на захід, то тата дочка Анна тоже взяла свою маму з России до Польши, але мама ся ту не любило жити, то єй взяла синя Дмитро до Америки, а так потім перешла до сина Івана до Ансонії.

Похорон був смутний. На похорон пришли синові Василь за женом і Дмитрий, а Іван поїр попередно. Най пок. Февронія Махрич буде вічна пам'ять і наї американська земля буде єй легка!

A. M.

З ЛИСТИВ ЗО СТАРОГО КРАЮ

(Окончання зо сторони 3-ї)

Гунчак з Яшкови, а в Стодоловицях Яцко Губернак з Брунтар.

Того літа вибираємо з дівком на весілі до Петра в Радоцини, котрій мешкат в Світськім Союзі.

Бувайте здорови і майтесь добре.

ОЛЬШАНЦІЯ, 25. II. 1976. — Слава Ісусу Христу!

Дорогий краин і односельчан Іван Мейский. Буде Вам дивно хто до Вас пише, а я, дівка Варвара з Берега і Адама Кекляк. Ми давно з вами переписувалися, а пізніше лапили змієві пісків, того пірі, то тра було pole вирити и на тих пісків і до днісся ся ничего не добробили. Здравля не служило, бо гев клімат бэрзі зимний, так нинъ нам померли юх 10 літ тому. Гев нам юш не буде лішче, бо все ціни векшают, податки з тих пісковитих земель того року підвчиши.

Дорогий краян, о што я Вас буду так поєнчесні просила, то о таку інформацію: може бы сте нас потішыли бідни сироти. Гев так як нас привезли, то так юш никто от никаль не дав помочи, асли зміє барз до стаих домів, бо не було ліпших и то підпераме и підпераме тоти дахи, бо ся на нас вялят, нес вийсьця до новой будовы. Хотіл бы зме купити в рідних сторонах, ходиме, глядаме, і бэрзест трудно, бо в наших сторонах по-лякам добре, то не хдуть продавати. Тепе зміє нашли до коло самой стачии в Жегестові, але такий дорогий, ж нас не стати ся третьом родинам выплатити. Длятого я Вас прошу, дорогий краян, о таку інформацию, до кого ся так можна бы было звернути с просьбом о допомогу? Ви ся на нашем уряді знаете и на краинах, котры бы нам могли помочи, так як Петро Гардый, може знать його' адрес, то Вас прошу прислати и от кого Вы бы уваляхи, же міг бы помочи, то пріншлите нам адрес. Я то буду мала в таємниці, як бы ходило о то, жебы никто не зів, што Ви мі напишете.

Як бы мы мали за што купити тот дом, то бы нас было в Жегестові б родин, бо дво родини су ѿт таи и они нам вишли, але як кам'ю: ишала бы душа до раю, але гріхи не дают, бо там ест велике уздоровиско, то як знаете Крыница тоже близко и краине ся там найвеце видіти хцут, бо то рідны стороны. Ми бы служили своим краинам, мали бы де переночувати и с нами побесідувати. Я была того року в Крыниці и була там з Лемко-Союзу в пана Стеранки и я не знала, бо одну годину єм спізнила и юш от'їхали, бо Стеранкова жена ест моя товаришка, Тевдоры Головач дівка, и мене тягло до неї завірити, и як бы я хотіла з нима хоц пацу слів побесідувати! Я зазріла до рідных сел — до Верховини и Верхімки много можу отписати, але не знам, хто бы о то стояв.

Засылаємо Вам и цілої сем'ї сердечне поздравлення. Бувайте здорови з Богом!

Кекляк Марія.

KIERCLAK MARIA, 88-517 OBZALENTICA #4
VOJ. LEONICA, POLAND

кликаны до того. Папы все єдно "не-помильни" и т. д.

Вот така то правда в світі.

А. Спасо-Горовіч
(Церква й Життя).

Help "Lemkovina"
Press Fund!

Лемковина

LEMKOVINA

NO. 2 (57), May, June and July, 1976 LEMKOVINA, P. O. Box 131, North Station, Yonkers, N. Y. 10703

God, America, Lemkos, Lemkovina!
Бог, Америка, Лемки, Лемковина!

Поділених і позбавлені лемки світу, об'єднайтесь!
Divided and subjugated Lemkos of the world, unite!

Vol. 5.

Ці потребни в школах Баккалаврські Программи

Життя змінилося в Американському Обществі во всіх відношеннях, а найбільше в моральному відношенні. Люди не хотят забути за "Ватергейт", а статистика доказує, що кримінальні преступления роснуть, а найбільше серед молодежі, хлопців і дівчат от 13 до 19 років.

Допускаються крутарства не тільки прости, неучени, але добре "учени" конгресманів свояма аморальними скандалами, штатними і місцевими "політиками" опуштюванням, як "Норсніг Гомс", продажа судебних позицій в Нью Йорку, т. д.

А где є причина? Причина єст — невірие, національне маловірне, або безвірне.

Не за то, же церкви не учат Слова Божжя, але зато, же люди, а спеціально молоді люди, не слухают науки церковной, не мають "ґрунту" в душах для християнської моралі.

Відьмно і мені читати, же навет 13-річні дівчата мають "аборшин" і приносить много скандалу родичам.

Причином всего того, же Америка стратила довірье в своїй домашній і заграницяній політиці, же Америка, по словам кореспондента, не стоїт за принципи, але за "ничто".

Попущене морали в державном аппараті почалось от часу, коли оголошено Верховним Судом в Вашингтоні ученіе о отделінні Штата от Церкви.

С того часу, як Штат с'игнорувал Церкви, коли були запрещены молитви в школах и релігійні практики, як Рождество-Елки, Баккалаврські Программи на екзаменах в школах, вирастає покоління нове, чуже Богу і Церкви, не таке, як перші релігійно-моральні американцы.

На жалобу Школьного Борда (правління) в Шамоніні, Па., же они головом 8-1 откінули Баккалаврські Программи, операючись на рішеніе Верховного Суда, отдалені Штата от Церкви, судьї П. Крігель і Судья С. Рені, из Норткемблерії Каунти, Санбюри, Па., заявили: "Мы чувствуємо, же натиска на отдалені Штата и Церкви єст штучна, человіком зроблена преграда, которая заборонят существование Бога в Штаті. Таке отдалені признає Церковь, як групировка Божих "людей", котрі по своїй соціості желают служити Богу, не под диктівку Штата. Тоти вірующи сознают, же Штат пробує отлучити Бога от структур зовнішньої "Штат", котрій єст світовом правительственном системом тых-же людей."

Судьї Крігель і Рені дальше заявляють, же Баккалаврські Программи додают до духовного резервуара студентів, обогащают цінності наук, возбуджають само-дисципліну зробити як найбільше добра для найбільшого числа людей, дають студентам слухачності чути за Бога, за Релігию, и за моральні цінності нормального курсу их будущих наук, в роботі и в житті.

Судьї Крігель и Судья Рені откривають горизонт мысли, стойкості за Правду, за Релігию, за Америку.

Зрештом, Америка стоїт на принципі, же Правительство служить народу, же Правительство Америки єст правительством народу и для народу. И если народ захоче молитви в школах, то так буде мати, и жадни найвыши суды не змінят волі американського народа.

Друге, хоц Америка має високи школы, то наука без релігии не єст повна наука. Не треба лем знаннем,

Світле празднование дня рождения Соєд. Штатів

Того року 4-го июля наша держава Соєднинені Штаты Америки отпраздновали роцницю свого рождення. Але то не лем Соєд. Штаты праздновали тот день, бо разом з нашом державом праздновали ту роцницю всі свободни и миролюбивы народы світу. В тот день, 4-го июля исполнилось 200 роков от часу, коли Колоніальний Конгресс в Філадельфії в 1776 року принял Декларацию Независимости.

Празднование проходило мирно, а великом уважением и любовью к Соєд. Штатам Америки. По цілой державі звонили звони, співали церковны и народни хоры, молилися люде в церквях и всяды, где тиха. Но огромна слава Соєд. Штатов неслася далеко и высоко в небесах...

Емігранти всіх націй и народностей дякували Богу зато, што Он позволил Соєд. Штатам прожити туты 200 роков и дочекатися того, што сегодня має Америка.

И мы лемки-карпато-россы дякували Америку за ёй добро, за ёй велике сердце. Мы лемки отчули тулу свободу и милость Америки найвее из всіх других емігрантских народных групп. Мы отчули силу той свободы зато, бо у нас в родном краю на Лемковині той свободы нам бракло. Теперішни коммунистични управителі забрали наш край Лемковину, нас россіяли по цілому світу. Тоты коммунистични управителі отобрали нам здоровий карпатский воздух, яким мы дыхали и наши предки за тысячу літ; они заборонили нам пить воду, чисту воду, которая была наибольшом медицином для нашего народа. Коммунистични управителі понищили наши села, спалили всі наши дому, а найважніше, што они унижили наши церкви, напи кресты, которы лемки хранили и молилися в тых домах, а кресты несли на своих плечах. Того мало. Всі лемки сегодня поділены на групи, які ведут може собом непотребни войны и шырят неналисть єзды к другим, а же лемки так роблят, то того уж єст доказом япичарского воспитания наших молодых поколіній.

Нелегко здобыть Америка свою свободу, то и лемкам придется іти раз и іти раз жити, боротися и померати за тулу свободу, які лемкам належиться. Русски с полячками мають в руках ключи нашей свободы. Они прекрасно знают, што лемки померали за свободу во всіх войнах, а найбільше их померло в Другой світовій войні. Зато мы достали полне убийство нашего народного життя на Лемковині!!

~~~~~

кормити ум, але и сердце молитвом, віром, показаннем, и Св. Духом. Бо Христос сказа: "Блаженны чистым сердцем, яко тин Бога узнают" (Матф. 5:8).

о. Митрат Д. Крігель.

В память покойного Симеона І. Борух и помочь вдові Вікторії и дочці Ірені Борух Ференц

By David E. Morgan

We best honor the worthy dead by doing service to the living, and in this 24th year after the death of the pioneer Carpatho-Russian educator and Talerhof victim, Simeon J. Boruch, we would do well to send greetings to his 84-year old widow, Wiktoria, and to their daughter, Irene Boruch Ferenc (for 26 years a victim of multiple sclerosis), who on July 8 will observe her 53rd birthday. The late Simeon was cousin of the late Rt. Rev. John G. Boruch, for 30 years director of a church choir in Passaic, N. J., and later founder and long-time priest of the only R. O. church within the state of North Carolina, and father of Olga Boruch Morgan, now with her husband David resident of Pittston, Pa.

Simeon spent his youth in Vienna, a while at Zakopane, the latter portion of his life in Przemysl, where he held a position in a bank, spending his energies on the side in educating Carpatho-Russian villagers and in seeking a genuine and live continuance of their cultural heritage. For three years during World I he was imprisoned in Talerhof.

Since his death on March 8, 1942, his widow Wiktoria has lived just above the poverty level on her small pension, receiving daily care from two widows, Irene Kornel and Maria Kopijcuk (now in a health sanitorium). Greetings may be mailed to her and to her daughter Irene (even with the enclosure of a one- or five-dollar bill) to:

Wiktoria Boruch

27-700 Przemysl

ul. Smolki 24, Poland, Europe.

Each July by state ambulance Irene reaches her mother's residence, so that she may spend the latter half of the summer seated in a wheel-chair, bringing deep happiness to her very aged mother. As winter has approached in recent years, Wiktoria has had to scheme to spend from her short supply of money either for food or for a ton of coal.

SIMEON AS POET

During his three years' imprisonment in Talerhof, Simeon three times had pneumonia, for six months intense inflammation of the left knee, was ill with a form of typhus (fatal to his brother-in-law). In the mid-1940's explosive material caused Simeon to lose two fingers of the left hand, and by now he was suffering intensely with rheumatism. At about this time he wrote to Olga Boruch Morgan, seeking a pain-expander (none available in Poland) and a warm sweater, even if nearly worn out. The Germans had destroyed all museums, even in Krakow.

Spending his latter years in crisis after crisis and already sensing the ultimate failure of the Carpatho-Russians' endeavor to gain national autonomy, the late Simeon Boruch wrote his own eulogy in advance, sending a copy to Rt. Rev. John G. Boruch. This epitaph reads:

Long-telling worker for the cultural/educational needs of his villagers, past officer of the Credit Union, Niva; chairman of trade union, Zeszyt; founder of church Friendship Circle, Blizne, and life-long member of the Michael Kachalsky and Stanislawsky Institute, and finally, sufferer of Talerhof hell.

Simeon wrote worthy poetry, including one of 12 verses and two others while in Talerhof and two in his latter years in Przemysl. Below is a poem he wrote as he felt his death approaching. On successive lines are the Russian and the Russian words in phonetic English. A literal translation made by Olga Awarska shows that his death was but a short while away. Simeon wrote this as a sort of advance eulogy to himself and to those ethnic causes to which throughout his lifetime he had been committed.

A Poem by Simeon J. Boruch

Przemysl, August 7, 1942

NA VІЧНОУ РОДОВЕНІ

ON MY ETERNAL JOURNEY

Verses I

Koli ya шыла,

When I die,

Мене розчленують;

(Continued on Page 20)

ЛЕМКОВИНА

Насамперед, писемкова газета, висвітлює
сучасні теми в рідному краї
на Лемківщині та в інших селах.
Варта «ЛЕМКОВИНА ПРЕСС».
Предплата: 4 долари за рік.

ЛЕМКОВИНА

monthly independent Lemko newspaper,
dedicated to Lemko's affairs
Published by LEMKOVINA PRESS
Subscription: \$4.00 a year.

The opinions expressed in signed articles are
those of the authors and do not necessarily
represent the policy or beliefs of this
publication.

LEMKOVINA
P. O. Box 181, North Station
Yonkers, N. Y. 10703

Stephen M. Kitchura, Editor

Тяжка дорога до свободи!

Ньюйоркська газета «Дейлі Ньюз» от 10-го авг. с. р., подала новину про трагедію 24-річного студента-жуда Бруса Шер, який був на окончанні коледжу, але же родичи його були емігранти, які переселилися в 1958 році з України в Польщу, а пізіше в 1964 році досліяли до Америки, — сутінки, то Брус Шер рішкою дostaти собі роботу, яко «текен-драйвер», но на другий день своєї роботи Бруса Шер нашли застріленого ззаду в його автомобілі.

Давид Шер, отець Бруса, сказав кореспонденту, що він зо женом Бертом та дітьми переселился в Польшу, а так в Соєд. Штати, плядаючи «свободи».

Рабби Мортон Гордон на похороні висказал, що «санкція життя в Нью Йорку була замінена правом жүнглій». То значить, що Нью Йорк місто тепер одичало, і життя, яке мало високе значення, пропало. Рабби Гордон не подумав собі є том, що Нью Йорком як раз тепер управляють жуди, разом з маюром-жудом Бимом.

Жуди в Ньюйоркському штаті дуже установили своє свята, які паклинули другим народностям, пити тути та праздновати їх свята. Жуди тут в Нью Йорку ведуть шалену роботу та проти представителів Союзного Союзу, где по звірски, організовано стріляють в окна союзних будинків.

Із будинка було, щоби заміст пісирти ненависть против Росії та русського народу, щоби жуди начали думати є том, як им давати буде жити в том клюпотливом світі.

Каждоденні новини зо світа донесут нам є том, які клюпоти мають всяди днешні жуди кругом світу.

Тяжка дорога за свободом показала Давиду та Берті Шер, котрі осікли родинний край Україну та пошли глядати свободи аж до Нью Йорку, що свобода не так легко приходить, як то кто-нибудь може си скої виглязити.

Дніска та в цьому краю діються страшні річки. Нікто дуже не стається тим, що у цій хижі дісся, бо наші руководителі напити виборами, сварками, очерненням другого, то ніт часу посмітріти за порядком, або наладити лучший порядок.

Над тим нашим житлом в Америці застосовується серозно. Міністр Д. Крігель в своїй статті, поміщеної на першій сторінці «Лемковини». Нас лемков, котрі любиме

CONTRITION

By I. I. Kosak

Translated by Harry Doroš

My sins, O Lord remit!
Renew my dissembling spirit,
Let me bear my agony
In faith, hope and ecstasy.
My torments do not frighten me;
They are a pledge of my sacred love of the
Almighty.
But grant me that with my soul's fervence
I will shed tears of penitence.
Look at the misery of the heart,
The sacred fervence of Magdalene it impart,
Give it the purity of John, and the strength
to bear
My mortal cross to the feet of Christ
the Saviour.

В ПАМЯТЬ ПОК. С. БОРУХА І ПОМОЧЬ ВДОВІ ВІКТОРИИ І ДОЧКІ
IRENI БОРУХ ФЕРЕНЦ
(Continued from Page 1)

'They will bury me;
Задбадут мене від
All will forget me
Котрі мене знайдуть
Who know me
Verse II
Hele mobilia mycha
As to where my grave will be —
Nikto tada ne prydye:
No one this way will come;
Tolko chasom puhez nachny
Only some time the night owl!
Sumno, sumno zahude.
Sadly, sadly will hoot (call).
Verse III
Nikto tada ne prydye
No one will come;
Nikto ne zaploshe
No one will weep.
Tolko chasom chornyy voron
Only some time the black raven
Zhalobno zakrache.
Mournfully will croak (call).

WELFARE ABUSED

I have personal knowledge of several welfare situations as follows: a married couple obtained a divorce, gave birth to an illegitimate child thus qualifying for state welfare close to three hundred dollars monthly. The ex-husband and the former wife live together in a home worth over fifty thousand dollars, both drive new cars.

Another case: a young girl was rather lethargic and had no ambition to work, she was cognizant of a case where a girl became pregnant and had a child out of wedlock. Thus collecting state welfare — subsequently this girl becomes pregnant and collects welfare.

If people are abusing a system that had honorable intentions at the initial stage, but presently the system is grossly abused. Why should it be allowed to mushroom and deplete the State Treasury?

Cases quoted are not taken advantage of because of loopholes in the law, but this is the way the welfare system is organized.

I would love to offer a solution to this complex problem. After careful analysis, I feel the State Welfare Department should carefully scrutinize and investigate each case by its present personnel. If one case out of six were eliminated, we would not have a state deficit.

Another solution would be to set up day care centers for welfare children maintained by a social worker and assisted by several welfare mothers, thus freeing other mothers for gainful employment.

In conclusion, I wish to sympathize with the welfare mothers as anyone knows three hundred dollars per month is an insufficient amount to manage a household. If a mother could be free to work for an eight hour period and knew her children were well taken care of, it would benefit the taxpayer and the welfare mother.

William Kosak,
Shelton, Conn.

Америку, болить то вісно, що дісся в Америці сьогодні. І для того національним обов'язком є подорожувати в Америці неі добри початки або поприятки нашого морального життя в Америці, не робить ріжниці, що би тути добри початки або поправки робил, даже в тих випадках ми подорожуємо п' жудами, котрі жують американським житлом та для Америки, а є тим і для цілого світу.

Характер чоловіка

В «Українському Православному Слові» Базилі Брук, Н. Дж., від місяця май 1973 року було подано подія рубрикою «Короткі вісті», що в Дізельдорф, Германия, истинне душевастыство по телефону. И же минувшого року записане левине число телефонічних закликів на теми душевого неспокою та сексуальних вопросов.

Отже, я хочу дешто розвестися над тим повідомленім і вивісти дешто із власного досвіду.

То була неділя. Рано. Я сам переживав дуже великий душевний неспокою. Виниклими силами я старался в побожному настрою быти в церкви на Св. Службі Божій. По дорозі до дому из церкви, я зашол по недільний часопис до придорожній крамнички та там стічкам знакомі мі женищами, котру от долгого часу я не видів. Привітавши з ним:

— Як я маш, Ганцьо?

Гварю, где єй муж, где Штефан?

— Навет не пытайся! — отповіла она. — Най го чорт возме! Він мі ся так обрядж, ж навет на него смотріти веци не можу и жити в них ся мі не хце. Отколи має операцію, то зробився такий прикрый, ж юш не довыткимая, а по другой операции, то юш цілком по вишткым.. .

Звідуся, же що таке, а она так собі встыдливо, але проговорила:

— Я лем тобі поскаржуся. То по другої операции «сексуальний орган» йому десі цілком подівся і юст ся на мене, бо не моженич зо мною зробити. Ненавидит мене и нигде не хоче зо мною идти. А я тому які невинна. Я сама барз страждан, бо хоц мі 62 роки, але я ся нераз почував, як на 22 роки и прагну любви и життя, а ту откала го взяти або що.

Мі майнула проблематична думка в голові та гварю:

— В таком выпадку стараєтесь заховуватися з ним, як лем найліштможете, жебы не было меже вами иши вежшого погорщення.

Она, продовжуючи, пояснювала мі, що навет на сповіді про того бесідували священику. Священик радив ружанец мати под подушком і як душевий неспокою и подражнения наступают, то втводи почати молитися.

— Так. Соясі правильно, говорю, и знову промайнула мі мысль в голові, ци то не важна річ знати, як стари баби сповідати? А Ганця посмотрила на мене и росплакалася и каже:

— Лем една молитва мене з ним тримат разом.. .

Але потом, як я з ним бесідувал, не взяло всеце, як рік часу, як несчастна Ганця захворіла нагло и мусила иди до шпиталя на операцію, жебы «тумор» винати. А також на другий ден также и Штефан попав до того самого шпиталя на «арт-атак», где и одразу гмер. И то было напраду вельке диво: Ганця на операционному столі на ніжньому поверху, а Штефан отдал Богу духа на постели на горішньому поверху и так их смерт усмیرила и розлучила.

И вот, як то житя? Священик, який чує таке на сповіді, не може то-то винагнити. Неєдна спальня в нічний оточинковий час наполняться духом ненависти, духом супружеского бунту, духом неприхильності, місцем правдивого отгорення и невымовного жалю. Тіло людське з психічними властивостями викликає душевний и житловий неспокою и деякі люди поступают зо собою настолько брутально, що тим кривядят самі себе и складат самі собі.

Я бил же міцими приблизно десь років. По природі они переважно «меланхолики» и все в них дуже мало житлового задоволення. Все в них неспокою и на каждом отпочинку их життя все жадают польного задоволення, то и не диво же в них искує таке, як «душевастыство по телефону».

Степан Кекаев.

БЮЛЕТИН ЛЕМКОВИНИ

(Ред. Т. Докля)

СТАРА КУЛЬТУРА ЛЕМКІВ

Родинни Звичаї

Звязаны з уродинами, хрестинами, зальотами, весільем и похороном
Написал ИВАН МАДЗІК

— 4 —

Перша купіль по крещенню була дуже сильно связана зо счаством новорожденого. Купіль туту робила лем тата "бабка", которая принимала порід. Приготування купелі таке:

На стіл кладеся хліб, до котрого вкладають грівничну свічку, которую то кумове мали при крещенню. Дітину кладуть с тими пеленками, в яких було крещене. З боку коло ваненки (шафліка) в чом ся дітіна купат (не в середині) клали гроши, іглу, зошти, олувок, молоток, чеснок (символ здоров'я). Дуже, дуже всеце інших речей. Воду по тій купелі ляли до річки або там, где никто не ходит, бо уважаю туту воду за свячену.

Ту знова много співанок приходить дітіні до колиски, співають, жебы скоро вспнуло.

Люляй же мі, люляй,
Колышу та рукою,
Як ти мі вирошеш,
Підеш за науком.

Будеш ся учить,
Дрібного писаня,
Будеш споминати
Мое колисання.

Люляй же мі, люляй,
Хоц не хочеш спати,
Бо тебе колыше
Твоя рідна мати.

Люлю же мі люлю,
Вішую ти кошулю,

Леняну, біленку,
На літо легоньку.

Перша неділя по крестинах Родовини, а дахтры звали Порозини. На тутор уроочистості сходяться переважно женихи сами, кожда приносит кукевку для полоненої, два хліби (житньо-ярчани) велики, літру пампюонів, масла, сыра и т. д. В том складі були тіж и музикант, бо того не бракувало.

Як кус поіли и выпили, то посылали по мужів — праві піловини не по своїх. Ту нее што подивляти, бо никто ся не живеш зо своєї власной волі, каждого женихі, коли и где родиче хотіли. Навет не брами под увагу ріжницю років. Для прикладу в Полянах, пов. Ясло, отдали дівчу на 14 років за війта, якому було 54 роки.

Таких прикладів можна найти цільми сотками. В тых обходах мали тіж співанки, часто співали на крестинах, а дуже польових.

Добрый tot келюшок,
Што под пред нас лежыт,
Напиймесь, кумо,
Bo ся так належыт.

У нашого кумы
Высоеки порожки,
Не будем мы ту
Аж за два рочки.

Ту буде долга пеперва от початку школы аж до женечки. До того часу я не май зложены материали. Ту сут велики трудности — переважно май дуже клопоту зо слугами, которые служили на прорборствах, бо они ся не бояли гріху. Дуже прошу, кто знаете што за слугів, кухарок — най принеши опис.

(Дальше буде)

Юрко Тернавка

30 ЖЫТЯ ЄДНОГО ЛЕМКА

— 3 —
ДІТИНСТВО

Ріс Иванко ненароком
Здоровий и живий,
Лем часами грипу зімал
И коклюш плюгавий.

Ів бандури и панцики,
Бо тым го кормили.
А молоком сой запивал —
Так мы "говорили".

В змії в хижки го люляли,
Як дакого пана,
Бо все дома ся звивали —
Вечером и в рані.

Зимом люде дома были
И нігди не ишли,
Лем худобу покормили,
Тай на ріску зышки:

Абы пролуб прорубати
Для коров напою,
А и лахи полокати

Над ріком — на завою.

Весном, як юз потепліло,
В часі сінокосів,
В жнива, як зерно дозріло,
Де шелест колосів.

Розносилася з вітром в полі —
Несли и Ванюся
На руках, на плечах даколи,
Тому не дивуюся!

Так вишукних дітей носили,
И плахту леняну
На дручку сой завісили,
Поставили на полянку.

Зас сами ишли робити,
Де кому припало:
Сіти або садити,
"Лем жебы не ляло!" —

В духу Бога благали.
А нераз сипало,
Хоц бара ся они спішили,
То и так заляло:

И ниву, и дітія мале
В колисанці спіче,
Котре было витревале:
В зимно и горячо.

(даліше буде)

Лемки політикеры

КУМ ПОПЛЕТА: — Мы юз дос довго, куме Політика, не подавалинич до газеты "Лемковина".

КУМ ПОЛІТКА: — О, та то ріжні быват... Може читателі не любят наших дискусій, то даколи треба затриматися. А зрештом не вишукти люди любят читати о політичних справах. То лем мы взялися за таки справи: за капіталізм, за комунізм, за США, за СССР и т. п.

КУМ ПОПЛЕТА: — Правда, правда, куме. Але мы на людей не мameмо что дуже смотрити, бо людей, а ищи наших лемків, трудно ест задоволити. "Ищи ся такий не вродил, жебы вишукым догодия" — голосит наша лемковска пословиця. Та и мы такробите, як нам пасує. Як дашто ся робит, то оно все якійсь, хоц лем маленький процент, принесе хосен. Лем найбільше ест товдиль, як ся не робитнич — товдиль нее ани пожытку ани шкоды. Зрештом мы лем бесідуємо все дашто о исторії, о політиці, бо тото нас интересує, то лем то можеме подати до газеты. И вірю, же нашу писанину лем любят люди таки, як мы сами — з такими заинтересуваннями.

Видите, куме, же и о. Митрат Крель лем пише за такія справи, што його найбільше интересуют и на котрих ся найбільше знає. Длітого и наша газета "Лемковина" ест дуже интересна. А могла бы быти иши интересніша, жебы вишукти наши лемки, которые могут дашто писати, взялися за пера и писали так, як мы оба робимо.

Дивно мі бара, же таки лемковски патроти, як И. Чергоняк, М. Савчак, М. Мерена и десятки других молодых и старших "набрали до гамби воды" и чесают на штоси... . На ділово чесы? Чи на што?

(Продовження на 4-й стр.)

ОТКАЛЬ СОНЕЧКО СХОДИЛО

Помірно

Откаль сонечко сходило
Там дівча ябліні садило,
Росний, яблінко, високо,
А по при землі широко.
Урод, яблочко, або діві,
Єдно мілому, друге мі,
Урод, яблочко червене,
Як мое личко румяне.

Як ся достане міядому,
Легко буде серцу майому.
Як ся достане старому,
Тяжко буде серцу майому.
Як старий иде до міядину,
То росне за ним копрівина,
Як старий иде до поля,
То росне за ним конколя.

РЕЛІГІЙНА ЧАСТЬ

Нести крест

"Кто не зо Мном — тот против Мене"

Найсильніший чоловік в армії Джорджа Вашингтона був воїн, що звалася Бегорнью Геч. Не так давно діти єдної школи міста Нью Лебанон, штат Нью Іорк собрали центими, щоб поставити пам'ятник надгробний на могилі американського сина Атласа, що брав участь майже в усіх битвах з оточкою американської держави — Вашингтоном.

Слава за Його величезну силу розшлася по цілій Америці, коли тоді чоловік под час одного бою взял армату на плечі і понюс на веце лыгодне місце для бою. Был він незвичайно сильно збудованом людиною, як бы вол. Сам він хвалився, що навіть з дітинства никто Його не перемагав в борбі, а пізніше він не боявся, як бы і якого силача.

І навіть до старості сохранил він велику силу. Розповідають, що єдино раз фармери при будові стололи, хотіли випробувати силу Геча, а то і посміялися над ним на старі роки. Треба було поднести і покласти на місце велике і тяжке дерево. И вот фармери ніби подносили туте дерево, удаючи, що помагают, а так і лишили самого Геча. А Геч не подался, витримав тягар і навіть, усміхаючись, сказав: "Що ти від, хлопці, хотіли сте пожартувати зо старого чоловека?"

Сьогодні ми припомнили того силача, щоби звернути нашу увагу на інші більше сильного, що мал безмежну силу, бо мал силу Божу. Він такоже поднес дерево на свої плечі, а то тяжке дέрево креста. Не лем поднес Його, але і не на плечах своїх. Тут такоже видиме таких, що повинні були помагати Йому, але залишають Його, виховуються з под тягару, а Йому самому залишають крест.

От дітинства свого Богочоловік такоже боролся зо своїми противниками і перемагав их всіх. И хоц знесений і поранений прийтий был руками і ногами до креста, але отнюс концову перемогу-побіду — найбільшу перемогу-побіду, якой нико ніколи не отнюс, не побідил, перемогу і побіду над смертью, бо воскрес из гробу.

Так, як діти школи собирали центи, щоб поставить пам'ятник на могилі великого силача Геча, так і ми собираємо дрібну нашу саможертву, щоби ушанувати Христа — найсильнішого зо всіх сильних, пошанувати іс надгробним пам'ятником, а роблячи себе пам'ятником за зразком Христа,творчими зо себе моделью Христа.

Христос каже: "Кто не зо Мном, тот против Мене" и кто не зберет зо Мном, тот рослине, тратит".

Христос хоче тими словами дати таке поясення: "Кто не помагат Мі нести крест, то робить тот крест ици тяжким: кто не бере участі в Моих терпіннях, тот робить тоти терпіння ици веце острими; кто не іде зо Мном и не бєсідзу зо Мном, и не трудається зо Мном, и не живе зо Мном, тот певно іде за ким другим, кромі Мене."

Християни, який не довірят, ци він єст правдивим послідователем Христа, ци ніт, — ци він єст за Христом, ци против Христа, може найти полну отповідь через таку прости пробу: Най спросит себе: ци помагам и Христу нести Його крест? Ци в тоти 40 днів посту, коли Христос постив и молилися, и мы стараемся постити и молитися? Ци и мы в дні посту отказуємо собі всяких забаганок, не-отповідного товариства, яко Христос ни єдной людини в пустыні не видів и пайменьшої выгоди не мал.

Христос, як мы виділи в попередньої нашої наукі, при суворому пості

ОТЧЕ НАШ

В сильной надежді, Отче всемира,
Што слезами нашим польгу. Ты даж,
Из каждой груди молитва щыра,
Плыве до Тебе, о Отче наш!

Боже всесвітій, Творче Сиона,
Иже еси Ты на небесах,
Ты наше счастье и охорона,
Надія Руси, Ты всім для всіх!

И где лем солице світу сняе,
Где русске сердце едно хой бье,
Одтам молитва в небо взліте,
О да святится Имя Твое!

На каждом кроку, каждой днини,
Боже, до Тебе най о то
Просьба сердечна из груди лине,
Да прийдет царство Твое святе.

Из поконівка в каждой годині,
Для всіх святая, для всіх една,
На землі, в бездніх, в небі країні,
Воля да будет всела Твоя!

Русь вся до Тебе руки возносит,
Тихо пред трон Твой мольба нессесь,
И в каждой хвили она голосит:
Хліб наш насущный подай нам днесъ.

О, прости всякий гріх наш, благаєм,
И долги наша нам оставляй,
Должникам нашим як мы прощаем,
Так в хвили суда Ты нам прошай!

весь час проводил на розмові з Богом, ис в молитві, на перемозі людських пристрастей. А ци мы трохи веце, давше молимеся тепер, и ци и щыріше?

Тых 40 днів посту провел Христос-Бог для людей, а што мы даеме Богу за тых 40 днів посту? Може и инич в додаток.

Пост наш мы утримуєме не с примусом, навет не с примусу Церкви, а з любви до Христа, из желания робити так, як Він робил, из желания наслідувати Його, быти хоц трохи вядчими Йому.

Христос кличе нас зо Собом в пустыню — не в природну пустыню, а в пустыню, где бы мы хоц трохи присмирили свое тіло, а поднесли своего духа, а пустынью буде наша хижка полна спокою, полна постової таємності; пустынью буде для нас и церковь, где нюмъ мы найближче отчуваме и розумієме страждання Христа.

И тому позрієме наоколо и спросимеся, поглядайме: Где сут тоты, што не вхонзуют, а наоборот, подсувают свои плечи под крест Христа? Где тоты, што помагают Христу нести крест? Отже всі мы, што утримуєме час посту, жьеме думками, а то и ділами з Богом — и мы разом несеме крест Христовий, помагаме Йому, стаєме Його приятелями-друзьями. Каждя наша молитва, каждя наша добра порада біжньому, кажде, хоцы и найменше діло милосердия буде доказом, што мы тепер з Христом. Попробуймо то зробити, а увидиме, як легко на душі стане, як із нетерпением чекати будеме світло Великодня!

Найлучшом покутом за наши гріхи буде перемога над нашими штоденными приманами до выгод — перемога над сваркою, над исходитом, над всякими непорозуміннями, над неудачами, и навет над неспасливими и боліями. Наі тоты малы наши штоденны кресты будут в утіку Христу, што несе крест зи всіх людів.

Так, мы завсе будеме с Христом, никаки против Нього. Будеме постити з ним, будеме молитися з ним, будеме бесідувати з Ним, будеме з Ним тепер, коли Він несе крест, будеме співідатися перед Ним, будеме причащається Його св. Дарів, а Він певно сподобит нас быти з Ним, коли Він воскресе, коли витати буде нас, як жен мироносиц, сердечним привітом — радуйтесь! Аминь.

Свящ. А. Тон —
перевод о. П. Маєвський.
("Церква й Життя").

ЛЕМКИ ПОЛІТЫКЕРИ

(Окончание зо стороны 3-ї)

Я бым ради виштыким, зо щырого серія не чекати нанич, лем писати о виштыкі, што нас болит, што нас радує и што уважає за потребе шырити серед нашого народа. Не чекайт нанич! Бо час на нас не чекат, лем плыне вперед, як вода в потичку и колики не верне назад.

Выбачте мі, куме; же я так си разбісідувал, але то юж мій такій характер, же мушу виштыкі выповісти, што мі лежат на серці. А тепер ви дашто опівоті за комунізм, бо сте попередньо обіцяли. Правда?

КУМ ПОЛІТЫКА: — Є, я обіцял, бо оно и добре собі припомнити, дашто из истории. Гнеска комунізм шырится во світі, то не зашкодит знати, як він повстал и як він виглядат на практиці? А практику змеа оба перешли, бо зме виділи и переживали під комунізмом союзівським и польським.

Першими основателями научного комунізма били дває германські революційні мыслителі Кароль Маркс и Фридрик Енгельс. Они оба написали документ під назвом "Комуністичний Маніфест" в 1847 року, в котрім представили світ капіталістичний яко арену борбі класової меже робочими и богачами. Документ тот надал дальший керунок рухам революційним.

На підставі повышшого маніфесту и пізнішых його поправках повстали на цілім світі комуністичні партії под ріжними іменами. А в жовтню (октябрю) 1917 року в Росії комуністы т. зв. большевики впроваджуют перший раз в исторії систему комуністичну на практиці. Большевики мали за свого лидера Владимира И. Ленина.

По впроваджению комунізму в Росії змінено назву того краю на ССР (Союз Сівільських Соціалістичних Республік), а поєдинчи республіки краї зас поименувано осібне.

Ленін не управлял довго, бо помер в 1924 року. По Леніні настал Йосиф Сталін, который бы веліким диктатором и не керувал ся дуже науком первых ком. мужів, лем своїм власном и найближших дорадників.

По Другій св. войні, в краях занятьх союзівськими військами, Сталін впровадил на силу комуністичну систему. При помочи ССР, але незалежні до того краю так, як повзьши краї повстают: Югославія під лідерством И. Тита стає комуністичном, потім Китай, Ветнам, Камбоджа, Лаос и Куба. Виштыкі тоты краї сталися комуністичними лем завалкы революційні партій.

Сильны процентово партії существуют в Италиї, Франции и др. краях капіталістичных. Но и гнеси многие політыкери предвиджают, же комуністі можут дійти до влади дорогом выборів. Длятого гнеска треба о тім бесідувати и писати, бо то єст важний окрес в исторії світу — борба двух систем. Котра система переможе? Котра буде поконана? Ци будут существувати обі рівнолегло? Увидиме.

КУМ ПОПЛЕТА: — А як мы не увидимс, то увидит наши діти. А як и, куме, уважаете? Котра система єст ліпша? Котра єст гірша?

КУМ ПОЛІТЫКА: — Повім вам другим разом на житловых прикладах.

НАРОДНЫ ПОСЛОВИЦЫ

— Курка біжє разгребуе, а в смію зерна гладят. — Руки білly, а сумія чорне. — Ліпша соломяна згода, як золота звада. — Танцувати не робота, а не знати, то ганьбота. — Коня в пожычку не давай, а жену в приданы и пускай. — Жена лем тото затант, чого не зна. — Дочку тримай в дому, ици заплатити кому, чтобы звяза біду з дому. — Хоц до пекла, аби лем тепло. — Шануй отца и Бога, буде тобі всіди открыта дорога. —

Лемковина

LEMKOVINA

NO. 4 (23), August and September, 1976 LEMKOVINA, P. O. Box 131, North Station, Yonkers, N. Y. 10703

God, America, Lemkow, Lemkovina! —
Бог, Америка, Лемки, Лемковина!

Політичні та економічні землі світу, обмежені та підкорені.
Divided and subjugated Lemkos of the world, unite!

Vol. 5.

Родна своя школа

Родна школа, значить своя школа, для кожного человека єст величним добром. Ученый человек знає свою исторію, он знає, кто він єст, знає минувшість свого народу, його так легко не забаламутити и не даст ся з дороги звести. Ученый чоловік знає свою віру (релігію) и знає історію, откаль ся тата віра взяла, він знає наїт догмати своєї віри и тым міцніше ся єй тримати.

В теперішніх часах вір на світі єст дуже, и хоць вшытки выходят з единого жерла, але зато кожда віра має свою особисту науку и свои додатки до вір, которы навет часом противляться Біблії и Евангелію.

Жебы чловек розумілся на том всьом, чловек мусить мати науку и то не лем релігійну науку, але и світську науку, бо церковна наука єст часто єдностороння, але то залежить, яка релігія и откаль она бере або признає свои церковним закони. Ми ту в Америці мame дві головни віри — Православну и Католицьку. Они обі беруть свой історично-релігійний исток з единого жерла, але кожда из них тягне до себе и на свою сторону. Жебы розуміти, где ту правда, которая з них иде по заповідям даних Христом и Апостолами, треба быти дакус ученым чловеком, або принаймі старатися дашто прочитати и пояснити сам собі трудніши вопросы.

Всі други народны етничны группи в Америці берут таку науку зо своєї народно-церковной школы, а мы лемки такой народно-церковной школы не мame. Мы ограничили зме ся лем до церковных школ, где наука отбывається часто єдну або дві години на тиждень. Так нам єст потребна школа, церковно-народна школа, где бы наши діти училися того, кто они сут, бу дотеперь пришло так, же наше русске имя з нашей православной віри было выкинене. Што то значит? То значит, что брак знания истории такового народа, як истории своей віри; брак патріотизму, брак рускости; брак школы, которая бы науила нас любити свое национальне имѧ.

Як хочеме, жебы наш народ русский, або український ту в Америці не втопился в англійском морю, то возмийме собі примір от старокрайowych жыдов. Около два тысячи роков, як жыди розшилися по цілом світі, але они за так долгий час меже чужими народами не вынародовилися, хоць дякій маленький процент жыдов отпал от своего народа єврейского. Же жыди до того часу не вынародовилися меже чужими народами, то их спасла лем жыдовска релігійно-народна школа. Жыди, где бы под яким правительством не жили, то они посыпали свои діти до школы того краю, и яком жили. Они не боялися того, же дітина в русской школі стане руском, або в польской — польском. Робили они то так, што далеко до того, чтобы дітину вислати в школу, они посыпали маленьких своих дітей в діточко-подготовительны жыдовски школы, подобно, як мы тут в Америці посыпали дітей в "кінтер гарден", где маленькой дітині виспили в сердце жыдовску віру, любовь до своего народа, што тата дітина николи в ниякой чужой школі не пропала, хоць часом треба было свое жыдовске закривати. Зато жыди не пропали, бо мали свои школы и своих учителей. Жыди выбилися на передовы місця в цілом світі, бо они не боялися ниякой чужой школы, бо в сердцах их дітей была вчелена непереможна сила любви к своему. Тото доказує най-

Не забудме той даты!

4-го сентября 1976 року минуло 5 років с того часу, коли в Лемко-Реворті в Монтро, Н. І., змились делегати на 26-й с'їзд Лемко-Союзу. То было в субботу. День була направду похмурий, бо хмари на небі почорніли и бистро вандрували понад реворт, лемковску здравницю, як їй назав Ніколай Числик. Тоти хмари и чудний вітрік, який началь холодніше подувати, ясно предсказували тайний напад на збунтувані душечки, які днеска мали стати под "братський прогресивний суд", як чистка організації Лемко-Союзу!

Не забуду я тот день, покаль жити буду! Я так любил тот союз и своих братов в организации, што всьо я отдал тому союзу: молодость, силу, талант; любовь к людям и к природі я голосил при помочи любви к тому союзу и к тим братям! Довгі роки, братку мой, долга роки! Вече, як 35 роков тата любовь тягася, а она и днеска ищи не загасла.

Тут сегодні на с'їзді судили гнівани братя делегати своих во Христі возлюбленных братов, бу так в листах до них все писали. Судили их за того, бо они отважились ити з просьбом до Вашингтону к нашему американському правительству и просили помочь братям в краю, бо они уж тоді там били народно знищени, выкоренени зо святої землі Лемковини.

В очах моих по сей день вижу на галі книжников, фарисеев и юдов! Тоти люди, которые ціли десятки років учыли мене жити по християнски, не работи зла для ближнього свого, а тепер они примінили то всьо на ділі, як раз против мене, брата свого!

Нераз я прошуся сам себе: як могло статися, што наука Лемко-Союзу, як для мене била святою и небесною, не восторжествовала?! Длячого она не восторжествовала? Потом знова надходит отповідь, што наука била добра, але люде здрадили тогу науку тоды, коли пропадала Лемковина и її народ вынинували, а нам взяло цільних 25 роков, чтобы мы получили в душах наших народну, національну кривду брата лемка! Та почули зме потім, бо зме похали до Вашингтону! Але покарали нас за то!! Ах, не забуду того дня и тых акторов, фарисеев и інженеров, які створили ганебну и отганеблену сцену в здравниці Лемко-Гарка, понад который гнівно бушали туманы и назлощени, як и делегати, чорни хмари!

Тут на том юдовском и фарисейском с'їзді вискидували с той організації двох людей, членов, роботников, найчирійших лемков и сыновів свого роду!

Не забудте той даты, братя мои, бо и я не забуду, покаль жити буду!

Ст. М. Кичура.

лучше и тепері світова ситуація, же жыди з цілого світу тягнутися в свой край Израиль. Та даже коммунизм, який все хвалился, же національний вопрос у него найлучше розрішений, не може сего дня доказати сего на ділі, бо, приміром, из Сосітского Союза жыди, послі той коммунистичной науки, покидают країн советів и сминують в Израиль, в країн их отцов, дідов и прадідов. Чудни діла творяться з народами, которы направду были воспитаны в любви к своему народу и к своему краю, а переважно к релігии и Богу!

Лемки такой школы не мають ни в краю, ни тут в Америці на еміграции. А чом? Зато, бо они не дали

(Окончание на стр. 4)

Редактор «Лемковини» на
інтервью с представителем
Соммер Института Лингві-
стики з Вашингтона

26-го августи сего року с Карпато-русского Американского Центра в Юнкерс, Н. И., Антоса Фешца, роботника в Центрі, передала по телефону редактору «Лемковини» С. М. Кичура о том, што в Центрі в ресторані єже на него женщина, которая приїхала з столиці Вашингтона и хоче з ним говорити.

В Центрі редактора познакомили з Естер Маттесон, Доктор Філософії, представитель и консультант Соммер Института Лингвістики з Вашингтони.

(Слово «Лингвістика» означат науку о языках и их нарічіях. Приміром, карпаторусский язык, то нарічіє русского языка. Лингвист — філолог, учений исследователь або знаток языка).

Естер Маттесон, учена американка карпаторусского происхождения, сказала редактору «Лемковини», што она занимается изучением карпаторусского языка, письма и науком о карпаторуссах. Она мae собраны, написаны и зарекордованы на тапші ріжни бесіди и истории на карпаторусском языку. А специальню едну таку бесіду выголосила стара карпаторусская емігрантка в Картерет, Н. Дж., то она бы любила, чтобы редактор «Лемковини» выслушал ту бесіду и чтобы она сказала о том, што там єст сказано на карпаторусском нарічії.

Потом Естер Маттесон предложила редактору, чтобы он сказал дашто сам о собі и за свое прошлое, теперішне и будуче, а так само за організації и нашу церковь, а она тво єст зарекордус на тапші для передання в Институт Лингвістики в Вашингтони.

Заохочений тым, што мы лемки-карпаторуссы мame в Вашингтоні своих учених представителей, консультантов при Институті Лингвістики, редактор російської коротко Естер Маттесон по лемковски и по-англійски сам о собі, о положению лемков в Америці и в краю и о церковных спрах нашого народа, што то всьо было зарекордовано на тапші, а при том он передал Доктору Філософії Естер Маттесон два послідніх числа газеты «Лемковина».

Пересмотрівши газетку «Лемковина», учена американка карпаторусского роду з великим интересом и задоволенiem подякувала за газету и за встречу и зараз сїй газету предплатила на цілий рок.

На том місці хочеме подякувати Доктору Філософії, Естер Маттесон, што приїхала до нас зо столиці Вашингтона на інтервью з редактором «Лемковини», бо того мae особисте и велике значеніе, што газета «Лемковина» єде дорогом ского карпаторусского народа и єї наука єст практика.

ЛЕМКОВИНА

месячная лемковская газета, посвященная
сторонам лемков в разных странах
и в Лемковине и в других землях.
Номер «ЛЕМКОВИНА ПРЕСС».
Предпечатка: 4 доллары за экземпляр.

LEMKOVINA

monthly independent Lemko newspaper,
dedicated to Lemko's affairs
Published by LEMKOVINA PRESS
Subscription: \$4.00 a year.

The opinions expressed in signed articles are
those of the authors and do not necessarily
represent the policy or beliefs of this
publication.

LEMKOVINA
P. O. Box 131, North Station
Tonawanda, N. Y. 14213

Stephen M. Kitchura, Editor

Як сте добрий лемко, то сте добрий русский!

Писал нам недавно еден лемко, что бы перестать ширити підею за «якъыхъ лемковъ» и жебы перестали плакати за Лемковицомъ, бо то въсъ може показатися такъ, якъ показалося за словомъ «украинецъ» або позо самомъ Україномъ. Пише лемко дальше, але себе называетъ «руссскимъ», што если будеме ширити название «Лемки», «Лемковина», то за 50 років станеме такими ненавистниками русскихъ, якими стали и украинцы. Тот «русский» лемко не разріжнати украинцомъ и інш. Він говоритъ, что в краю в Савитскомъ Союзі, як и за границю Савитского Союза украинцы все напишият слово «Русь» и слово «Россия». Пише він дальше, што тата хворота влапилася даже уж и еденихъ нашихъ лемковъ, які уж не пишут такъ, як учил нас Вислоцкий и Д-р. Пиж, а въсъ перекручают на украинске, лем жебы не пахло никакимъ русскимъ...

Мы признаемъ гдеякі выводы пашого «руссского» лемка, але не всі. Мы знаемъ, што Хрущевъ разомъ с поляками 9-го сентябрь 1914 року подписал договор, с которымъ він покончилъ з русскими лемками. Переселены лемки на Україні уж егогдя не называются русскими лемками, а украинцами. На тутор хоробу хворіт не лем Хрущевъ, но на юю хворіют, если не согрішишися, все украинцы, не робит ріжниці, як они себе называютъ. Тут в Америці и в Канаді, а тоже в старомъ краю в Польші и Чехословакії называютъ нас лемками, але при каждомъ такомъ выговори назначаютъ, што мы зме украинцы и то впіть! Хочши, або не хочши, а мажи так называтися, як то имъ любите! Але то не в томъ річъ, як кто васъ называетъ, але річъ есть в томъ, як вы сами себе называете! Каждый добрий лемко сест тотъ, который робит даниго в томъ ділі, аби существование Лемковины и лемковъ не пропало. Буде жити Лемковина, то и лемки будуть жити, а не буде Лемковина, то такъ станови за віми лемками, як стaloся з лемками на Україні. Они вынародовлятъ сами собою, без того, штобы украинці нас вынародовляли!

Если буде добрымъ лемкомъ, то буде и добрымъ русскимъ або добрымъ украинцемъ. Мы встрічали и такихъ украинцовъ, и толь диво Боже, же говорили, што лемки добре роблятъ, што называютъ себе русскими, бо такъ мас быти. Бара зме ся здиву-

OUR FATHER

Our Father, God to Thee
Throughout Eternity,
Thy name we praise!
Thou art the Source of all
Thou lovest great and small
Thy life sustaineth all
Let praise be Thine!

I am Thy child of health
I am Thy heir of wealth
All Thine is mine!
Joy and prosperity
Are over mine in Thee
Wisdom and harmony
And Love Divine!

THE AMERICAN ETHNIC FOUNDATION

Washington, D. C.

The American Ethnic Foundation, Inc., held its annual meeting on August 20, 1976 in Washington, D. C. According to the AEF By-laws, the following officers were elected for the next period:

President: Hon. John S. Conas, former Indiana Representative and Senator, Judge and Chief Justice of the Appellate Court, and candidate for the office of Vice-President and President of the United States, retired.

Vice-President: Col. J. Jaroslav Sustar (retired), former President of Consulting International, Pittsburgh, Pa.; former College Professor; Deputy Director of International Studies Institute; radio/t.v. news analyst, and consultant on International Developments.

Secretary/Treasurer: Noel G. Pinaula de Champcourt, Foreign Service Officer and USIA news editor.

Three additional members were elected to the Board of Trustees, increasing its membership to fifteen.

The governing body is affiliated with the following ethnic nationalities:

Arab, Czech, Dutch, French, German, Hungarian, Irish, Italian, Jewish, Lemko, Polish, Ukrainian, Serbian and Slovak.

Further representation and participation is considered so as to assume transnational cooperation in the world-wide ethnic movement.

The Ethnic Movement, as understood and practiced by the AEF, has as its goal, unification rather than divisiveness of countless splinter groups. The AEF aims to unify all the ethnic elements, not only in the United States, but in other countries (without disturbance of present social structures) where are willing to cooperate for the furtherance of self-government and understanding among all nations. AEF hopes to establish a solid basis for securing Human Rights on a transnational level. The ethnic elements desire that all people of the world should lend loyal and reliable support to the higher goal of Human Rights among men, equal job and educational opportunities and world peace.

Ethnic bodies interested in the program are welcome and advised to write the Executive Vice-President for further discussion:

Col. J. J. Sustar
The American Ethnic Foundation, Inc.
2100 Foxhall Road, NW
Washington, D. C. 20007

вали, але знамъ, што діються во світі чудни діла, то и тóто може быти пречудне едно з нихъ.

Нам лемкамъ не треба дуже кричати або пропаганду вести за Україні або против Україні. Україна є спльна держава, які признают всяяди по цілому світу, а где мы лемки? Также мы назывались русскими, за Русь зме умерали в Талергофах и Освєнцимах, то чого рускы з нами так зробили? Также Хрущевъ зналъ добре, як лемки рускы, то чого так зробили, што лемкі становилиши родючи до поєднаного? Треба думку о томъ подумати, а если сте русский лемко, то думайте по-русски, як и все мы думали по-русски, а рускы юїи смишки з нас робили и роблят сегоади!

Если бы лемки вірили сами в себе, то з цими бы никто того зробити не могъ, што зробили з цими послі Другої світової війни. Вірмє в себе и робме для себе!

ПІСЬМА ЧИТАТЕЛЕЙ

ПІСЬМА СУДЬИ ПЕТРА КРЕГЕЛЬ

Banbury, Penna.

Dear Editor:
15 June 1976
My Cousin, the Rt. Rev. Damian Krebel, of Warren, New Jersey, sent me a copy of your April edition with an article about my winning this ten-year position as a County Judge.

I would appreciate receiving further issues of LEMKOVINA, and herewith enclose a Ten (\$10.00) Dollar offer to your Press Fund. My "old" political brochure with some background, as well as my Court Calendar are enclosed for your interest.

Most sincerely,
Петро Крегель
Peter Krebel

* * *
Banbury, Penna.
4 September 1976

Dear Editor:
This is a request that one copy of your edition of No. 3 (27) May, June, and July, 1976 — Vol. 5, be sent to my colleague on the Court of Northumberland County, Pennsylvania; Judge Samuel C. Ranck.

I showed him the front page article written by my Beloved Cousin, Right Reverend Mgr. Damian Krebel concerning Baccalaureate Programs in High Schools, and Judge Ranck was delighted to see that our message to the Shamokin, Pennsylvania, Area High School received such attention in translation.

My personal check to cover the cost of mailing one copy to Judge Ranck is enclosed. A copy of the memo will be sent to Rev. Krebel.

Most sincerely,
Петро Крегель
Peter Krebel

На помочь «Лемковині»

Недавно редакцию и типографию газеты «Лемковина» посыпал Петро С. Гардый. Для редактора «Лемковини» и іхніх читателей то была велика честь поговорити с Петром Гардым в посвідченії газети «Лемковина». Петро Гардий, то лемковский индустріалист, який, можна сказати, лем він еден из іхніх лемков на еміграції мог добитися до такого значительного состояння, в яком він єст. Петро Гардий своимъ быстрым оком посмотріл по машынахъ и звідался:

— А то въсъ твоє, Стефан?

Петро С. Гардий сейчас приступат к изданию цінного документального труда книги професора Ф. Ф. Аристова «Карпаторускі письмені» в трьох томахъ. Для той книги мы в нашій типографии напечатали йому пару подпісок под фотографіями, другими словами, мы зробили маленьку друкарську роботу. Штобы отвідяться, Петро С. Гардий дарувал для «Лемковини» 30 книг «Прикарпатская Русь под владением Австро-Угорії» для роздрідження и розпространення между нашими читателями. Петро С. Гардий тоже подарувал 45 книжок «Краткий очерк галицко-русскої письменності» Д-ра В. Р. Ваврика.

Книга «Прикарпатская Русь под владением Австро-Угорії» єсть пополнена исторіом Американской Руси «Начло Истории Американской Руси», яку написал Протопресвитер Петр Коханук и множеством фотографий наших русских церквей из всіх трьох частей Карпатської Руси.

Ціна первой книги єст 10 долларов.

Мы в редакции «Лемковини» рішыли восьпользоватися тым слuchайом в такий способ:

Кто из наших читателей пришел на пресс-конференцию 25 долларов, то достане в подарок книгу «Прикарпатская Русь под владением Австро-Угорії», а кто нам пришел 10 до 20 долларов, то получит книжку Д-ра В. Р. Ваврика «Краткий очерк галицко-русскої письменности».

Тут єсть добра случайность помочи газети «Лемковина» продолжат свое издательство и набыти для себе таку дорогоцінность, як прошло нашого многострадального карпаторусского народа.

БЮЛЕТИН ЛЕМКОВИНЫ

(Ред. Т. Докса)

СТАРА КУЛЬТУРА ЛЕМКІВ

Родинны Звычаї

Звязаны з уроджаннями, христинами, зальотами, весільном и похороном

Написал ІВАН МАДЗІК

— 5 —

ВЕСІЛЯ

Час, в котрому кавалер нашол сой дівку і хотіл з нім женитися, то повіл своїм родичам: "Я нам замір женитися, бо юш пришол мі час".

Родиче гварят, же где и с ким маш замір женитися, а сини отповідат, где и с ким ма замір женитися.

Як тата женичка отповідала бідичам, то они вирвали згубу, а в другом разі відказали, а найчастіше лем там сі мі женити, где родичи хотіли.

Женичку лемки зачинають переважно в четверг так званими "зальотами", "інношами", "спросини", "заручини". Ріжни села мали свои назви такого обычая. В том дні молоды запрашують до себе кілька старших людей, переважно зо своєї близької родини, як стрyка, уйка, брати і давкого зо сусідов. Зaproшено приходять до дому молодого і там разом з його родичами укладають планы, яке мають віно вимагати от родичов молодої. Потом пізном ночомколо десятой або еденастої години вшытки разом идут до дому молодої, беруть зо собою обовязково літру палюнки. Приходять до дверей молодої, пукают, виходить газда, отець молодої і звідуся, кто там. Отповідають, же то мы подорожни, заблудили зме до вас пропититися на ночь.

По той бесіді газда молодої познал, кто то сут за люде, же то сут зальотники, то пущат их до хижки.

Зальотники, як гвойдуть до хижки, то сідають на лавках, а молоды сідають за столом. Зачинаються бесіди цілком іннахи. Домовы люде встають зо сну, модла зберася в коморі, входить до хижки, витат зальотников. По довшої бесіді еден зо зальотников гварит: "Ани ся нас не звідуют, чого мы ту пришли?"

Тыма словами зачинают бесіди о весілю. Господар гварит:

— Вы сами повічте, по што сте ту пришли.

— Мы ту пришли, бо мы чули, же ту ест дівка на отданю, а мы иаме кавалера на женичку, то може бы змеих разом поженили.

— Я не маюнич напротив того, — гварит газда, — як лем они ся любят обое.

Пісня про долю

Мамко моя стара, мамко моя сива,
То ся я в нещасливі пеленки повинна.

Кібяська повила в хустку теркасову,
Ta, гей, білля мала дакус яйшу долю.

Дольо, мој долю, то я та не мала,
Ци ми та Бог не дав, ци мати пролама?

Дольо мој, дольо, де ты тогдай была,
Коли мене мати на той світ родила?

Ой була я була у сінсьох за дверми,
Хотікам дніти, які двері заперали.

Бодай тата душа відгда не сконала,
Што пред моїми дверима двері заперала!

Дольо мој, дольо, авалася мі до мора,
A з мора до ріки, пропалася яйшко!

Співала: Марія Чорома, 26 років,
село Убіж Гуменецького округу.
У 1978 році записав: А. КАРПІКО.

Зальотник звертається поімені:

— Што ты, нам, Маріс, човіш?
Підеш за того Семана, ци не підеш?

Дівка долго не отповідат, бо ся встыдат, але по довгой перерви каже:

— Піду, піду...

А родиче повторють: "Е та чом бы не пішла? Піде, піде".

Теперь еден зо зальотников витягає літрову палюнку з рукава чуты. Проще господаря о кельюшок, а так честте всіх. Вилівають по єдном або по два і товди зачинаються торговля. Еден зо зальотников гварит:

— Мы бы хотели знати, яке вы нам віно дате з дівком.

Господар повідат: — Я велике віно дати не можу, бо єм не богатий, але штоси дам, што буду міг, так, як и други люде дают, але вы мусите мі повісти, што вы хочете, бо то ваша повинності мі повісти, што вы хочете.

Бесідує зальотник: — Мы от вас не будеме дуже хотіти, лем на скілько вас стати, так як и други люде дают. Дайте нам корову, два быцьки до борони, дві овочечки, половину сіву (4 четверти вівса, 2 четверти ярцю, 1 четверт яків, 10 літрів лену) 200 долларів и справите весілю.

По тых словах вшытки тихо, а так отзывають господар и гварит:

— Пред хвильом гварили сте, же не будете дуже хотіти, а вы зажадали таку велику сумму, яку я ниняк не можу вам дати.

— А то повічте, што бы сте нам могли дати.

— Я вам можу дати одну корову, два быцьки, 1 ярцю, 10 літрів лену, дві четверти вівса, 100 долларів але польськими златыми, а весілю вы своє муніципалітети зробите сами, а я своїй дівці зроблю теже сам. Ци так буде добре?

Теперь начался торг, як на быках на ярмарку, вкончи доходит до згоды.

Господар ставлят вопрос: — Вы от мене жадате віно для своего сына, а што вы даете для моей дівки?

— Я зо своєї стороны запишу синови цілый грунт, хижку и вшыток маєток, рухомый и нерухомый и застерігам собі и моїй жені жити до смерти при своєму сині з утриманьем, як до тых час, а молодшої своєї дочки Еві призначам, як сплату з грунта 200 златых польських.

Ту зас гварит господар: — Так вы от мене хочете віно и я ся згодил дати з дівком 100 долларів, як вам дам 100 долларів, то хочу, щоби дом і грунт були записані на половину вашому синови и його жені, а моїй

дівці і контракт зробити перед шлюблом, за што я вплату половину и вы половину.

— То наї буде по вашому, — гварит отець молодого.

Зашла остання добровольна згода.

Теперь зас випили по кельюшку, а мама з дівком принесли с комори хліба, масла, сиря, поставили на стіл, запросили зальотников до стола по-просили, жебы закусували. Палюнка пішла в рух, зальотники ілі, пили до рана, а гдекотри полігали на лавки при пеци и спали. Рано дівка з мамою встають, приготовляють сіданя. Отець іде до корчмы по палюнку, запрашать кревных и сусідов. Коли totы ся посходили, то подали для всіх сіданя, а дівці кажут збератися, бо підуть до кельсандза на заручини.

(Дальше буде)

"ЛЕМКОВИНА"

(Пониже напечатаний вершок за газету "Лемковина" был поміщений в первом числі газеты "Лемковина", яка появилася 1-го липня 1971 року):

Оддаємо вам в руки
Газету "Лемковина",
Щоби сте єй читали,
Бо она наша єдина.

Бо тепер в цілім світі
Лемкі газеты не мають,
Котра бы о них писала,
Як они все страдають.

Зато всі ся старає
"Лемковину" предлашувати,
И своїм близьким, сусідам
Не забудте єй передати!

Штоби всі лемкі знали,
Же єсть газета на світі,
Котра постоїт за їх права
И буде їх боронити.

А и до Старого Краю
Своїм рідним дайте знати,
Же тут в Америці
"Лемковина" буде ся появляти.
— тд —

ЧОМ УССР НЕ ХОЧЕ ПОМОЧЫ ЛЕМКАМ?

(В первом числі газеты "Лемковина" 5 років тому назад, была поміщена слідчуща стаття):

Перезераючи польські и росийські видання и статті законченю II світової війни натрапиме на дату 9 вересня (сентября) 1944 р. Што та є дата?

И як она ма значення для нас лемків?

Дата: 9 вересня 1944 року, то єст дата підписання угоди між Україною и Польщом о евакуації укр. населення з території Польщі и польських граjdян з території УССР. З польської сторони tot документ підписал представитель Польського Комітету Національного Оsvобождення, а од України Хрушев.

Для нас лемків tota data и уодаоказалася трагічном, бо поляки маючи такий документ могли робити, што лемків хотіли з нашим народом: ширили пропаганду такої в 1945 р, же лемків мусить виходити до ССР, як як не поїхают охотниче, то їх виженут на силу; в 1946 року totу пропаганду впроваджали в жити, бо військо польське імело наших людей, вивозило силом до повітів військ і там іх змушено до підписування згоды на виїзд до ССР; в 1947 р. оставшихся інци на Лемковині лемків вигнано в Бещадський спосіб на захід Польщі, де заселено ними поміщицами терени.

Отже видиме ясно, что Совітска Україна поганюючи лемків інци в 1944 р. но и тепер старає всіма способами не допустити до повороту лемків, бо обавляється, же вийде tota шахрайство на верхи, которое обдумано поза плечами лемків и треба буде за одновіділами перед лемківами и перед світом.

РЕЛІГІЙНА ЧАСТЬ

СТРАДАЛЬНА МАТИ

Страдальна Мати под Крестом стояла
Стала плакати, в слезах промовляла:
О Сынку, Сыну, за яку провину
Переносиш днеська тяженьку годину.

На Кресті?

Я Тебе купала горькими слезами,
Як малим ховала перед ворогами,
А днеська плачу, бо тебе уж трачу,
Як Тебе жывого поспілній раз бачу.

Сыну мой!

Ты жертовалася всіх людей спасти,
За то дождалася невинно умерати
За світ лукавий, злобний и ісправний,
Што сполнил на Тобі свой засуд кро-
вавий! На Кресті.

Моя подлора, мой Ты світе яскій,
Гаснеш заскора, вянеш мі несчастний,
А што ж со мною станеся сиротою?

Я сама на світі, як близна в полю

Под Крестом.

Мой Боже милый, усердно Тя молю,
Дай мі сили в Том несчастном болю,
Тебе благаю, як сама лем знаю,

И Тобі, днеська Сына моого поручую

На Кресті.

(В ред. прислав Прот. о. Г. Ццура).

Провідніє

(Проповідь)

Мала 8-літня дівчинка ішла сама потягом. Недалеко ней сіділ чоловек середнього віку. А коли він зувахжал, що никого неє з ним и що она виглядає спокойна, то присів біжче к ней и спросил:

— А што, не боїшся ты сама іхати тым великом потягом?

Дівчинка посміріла на чоловека, открыла широко очі, усміхнулася и отповіла:

— О, ніт, я совсім не боюся, тутничого злого не може притрафитися мі на том потягу, бо мій нянько єст тут кондуктором!

Як видиме, маленька дівчинка чулася беспечно, бо їй нянько біль на потягу и виконувала свою службу; їй нянько знал, як вести потяг, він знал, як привезти подорожніх до призначеної цілі, він дбав за кожну особу на потягу, то певно, що найлучше він підбіт и припинить свою малу донечку.

И мы всі, дорогие брати и сестры, ідеме, так сказать, на великому потягу, а ним єст світ. На нем єст много річей, які можуть страшными нас, старати нас, але кождий из нас може сказать, як та маленька дівчинка скажала:

— Я совсім не боюся, ничего в дійствительности не може злого мі статися на том світі, для того, що мій Нинько мій Небесний Ниньо — єст кондуктором цілого світу.

Так, Бог єст, так сказать, кондуктором світу. Він веде tot світ, пильнієго, турбусея ним, а тото ми называеме Божим Провідніем. Раз мы зме певны, що Бог смотріт за нами, мы можеме быти так само спокойны, як и та дівчинка.

Посмотрите з іншого боку на кондуктора потягу. Він, що правда, знає где потяг іде, він знає, як доіхати до конця станції. Він знає, що єст найлучше для пасажирів, коли они в потягу. Він знає, где може быти небесника, що він знає правила и настоюе, що він дотримуваєя всі. Він відділт каждого пасажира, на каждого зверне увагу, а особливо на хворого, ци на каліху, на старших людей — кожному він поможе по потребі, бо він хоче, чтобы всі беспечно доіхали до своєї цілі — до своєї станції.

Господь Бог робит тово само в світі, лем же Бог єст ищи больше уважним, ласкавым и помочним. Він знає, що єст найлучше для каждого человека и він хоче зробити якнайліпше для людини. Він може и подбати про най-

ліпше — Він дає теплі кожух завія-
там от зими, пташкам пірі, Він и дає
за поживу для всіх, Він веде кожу
звірину до ей кінця, кожу рослину
до ей призначения. Наука може ищи
не знать того кінця, того призначе-
ння, але певно, всі, що живе, має
своє призначение. Ми знаємо, що
Бог керує всім и дає напрям всьому,
як сказано в книзі мудрого Соломона:
“Бог дає поживу звірятам и мол-
одим воронам, що кличут до Него”.

Навет поганы отчували, що єст
ктоси понад каждого человека и понад
всіо, що єст ктоси. Кто занімается
всім. А доказом для того єст сама
природа: звізды, що плавают в не-
бесных просторах, зінія дні и ночі,
міліони квітів и овочів на полях
— всі они сплюняють свои закони и
планы, що из поставил Еден — Тот,
що знає тово закони и планы, а то
певно лем еден Бог.

Бог знає не лем за тіло людини,
але и за єй душу. В псальмі сказано:
“Скинь твою журбу на Господа, Він
подтримат тебе” — так, бо Він єст
наш Отец, наш Добрый Гастьр, наш
любимий Отец. Люде мусят признати
що Бог управляет также их душами,
коли отріжнати добро от зла, гріх от
честности. Бог хоче лем доброго для
людини.

А як же то може Бог допустити то-
то страшне зло, якє мы видиме в світі
— тоти войны, душегубство, убож-
ство и недуги? Інци раз треба сказа-
ти: Бог хоче лем найліпшого для
людини, але Бог дал свободу волю
каждому. Людина може повинувати-
ся, а може и отказати и повинувати-
ти от послуху; може ити разом з
Божом вольом и Божими планами, а
може иди и на перекор им. Сказано
в книзі “Открыті”: “Перед людиною
єст життя и смерть, добро и зло —
и что він выбере, тово буде дано йому”. Бог не хоче, що люде гріши-
ли, Він лем допускат по волі человека.

А дальше — людські терпнія и тур-
боты мают війти людині на добро,
згодно Божим планам. В гдєяких ви-
падках терпнія сут каром за гріх. Де-
коли Бог допускат, що інвест неви-
нин терпіт на то, що веце добра
з того вишло. Но и наша віра скріп-
ляється, а за ним и силы, коли на нас
упаде гріх и терпнія. Божа сила и
помочи показуєся найлучше тогды,
коли мы той помочи потребуємо. То
найліпше было видно под час войны,
коли церкви бывають переполнены на-
родом.

Коли принимаме клопоты з дітя-
ми новинностью, то стає она легком,
стає як бы надгородом за нашу не-
вінність. Какже Христос в своїй
проповіді на горі: “Счастливи вы, коли
переследуют вас, бо за то велика
надгорода буде вам”. Терпнія также
оттягают нашу увагу и сердця от зем-
них річей и звертают до Бога. Еді-
ний час, коли люде найбільше дума-
ют за Бога, а то тогды, коли найдутся
в ідолі або недузі. Мы можеме и сами
деколи видіти, як іда и терпнія
обертаются на добро и як приводят
людину до Бога, до Його ласки и
прязі.

Дороги братя и сестры! О, як бы
Бог дал нам зрозуміти Його Провідніє,
Його опіку! Як бы тата опіка
была завсегда над нами, як бы мы
зувсегда виділи близко себе Бога и
были беспечими, як бы была беспечним
и спокойном тата дівчинка на потягі,
яким керувал ей нянько! — Аминь!

Свящ. А. Тон — перевел о. П. М.
(“Церквя Життя”).

РОДНА СВОЯ ШКОЛА
(Окончання с 1-ої стр.)
за того, чтобы их діти били воспитаны
в любви и в национальном духу
своего народа. Таку школу могла
дати тут на еміграціи, нашему на-
роду лем народна організація, як
Лемко-Союз, разом з нашими цер-
ковными школами, але по обох сто-

ронах были зорозуміли люди, которые
не хотіли до того допустити, хоц и
были други люди, які хотіли порозумі-
нія меже Лемко-Союзом и нашим
руском православнои церквом, в хо-
тому и греко-католики прилучили бы
ся охотно, если бы виділи, же єст
успіх в церковно-народной школі.

Як смотріли наши лемки на народ-
но-церковну школу, то о том мін опо-
відал мій нянько, который вишло из
Америки, же як в Ансонії организо-
вали парафію и построили собі нову
церковь, то передови пацроти внес-
ли на мітингу, що вибуди организації
школу, щоби си діти учти по-русски
читати и писати. Нашили дом, который
мал быти місцем на школу на 50 дітей.
Але юх на первом мітингу зашол во-
прос, яком бесідом будут учти в
школі. Отвіт был, же по-русски, бо, пре-
ці, всі мы russki! Встал член-парафіян
и говорить, же як будут учти в
школі по-русски, по-московски, то,
говорит, що діти до школы не буду-
посыпал и другим закажу, бо я хочу
по-українски! Стас третій парафіян
и кричить, же як будут учти по-украї-
ниски, то он свои діти не буде посы-
лати до “калакутской” школы и дру-
гими закаже.

На том мітинг закончыли, а ру-
сской школы до днеська в Ансонії ніт.
А днеська наши молоды лемки, которые
часто думают, что они сут уж далеко
відченути от старой еміграціи, ма-
ют ищи больши проблемы во собом,
як мали даколи стары еміграціи. Стары
лемки ділилися на русских и украї-
нцов, а теперішні лемки уж ділилися
на польських, на словацьких, на ма-
дьярських, на українських и русских
лемиков, а даже на карпато-руссих!
Зато млада еміграція не може да-
же створити того, що створили стары
лемки-еміграціи. Може даст Бог,
же як “проспіят” с той баламуты я
возмутся за чисто карпаторусско-лем-
ковську школу, против которой сут и
днешні управителі. Совітськ України,
Польши и Чехословакии.

Інтересно было бы видіти, як бы
так зышлися на мітинг-собраніе на-
ши американські и канадські лемки,
щоби открыти тут в Америці першу
народно-церковну школу, что с того
бы вишло? А зато, же жиме вищты-
ки в Америці Канаді, то так, як бы
ємо всі были на одной шифі, які нас
привезла до Америки. На переди на
мітингу сіла бы представителі Лемко-
Союза, представителі Організації
Оборони Лемковщини, представителі
карпаторусской организации с Канады,
представителі огромного числа
наших лемковських церквей; предста-
вителі наших братських організацій,
а пришли бы представителі от Лем-
ко-Парка, от Карпаторусского Амери-
канського Центра из Юнкерс; пришли
бы всі редакторы газет; Стефан Же-
нецкий зо своим “Голосом”, ціла ку-
ла лемковських учителей, які крайо-
вых, так и американських, всяких ар-
тистов, учених знатоков языков, фи-
лософов и докторов. Інтересно, чи
така купа лемков, которые называют се-
бе “культурными и учеными людьми”,
ци толи люде згодили бы си хоц лем
на едином даяком пункті, як треба бы
было организовать народно-церков-
ну лемковську школу в Америці и Ка-
наді. Будете певни, что не дошли бы
ани до того, до чого дошли лемки в
Ансонії в стары часы! А если вы дум-
аете, же бы зиє дробли дащо в
том вопросі, то чом бы не скликати
таке обще народне засіданіе, а на то-
то засіданіе запрошиє членов О'ЕД.
Наций для обзервации того, что там
бы діялося, чтобы тово записали и
передали в родный край лемков, що
Лемковина не пропала, бо єй діти
далеко за морями порозумілися и по-
діли собі руки и организуют свою
родну школу! Тогда бы зме увиділи,
ци мы хоц даку з науком и прогрес-
сом подобни до їх з науком и не було бы
боязни, же пропадем в чужой школі
або же затопимеся в чужом морі!

Продовжай.

Лемковина

LEMKOVINA

NO. 5 (20), Oct., Nov. and Dec. 1976.

LEMKOVINA, P.O. Box 131, North Station, Yonkers, N.Y. 10703

Vol. 5.

God, America, Lemkowina!
Бог, Америка, Лемковина!

Подлинно и независимо лемки мира, объединяйтесь!
Divided and subjugated Lemkos of the world, unite!

Мысли и пожелания на Рождество Христово

о. Митрат Дахан Кречель,
церковный управлятель газеты
«Лемковина».

Для нас Лемків Рождество Христово має глибоке значення, бо оно припоминає нам св. Вечер, наш дім, Родичів, наше життя-бітьє, нашу дорогу Лемковщину, нашу стару Отчину.

Ми, як пташки, розлетілися з родного гнізда, і хоць на Рождество взираєм духовно і вспоминаєм Старий край, нашу фамілію, наших братів і сестр. Так, кріпнеть наша любовь до родного дому і до всього родного, і хоць сьогут кругом зміниється, то наша тяга і любовь до родного никоїда не вичезнет.

Рождество Христа в Вифлеем припоминає нам, же і Сам Бог-Сын, по Божому плану, устроїв дім на землі. Во дім то не тільки стіни і дах, місто, где мы живем, але любовь, що звязує Лемків родини-сем'ї и робить їх ірпінками на всяких противностях.

Христос, як Дітia, мал Родительську опіку, помочь, і любовь до часу, коли виступил публично, як Мессия-Спаситель-Учитель, и рождество Своим сділив всі християнські дому. Своїми союзниками в ділі их духовної життя и в ділі их спасения и спасения людей цілого світу.

Любовь єсть подставою цілості, єдинства, життя, успіха кожного християнського дома-сем'ї и каждого народу. А Слово Боже так доказує: "Если я маю дар пророчества и знаю всі тайны и маю всяке знаніе и всю віру, что могу гори пересаджати, а не маю любови, то я ничего. Любовь долго терпит, милосердствует, любовь не завидует, любовь не превозносится, не гордиться, не безчестує, не ищет своего, не раздражается, не мыслит зла, не радуется неправде, а сорадується истині; все покрывает, всему вірит, всею надяється, все переносит". (1. Кор. 13: 2, 3, 4, 5, 6, 7).

Як славна и сильна християнська любовь! Як прекрасний примиряет Христов дім в Назареті!

На Рождество Христово най воспламеняється наша любовь до Родительского дома на Лемковщині! Вспомянем за нашу Матер Лемковщину, которая тепері, по словам Стефана Михайлова, "распята". А я додам за плач лемковских матерей, "Чом, чом нас виганяють з нашої землі, як "быдло", от наших цынтарів, где лежат наши діди и пра-діди, наша минувшисті? Яка-то безмилосердна власть, которая зробила такий план на своих честных граждан!

Лемки, видно, пали жертвой русского-славянського коммунизма.

Біблія оповідає, же Ірод хотів Христа убити и таким знищити Його Царство, ся. Церковь, но Богом умудрений Йосиф взял Боже Дітia и Марію, и утекли до Єгипта.

Ітак, Правда и Святотіть утигають пред Іродом, хоць Бог-Сын мог секрушити Ірода и

39-Й ПРЕЗИДЕНТ СОСЕДИНЕННЫХ ШТАТОВ АМЕРИКИ

Джейкс Ерл Картер, бывший губернатор штата Джорджія, в политических кругах лучше знанный, як Джимми Картер, был выбраный на Президента Сосединенных Штатов 2-го ноября 1976 года на штыри роки, 1976 — 1980. Джимми Картер єст 39-тим Президентом Сосединенных Штатов. Вице-президентом был выбраний Валтер Мондейл.

На выборах Джимми Картер получил 40 миллионов 200 тысяч голосов, то-ест 51 процент, а бывший президент Джеральд Форд получил 38 миллионов 469 тысяч голосов, то-ест 48 процентов.

Подрахунок выборов показав, що перевагу в Сенаті и Палаті Представителів будуть мати демократи. С того много людей плекают велики надія на сильны реформы в Америці, то-ест на улучшения життя в нашом краю.

JIMMY CARTER

Рождественські и Новорічні поздравлення для наших читателей и для всіх лемков от «Лемковини»

З надходячим праздником Рождества Христова и Новим Роком 1977 редакція «Лемковини» пересилає сердечні поздравлення всім

лемкам по цілому світу. Пересылаємо сердечні поздравлення нашому русському духовенству и його руководителям. Просиме наших церковних вергових руководителей помочь нам при издаванії газети «Лемковина». Наш народ полагает на Вас велики надії так тут в Америці, як и в родном краю на Лемковині. Редакція «Лемковини».

Бого всю страну, але Христос утикає перед врагом и тим нас хочет утисти "не истики" врагам, лем прощати, а уж Сам Бог одомистя за всяких кривда сділаны нам в житъю. (См. Ієремія 16:15). От того всепрощенія зависит наш личный мир и мир всего съвѣта.

Мы розумієм, же Лемківські краївни не можут боротися зо своим комуністичним правлінієм, але мы, "на свободі", можеме ходатайствовать за своїх братій на Міжнародному Суді через Штатний Департамент Аме-

рики.

Наш Стефан Мих. Кичура і другими лемками, Dr. Гвоздя і Судя Гонас передали жалобу за лемківськими кривдами в Об'єднанні Наций.

Во имя лемківской любви щиро всіх лемків поздравляю с Рождеством Христовым и прошу всіх подтримувати наших лидеров Кичуру и Доклю и нашу дорогу газету "Лемковина".

о. Митрат Д. Кречель.

ПРЕСС-ФОНД КАМПАНІЯ ГАЗЕТИ «ЛЕМКОВИНА»

ТРИ-МІСЯЧНА КАМПАНІЯ НАЧНЕСЯ 15-го ДЕКАБРЯ, 1975
І БУДЕ ПРОДОЛЖАТИСЯ ДО 15-го МАРЦЯ, 1977 РОКУ

Дороги Братя и Сестры, читатели "Лемковини"!

Як вищти други емігрантські газети, так само и наша "Лемковина", щоби могла сущісувати и виходити на час, то она була принуждена об'явити три-місячну кампанію за пресс-фондом, а як тоже за новими читателями.

От початку издания "Лемковина" минуло уж веце, як 5 років, бо перше єй число вийшло в місяцю жулю 1971 року. До того часу, с перервами, было видано 29 чисел газети. Їси бы то зложити в одну книжку, то була бы уж дост велика юніка. Частіше издавання "Лемковини" було неможливим, бо не было на то фінансів. Тепер мы рішили звернутися к нашим читателям знова за помочю. В листі, яким Вы получите газету, тепер надієте и листину збору на Пресс-Фонд, бо деякі читателі уж прислали свою помочь, який була залучений разом с прошлим числом "Лемковини".

Штоби "Лемковина" могла продолжати свою роботу, єй треба помочь. Треба вій нових предплатників, щоби она була сильна и здорові. В Рождественські Свята постараїтесь отвідіти своїх приятелів і знакомих, достанте нового предплатника для "Лемковини".

Просиме ищи раз нашу старшу и молодшу еміграцію поддержати кампанію газети, бо в Америці найже уж піт кіраторуської печати, газет, щоби писали по своему, всі або переклали або перехопили англійський язык, "Лемковина" буде триватися и буде вискіти на своєму родном языкку.

ЛЕМКОВИНА
лемковська газета, висвітлює
справи лемків в різних країнах
та Лемковині в цілому світі.
Видав «ЛЕМКОВІНА ПРЕСС».
Підписані: 4 лемки на рід.

ЛЕМКОВИНА
smoothly independent Lemko newspaper,
dedicated to Lemko's affairs
Published by LEMKOVINA PRESS
Subscription: \$4.00 a year.

The opinions expressed in signed articles are
those of the authors and do not necessarily
represent the policy or beliefs of this
publication.

ЛЕМКОВИНА
P. O. Box 131, North Station
Yonkers, N. Y. 10703

Stephen M. Kitchura, Editor

Ци треба нам своєй власної, независимої Лемковської Церкви?

Уж 5 років перешло отого часу, коли вийшов перший номер газети «Лемковина». То не лем зато почався нова лемковська народно-церковна газета, що єй було потрібно політично, бо треба було в тих часах виступити в обороні прав свого поневоленого народу, бо інші газети та організації отказувалися від того святого лемковського обов'язку, але найбаржо і зато «Лемковина» з'явилася, щоби в ній широко відкрити двері для нашого руського, карпаторуського, лемковського духовенства, котре в тіті часи, як і сьогодні, було призване Богом та нашим народом стати в захисті народних та релігійних прав національного народу в родному краю на Лемковині. Ци так сталося, постараємося объяснити туту справу понизше.

Много раз наш многоуважаемий і любленій о. Митрат Дакіан Крігель писал о том в «Лемковині», що наша Руська Православна Церква в Америці та Канаді складається на більше, як 80 процентів самих лемків, емігрантів з Лемковини та їх дітей та внуків, а також і правнуків. А якщо так, то діти мали бы виглядати з том церковью цілком інакше. Над тим вопросом застосовуються єдині наші читателі, та лучше сказати, учений лемко, котрий говорить нам, що буде найлучше, якщо лемкі в Америці та Канаді приступлять до організації своєї власної, независимої Лемковської Церкви, бо як показується, то наше духовенство совсем легковажить собі народну трагедію християнської Лемковини.

Мы в нашей редакции не підеме аж так далеко, щоби зме начали проповідувати за основание нової власної, независимої Лемковської Церкви. Але если хочеме дати сой вопрос, то тогды мусиме звідатися, же где есть наше русске православие духовенство и где есть наше греко-католицке духовенство? Кто, на-правду есть винуватый тому, же по сей день при «Лемковині» нашлися лем 2 отцы духовни лемковского роду, и тоти отцы духовни сут уж на пенсии? Где сут сотни наших духовных проповідателей Слова Божого? Но лемков, які удержуют наши церкви, есть поцад 80 проц. в Соединенных Штатах, Канаді та даже на Алясці. Чом наше духовенство не іде з нашим народом в обороні прав свого народу на нашої Отчизні Лемковині, откъль сами

GOD'S LOVE
God's love, so freely given
Is such a joy to me!
It comes as sent from heaven
To bear me company.

I never can be lonely
When His dear love abounds
So lovingly, so richly
My whole life He surrounds.

(На печаті присла о. Митрат Д. Крігель)

DANBURY, CONN.— Dear Mr. Kitchura:
Thank you for your reminder of payment
due and for continuing to send your paper.
Although I had wanted to write to you, I
have been paralyzed from a stroke for almost
10 years and have been unable to do so myself.
I am enclosing a money order for \$10.00.

Sincerely yours,
John Fesh.

вийшли в род их отцовський, а тепер і та діти тут в Америці та Канаді? Кто є винуватий тому, що на за-клик «Лемковини», где было вы-слано нашим церквам в Америці та Канаді тисячі екземплярів газети, які були підані за дуже тяжко за-роблені гроши, і в котром то за-кликів була візложена к духовенству благатильна мысль, чисто християнська мысль, не маюча ничего сподінного з інтернаціональним комунізмом, не отозвалася лем пі-скілько сяянцівників, а то: о. Митрат Д. Крігель, його син о. Прот. Д-р Теофіль Д. Крігель, о. Прот. Г. Цудура, о. Йоава Луцишні, два отці духовни из Чикаго, еден отец духовный из Пенсильванії, який предплатил собі газету на єден рік пі пару іцы других, які писали до нас за газетом, але просили, аби их імені не виляяти. А були и таки дивни случаи, що отец духовний, котрий напевно полюбив собі «Лемковину», але не може открыти єй поддержати, бо верховна власть церкви не дала на то позволення, то тог отец духовный послі Служби Божої, уж при выході из церкви, витягаючи из кишені газе-ту «Лемковину», сказал своїй при-хованкі Марії: «Дайте то, Марія, своєму мужу Івану, бо то добре и он то любить и розуміє найліпше». Чом так має быти, що лем Іван найліпше має розуміти и любити «Лемковину», а он, отец духовный, лемко, сын лемка, сын русина, бо-йтися сказать народу правду о христианских лемках в родном краю и о трагедии их христианских тради-ций, о нашої гибелі христианской Лемковини!?

Мы догадуемся, же чом, бо тут є приказ згоры высшой церковной власти! Епископы и Ми-трополиты не открыли свои священ-ны руки и сердца, не сут готовы вийти зо словом обороны прав лемковского христианства, а спыхают туту роботу на Петра и Івана!

Без любви к Лемковині та наша Правосл. Русска Церковь на сми-грации долго существовать не буде. Зато нах тут на емиграции в Америці та Канаді буде нужно тече-перь домыслити о потребі осно-вания своєї, чисто лемковской, независимої церкви. Така церковь може быстро вирости в велику силу, як она вироста и у других нацио-нальных етических групп у нас в Америці.

Верховной церковной власти, духовенству та их мирянам шлеме най-сердечніші пожеланням с праздниками Рождества Христова та с по-желаннем много счастья та радості в наступаючом 1977 року!

Лист з Лемковини

Слава Ісусу Христу!

Дорогий приятелью, засыла тобі сердечні поздоровлення. Лист я од тебе отримав юх давніше, за котрый ти дуже дякую, але вибач, же мі взяло так довго одлісти — бо знаш як то єст на газдівці, що все бракует часу, а ищи до того літом. А газдеме лем обое зо женом, то роботы єст баре дуже.

В нас на Лемковині былого року чудовий урожай — виросло вищто краси та на зерно, на солому, та бандури красота зородилися — красще ани не можуть быти.

Тепер покус ліє, то гірше буде копати.

Але то лем мы таки щесливы того року, бо в цілій Польщы была велика посуха та вищто звипаловало, а нам посуха не пошодила, бо в нас лішше як кус сухе. Юх такої вроды не было давно.

Дики свінні вимерали в наших горах, то нам мало робили шкоди. Перенесли ся тепер на польські терени та роблять шкоди, бо там кус лех-ши зими.

Доношає тобі, що в Ясюнці вгорі-ла стодола зо сіном — сіно зберали з цілого села та там складали. Не гріє іх людска кривда! Так горіло, що не було ніяких можливостей загасити. Приходило 20 дружин стражниць, но никто не доступна. Води бракло на річці і стодола повна сіна згоріла со-бі спокійно.

Нашим газдім гев тепер кус попу-стили та кус нам лішне, лем не знам як на довго. Навози штучни юх не муси-ме купувати, а дотепер мусіл ем брати 20 метрів, лем же не варталинич. Тепер хвалият газдів, а ПГР-ы що раз то на біду сходять.

В нас з мисом дос бідно та штука кільо купити, а цукер то юх на карт-ки — єдно кільо на особу на цілый місяц, а для дітей та пенсіонерів дают півтора кіля. Цуцер тепер коштує 10 злотих та 50 гр. кільо.

Нам газдім нич, але по містах біда, бо вищто дороге та дальше дорожат. Кружац таки чутки, що и хліб пев-но буде на картки.

На наших селах смутно тепер, бо молодеж вихала до школи та на робо-ти по містах. Тепер и по селах юх сут школи 8-мо клясовы. Од нас діти ходят до Усцю Русского до 8-ой кля-сы, бо там єст и інтернат, за котрый мусиме платити.

А 7-ма кляса єст в Гладышові, то діти з цілої гміни там ходят. Гмінний уряд єст в Усцю Русским, а вов-зудські уряды в Санчу — ціла купа балагану. А Горлиці тепер змішили на задній плян.

До СССР тепер не мож нич брати з лахів і юх неє чого там іхати. Покус ищи приходят одтамаль, але ся не оплачат, бо не мож нич перевезти.

Ліси по наших горах дале витина-ют. В Волівці роблять дорогу дальше та юх сут коло церкви.

В нас тепер уці біза дороги та за добры три уці можна купити добру корову.

На тим кінчу з тобом писемну роз-мову, лем оставай здоровый з Богом.

Лемко од Горлиці.
Лемковина, 22 вересня, 1976 р.

ДЕНЬ РОЖДЕНИЯ

Петру Сокол из Ансонни, Конн., в жовтні 1976 минулого 89 років от дні рождення. Він родился 19 окт. 1967 року, на Лемковині селі Котай, логіт Ясло. В тих часах, коли жили під-Др С. С. Пым, то зато, що Петро Сокол уж тогди був сівецький, Д-р Пым називал його «Пілтівкохом» Лемко-Союза. И уж не так як далеко до 90 років, то ми от нашої редакції «Лемковина», як нашому читателю газети «Лемковина», шлеме сердечні поздоровлення на много літа прожи-ти в спокію та в здоровью.

БЮЛЕТИН ЛЕМКОВИНИ

(Ред. Т. Докля)

СТАРА КУЛЬТУРА ЛЕМКІВ

Родинні Звичаї

Звязаны з уродинами, хрестинами, зальотами, весільном и похороном

Написав ІВАН МАДЗІК

— 6 —

ЗАРУЧИНЫ

На заручини ідуть вітців молодят і двох свідків. Молодата провадяться під під руки, ідуть ззаду. Прихут на плебанію, звертаються до ксьондза, же таки і таки пришли на заручини. Ксьонда записує до книги, але перед тим звідуся, ци дакотре з молодих не було юх' перше з даким другим заручене. В том самом часі ксьондза зазначыл час, коли мали придти на науку молодата. Наука молодят була переважно в тот спосіб: молодий рувал дырва, або молоти ціпами, косяв, залежкіт, в яку пору што було до роботи. Молода молода в млинці, праля лен або мыла підлогу. Наука флямлюєся із 2 тиждні.

ЗАЛОВІДИ

В першу неділю по заручинах раз по Службі Божій ксьондза головил заповіди: таки і таки замірюють приступити до стану супружеского, а кто бы знал о далях перешкодах, то най даст знати до суду парафіального. Молодята виходили из церкви скоріше, жебы не чули своїх заповідей. (Если кто зін, чого, то прошу отповісти). Заповіди були голошено 3 неділі за порядком і в том самом часі обі сторони приготувалися до весілля.

Першими і подставовими предметом була палюнка. Газдове ідуть до міста і закупують палюнку, пиво, гарячку, а і крошки не брачевало; зерно на хліб, свинину або кілька бараков на мясо. Газдини, як не мають свого, то ідуть по селі за маслом, сиром і яйцями. Молодята купують нову одечку. Для мо-

лодої хустку на зачепини, полотна на спідницю і облича, черевики, полотна на подарунки для родичів молодого і його родини, которым ділить місце молодого купують му черевики, друшляк, гуну, капелюх, а давно чугу давали штити.

ПРИГОТОВЛІНЯ ДО ВЕСІЛЯ

Коли родичі обох сторон добесідувалися, што з грубша покупили, визначили коли ся зачне весілля. Оба газдове ідуть до ксьондза, повідують, же хотят аби шлюб був в тот, а tot дні. Платят ксьондзу за заручини, оповіді, шлюб і на уломинок за по-мершими родичами. Уважают, же таким способом запрашують своїх по-мершими родичів на весілля. Молоды замавляють музикантів, просят най-меншів двох дружків, старосту, маршалку, дві свашки. Молода по своїй стороні просить дві дружки. Як мають родину на інших селах, то посыпають просатаря, котрий пришол і повід та: "Ваш брат Павло просить вас на весілля, жебы сте були так ласкаві и пришли з цілом вашом родином." А просатару повідіть так: "Дякуємо за запрошення и за ладни слова, а на весілля придем". Ден перед шлюбом молодята ідуть до сповіді. В остатній вечір перед шлюбом у молодої виуют вінки з барвінку дружкі. Молода запрашат и інші дівчата-товариши до той роботи, при чом співають весільні пісні. Господар частує іх палюнком. Часто співають так:

Сходтесь, дівчата,
Складайте барвінчик
На Оленин віночок.

Вий ся нам, віночку, гладко,
Як червоне яблуко.
От волоска до волоска,
Най же іде поголоска.

Прошу, мамко, вінки вити,
Пірошку поблагословити.
А мамонька ей так повідат:

— Най та, моя доню, Господ благословит!

Не старайся, Олена,
Же не знаш хліба спечи.
Напече ти Василь
Дост по меджє плечі.

Не старайся, Олена,
Він добре газдує,
По дві и по три ночки
Дома не ночує.

Шкода та, Олена, шкода та за него,
Гуна пожичана, холошні не його.
Смот же ты, Олена, на тот віночок,
Як ся ти трошоче доеден листочок.

* * *

Ту спів продовжується після годин. По вівітву вінця для молодої, то так само ладні декорують образи, вінки, а так спокійно росходяться додому.

В ден шлюба молодий посыпает по дружбі. Як дружбове прибуде, молодий посыпает єдного по музикантів, другого по свашки и старосту. В хижі виштико готове на столах: хліб, сыр на мисках. Господар просить собі двох до помочи родаків або сусідів: еден за доматара, другий чопар. Доматар пильнує, жебы як найліпше гости були угощенні, а чопар має клочи от комори, где сут вищіякі напітків. Він наливат з бочок до фляшок палюнку, пиво до збанків, подає гостям на стол, пильнує, жебы кождий был як найліпше задоволений, жебы никомунич не брачевало, а особливо пить.

Господин просить дві газдини до помочи на кухні. Приходять музиканти, але грать не хотят, поки їм не дадуть куру, пред котром они грають. Дружба приносить куру, тримат в руках, музиканти дотыкаються смижками кури и зачинают грать, дружба танцує с куром, а потім виходить з двері. Куру туто до весілля треба обов'язково дати музикантам. С том куром мало піти виштико нещестя. Як туту куру не дал господар, то ктоси з родини в близькому часі мав вмирати.

Тепер музика грає, гости ся сходять и юх весілля началось. Приходить староста, маршалка, свашки, родина, сусіде. Весілля у молодого цілу ночь, а над раном весілля выбретися до молодої. Свашки начинають співати.

(Дальше буде)

ОЙ ПІДУ Я У ПОЛЕ

Ой піду я у поле,
Ой піду я у поле,
Там піду я у поле,
З чорними очима (2)
Яру пшеничненькую поле

Ой піду я у поле,
Ой піду я у поле,
Там піду я у поле,
З чорними очима (2)
Яру пшеничненькую поле

Ой піду я у поле,
Ой піду я у поле,
Там піду я у поле,
З чорними очима (2)
Яру пшеничненькую поле

Ой піду я у поле,
Ой піду я у поле,
Там піду я у поле,
З чорними очима (2)
Яру пшеничненькую поле

Ой поле она, поле
И высоко позир дає:
"Ой ты, синий орле,
Ты, синий соколе, (2)
Як высоко літаєш!"

"Ой піду я у поле,
И не тебе позир даю,
Ты, дівчинко-куку,
Подай же мі руку, (2)
Я ти вірно кохаю."

"Ой рада бы я, рада
Тобі ручку подати,
Коли стоїт нехоб
По правій стороні, (2)
Тан не можу достати."

НАРОДНЫ ПОСЛОВИЦЫ

— Біс і його діти па-
нують во світі.

— Три паны, два ата-
маны, а еден гражданин.

— Горівка не дівка —
здорову злодійка.

— За право судся, а за
чуб не берся.

— Втеды для сироты
Великден, як сорочка

біла.

— Як марно придал,
так марно і піде.

— Слійт місяц и не
гріє, лем за дармо Бо-
жий хліб іст.

— Сім літ горох не ро-
дился, але зато голоду не

було.

— С циганства не по-
мреш, але віру стратиш.

— Отець нашоцкий, а
діти отповідають.

— В чужих руках завсе
векший кавалюк.

— Ратуй мене в несча-
стство, а в добром часі ра-
тувки не треба.

— Циганство не бітка,
в боку не болят.

— Чужий біль никого
не болить.

— Пес и за святого
бреше.

— Писах писатель, а
не разбере анк собака.

— Една біда іде и дру-
гу за собом веде.

— Недостатки женут с

— Не поможе бабі ка-
дило, коли бабу сказило.

— Покарай словами, а
не битком.

ДАКУС ЖАРТУ. РЕПТА ПРАВДА

Добра порада

— Знаш, мамо, — пові-
дат вісемнадцять річна ді-
вка матері, — я бы си ни-
гда не видала за такого
мужа, што вночі хралит.

— То єс, дітинно моя,
дуже розумно виршила,
— схвалює мати, — лем та
єдно прошу: при пробах
буд дуже уважна!

..

На улиці

Встрітилася на улиці
дві шістнадцять річні ді-
вчата и бесідують:

— А ця юх маш дівко-
го хлопця? — звідується
єдна.

— Хлопця не маю... Ді-
вчата си мі народило.

Ваньови Дурняк минуло 75 літ на самы Лемковски Русалі

На самы Лемковски Русалі 13-го літа 1976 года Ваньови Дурняк из Юнкерс, Н. И., припах день-ріднія, 75 літ от роду.

Ваньо родився в селі Ганчова, Горлицького повіту, от отца Данила и мамы Иоганни в родині п'яті честер і єдного брата, разом семеро. Ваньо Дурняк приїхав до Америки 50 років тому назад до своєї найстарішої сестри Ани.

— Я памятам, як днеска, — сказав нам Ваньо, — як з касенкарди повідоміли мою сестру, же приду ях завтра, а тым часом мене агенти привозили днеска, то діл сестри был, так сказати, перший "супрайз".

По пару роках життя в Америці Ваньо познакомився з Пелягію Гуні, родом из села Перегримки, повіт Ясло, і на ней оженился. Обое счастливо прожили разом в супружстві по сей день, а то 48 років. Ваньови і Пелягія родилися п'ятеро дітей: Теодор, Марія, Милька, Михаїл і Йоганна. Дочка Милька рік тому померла нище в молодому віку в Піттсбургу, Па., оставляючи в великом смутку мужа и шестеро дітей, а решта всі діти живуть и здрастають. У Ванія і Пелягії Дурняк родилося 17 внуків, з того двоє померло, а 15 живуть. У Ванія Дурняк 5 внуків сут в каледжу, а шеста, найстарша внучка Елена, дочка Марії, отримала науковий ступень Мастер Дигти і уж ест на своїй роботі в школійній адміністрації. Двоє из внуків уж женати и скоро Ваньо и Пелягія сподіються стати праотцями, то значить, сподіються рожденья правнuka або правнучки.

Еден из внуков буде адвокатом, а другий доктором, а една из внучок уж ест сестром милосердия, т. е. норском.

Ваньо Дурняк мал в Америці 4 сестры, с которых 3 померли, а то: Анна, Настя и Текля. Молодший брат Михаїл тоже помер на переселенню на Україну в 1951 року. Една сестра Меланія живе на переселенню на Україні.

Ваньо Дурняк ховал свою фамилію в тяжких депресійних часах, але бід николи не поддавалася. Він был зв'яз все впереди зо своим трудом и с центом, если то относилось церкви, Лемко-Союза, Международного Робочого Ордена, Карпаторусского Ам. Центра и Лемко-Парка. Ваньо предплачав газету "Лемко", а потом "Карпатську Русь" за цілý час, бо рекорди показують, что Ваньо Дурняк был первым читателем в Юнкерс, який заплатил за газету иши в 28 року. Ах, як из организации Лемко-Союза выгнали несправедливо Стефана Михаїла Кичуру и Теодора Доклю, то Ваньо перестал предплачать газету "Карпатську Русь". Сам о том написал в статьї, поміщеної в газеті "Лемковина", же если то буде поправлено, что было зроблено на 26-ом с'їзді, то він наново предплатит газету, але в Лемко-Союзі послів двох головних с'їздів totu справу не поправили, бо там ведут лем политику, як и их предки, ище и яку политику!

Ваньо Дурняк был тоже долги роки секретарем Международного Робочого Ордена, а послід него секретарство перебрала дочка Марія.

В еден раз Ваньо купил свой дом, ба треба сказати, что він мал нісколько домов, бо не мог утримати, бо або забрали за моргіч, або стратил роботу и не было чим выплатити дом. В еден час, коли Ваньо набыл третій дом, то тішалися, что фамелія буде мати теплоту дома, але не было того довго, бо пришла буря и зорвалася цілý дах с того дома. Добры люди по-жычком помогли Ваньови отбудувати свой дом и стати на ноги. В тоті часы Ваньо звернулся за помочом до наших организаций, але йому было в том отказано. В тоті часы в наших организациях лидеры интересовалися всеце политиком, як помочом постро-

ПІСЬМА ЧИТАТЕЛЕЙ

Баконі, Н. Дж.

Насамперед поздорвляю Тебе: Теодор Доклю и Вас господин Стефан Михаїл Кичура и жицу Вам вітровалости у вашої житъ и роботѣ, бо я за 67 років живо в Америці, што ем виділ, як ем был молодый, а тераз юж не можу ани написати вин ходити, лем на "кроахах" ся переду по газі и правом руком не рулам, лем лівом и так помагам сам соби. Зостал ем сам, бо жена мі померла рік минула 8-го априля. Ти Вам посыпал десят (10) доллярів на "Лемковину" 4 на газету, а 6 доллярів на прес-фонд. Оставайтесь здоровыи и трийтайте добре при вашої роботі.

Андрей Шмайдя.

А може знаше Штефана Віхнинского, то бы сте мі прислали його адрес, або жебы пришел до мене, бо то мій брат приходит по сестри.

ОТ РЕДАКЦІИ: — Мы на руках не имеем адресу Вашего брата, але просиме його, або других, кто знает його, написать на Ваш адрес:

MR. ANDREW SZMADIA

84 KENNEDY BLV.
BAYONNE, N. J. 07002

PITTSSTON, PA. — Dear Editor Kitchura: We congratulate you on your interview with Representative of the Summer Institute of Linguistics (Washington, D. C.) Esther Matteson. Also we are interested in the American Ethnic Foundation, with purpose of unifying all the ethnic elements (abroad as well as within in the U.S.A.). We are disturbed at the great financial need of your paper, and are pleased that Mr. Peter Hardy (through his donation of copies of two books) is seeking to increase the response to contributions to your Press Fund.

To you and to LEMKOVINA we give our continuing good wishes, and feel that your continuing work is among the best of our ethnic journals.

David & Olga (Morgan).

ШАХ ИРАНА ОТДАЛ ЛЕТЧИКА ВАЛЕНТИНА ЗОСИМОВА В РУКИ СОВІТСКОЇ ВЛАСТИ

Як повідомляє ТАСС, шах Ирана отдал в руки соїтської влади летчик Валентина Зосимова, который 26 сен-тября 1976 года віток почтовим аеропланом до Ирану и просил о политичне убіжище. Рішеніе отдать летчика шах оправдало тим, же меже Ираном и ССРС із 1973 року в справі воздушного пространства, был заключений договор. К шаху звернулися с просьбою не видавать В. Зосимова члены Международной Амнести и видны соїтські дисиденты, як А. Захаров, Петро Григоренко, український поет Микола Руденко, якож дочка Сталіна Світлана, яка живе в Америці, але нич с того не вишло.

давшим країнам. Специально отношение в организациях к фамелійному житъ своих членов засноване на холодне, хотя всі организации як раз были побудуваны трудом своих членов, але політика лидеров была перша, а фамелійни справы были по-слідни.

Ваньо Дурняк, коли купил четвертий дом, то жартом говорил своим країнам так: "Придите видіт мой дом, покаль ици мой". И таксталося, что Ваньо стратил тот дом, бо стратил в карпетовані роботу.

На самы Лемковски Русалі Ваньо нанял парадный автомобиль, которым сам управлял, а за пассажиром міа свою жену Пелягію, дві лемкині, котры жыт в сусідстві з Ваньо и за-просил к себі Стефана Михайловича, редактора "Лемковини" взяти участь в дню його уродин.

Газета "Лемковина" щле Ваньови и його супругі найлучши пожелания здорова и жытым мо прожыти в счастлю на Многая и Благая Літа!

Подад приятель Ваня.

Press Fund

Rev. G. M. Gacura, State College, Pa.	\$75.00
Rt. Rev. D. Krebel, Warren, N. J.	\$65.00
Rev. John Lucyshyn, Pine Bush, N. Y.	\$60.00
Judge Peter Krebel, Sunbury, Penn.	\$22.00
John Durkin, Yonkers, N. Y.	\$0.00
John P. Heschak, Akron, Ohio	\$0.00
John Dunstan, Yonkers, N. Y. (2 books)	\$0.00
Stefan & Tolauna, Krynica,	
Yonkers, N. Y.	\$0.00
M. N. Detroit, Mich.	\$30.00
Heidi Bartosh, Clifton, N. J.	\$15.00
John Mizziak, Oshawa, Ont., Canada	\$13.00
David & Olga Morgan, Pittston, Pa.	\$12.00
Sofroni Chrusch, St. Clair, Pa.	\$10.00
Helen Nestoruk, Dolgeville, N. Y.	\$10.00
John Wołoszynowski, Port Jervis, N. Y.	\$10.00
John Fesh, Danbury, Conn.	\$10.00
Stephen Kuzik, Ansonia, Conn.	\$10.00
Michael Ziroka, Munster, Ohio	\$10.00
Maria Batza, Shelton, Conn.	\$10.00
Peter Smarsh, Auburn, N. Y.	\$10.00
Andrew Shmalda, Bayonne, N. J.	\$10.00
Peter Sokol, Ansonia, Conn.	\$10.00
Anna Cruda, Garfield, N. J.	\$10.00
William Kurak, Fridley, Minn.	\$10.00
D. Hawlischak, Bayonne, N. J.	\$10.00
Nancy Kost, Bayonne, N. J.	\$10.00
Pan Krilovsky, Shelton, Conn.	\$10.00
Felagis Smerchinski, Detroit, Mich.	\$6.00
N. J. Boruch, Wilmington, N. C.	\$3.00
Katherine Nakonecny, Burgaw, N. C.	\$6.00
Hnat Kochan, Wolf Run, Ohio	\$6.00
Eva Novak, Burbank, Calif.	\$5.00
Sofia Kell, S. Amboy, N. J.	\$5.00
Anastasia Scarlow, Washington, D. C.	\$5.00
Mary Kowalczyk, West Paterson, N. J.	\$5.00
Jacob Kirillo, Singac, N. J.	\$5.00
Harry Kunkel, Shelton, Conn.	\$5.00
Mrs. Louise Krochta, St. Petersburg, Fla.	\$1.00

Сердечна подяка всім жертвователям на прес-фонди. Повысши жертвователів в своем большинству заключают и предплату на газету, але же мы не высылаем реситок, бо то додаточный расход, то обявляем суммы полностью, як кто и нам присял, чтобы жертвователь-читатель знал, же його центы были получены в нашей редакции.

Редакция.

ПОНАД 100 УКРАЇНСЬКИХ УЧЫТЕЛЕЙ В ДЕРЖАВНЫХ ШКОЛАХ МАНITOBY

Комитет Українців Канади подал, что в школьном року 1976-77 понад 100 учытелеі провадят научение українскай бесіды в классах от 1 до 12, при участі больше 5,000 (5 тысяч) учнів. В днях 23 и 24 сентября с. р. Департамент Освіты зорганізувал в Винніпегу дводенний семінар для учытелеі.

В державных школах всіх провинций Канады разом учатся українскай бесіды близко 10,000 учеников.

Интересно есть то, что в поровнанию в тому наши лемки в Канаді не мають юній школы свого языка. Ніт такої школы и тут у нас в Америці, бо мы, в своїй большинстві, спропагандуем лемки. Мы кричим, сваримеся, иенавидиме еден другого через всяку дурницу, але о школі никто не хоче думати, хоц мы маке свою народы домы и своих учитель, але трудно до того дойти, бо мы политикуем на широку скляю, "спасаме" тых, котры от нас спасеніи не просят, а родной школы для наших дітей мы не хочеме!

—

ДЕНЬ БЛАДАРНОСТИ

Починаючі от 1621 року в Америці всі штаты празднуют День Благодарности ("Тенкс-генинг Дей"). В послідний четверг в місяці ноябрі всі родини народов Америки и найближыші фамелії празднуют кожного року tot День благодарности або подяки.

Перший День Благодарности праздновався в 1621 року в Плимуті, Mass. Перши смиграенти, які прийшли до Америки, скористали из гостинності племенінд індіанів "Чироки" и засіли разом з ними до столів, а споживши стравы, потом дякували Богу, что они счастливо перебраних передников и дочекалися нового урожаю.

Лемковина

LEMKOVINA

God, America, Lemkos, Lemkovina!
Бог, Америка, Лемки, Лемковина!

Лемки и лемковина зуки світу, об'єднані та об'єднані
Divided and subjugated Lemkos of the world, unite!

No. 1 (30), January and February, 1977. LEMKOVINA, P.O. Box 131, North Station, Yonkers, N.Y. 10703 Vol. 5.

Rt. REV. MITRATE DAMIAN
KREHEL, 82; RECEIVED BISHOP'S
MITRE BY HOLY SYNOD OF THE
RUSSIAN ORTHODOX CHURCH
IN 1955

Rt. Rev. Mitrate Damian Krehel

WARREN, NEW JERSEY — The Rt. Rev. Mitrate Damian Krehel, 82, 16 Skyline Drive, Warren, New Jersey, died December 23, 1976 at the John F. Kennedy Medical Center. Father Mitrate Damian was a noted orator, author, scholar and professor in the Russian Orthodox Church whose biographical listing appears in *Who's Who in Religion*, Marquis 1st edition, 1975-76.

Funeral services were pontificated on December 27th by His Grace, The Most Reverend Herman, Bishop of Wilkes Barre, Pennsylvania, assisted by many clergy and dignitaries of the Church. The services took place from his son's parish, the Holy Trinity Eastern Orthodox Church, Rahway-Clark, New Jersey where Father Damian was attached in his retirement. Participating were the following clergy: Bishop Herman, Father Daniel Hubiak, Chancellor of the Orthodox Church in America; Dean John Nehrebecki; Fathers John Skvir, George Cucura, John Sochka, Paul Shafran, Eugene Tarris, Stephen Kachur, Michael Kapral, Theophil D. Krehel, Paul Kucynka, Joseph Kreshik, James Mason, Michael Romanchak, Sergius Kucharsky, Dragolub Sokich, and Constantine Regopoulos. Martin Paluch served as Sub-Deacon.

Born in Krynicz, Lemkovina, Austria-Poland, he emigrated to the United States in 1914. He attended gymnasium in Europe and was a student at the Russian Orthodox Theological Seminary in New York City. He received a bachelor of laws degree from La Salle University in 1935. He was ordained a priest of the Russian Orthodox Greek Catholic Church in America in 1916. Its name was changed to the Orthodox Church in America in 1970.

The Mitrate Father Damian was awarded a bishop's headdress, the Mitre, by the Holy Synod of the Russian Orthodox Church in 1955 in recognition of his priestly leadership.

Лемки утратили великого чоловіка: патріота, душпастиря, писателя і учителя

Під кінець 1976 року одишло од нас на вікі єдине з найгоргачіших патріотів, душпастирів, писателів і учителів — лемко о. Даміан Кречель. Хто його познал, то николи не може забути той щиро-сердечний людины, котра помимо поважного віку — трудилася до остатньої секунди свого життя на благо свого народу і Лемковини.

Штоби не бути голословним приточу його слова, котры написал на картці сувітчій з пожеланнями:

"Дорогий Теодор!

Спасибо за Рождественські поздравлення. Взимно желаем Вам и Вашей фамелії всого найлучшого в житті, а спеціально здоров'я і християнського прогреса.

Мы будем тримати лінію начату в нашій дорозі "Лемковині", бо она есть добра, Божа, історична і американська.

Я з Президентом Картером в контакті і будеме могли порушити справу Лемків в Ю. Н., начату Кітчуром, Др. Гвоздем і судом Гонасом.

Я рад, же много нових жертвователів на наш прес-фонд. Видно, же "Лемковина" жива.

С любовью,

o. Митрат Д. Кречель."

Хоч були то юж остатні слова, котры я отримав, але то не конец ідеям для яких жыл наш любіній о. Митрат Д. Кречель. Його слова на вікі зостанут з нами, а Його ідеї будеме дальше ширити, бо они сут нашы лемківські і дороги нашому народу. Най буде вічна слава і памят нашему до-

Father Krehel was president of the Russian Church Clergy Association of America, having served as its president from 1938-50. He was a professor of moral theology on the faculty of St. Tikhon Theological Seminary from 1938-41. He was author of "The Orthodox Catholic Faith" published in 1953 and editor of "The Pastor's Voice" from 1938-50. He was secretary of the New Jersey Deanery from 1960-70. He authored many writings in his priestly career and contributed articles in many secular and religious publications. Father Damian was a frequent contributor and supporter of the Lemkovina. He was active in civic affairs.

Father Demian served as rector of the following parishes: Whitestone, New York; Curtisville, Pennsylvania; Donora, Pennsylvania; Ambridge, Pennsylvania; Jermyn, Pennsylvania; Old Forge, Pennsylvania; Bayonne, New Jersey; Elmira, New York; and Alpha, New Jersey, from which parish he retired in 1970.

He is survived by his wife, Matushka Evelyn (Steck) Krehel; a son, the Very Rev. Dr. Theophil D. Krehel, rector of Holy Trinity Eastern Orthodox Church in Rahway-Clark, New Jersey; a daughter, Mrs. Lilian K. Stanton of Warren, New Jersey; a sister, Mrs. Anna Oruzinska of Sabinov, Czechoslovakia, and one granddaughter, Elizabeth Stanton.

рохому о. Митрату Даміану Кречель! А замість квітів на свіжу могилу жертву \$10 дол. на прес-фонд "Лемковини". *

П. С. — А фамелії о. Мит. Д. Кречеля желаем вишткого найліпшого, а передовсім сил перенести той великий тягар утрати мужа, тата і діда.

Теодор Доклен.

ПОСМЕРТНІ ВІСТИ

ПОМЕРЛА МАРІЯ ЯЦЕВІЧ

В п'ятницю 10-го февраля с. р. в Юнкерс, Н. І., померла Марія Яцевич, вдова по Григорію Яцевичу, котрий упокоїся 20 років тому назад в Юнкерс, Н. І. Похорони отбылися в понеділок 14-го февраля із похоронного заведення Вільяма Ковалічника із Руської Православної Церкви на Симор стріті. Тіло Марії Яцевич було уложене в гроб на Окленд цвинтарі в Юнкерс, Н. І. Марія померла на 82-м році життя, проживши в Америці 57 років.

Марія Яцевич, то власна сестра Івана Дурняк, о котром ми вспоминали в прошом номері "Лемковини". Іван Дурняк отправдя на вічний упокой ук четверта свою сестру тут в Америці. Перша була Анна, друга Нація, третя Текля, а четверта Марія. А в 1918 року Іван Дурняк стратив свого старшого брата Теодора (Френка) Дурняка, котрий помер в Юнкерс, Н. І. на інфлюензу. В Світському Союзі на переселення на Україну помер його молодший брат Михаїл, а наймолодша його сестра Маланія живе там на підселенні. Из 8-и дітей у родичів Дурняків Івана осталися він сам і сестра Маланія. 6-ро іх отошли на вічний отпочинок. Всі они похолиди з села Ганчови, Горлицького повіту, на Лемковині, в Польщі.

У покойних Яцевичов дітей своїх не було, то пок. Марійом запікнувался брат Іван Дурняк. Він смотріл за тим, що йому було вгодно і тепло в ей склонном віку життя, за що Івану Дурняку належить от всіх нас сердечне подяка, а як також його жін Пелагія Дурняк, котра му помогала в тим ділам.

После похорона всі присутні були запрошени на прощальну закуску, яка отбылася в ресторані Карпато-Американського Центру в Юнкерс, Н. І. То не була лем закуска, бо то була отпевній обід з теплими і зіскучими напітками. Обід був даний пол руководством газдині в Центрі Антоні Фещіца.

Най пок. Марія Яцевич, наша читателька і жертвователька на Прес-Фонд "Лемковини", буде американська земля легка, як перо!

Степан М. Кличура.

ПОМЕР ПЕТРО СМЕЙ

Як півідома газета "Правда" (Дні Трут), то 7-го декабря 1976 года в Джерфесон Медичном Госпиталі в Філадельфії, Пі., помер на удар головний редакторский секретар Ощадності Руських Братья Петро Смей. Він помер на 79 році життя. Общество Русских Братья стратило великого человека і труженика на народному, церковном і общественном попілі нашого русского народа в Америці.

Петро Смей родился в Америці, а його родичи походили: отец из Башти, позйт Горлиці, а мама з Дошиці, позйт Ясло, Лемковина.

Най болю буде вічна пам'ять і слава о багатьох ділах най хільшішо в нашому країні!

ЛЕМКОВИНА

месяцесячник лемків, висвітлює
лемківські землі в рідній землі
та Лемковині та інших селі.
Номер "ЛЕМКОВИНА" ПРЕСС.
Предплати: 4 днівно на рік.

LEMKOVINA

monthly independent Lemko newspaper,
dedicated to Lemko's affairs
Published by LEMKOVINA PRESS
Subscription: \$4.00 a year.

The opinions expressed in signed articles are
those of the authors and do not necessarily
represent the policy or beliefs of this
publication.

LEMKOVINA
P. O. Box 181, North Station
Yonkers, N. Y. 10703

Stephen M. Kitchura, Editor

В 30-ту річницю примусового вигнання руських лемків із їх родної землі Лемковини

Сего року сполниться 30 років отого часу, коли польська армія в 1947 року примусово вигнала всіх жителів Лемковини і росіяни від цілої землі отзыкають от німців послі Другої Світової війни. В ту 30-ту річницю лемків країн світу должими проявити не лем в іх душах, но також в своїх публікаціях, в газетах, книжках, котри лемків издадут свої протест проти того, што сталося 30 років з лемками.

Насильне або примусове виселені було зроблене для того, щоби раз навсі затерти руський дух в Карпатах, а тоді руський дух, то були лемків, котри близко 1000 років жили тим духом і любовью к руському народу на Востоку. Щоби дати причину, же чом та було зроблено, то поляки не раз і не два рази заявляли, що они выгнали лемків із їх родної землі Лемковини, зато, бо там були бандеровці, і же гдеякі лемків помагали тим бандеровцам, то зато поляки взяли і вигнали весь невинний народ із своєї отцовизни і росіяни його по цілому западі, щоби так задушити руський дух лемків в Карпатах. Каждий честний чоловек знає, що та була фальшивка, що до обвинення лемків в бандеровізмі, бо если освободительна армія Сойцтского Союза, а з ними і польська народна армія, які були створена в Сойцтском Союзі, а з ними і наше лемків, котри боролися в Красній Армії, зорвали голову гітлеровським войскам і взяли Берлін, то ти не могло быти ани бесіди о том, же поляки не могли собі порадити з бандеровцами. Інтересно тог, же кожде наше село було очищено от каждого лемка, а не мож було очистити, скласти пару лемковських сел, где скрывалися бандеровці, лем треба было выгнати і покарати весь лемковський народ лем зато, бо пару бандеровців там скривалося? Ци то не так виглядат, як каже пословиця, же дзяблов забил свою маму, бо мгла була!...

И як на дьябельской выгваркі люде спорят, ди добре він зробил або недобрі, так само і лемків сами меже собом часто спорят на том, ци поляки добре зробили, ли не добре. Гдєякі наше народны руководитељи і лидеры прибыли уж не одну, а больше тысячу печаток на тот дьябельский «документ», же поляки

ПІСЬМА ЧИТАТЕЛЕЙ

ПОВІНЧУВАНЯ НА СВЯТИЙ ВЕЧЕР

Бы в нашем селі бідный чоловік, часом просив хліба, як не міг заробити, називался Марко, и раз в рік от святого вечера до щедрого вечера старался ходити на господарях и вінкувати ім всього добра и богатства, коротко молився и зачинав так:

Желаю вам свят весело,
Жебы ся вам господарство вело.
На ріжку трутини, прутинки гонити
Ваші волоньки во два рядоньки;
Ваші коровочки во два рядочинки;
Ваші телятка во два рядилка;
Ваші ягнятка во два рядилка,
Жебы ся родило житко и вшытко:
Пшеници и просо,
Жебы сте, газдинъ,
Не ходили босо.
Жебы сте мали молока
От барана и быка!

Олена Нестеряк,
Долджевілл, Н. І.

Бурбанк, Ка.

Дорогий редактор и краян Ст. Мих. Кичура! Дякую Вам дуже красно за Ваше письмо и прошу мі вібачти, же я ся так спізняла з отголоском. Кусем ся и посміяла, же мі не хочете вірити, же мі тяжко читати газету про слаби очи и же гмерати не будо, бо треба жити. Та коли бы то было по моїй волі, та бым інци не гмерала, бо жити кождому мило, то и мі оно міле, але як Бог даст, так треба прияти. Моих ровесниц уж мало живе всю спочиваєт в гробі и я уж гнет бу-

зробили добре. Не пайдеся ани едного народа на світі, жебы йому була нанесена така смертельна рапа, и жебы tot сам народ бы потом печатки на такий дьябельський документ, же то была добра робота зділана! Най буде ганьба тым нашим руководителям в том 30-ом року, котри могли, а не поднесли палец протеста против лемковской народной трагедии в Польши в 1947 року!

Мы в нашей маленькой газетке «Лемковина» присвячаем нашу 4-ту страничку для всіх наших людей, котри хотят визвать свою мысли по поводу примусового выселения лемків в 1947 року. К тому мы приываемо наши организации и их издаельства в том року посвятити статью лемковской народной трагедии! А всіх лемків во світі призываємо робити всівозможне для несения моральної, а и материальної помочи як раз тым лемкам, котри вернулися обратно на Лемковину, бо они, а никто другой, сохранил лемковске русске племя в Карпатах на Лемковині.

От Петра С. Гардого и от Д-ра Філософії Григорія Дороши мы дозналися, что «Історія Лемковини», які була издана Лемко-Союзом при усиленні роботи бывшого редактора «К. Р.» Ст. М. Кичури, Теодора Доклі и Андрия Цисляка, уж була переведена на англійский язык, и скоро піде до печати. То єсть великий крок вперед в том 80-ом року поневолення нашого народа в родном краю на Лемковині. Воі росходи по изданию, як нам знаю, покрывают Петро С. Гарді. Слава Вам, дорогий краян лемку Петро С. Гарді и слава Вам, дорогий брат, Доктор Філософії, Григорій Дорож!

ду маля 84 роки, як дожую до марта. Чытаю побольшої часті лем за помо-ком повіксаючого школи, я писати са-ма пишу якою, бо несі кто по нашому чист написати.

С тим закінчам писання и поздравляю Вас всіх, котри працуете на ко-бре нашого народа. Постям, в том письмі предплату на газету, а што ся остане, то на пресс-фонд.

С християнським любовью к Вам
Ева Новак.

Press Fund

John Miejski, Detroit, Mich.	— \$25.00
John Madzik, Ansonia, Conn.	— \$25.00
Maria Kushwara, Waterbury, Conn.	25.00
Klawdia Herbut, Edson, Alta, Can.	25.00
John Durniak, Yonkers, N. Y.	— \$20.00
J. & H. Bartosh, Clifton, N. J.	— \$20.00
T. Wachnowsky, Carnegie, Pa.	— \$20.00
Emil Medwid, Yonkers, N. Y.	— \$20.00
Harry Dorosh, Miami, Fla.	— \$15.00
Nancy Krynicki, Jersey City, N. J.	\$14.00
N. Krynicki, Jersey City, N. J.	— \$14.00
Teodor Dokla, Yonkers, N. Y.	— \$10.00
S. Kurilo Kull, So. Ambay, N. J.	— \$10.00
Slawko & J. Sysak, Yonkers, N. Y.	\$10.00
John Yacos, Weiron, W. Va.	— \$10.00
P. Smerechnak, Detroit, Mich.	— \$10.00
Eva Novak, Burbank, Cal.	— \$10.00
M. Hriciga, Endicott, N. Y.	— \$10.00
Anna Warehol, Robbinsville, N. J.	\$10.00
John Fecica, Toronto, Ont., Can.	\$10.00
Anastasia Popovich, Library, Pa.	\$10.00
Helen Nesteriak, Dolgeville, N. Y.	\$10.00
Walter Wilchatzky, Amsterdam, O.	7.00
Anna Jawornicky, Frockville, Pa.	\$6.00
Paul Mizgala, Old Forge, Pa.	— \$6.00
Nicholas Homiak, Yonkers, N. Y.	\$5.00
Wasyl Pelak, Detroit, Mich.	— \$5.00
Peter Varchol, Chicago, Ill.	— \$5.00
Jacob Kurylo, Singac, N. J.	— \$5.00
Stefan Kurillo, Yonkers, N. Y.	— \$5.00
(Popredno \$20.00, разом \$25.00)	
P. Pecushok, Old Forge, Pa.	— \$5.00
Rev. J. Lucyshyn, Pine Bush, N. Y.	\$5.00
Peter Mihalik, Minneapolis, Minn.	\$5.00
S. & A. Murianka, Shelton, Conn.	\$5.00
Harry Kuncik, Shelton, Conn.	— \$5.00
Peter Varhol, Chicago, Ill.	— \$5.00
N. J. Boruch, Wilmington,	
N. C. (Christmas present)	— \$5.00
Michael Yuhas, Shenandoah, Pa.	\$5.00
Paraska Chidyllo, Brooklyn, N. Y.	\$5.00
Anna Gavula, Bethlehem, Pa.	— \$5.00
N. Nayko, Nesquehoning, Pa.	— \$5.00
K. Dychkewich, Jackson, N. J.	— \$1.00

Жертвами печатали так, як они прходя до нас. Лем б читателей просили, чтобы предплату им оттягнути от Пресс-Фонда, то мы так зробили. Дякуємо сердечно нашим читателям за підтримку "Лемковини". Уже є ладна купочка тих долларівків, то може она, та купочка, освітит, як звізд, дорогу и другим нашим читателям, котри не отзываются на наші прізви. Ми кладеме надію дем на наших читателей, бо організації не має, як така купочка читателем и то не примусових, то же свідчить за добру и жыву организацию. Дайте знати Вашим друзьям, жебы пришли з жертвом для "Лемковини", щобы она могла придати до Вас, хоц с опозднением, але жебы пришла, бо в том року сполняется 30 років от примусового выселения лемків, то піт другий газеты лемковской, жебы о том писала, то піт писце "Лемковина".

Subscribe to the Carpatho-Russian Lemko "Lemkovina"! Help "Lemkovina" Press Fund!

БЮЛЕТИН ЛЕМКОВИНЫ

(Ред. Т. Докля)

СТАРА КУЛЬТУРА ЛЕМКІВ

Родинни Звичаї

Звичаї в уродинами, хрестинами,
зальотами, весільям і віхороном

Написав ІВАН МАДЗІК

—7—

Допомож нам Боже і Ти Божа Мати
В щасливу годину весілля зачати.

В щасливу зачати, в щасливу сінчить,
Допомож нам Боже перонку злучити

Вибераєш, сину, в щасливу годину,
Жебы собі привюз добру господиню.

Ідеме, ідеме в гори на долину,
Ідеме глядіти Грицovi родину.

(Спів продовжується на пару годин).

(Дружбове і маршалка ставляють столи по середині хижь, на яких сидять родичі, братя, сестри, дальші кревни, сусіди. Часто колейно по верховинності родини і по роках от старшого. Дружбове стають коло двері, вбивають сокирки на крест до стопів в дверях, тримають горючі свічки тірвінчики в руках і співають разом зо свашками):

Грайте, гудаці, риско,
Кланядіся, Василь, низко;
Як отці, так мамонці
І цілой родинонці.

(Коли всі займут свої місця на стільци, маршалка товче своїм паличком о трагар, і кричить: прошу о спокій. Староста хоче щось повісти. Староста бесьдує меншше-все так):

Дорогий нині, дорога мамо і ціла родино! Господи Бог, котрый сотворил чоловека, узан, же не добре самому жити на світі, то створи йому помочницю-жену. Так і ми гнеска всі ідемо по том законі і глядаме помочницу, котром ест жена. Ваш син, котрого вы так старанно виховали, дішов до своїх роців і гнеска женится, і мы зышлися ту, жебы му в том интересі послухути. Він нашов і пілонив сой дівча, с которым постановил оженитися і я раз мы гнеска выберамся до той його нареченої іх разом поведеме до церкви до шлюбу. А в церкви ксьонда даст ім благословенство Боже, а ім потрібне ест тоже благословенство родичів. Так, вій, то ест ваш син, выбираючися до шлюбу, просит вас через мене, дороги нині і мамо о тово ваше родительське благословенство і заразом перепрашат вас, дороги родиче, і просинт о отпущенісі, як бы вас даколи дачним образин. Так ви, дороги родиче, даруйте муты прозини і поблагословте го на туто нову дорогу життя.

(Всі отповідають): — Най го Бог

благословіт и мы го благословиме!
(По тих словах всі співають, музика приграват): Грайте, гудаці, риско, і так дальше.

(Молодий виходить зо-за стола, іде до стільци, клякат на коліна перед вітцю і клує го руку і просинт о благословенство: — Поблагословте мя, ниню! Ниню отповідає: Най го Бог благословіт, мій сину. (Син просинт три рази. За третім разом ниню стає, кладе руки синові на голову і криж, і бесідує):

— Най го, мій сину, Бог благословіт во всі дні життя твоїого.

(Син щлує го в руки і отходит до мамы. Мама так само благословіт, лем не кладе руки на голову. От мамы іде дальше, ум не клячат. Шіль час, коли молодята ся кланяют, музиканти грають жалобну мелодію — "Грайте, гудаці, риско!" і так дальше. По той церемонії маршалка виносить столець до боїнка, свашки співають, а музика грає марш. Староста бере молодого за руку і випроваджує го поріг, а пред порогом затримуються, робят палицю крест і гварит): "Во імя Отца и Сына и Святого Духа — амин". (Разом з молодим переходят поріг, виходять на подвір'я, установляються вколо, а чопар дає старостові фляшку з горівкою на дорогу. Газдина осипує зерном (жебы було дуже хліба), а так ідуть всі до молодого, і по дорозі співають і грають. Коли по дорозі переходили коло креста придорожного або церкви, то не співали. Тото лемки хранили дуже, щоби не співати под крестом або коло церкви).

Коли дішли до дверей молодої, ко-тры были замкнені, свашки зачинають нови пісні, а музика приграват:

Пусте же нас пусте, або нам отворте,
Най ту не стоіме на вашом подвір'це.

Пусте же нас пусте, або нам отворте,
Бо ся погніваме, то ся повертаеме.

(Дальше буде)

Хрещеніє Русі в 988 рому

Владимир взял город Херсон (в Криму, близко Севастополя), принадлежащий царям греческим: коли же послані предложили йому в супружество свою сестру Анну, если он приймет христианство, — он отказался от своего завоевания, и, построивши в Херсоні церковь на том возвышении, где граждане знали из-под стін землю, возвратил тот город царям греческим в при-

знаніе благодарности за руку сестри их. Заміст піаніков, он вивел из Херсона видных греков и того Анастасія, который помог йому звадити городом; заміст дани (податку), взял церковные сосуды, монеты Св. Климента и Філіпа, ученика його, также два істуканы (статуи) и четырех коней мідних, в знак любви своей к художествам.

Наставленный Херсонским митрополитом в нравственном учению христианства, Владимир спишил в столицу свою озарит народ світом крещения. Истребление думиров служило приготовлением к тому торжеству; видны были порубаны, другие спалены. Церуна, главного из них, привезали к хвосту конско-му, били тростами и кинули с горы в Дніпро. Штобы усердны язычники не вывлекли идола из річки, воины княжески оттолкнували його от берегов и проводили до самых порогов, за якими он был извержен (выкинут) на берег (в тот момент долго назывался Перуновым). Изумленный народ не суміл запыщати своих минимых богов, но проливал слезы, бывши для них последним данью суевірия, бо Владимир на другий день велів обзывасти в городі, чтобы всі люде русськы: вельможы и рабы, бідны и богаты, шли креститися, — и народ, уже лишенный предметов обожания, стрелялся толпами на берег Дніпра, розсуждаючи, что нова віра должна быть мудром и святым, коли великий князь и всі бояре предпочли єї старої вірі отцов своих. Там явился Владимир, сопровождаемый собором греческих священиков, и, по данному знаку, безчислене множество людей вступили в ріку; больши стояли в воді по грудь и шию; отцы и матери держали в руках младенців; наречі читали молитви крещенія и співали славу Вседержителя. Коли же обряд торжественного совершился, тогда священный собор нарек всіх граждан Кіевскими християнами, то Владимир в радості и в восторгу сердца, устремивши взор на небо, громко прокричав молитву: «Творец земли и неба! Благослови тих нових чад Твоих; дай им познать Тебе, Бога истинного, утверди в них віру праву. Буд мі помощником в искусствах твоих, да восхвалю достойно тих Твоєв!» «В тот великий ден, говорить літописець, земля и небо ликовали». Каракозин.

БОДНARKA, БОДНARKA

Жаво

Боднarka, Боднarka, округла, як талія,
Боднарські дінчата називала маляр.
Малювал, малювал, фарби не жалувал.
Приде новий роцок, сам буде любувал.
Боднarka, Боднarka, округле селечко,
Жебы не болото, было бы містечко.
Боднarka, Боднarka, барз красне село.
Хто до нього вайде, кождому весело.

ДАКУС НАРТУ, РЕШТА ПРАВДА Што ви собі думаете?

— Вы, куме, собі думаете,
же я ся поїду першому хлопові, што за іменем приде?

— То ем не нова. Зато
знат, же ся дуже, кумо, по-
радуете остатиному, што вам
остане.

Економія

— Як ви думате о люб-
ви з першого погляду?
— Позитивно, бо з'еко-
номлює много часу.

Засновот

Сидіт мати і плаче,
Сы ся їй звідує:
— Што ся ви, мамо,
стало? Чом плачете?

— Плачу, сину, же юн
маш двідесет два роки,
але юнда мі ніч не
поможеш.

— То зато, мамо, не
плачте. — заспокої
сил маму. — я ся обро-
жено, то будете мати
добру поміч.

30-ТА РОЧНИЦЯ ЛЕМКОВСКОЇ НАРОДНОЇ ТРАГЕДІЇ 1947–1977

Того року минув 30 років з того часу, коли то польські вояни, сбріснути по зубы приходили або пріпіджали на наші села і видалили розкази, жеби в часі однієї або двох годин наші люди виносилися за своїх хиж і за своїх сел. Було то окрутно! Було то варварство найвищого ступеня, на яке си здобыли поляки і хілі ошкуні, наші руські і українські брати!

Щобою о тих варварствах анал докладні не лем наші народ, але і цілій світ, то мусимо є їхніми припоминати.

Вспомин на чужині

Тяжко жити на чужині,
Тяжко нам привыкати,
А найтижше єст нам лемкам
Родний край забывать.

Як згадаме свой родний край —
Родину Лемковину,
Жаль на серці, слези в очах —
Любиме єй діз загину.

Як згадаме тути весну:
Сорок сего року,
Як нас виганяли зо села
В чужину далеку.

Страшне неслося: плач, риданя —
Понад лемковськими села.
Польське військо окружило
Кажду хижу доокола.

Дали розказ: За дів дівіни
Вынестися из хижам нам
Відьмаки — старым и молодым,
И маленьким діточкам.

Жаль роздерат наши серця
На вспомин тих хвиль страшних.
Памятати то будеме
До остатніх днів наших!

Як остатній раз на свої
Хижы лемки смотріли,
Як віштики штыри углы
И пороги цілували.

Як діточки з хижам ишли
З плачом ся з'їдували:
— Повічте нам няню, мамо!
— Чом нас з хижам вигнали?

— Вигнали нас з нашої хижам
За то, же зме незломны:
В нашої вірі, і в той мові,
Што нам дали прадіди.

Як вспомнет сой каждый лемко
Выход з родного села:
Плач людзкій и рев худобы,
Кров замерла в жилах.

Гнали нас днями, ночами
Из нашей Родной Земли.
Розшмаряли зме в чужину.
Вспоминаеме тамти дни,

Вспоминаеме Лемковину,
На убочах поляны,
Де співали сой югасе
И косари на росі.

Тоты луги, ліси, бори,
Круты верхи, потоки
И студенки з зимним водом,
Пречудный спів шташыны.

Там зостало родне село
Над быстрым потоком,
Там зостала родна хижка
Обсаджена садочком.

И церковця на горбочку,
Серед віковых дубів.
Там спочивають на вікі
Кости наших прадідів.

Мы з чужини кличиме до Вас,
Родны наши Бескіди:
Спійте твердо аж на вікі!
Вы свідком Лемковини.

Шумте верхи и потоки
На нашої Лемковини!
Шумте, черче — Вас чуєме
На далекої чужині.

“Райджы з Лемковини”.

(Верша того прислали нам Григорій Кунік из Шельтон, Конн. Як був в краю на отвидини, то там йому його передав сам автор того верша).

А зробимо того добре, що юх от тепер зачехеме подавати в нашій газеті написаны на тот темат в минувшом верши, статі и т. п., як тік репоміни жывущых іцы сьвідків выгнані, вільзьнів Івожіні. Не бійтесь вищити правду на світло денне!

Пишите вішкто так, як єто было! А если так зробите, то нашею в будучності ся юх не осмішлят з юми поступати в так бестияльський спосіб. А може і поправят минувши переступства.

Редакція

Из «Истории Лемковины»

На 3-й страниці “Лемковины”, єсть поміщеність статья из Русской Истории “Крещение Руси в 988 году”. К тому хочеме додати дашто о лемках и о принятию християнства лемками, где говорится, что лемки приняли віру Христову о сто років перше, чым ей приняли наши братя на Русі. Тут приводиме из “Истории Лемковины” 14-те отдельніе з религії, где пишеся так:

Лемки су католицкого и православного віро-исповідія, а византійского обряду. Сами называють свою віру православном або віром русском без взгляду на то, чи є католиком, чи православним. Віру християнську приняли от місіонера св. Кирила и Методія в другій половині IX століття из Моравії, отже сто літ скоріше от введення християнства на Кіевській Русі через князя св. Владимира Великого. На пространстві цілого тисячеліття на Лемковині була релігійна єдність и до лемковських гор не мала доступу нижня ересі або іновірство, а до сих пор заховалася чиста наука Христова з ей прекрасним восточним обрядом, на сторожі которого лемки все твердо стояли. Не вглублялися вправді в голошенні догмати віри, а вірили твердо в правды Божи, які им голосили их священики и які переходили от рода в род. Народ лемковський под взглядом віри, практик релігійних и моральности стоял всегда дуже високо.

По першой світової війні релігійна борбва же не православными, а католиками була вytвором шовинистичної політики українських націоналістов в перемиським єпископом на чолі, а була доказательством обох борючихся сторон о обороні найбільших народних цінностей, якими являється віра, народность и обряд, о чом буде точніше бесіда в історичній часті цего еліборату.

Народ лемковський отічался великим побожністю и привязаністю до своєї церкви и до свого обряду. В часі праздничних богослужінь весь народ спішив да церкви, а дома оставали лемківчики старці и малы діти. Велике

значеніе для заховання віри, народності и обряда було обстоятельство, що лемковські священики були же-

нати и мали численны родини. Лемківска інтелілігенція рекрутовалася переважно из священичих родин. На-

род була стисло связана зо священиком и його родином. Парохія становила як бы едну духовну родину, которой отцем, учителем и дорадником була священик, а матерю парохія його жена, от которой женщины, училися домового господарства. Синові священиков были организаторами хоров, кружков, читален, в которых давали свои отчима, устроювали представления, концерти и вносили в лемковське село просвіщеніе и культуру. Великі заслуги положило женате священство для народа. Еден старий латинський священик в бесіді с лемковським священиком виразився та:

“Наш народ має силу моральну для того, бо ваши священики суть жены и мають свои фамилії. Скоро, аднак, у вас зостане запроваджений целибат, скоро мы с вами розіправимеся и ослабимеся вашу моральну силу”. Вірни

були слова того священика, бо дійснільно, коли на Лемковину стали напливати інженати священики, народ тратил до них довірю, чым раз дальше отсуvalся от них, бо не находил того тепла родинного, якє давніше находила у священичих домах. Неженатих священиков лемки називали “паробкім”.

LEMKO TOUR TO THE USSR AND POLAND

July 4th — August 2nd, 1977
FIRST CLASS HOTELS, FULL BOARD,
DOUBLE OCCUPANCY

\$1410.00

Monday, July 4, NEW YORK — Depart New York (Kennedy Airport) via Czechoslovak Airlines Flight OK 601 to Prague.

Tuesday, July 5, PRAGUE — Arrive Prague and transfer immediately to the Aeroflot Flight SU 142 to Moscow.

Tuesday, July 5 to Friday, July 8 MOSCOW—Arrive MOSCOW. Accommodations at hotel to be assigned by Intourist.

Sightseeing will include the Kremlin, Red Square, the Kremlin Armory Museum and Strong Room, the Lenin Museum, Tretyakov Art Gallery, the Museum of the Revolution, and the Exhibition of Economic Achievement.

Friday, July 8 to Tuesday July 12, LENINGRAD. Accommodations at hotel to be assigned by Intourist. During your stay in the second largest city in the USSR, you will have an opportunity to visit the Hermitage Museum, Peter and Paul Fortress, the summer palace — Petrodvorets, St. Isaac's Cathedral, Smolny Institute, the Piskarevskaya Cemetery, and the Battleship "Aurora".

Tuesday, July 12 to Friday, July 15 KIEV — Arrive KIEV via air. Accommodations at hotel to be assigned by Intourist. Sightseeing in the capital of the Ukraine will include St. Sophia's golden domed Cathedral, the 11th century Kitovo-Pechersky Monastery, the Catacombs, and the Pioneer Palace. Depart Kiev via overnight train (sleeping berths provided).

Saturday, July 15 to Tuesday, July 19 TERNOPOL — Arrive TERNOPOL. Accommodations at hotel to be assigned by Intourist. Your stay in this 16th century Ukrainian city will be highlighted by a tour of the old castles, many old churches and synagogues, the Technical College, the Regional Museum, and the public

parks.

Tuesday, July 19 to Friday, July 22 LVOV — Arrive LVOV via train. Accommodations at hotel to be assigned by Intourist. Sightseeing in this very old city founded in 1270, you will visit many ancient places of interest including the Church of St. Nicholas, the Armenian Cathedral, and the market place with its 18th century dwellings.

Friday, July 22 PRZEMYSŁ — Arrive PRZEMYSŁ via train and continue by motor coach to Nowy Sacz. Accommodations at hotel to be assigned by Intourist.

Saturday, July 23 NOWY SACC — After breakfast, the members of the group will dispense independently to villages for visits with relatives.

Thursday, July 28 KRAKOW — The group will reassemble, have lunch and transfer to the rail station for departure to Krakow.

Thursday, July 28 to Saturday, July 30 KRAKOW — Arrive KRAKOW, and transfer to hotel (to be assigned upon arrival). Sightseeing in this city will include the Drapers' Hall, the Town Hall, the Castle of the Polish Kings, Chortkivsky Museum, and the Jagellonian University. You will have parts of the day for leisure.

Saturday, July 30 to Tuesday, August 1 WARSAW Arrive WARSAW via rail, and transfer to hotel (to be assigned). Your stay here will include an excursion to Zelazowa Wola. Sightseeing in the capital of Poland will include the Philharmonic Theatre, the Market Square, the National Museum, St. John's Church, and Wilanow Palace. Time at leisure.

Tuesday, August 1 NEW YORK — After breakfast, group will depart Warsaw for NEW YORK via Lot Polish Airlines Flight LO 606 — arriving New York (Kennedy Airport) on the same day.

For information write to:

ANNIVERSARY TOURS, Inc.

Buite 1622

256 West 57th Street, New York, N. Y. 10019

ЛЕМКОВИНА

LEMKOVINA

No. 3 (23). May, June, July and August, 1977.

LEMKOVINA, P.O. Box 131, North Station, Yonkers, N.Y. 10703 VOL. 4

Уж четвертий раз по войні я увіділ своє село Ганчову

В газеті "Лемковина" було уж по-
дано в числі 1 (30) 1977 року, що ми ту країне і родина стратили на-
шу сестру Марію Яцевич, котра по-
мерла в літниці 10-го березня 1977
року, і то була четверта моя сестра
з ряду, яка померла в Америці і всі

Нова хмабаня (приходський дім) в селі Ганчові, на Лемківщині в Польщі. Послання цього приходського дому стбилося в неділю 5-го березня 1977 року при участі іконотасленої публіки из Ганчови та сусідніх сел, а може вони були присутні і американці.

шістирі сестри я отпровалялі з великим жалом на місце вічного отпочинку. Я стратив також старшого брата Теодора, котрий також помер в Юнкерсі в молодом віку життя на інфлюензі. І потім Господь Бог покликав к собі нашу доньку, Меланію, котра оставила

(Із Русского Православного Календаря Взаємопомощі, 1921 р.)

ДЕ-ЩО О БОЛЬШЕВИЗМЪ НА РУСИ.

Від однієї лікторії підававсяся від городів Брунній Алеріхівського жур-
нала «Противо-Большевізмъ» також говориться о русським (праздній) — вір-
туозом, большевізмі: «Госіс управляетъ 546 комиссарами, кількою 30 чи
тисяч русскихъ, 447 євреївъ, а прокіл другихъ національностей. Иль 447 упоми-
тихи євреївъ, 264 Нью-Йоркськихъ, зокрема, во главѣ з Ельбій Троцкімъ.

Всіхъ міністерствъ управляетъ 84 євреї, а русскимиъ ють від одного.

Від большевізмістів же черговою крім 1 жит., в 96,909 русскихъ.

Всіхъ імена главарівъ бандитівъ по Русі:

1. Денисъ — Ульяновъ — Русский.	25. Пітніцкій — Земськ.
2. Кунтарський (роб. ім.)	26. Абраамовъ — Робіт.
3. Колонтай (соб. ім.)	27. Солдатъ — Військ.
4. Троцід (Вроніцький)	28. Звідьдь — Фонтанъ.
5. Островський — Нахімовъ	29. Радецъ — Цукерманъ.
6. Мартовъ — Цедербаумъ	30. Іванівський — Фінансовъ.
7. Зиновьевъ — Альфредовъ	31. Петровъ (соб. ім.) — Німецъ.
8. Гусевъ — Аракчеевъ	32. Михаїловський-Романовъ, Жанд.
9. Каневський — Романовъ	33. Іванівський — Левінськ.
10. Судаєвъ — Ганнер.	34. Вороб'євъ — Шатровъ.
11. Саллерсонъ — Крахмаль.	35. Аксеновъ — Аргентинъ.
12. Бондаревъ — Більшевіцький.	36. Гарінъ — Грофманъ.
13. Верғель — Гайдамакъ.	37. Глазуновъ — Шульцъ — Німецъ.
14. Урицікъ — Радомський.	38. Йоффе — (соб. ім.) — Жада.
15. Володарський — Котекъ	39. Мібодезъ — Сінківъ — Німецъ.
16. Свердловъ — (соб. ім.) — Руссь.	40. Каменський — Гофманъ — Німецъ.
17. Камінь — Кацъ	41. Наєвъ — Гільбургъ — Жада.
18. Гаріцівъ — Фрутостбергъ.	42. Загорський — Країнський.
19. Хакъ — Гуревичъ.	43. Інгесонъ — Годніца.
20. Мономаховъ — Гольденбергъ.	44. Владімировъ — Філіпповъ.
21. Ісаєвъ — Гольфантъ.	45. Булавовъ-Чуднівський.
22. Розановъ — Гольденбахъ.	46. Мануїльський (соб. ім.)
23. Мартиновъ — Бумбаръ.	47. Ларінъ — Лурсъ.
24. Чернокорський-Чернокординъ	48. Чакіровъ (соб. ім.) — Руссь.
- Они позмагають свою людську імена за русськимъ, щоби представити себе

Подлегли и покорюючи інші народи,
об'єднувалися!
Divided and subjugated Lemkos
of the world, united!

Пам'ятник союзним і другимъ воя-
жкам в селі Зіндорова на Лемківщині,
який був взорваний в воздуху поль-
ським армією і цілковито знищений,

Ми писали в попередньому числі на-
шої "Лемковини" о том, що в селі
Зіндорованій був зорваний пам'ят-
ник "мир" і "дружба" польськими воя-
жками. Пам'ятник був поставлений в
пам'ять павшихъ жертвъ за осво-
бождение Польши — от гитлеризму, в
том і нашим лемковським вояжкам, ко-
торы пали жертвами за освобождение Лемковини и цілої Поль-
щі. Газета "Лемковина" виславла протест в Сойцеске
Посольство в Вашингтоні. Єщє уже приготовлений
общирний протест в польському языку, який буде ви-
слани Польському Народному Правителству в Вар-
шаві, котрий поздніше помістиме в "Лемковині".

Из-за незаконного изгнания лемковского племени с Карпат

(Цимъ поміщені відноси до Лемків, які в 1970 році.
Пане лемковський пост. Лех пост, народив. Шекчукъ, які вже виїх-
тиши були скільки дуже за стечієнім храмом в Івано-Франківські
плакали, котре було вислано в часі польського війни в Карпат. Пр-
читайте тіто його імена: як раз в ціків раз в ціків раз в ціків раз в ціків
свого відгуком, як в ті від відомо в скільки іменах).

Ясно, что все это надо просить не у чужих... И
ошибается тот, кто думает что-то строить в Карпатах
без помощи Киева-Москвы... .

С другой стороны, нельзя без конца просить возвраща-
ти свою вещь того, кто и разговаривать с вами не
хочет. Здесь этих мерзавцев-шовинистов нельзя ис-
ходить, они злоумышленно во вред обеих народов и ис-
точнославянства не решают этой вопрос, чтобы и в даль-
нейшем оставлять открытой для врагов эту вышеспо-
мненную щель.

Хотелось бы еще сказать такое:
У нас некоторых, что имели по локти руки в крови,
присудили к различным срокам заключения. Но они уже
давно возвращались, отбыв наказание. Возвращались
и возвращаются с большими деньгами, которые зарабо-
тали... . Они сейчас богатые, строят дома, дачи... .
Равные в правах со всеми... . И если наблюдают все
это, то невольно возникает вопрос: до каких пор, на
какой срок наказаны наши лемки? Эти тихие, никому
ничего не должны трудяги... . Их и до сих пор не
пускают в родные хаты, места — в Бескиды.

Всем нам хорошо известно, что Степан Михайлович
четверть века учиненно просил, кланялся всем — и
приятелям и недругам... . или с ними водку... . И
что же? С ним встречаются не желали. Или такое: Не-
которые "патроти" настойчиво советуют ничего не
делать, так как, мол, будет еще хуже! Вопрос: Что
может быть еще хуже чем то, что сейчас сделано с
лемковским племенем? Да, знаем, будет хуже... .
Ибо кто же останется еще верным заветам наш-
их отцов в Карпатах следующие 20 лет, при та-
(Продовження на 4-й стр.)

КТО ПРАВИТЬ РОССІЕЙ.

Верхунів засорює залежність над чесністю всіх сильніх і творів створити
чи діяти ширі обмежені і свої вступи.

«Євреї до кінця світу піть діло. Відь свое і учені,

О. М. Достоєвський.

УЖ ЧЕТВЕРТИЙ раз по войні я увиділ своє село Ганчови

(Продолжение с 1-й стр.)

шави на зерланці и так знова з Варшави на аероплані до Америки.

У Риджаниців ест 3-х синов і одна дочка. Найстарший сын газдує разом з вітцем на землі; молодший робить в Устью Русском (Горлицом); дочка Анна робить в Висові, як приду обов'є з роботи, то помогають дома на газдові. Наймолодший син Милько, 14-рочний, пасе худобу, а пес ест му на помочи. Ту жже разом з ними отець Меланин Риджаниців.

Як знаме, то в Ганчові при помочы американських лемків, була отновлена церковь, а до церкви були куплені два дзвони, а один остался захованый по войні, то всі три тоді дзвони дзвоят не лем в Ганчові, але их чуті далеко на околицю. Треба подякувати Марин Канюк Глоуз, дочки пок: Теодора Глоуз і здравствуючої Анастасии Глоуз, котра то Мария Канюк по-купила 2 дзвони, хотя тут в Америці рожденна, але наука родичов восторжествовала, бо она не забыла о сели своих родичов.

При помочы американських і канадських ганчовинов була побудована нова клебанія на 8 румов (комнат): 5 на долині, а 3 вгорі. На долині ест один великий рум, який называют конференційном комнатаом, который поміщает поверх 50 особ, и в том то конференційном румі отбылося угощання послі посвящення клебанія в неділю 5-го липня 1977 года.

На посвящення клебанія приїхали гости из окільних сел: з Шківрінго, Устья Русского, Висови, Ближніаки, Смерековія, Гладышова, Квятоні. А пришла на торжество из Горлиці наша країнка зо своїм приятельком — Югаска Лукачин, котру в Юнікері всі знают, бо она прожыла тут многи роки. То, розумієш, што было нам пріємно вістрітитися в Ганчові.

В ту неділю Службу Божу отправили аж 6-х священиків. Потом всі они выголосили свои бесіди на угощанню в конференційном румі. Еден из них говорил по-українськы, один по великорусскому, а штырох говорили по лемковському, што мі сі бара любило, же наша бесіда ест закоренена в молодих священиків и марно напевно не пропаде. Был там Павел Стефановский, котрый тоже выголосил бесіду до гостей.

Ту, где иде дорога до Висови и Ріпок, от рілской дороги або от цимнтаря около 150 футов, то тут коло дороги ест поставленный памятник, на котором ест выбитий надпис крещення Руси. (Хочу написнути, же не крещеніе України, а Руси). За стараннісі доньки Марин Тима и ей мужа Фуртака памятник был отковленый.

Але хочу тепер вернутися к своїй родині, к сестрі Меланин, ей мужу и суну, котры приїхали на автомашині из России на 5 днів на встрічу зо мною, о чом я вспоминала на початку моїй дописи. Они приїхали на машині, котру то машина купила им моя покойна сестра Мария Яценч. Встріча з ними была радостна, а розлука была дуже жалостна и тяжка для сердца.

Было бы что писати всец, але газета мала, то ограничимся лем коротко.

Хочу нашим країнам и всім лемкам написати, што я уж там а родном селі Ганчові был четвертий раз. Перший раз в 1963 року, другий раз в турристичній групі в 1968 року, третій раз в 1973 року на посвященію звонів, а тепер четвертий раз на посвященію нової клебанії.

Хочу тоже сказать, што я не замітила ніякого преслідання зо стороны польських властей, як то можна о том часто чуті тут у нас в Америці, же поляки холодно относятся к лемкам. Я скажу, же даже сами лемки ся полькізуют, бо их никто не змушват говорити по польському, але гдєкы уж

так привыкли, же бесідуют по польському, хоці их никто, о то не просит. З другой стороны ми говорили, же ест много шовинистов-польсків, котрі не любят чуті нашу лемковську бесіду, бо они так уж переконали, же лемкам пришло конец!

Сердечно дякую братику Ивану Риджаниціу и його жені, як тоже його дітьом за милый и памятный прошытый з ними час! Я того николи не забуду.

Дуже прошу наших країнов, штобы мати памятку в своем домі за нашу нову клебанію, то наї напишут в редакцию "Лемковини", то им буде тот номер газеты охотно виславленій.

Ванью Дурнік,
Юнікер, Н. І.

THE THALERHOF MARTYRDOM

By Ekaterina Dyckiewich
Translated by Harry Dorosh

Sixty years faded away
Since that tragic day
When a cruel Austro-Magyar
Subjected the orphaned people to a reign of
terror.

Our Rus holy and glorious
Was by nature industrious,
And the Austro-Magyar was at a loss
How to deal with us.

The wind blows incessantly
As the blood bath goes on frenziedly,
The blood flows red over the area
From the east to Pahevorovka.

Carpathian Rus paid heavily
In her struggle for liberty,
In the Thalerhof field her braves lay,
Their forelocks in disarray.

The cuckoo bird was cuckooing constantly
In the grove from a snow-ball tree,
Displaced Russian family wept,
The tragic news from home was difficult to accept.

A strident cawing of a raven I hear
Over our country native and dear;
He was foraging our pastures for food
To sustain his livelihood.

Why are our cornfields wasted?
Why are we invaded?
Because the plowmen are resting in peace
There beneath the sod under the pine trees.

There, in the fields, my breathless
The victims of the king's willfulness,
Never again we shall hear them singing
Homeward bound from their fields in the evening.

All bells are tolling
In the Galician Capital, and
The weary Thalerhofians are stirring
All across their native land.

A procession of mourners
Bearing church banners,
In their bereavement
Are seeking a place to erect a monument.

Towards an open area they are bound
And ask for a patch of ground,
And at Thalerhof, following a burial ceremony,
A memorial is dedicated in honor of their memory.

Oh, black Jackdaw take to the air,
To the vicinity of Dniester,
And return with Bohdan's never
Forgotten words of valor,

Let all people know
About our great sorrow,
Let the news about the rivers of blood
Be heard in the regian of the Black Sea.

Let our get together and be eloquent
In our denunciation of cruelty to our Russian brothers

ПІСЬМА ЧИТАТЕЛЕЙ

ПАРН ВУШ, Н. І. — Глубокоуважаемий Госп. С. М. Кічура, редактор "Лемковини":

Сегодня высыпаю Вам чека на 5 долларів на Вашу газету "Лемковина".

Я уже в августі минулого еден рок, як я живу на пізньо указанім адресі. Минувшого тиждня был см в Броваки, Н. І. в доктори и там попала мі в руки ваша "Лемковина" № 4-28 за липень і сентябрь 1976. Так Вам висказываю предплату.

Желаю Вам успіха, як найлучшого в Ваших ділах. Остахся с почтеннем.
о. Ноам Лурман.

At the hands of the cruel Austro-Magyar
In the Thalerhof concentration camp.
Come and attend the mournful adoration
Of the people tortured inhumanly,
And perpetuate their memory
From generation to generation.

As long as we have breath
We shall remind the Russian generations
To fight to the death,
And uproot the seeds of dissension.

For united Rus to rise again
And heal her pain,
She must forever wrench herself free
From under the heel of oppressive tyranny.

Descendants of the Thalerhof martyrs
For a funeral repast gather here,
And the graves of your renown forefathers
Bedew with tears sincere.

Children of Thalerhof, come and revere
The memory of your forefathers buried here!
Come, decorate their graves, and pray
On this annual Thalerhof Memorial Day!

EARLY LIFE IN A COAL MINING COMMUNITY

(Continued from page 2)

taught to put on plays in their fathers language. They were taught a nativity play which we went to peoples home a lot of times in other nationalities to put on Christmas play.

This was one way to raise money for our church as I stated before. When we asked for donation for our church the coal company operator made a generous donation; our two Brotherhoods Russian Orthodox Mutual Aid from Wilkes-Barre and Russian Brotherhood of Philadelphia also were generous donors. So as the church was built the brotherhoods started to grow. Sorry to say, some of the younger generation forgot these good deeds.

Spending a life time in the community I have seen a lot of the happenings. I served on church council for years, also in Brotherhoods, still am one of the officials in Brotherhoods. There were happy times in our early life when our little church was full of our old original founders. Then in the years gone by I have seen one by one my many old friends passing away. Down to about a half a dozen now. Their works is still standing in memories of them and most of their children have been raised up to become good citizens. As, after times got better, many of the children did manage to get a good education. At first we were lucky to get our grammer school of 8th grades, then it was a struggle to get through high school and now lately we have several that went through college and have become important people in the world.

Living and growing up with my many Lemko immigrant friends often worked in the dark tunnels in the mine with some, I have learned to like all of them including our other foreign brothers as Polish and Slovaks we got along like one big family when the old timers got together. It was always a joyous gathering. I miss them all! But from what I learned in my living with them, will always hold dearly in my memories. May they sleep in Peace in their Eternal Rest which they highly deserve! They are the ones that taught us to be respectable citizens, love our church and respect our Government where they had their freedom.

Vladimir Wilchatsky,
Lemko American.

СИНГАК, Н. ДЖ. — Дорогий господин Кічура! Поздоровляю Вас дуже красно і перепрошую зато, што я запоздяла з висыпкою предплати, бо я смотряла на газету, коли мі виходить, но я ничего не нашла. Я уж 85 років старий, то пам'ят не робить пра-вильно. Помагаю 3 доля, я же зім'єю Вам, господин Кічура, добого здорово-ва, а так само поздоровляю моего дорогоого свята Теодора Докло, як Вам Боже здоров'я и силы на місяць-два. З Богом востанайте.

Людмила Куріна.

30-ТА РОЧНИЦЯ ЛЕМКОВСКОЇ НАРОДНОЇ ТРАГЕДІЇ 1947–1977

1947 рік в нашім селі

Над Лемковином громи вдарили
И шустру густий дойж;
До нашої хижки вони влетіли
З величним рівком: "Ідзьце проч!"
Было то рано, лем зміс встали,
Тай кождий сонній біл,
Але як тільки слова почули,
То в селі стався великий крик:
Діти плакали у колисках,
Перестрашених тим криком тіх,
Старі дідове в своїх мыслях
Перезерали прожитий вік...
Не припомнилинич подібного,
Бо рід наш нигда не страдал так —
За сотки років ту життя свого —
Была то єдна в найтижких кар.
Тяжко нам было опущати
Свої пороги і свій труд!
Плакали наявно, плакала мати,
І я заплакав, обернувшись в кут.
Общували кождий з них
И гірко, тяжко зме зарыдали,
Тай пішли, гнани, в незнаній світ.
Гори за нами бара "плакали",
Лісі схіміли зо вихідних стран,
А потічки смутно шемралі:
Жалосну пісню — знану лем нам.
Польські воякі не мали сердця,
С поспіхом нас гнали в незнаній дали,
А по дорозі били до смерті
Тих бідних людей, до гнес мі жаль.
Так зрабуваних, збитих, звіджених,
Як бы дичину, вивезли гет.
Порозвозили до рудер збуреных,
Тай роб чловече сам што хцеш...

ТВОДОР ДОКЛА
(з книжки «Наша Грохад»).

СЛАВА ВАМ, БРАТЬЯ!

Слава вам, братя,
за ваш труд,
и кровь вами пролиту,
партизанам-борцям с окупантами,
заднім помічникам Червеної Армії,
ей охотникам з Лемковини.
Слава героям Другої Війни:
руським, чехам і словакам,
українцям і полякам,
и болгарам, югославам.
Всім славянам спільній борьби
честь і хвала най буде —
Най люде знають права...
І тобі, русине, слава:
З Токінка і Барвінка,
Зіндранови, Комарника,
З Полян, Габури, Свидника,
З Доброслави, Крайної, Бистрой,
З Капишової і Стропкова,
З Полянки, Писаної, Грабу,
З Чертіжного, от Крыніці,
З над Попрада, з Маковиці,
І з над Сяні, з Верховини —
З нашої родної Лемковини!
Жывым и тым,
Што житъ свое дали
За ліпшу будучностъ и счастья,
Котрого Лемковина
Нигда не зазнана.
Тым лемкам от Лемковини — слава!
Тоту правду голошу я світу —
Слава вам, братя, за ваш труд
И кровь вами пролиту!

Павло Стефановський.

(Тот верхок був спеціально написаний Павлом Стефановським і вже високомісний на конверті в Варшаві под час зруччя ордеру "Чорвої Зірки" солдат Варінкою і Зіндрановим Ческими Правителством).

ЧОМ УССР НЕ ХОЧЕ ПОМОЧЫ ЛЕМКАМ?

(В першому числі газети «Лемковина» 6 років тому наявд була поміщені слідчува замітка):

"Перезераючи польські и русські видання и статі о законченні II світової (сентября) 1944 року. Што то за дата? (сентябрь) 1944 року. Што за дата? И як она ма значення для нас лемків?"

Дата: 9 вересня 1944 року, то ест дата підписання угоды меже Україном и Польщою о евакуації укр. населення з території Польщі и польських гра-

ждан з території УССР. З польської сторони tot документ підписав представник Польського Комітета Національного Освобождення, а от Українського Хрущев.

Для нас лемків тата дата и угоды оказалася трагічним, бо поляки, маючи такий документ, могли робити, что лем хотіли з наших народом: ширили пропаганду такої в 1945 р., же лемків мусят виїхати до СССР, а як не поїхают охотно, то их выжено на силу; в 1946 року туту пропаганду впроваджали в житя, бо войско польське імело наших людей, вивозило силом до повітових вузниц и так іх змушило до підписання згоды на виїзд до СССР; в 1947 р. оставшихся ишо на Лемковині лемків вигнано в бестияльський спосіб на захід Польщі, де заселено ними понімецькими терени, але поділено лемків на маленьких групах поміж польське населеніє, щоби таким способом його чинаймайскорше виародовити національно.

Отже видиме ясно, что Советська Україна погандлювала лемками ишо в 1944 року, и не тепер старатся всіма способами не допустити до повернення лемків, бо обавляться, же вийде того захарство на верху, котре одбывається поза плечами лемків и треба буде за не одповідати перед лемками и перед світом."

ИЗ-ЗА НЕЗАКОННОГО ИЗГНАНИЯ ЛЕМКОВСКОГО ПЛЕМЕНИ С КАРПАТ

(Окончание с 1-ої стр.)
кой равности, свободе, дружбе и братству? Пусть нам ответят на этот грустный для нас, а веселый для извунских заправых, вопрос эти горе советники-шептунки. По словам — советам этих "патриотов" выходить, что лемки должны быть гуманными к своим угнетателям, ни словом не требовать и не вспоминать о содеянной страшной несправедливости — преступлении по отношению к лемковскому племени. Это мол не тактично, охлаждает дружбу, обижает достоинство "браци" и т. п. абсурды... А то, что эта дружба строится на слезах и крови нашего лемковского племени, так этих "патриотов" такие мелочи не касаются, как и безразлично им то, что наши люди денационализируются и в дальнейшем при таком порядке будут уничтожены, совсем изчезнут с лица земли.

Вопрос: Простит ли история всем, кто были причастными к уничтожению лемковского племени, которое на протяжении более 600 ліж несло самое тяжелое из всех славян, а может быть и во всем мире, бремя, но не пропало, и только сейчас пропадает, а они помогают — толкают его в прошаст?

Нет! Никогда не простит! Проклянет их!

Такие мои рассуждения, дорогая землячка! Может, я ошибаюсь. Я ведь не политик.

Я не стал, да и не было с кем и об чем беседовать с такими "землячками" земковской группы, ушел с грустью в сердці, что там так грызутся и что наши предводители из Лемко-Союза и "Карпатской Русі" забыли обо мне, не передали ни пол-слова, ни одной вырезки с моими стихами, не говоря уж о "Календарях", Истории Лемковины, на которые я надеялся...

Но это меня не охлаждает к народной работе... Может быть наши лідеры не имели возможности, или просто забыли про лемка-русина... (дайте им почитать письмо).

Но, времія кончатъ. Я верю, что Вы, землячка, и в дальнішем останеться нашою русской патріоткою, верною, как и наши предки, которые всегда смотрели на восток — на Киев, на Москву!

Признательный Вам
28. VII. 70. Нестор.

ПЕРЕПРАШАМЕ!

Щиро перепрашаеме наших читателей, же газетка "Лемковина" не появляється на час. Робиме, что лем можем, але як іст. цента, то що зробити? Против "Лемковини" рушали тихо, спокійно, але твердо и рішительно всі "прогресиви" сили не лемчужки, але головно то зробили наші лемки! Сміються над ним, же маленька, и же не може ишо дебрі "ходити". Тішатся и сміються, як сміються і тішатся тому, же лемкам приходил конец в краю, то чого же має тут на еміграції, в страні "капіталізма-имперіалізму", училися ходити яким маленька дітина — "Лемковина"? Ей треба тихо, але рішительно, задусити! Ци дастися задусити нашу Лемковину в краю и ци дастися задусити яким маленьким "Лемковину" в Америці, то буде залежати от наших людей в краю и в Америці и Канаді, ци поспішати її на помочь. Радте над тим, як встрітите свого краяна на стрілі або дома, же там в краю додушуют полякія разом з Україном нашу галицьку Лемковину, а тут в Америці "прогресиви" сили при помочь обдуруєніх и добродушних лемків, додушуют маленькую нашу газетку "Лемковину". Потім, як уж лемки, разом с "прогресивими" силами, додусят обі "Лемковини", тоді уж будеме направду счастливими людьми на том світі!

Перепрашаеме!

НАУКА

Оген

Велика сила єст огня. Оген приносить много добра людіві. Чоловік розводить оген в пещу, чтобы зготувити страву и загріти себе в холодну пору. Оген розмігачати желеzo в кузі, и обертає воду в пару, котром дзвігається паровик по желеzій дорозі и ріжки други машини на фабриках. Но оген приносит чоловіку много и зла. В часі розпадені и в часі задушені його треба то робити остерожно, и знати, где роспалити його. Николи не жартуйте з огнем. До бід доводит з огнем неосторожность чоловіка.

Вода

"Сильный огн, а вода ишо сильніша," говорит народ. Ани єдна твар без води жити не може. Вода поїт и человіка, и животне, и ростини. Риба лен в воді жити може. Вода — хороша дорога. По ней и ліс спльвають, и на судах плавают. Вода — двигатель. Она обертає колеса водяного млина и лісопильной машини. От воды чистота. Много и от неї біди бывает. Не мало гибнет народа в воді и от води. Вода не терпіт ни горічки, ни морозу. От горічки она паром в небо лєтит и, озимівші, знова на землю вертатися. С пари сут хмары, дождь и сніг, тумани и роса. От мороза вода твердне, стаєся ледом до першого тепла.

Воздух

Рибы живут в воді, в кругом людів — в воздуху. Рибам не слышно води, поки они сами не рушаться, або поки вода стоят окотоих спокойно. И нико не слышно воздуха, поки ви не рушаєтесь, або воздух стоят окотоих спокойно. Но як літимо, полетимо, то зараз почувєм воздух, — він ударят нам в лицо. Махните руком або платком и зараз почуєте воздух. Воздух есть всідь, кругом землі. Воздух и в воді єст. Ко му же треба воздуха? Воздуха треба всім: и рослинам, и животним, и річкам и чоловіку. Без воздуха не вироснуть рослини, задуситься животны и люді.

Молодого нинъ и мама женят, старого — люде женят, а старого и чорт не оженит.

За красного вийдайся, то и красне біда буде.

ЛЕМКОВИНА

LEMKOVINA

No. 1 (33), July, 1978.

LEMKOVINA, P.O. Box 131, North Station, Yonkers, N.Y. 10703

Vol. 2

К НАШИМ ЧЫТАТЕЛЯМ

Дорогие читатели "Лемковины": Приходите до Вас майже неснодавано, и если мы приедем к Вам від дверим і увидите "Лемковину", то Ви барзі красно просиме принести єї в своєм домі. "Лемковина" повіст Вам дашто зо світу, що она не несе з собою для Вас. Она несе новості от наших родних братів лемків, где бы они не были разнесена по світу. Она буде Вам приснити новості и всяких добрих и недобрих новості из родного края Лемковини. Пиші так, же каже слово ест для вас ясне, як сонце.

Мы уж думали, же не будеме до Вас всеці писати, але сталося інша, бо на помочь нам пришли лемків и помогли нам того и слідуєше число "Лемковини" выплати до Вашого дому. Єст и друга велика причина, чтобы наша "Лемковина" выходила и писала по своему, но что раз, то меньше и меньше газет на емиграции пишут по нашему, бо переходят на английский язык, бо так для них, для их редакторів, а и для их читателей ест лучше. Мы думаме, что переход на английске означает слабость, но годимес с тым фактом, что другого выхода ніт, бо все меньше и меньше людей на емиграции остаєс, котры чытают або хотят чытати по своему. Така уж наша судьба, але мы думаме,

же ту дуже не так аж зато, же лемків бракло в Америці збо в Канаді, але найважна причина ест та, же яны стара емиграция вымерла, и молодая емиграция мае уж не сопім таєи душевими настапленнями, які маля в собі стара емиграция по отношению к русскому народу. Ей научили уж поляки любити польське, словаики словацке, українськое, а лемківськое підійде з руїн нововесін, купили дзвони й іконостас, и потім молода, купка католиків із чириє, што наши лемків, хотя по-ділени і пішародовлені, але их діти бесідуют и пишут по своему на то ест много фактов, о яких мы знаємо. Сліда лемківським родичам и глава лемківськими дітьм!

Будеме чекати отвіювані от наших читателей. Просиме их о веску добрую пораду, як нам бы родити, якби "Лемковина" вихолила, бо хоць ест газета "Карпатска Русь", але може быти и "Лемковина", бо культурные люде мают не одну газету, а пробуют мати чишильне, та мы лемків, преси, культурний народ, то нам треба "Лемковину" випускати во світ.

С глубоким уважением и любовью к всем читателям

РЕДАКЦІЯ.

Нове Правління КРА Центра в Юнкерс, Н. Й.

На поччине собінні Карпаторусского Американського Центра в Юнкерс, Н. Й., котре отбывається 11-го літня 1978 року, было вильбоване нове Правління КРА Центра в таком состаї:

Степан Мік, Кічурка, Предсідатель
Іван К. Алімкі, Місіонерський
Михаїл Логоба, Рек. Секретарь
Мирин Грабінський, Фін. Секретарь
Павел Чаша, Касир

Контролер: Іоан Францій, Петро Бережний и Ольга Единська.

Фінансова Комісія: — Іван Головач, Джордан Висакінський и Александар Коши.

Проктіст: — Петро Корба, Тимко Феша и Стефан Единська.

Заступники Правління: — Вінсент Овак и Іван Костян.

Новому Правлінню Карпаторусского Американського Центра редакція газети "Лемковина" шле середнечи пожелання здоров'я для всіх урядників, добрий и середнечи згоди в Правлінні и добрих успіхів в цій і та великій національній и фінансовій роботі в том новом же року!

На том роцінне собінні було выбрано за предсідателя старий член Центра и вілен зі старим преаспідателем Центра, Членський керівник Степан Мік. Кічурка, який був подписаній и вильданий 1-го літня, 1978 року. Предсідатель Петро Першинський и Секретарь Дром С. С. Пильком же № 4. Перший номер приймає для Дмитра Вислокіцкого. Другий для Дра С. С. Пилько, третій для Антоне А. Числака, в четвертий для Степана М. Кічурки. Степан Кічурка тоді вильлася всім лемковским членам, які по окончанні курса наборника в школі Марінгінів і Бруслінів, И. Й. він стає именем наборников газети "Лемко", а так "Карпатской Руси".

Ціле свое молоде життя, силы, талант и любовь до свого народу він отдає світу миру. Вибор його предсідателем Центра уж по п'ять раз, колиже дуже раціонельно для него, але и смутним юз за то, же на самом узі собінні Центра и поїзді собінні були люде задоволені и незадоволені. Тото все тек быт, але таєрь оні показалось иначи, як ділані.

Собінні было в тік и бурне, в які вісно ест світа причини. И не тото была причина, што Кічурка призначає за кандидата на предсідателя Центра. Не здо, же в том прошлом року було сильний дефіцит и рахунках Центра, бо тога бывало и передено, але зато, же він вінал неагоду между членами, котру треба усунуть добрым и мильным способом життя. При аліброй вілі дорога до такої газдовки, где буде успіх, а не скверни и недобори, ест все таадорога отвореня, лем треба її найти. Тенеръ так стаєло, же треба в скором часі выплатити гексы, о которых

іннім складає секретарік Марін Грабінський ум на первом собінні комітета Центра, што він треба не скоты долларов, в тиличи, и в насії тых неінших тысячи юн. Гексы не достати за пароля и бизнесу. Ділані новоизбраний зрада Центра привів всіх таа старшина членів, як и мильных, котри помагали Центру, приводили и світи тобу роботу. Спеціальна змергасіс и мильдани ділані, так крайним, и в таа поїздателем, несли с ціли силою и таа, добрий и пероружненій наїдерніже членами, комітета и роботниками Центра, бо як не будеме мати світи діверніх и молодых роботників, то траа сіло ничего добриго зробить не може.

При Центру можна розпити и зругу народну роботу, на што и Центру бадь по-будувані. Всі с тим годится, лем треба охоти до роботи и любви другу до друга. Шіготи управляемо народом, треба знати исторію тога народу и того краю. То сіло помагає и в землянках и членам Центру. То не треба быти старым, што-

Moі очі бачили...

(Письмо с Польши)

То было в Бещадах, в селі Поляни, к/Дуклі.

Був перший день православного ВЕЛИКОДНЯ 30 квітня 1978 року. Затяжна весна заслала покімурний день. Доші ляя, як в цебра. Як на дворі, таа на дуні в людів, біде освятити Пасху.

В селі є гарна православна церква, яку місцеві господарі за власні гроші підійшли з руїн нововесін, купили дзвони й іконостас, и потім молода,

купка католиків із чириє, што наши лемків, хотя по-

ділени і пішародовлені, але их діти бесідуют и пишут по своему на то ест много фактов, о яких мы знаємо.

Сліда лемківським родичам и глава лемківськими дітьм!

Будеме чекати отвіювані от наших читателей. Просиме их о веску добрую пораду, як нам бы родити, якби "Лемковина" вихолила,

бо хоць ест газета "Карпатска Русь", але може быти и "Лемковина", бо культурные люде мают не одну газету, а пробуют мати чишильне, та мы лемків, преси, культурний народ, то нам треба "Лемковину" випускати во світ.

С глубоким уважением и любовью к всем читателям

РЕДАКЦІЯ.

Письмо зо Львова

Письмо зо Львова получал Михаїл Доніцкий. В письмі пишеся о різних справах, які не дотичат всіх читателей, то ми помінаме лем тулу часть письма, где говориться о нашій родній Лемковині, наївном краю. Письмо уж интересне тим, што там пишеся, што лемки во Львові написали широке письмо, бо на 16 сторіні до Соміцького Правительства в справі Лемковини. То ест, найбільший доказ, што лемки кругом світу познавают сими себе...

"... В мене справы по-старому, пока всі живы. Лежав єм два місяці в шпиталю на очі. Зріні ослабло, книзу я бухгалтерию и тепер лісницю. Лемковинський хор продовжує свою діяльність. Недавно вислови ми петицію на 16 сторін в Центральний Комітет Партиї ССР, в якой були 3 пункти просбые:

1. Подійствование правительства ССР на правительство Польської Народної Республіки для дачи дозволу на повернене всім лемкам в свои сторони.

2. Загосподарювання тих земель.

3. Школа на рідній языку.

Петицію редагувал Т. Шевчик и підписало єй 17 передових лемків провіла Львівна, "Карпатску Русь" не получаки.

На том кінчу листа, залучам сердечне поздяньование для Тебе, Олі, дітей, а може и внуків..."

Як можут видіти наши читателі, то ми тут при "Лемковині" не са-ми, што домагамеся прав и спра-ведливости национальной и соци-альнай для нашого народа на Лем-ковині. Тоти три точки, які су-вісніе приведены, мы звідно по-вогриме тут в Америці, але то не тегка робота, бо наши лемків в своїй большинстві страйти віру в таку национальну и соціальну справедливість для спасення на-шого русского племени лемків в Карпатах. Сердечно привітствуємо роботу львівських лемків и желаємо великих успіхів в той начайтій роботі. Будеме чекати, што правительство Союзу отвітить чи просбую своїх граждан лемків.

Повернене лемків на Лемковину, ей загосподарюванне и школа на рідній языку, то були и наша программа в борбі за права лемків.

Доц, текст по його байдому лиці. Ін ту свою "практику", першу службу вожу на голім дошковим небом відійти на все життя

(Продолжение на 4-й стр.)

НАШЛИ ДВА "ІСАЛТИРІЯ"

ІЗ 1586-1664 РР.

ЛІВІНІГРАД — Експозиція ар-хеографічного Інститута руської лите-ратури Академії наук ССР (Пущинський дім) нашла в Араваніцькій області "Ісальтір" 1586 року. Він був изданий в Вінниці лемківами Мамончінами.

Друга найдена експедиційна книга — "Ісальтір" 1663—1664 рр. До того часу аже єдного експедиція того видання не було відомо в соцістичких, ани в заграницьких бібліотеках.

ЛЕМКОВИНА
всесвітня лемківська газета, посвячена
стремам лемків в рідній землі
на Лемковині та в інших країнах.
Надав «ЛЕМКОВИНА ПРЕСС».
Предплатна: 5 доларів на рік.

ЛЕМКОВІНА
monthly independent Lemko newspaper,
dedicated to Lemko's affairs
Published by LEMKOVINA PRESS
Subscription: \$5.00 a year.

The opinions expressed in signed articles are
those of the authors and do not necessarily
represent the policy or beliefs of this
publication.

ЛЕМКОВІНА
P. O. Box 131, North Station
Yonkers, N. Y. 10702

Stephen M. Kitchura, Editor

Велика політика і наш край Лемковина

Во світі велика політика ведеся величними державами світу, приміром, Соєдненними Штатами Америки та СРСР. В послідніх роках в велику політику вошов і Китай, Індія та інші держави світу. Но в політиці є так, як і в полю діяльності, чим люди займаються, щоби часим прошоли скоріше. Люди контролюють політику, а політика контролює економіку та ціли життя народів світу. В тій величній політиці вийвірюються ріжки комедії та сміх над слабшими. Так все було, що мінішний контролював слабшого. Єсли би Америка або СРСР не мали воєнної сили та того воєнного вооруження, над котрим так много ведеся всякої бесіди, то як, Америки та СРСР. нико було не боялся. Сут відповідної політиці та такими забивками, як, наприклад, була Ліга Націй, а тепер су Об'єднені Нації. Але хто бу тих Об'єднені Нації боявся, якби були членами не були СРСР та Америка? Кожда і найменша держава, якщо би її треба була начати даючи агресію проти свого сусіда, она була на початку. Якщо сьогодні малі держави, які пустилися в агресію проти інших держав, спонукали сусідов, то лемків зато, бо они за своїми плечами мають одну із тих великих держав, то єт СРСР та Америку!

Если Израїль потрапив по сей день "трости" світу, то лемків зато, бо за плечами Израїлю стоїть Америка, але в послідніх часах і тоді якось уж пусеся, що Америка не піде на то всьо, що хотят жити робити в Израїлю та в оккупованих Израїлем арабських територіях. Кастро же не сидить тихо. А же о його діївих таємно кричать в Америці, то лемків зато, бо за Кастром стоїть СРСР. Так грається політика і так світ іде!

Каждий з нас має право грati величів або малу політику, але то не значить, що може дійти собі помоха, якщо не має за собою міцного "друга". Найліпший доказ того єст наша родина Лемковинна. Она осталася на політичному поході та той політичній гри без сного міцного "друга". Лемків, як руському племені, була зроблена велика народна школа, просто народна трагедія насильного виселення лемків з Лемковини. Але мы всі лемків були слабкі, то нами потогували, бо мы були великою політику, до якої мы привыкли, же єли наш великий руський брат скозал, же так миє бути, то съми мы должны были погодитися і сидіти сю тихо. В том наша велика на-

родна трагедія, же мы не цінили сами себе. "Познай себе, буде с тебе", — говорил нам Ванько Гунянка. Він любив СРСР та там помер, але училь нас познавати сам себе і свою силу найперше.

Послідній виселення лемків, сами лемків переконалися, що були виселені насильно лемків зато, що не познали свою власну силу. Але то лемків єї познавают сего дня всяди, где они живут. И в СРСР, в Польши, в Чехословакії, на еміграції в Америці та Канаді лемків што раз, то вице познавают свою силу, познавают сами себе. Лемковські народи хори, фестивалі та лемковські издательства все веце о том говорят, що лемків познавают сами себе..

Коли одного разу в редакцію "Карпатської Руси" зашол лемко такий из Юніверситета, щоби поговорити с ред. Д-р. С. Пижком, то тот лемко в бісіді сказав Д-ру Пижку так:

"Дайте собі спокой, Д-р. Пиж, с том Лемковином, бо та таки маленька територія та маленький народ, женич ми не стратили через насильні виселення, а вигравали! Наші люди все прогали, жеби пішли на Восток до Росії, а тоді, кори не пішли до Росії, то наї припали, бо то згадники своєго руського народу..."

Поблід на лиці Д-ра Пижка, як звернувшись до країни-лемків, він сказав:

"Вониете сами против себе! Вониете против души сного народу! Лемковина маленька територія, мате правду, и хоць би она та була маленька, як унік іглі, але то наша земля! Країни, воюете сами против себе!"

Занепокоїлся лемко на спо-лом креслі, але не отповів на запити Д-ра Пижка. Посміточно сказав раз на країна, Д-р Пиж спросил яго:

— А ци Ваші всі діти таки чисті та здорові, як Ви, країни?

— О, но! Два мої синові та-кі, як и я, а третій на "іко" падає, то малій, такий буде, як Семан Гайдони, як го знате. А дві мої дінки, то як на мою маму подадися, совсім ростом мізерні, але я их зато всіх люблю и "моя" их любит, бо то наші діти. Та кто бы свои діти не любил?

— Отже, як відите, то и наша Лемковина маленька, мізерна, але она наша земля и мы є ли-біме так, як и вы любите свій діти, хотя не всі они таки велики як Вы, — с усмішкою на лиці отвітіл Д-р Пиж.

5-го июня 1977 на 20 літніх споминках пам'яті Д-ра С. Пижка в Карпатському Центрі Теодор Рудавського заявив, що "насильне виселення лемків зі свого краю присніло смерть Д-ра С. Пижка, бо тот чоловік був величним приятелем СРСР та всього славянства, а що потім сталося з лемків в Польщі, то того Д-р Пиж перенести не мог".

Приємний і милозичний голос Теодора Рудавського отбился о стіні Центра, а всі присутні гости трошки затихли..

Тоти слова чули всі гости, а их

ПІСЬМА ЧИТАТЕЛЕЙ

же счастя і здоров'я, волятим, кто робит в редакції, и не забудте, же "без Бога ані до порога!"

Софія Курило, висовянка.

КЛІФТОН, Н. Дж. — Слава Ісусу Христу! Так с тими словами до Вашого милого дому і вашої фамілії, то ми Вас поздоровляємо дуже мило і сердечно. Дякуємо Вам за Вашу добру роботу, що так розумно пишите, що можуть читателі виши легко почитати, бо написано є чисто по нашему, по лемковськи. То дай Боже вам доброго здоров'я і не дальше провадити наших людей добром дорого, бо мы уж всім старши, і кож нездоровы, бо нас всіх tot "артигайтис" мучыт, а то і півтора часом бара нездорове, то дуже людя ся на то скажути, но то вишитко мусише Богу дякувати, ци за добре, ци за зло, бо то єт Іого воля, але каждом з нас єт життя міле.

Я дуже раз ся потовока, бо ем слаба на ногах, то дуже падам, бо о палици ходжу, а очи слабы сут, а докторе лем рідят, щобы лем на операцію идти.

Дорогий Стефан Михайлович і Теодор Докля, не дуже памятаю за мою предплату, ци може уж вишла, то я вам ту тегаз в листі посыпал 15 долларів на тоти росходы. Дали бы зме вам и веце, но треба идти до пост офісу, бо тоги посыпал готовкою, а нам далеко треба идти, а я не можу на боса вийти, то жебы могла даким передати, але я гев не знам такого человека. Останте нам здоровы з Богом.

Гелена Бартеш.

* * *

Фріленд, Па.

Слава Ісусу Христу!

Многуважаемий Стефан Михайлович. На вами вопросы хочу отповісти. Зима була дуже остра і докучлива. Дуже людей було без води по пару днів, бо підліти єдини позамерзли, а други покукали. А що до моєго здорова, то ци не так плянно в моих роках, а що пишете, ци остало дакус наших лемків в нашому селі, то не осігло никого, бо наше село Камянка Римановська коло міста Риманов було спалено до тла в другій світовій воїні. Там, де я родилася в 1890 році, а до Америки приїхала в началі 1906, то там в новину жила моїй сестрі дівка з мужем і троїма дітьми, а тепер живут на Руській Україні, област Тарнопольска, місто Чортков. Я думаю, що це єсли жите там на Україні. Прошлой ночи у наці нападало снігу повисло 6 чинов. Так з Богом інеред. Жичу Вам і Вашим помочникам доброго здоров'я і всего най-лучшого. Як теж живу Вам Веселых Свят Христового Воскресення пережити в радості.

М. Бабей.

* * *

Блонін, Н. Дж.

Почтенний Стефан Михайлович: Повідомляю Вас, що книгу "Прикарпатська Русь под владинем Австро-Угорщини" ми дістали, за котру Вам сердечно дякуємо. Книга єст дуже интересна, як моя біда в тім, що сут маїи букви, то мі чест тицко читати. Очі слабы, бо юш ем старий, маю 84 роки, а писмо пише моя жена, бо она мало-одна от мене, та она циши може писати. Я на писені юш 23 роки, то маю дос часу смотріти до книжків, мі обож читати. Тепер просиме Вас, гостинін Бічура, не гиняйтися, же ти Вам скорине не отпишили, біл перед сяючи не было часу, а по сявіх жена була в госпіталі по малу операцию, а тепер єст дома і чуєш, слава Богу, алише. А та мі обож сердечно поздоровляємо Вам і Вашу сем'ю и жичиме Вам д'оброго здоров'я и даже счастя!

Поєздалам Вам 10 долларів на прес-фонд в тім писмі.

Дмитрій та Анастасія Гаврильчак.

Subscribe to the Carpatho-Russian Lemko "Lemkovina"! Help "Lemkovina" Press Fund!

РЕЛІГІЙНА ЧАСТЬ

Біблійні повісті з Старого Завіта

1. СОТВОРЕННЯ СВІТА

На початку сотворів Бог небо і землю. Земля була пуста і порожня, покрита таубокими водами і окуражена темнотою. Над водами висхідше Дух Божий. И рок Бог: "Най буде сильто!". И зраз наставо сильто. То було ден перший. Другого дні рок Бог: "Най стане небозивод". И зраз постало красне, небесне (яко синє) небо. Третього дні рок Бог: "Най соберутся води в едно місце, и наїдже суша". И сталося так. И називал Бог сушу земелью, в собирание вод називав морем. И рок Бог: "Землю ян ародит траву, злі відаючи насин, і дереви плодовити". И сталося так. Земля украсилася зеленою травою, безчленими кістками і всякою родою деревами. Четвертого дні рок Бог: "Най будуть сильти на небі, штоби сильти в ніч. Після сильти на небі, штоби сильти в ніч. И появлються на небі якісні сонця, штоби сильти в ден, і місце, і з ним безчленими множеством зіздів, штоби сильти в ніч. Після сильти на небі, штоби сильти в ніч." И появлюється на небі якісні сонця, штоби сильти в ден, і місце, і з ним безчленими множеством зіздів, штоби сильти в ніч. Шостого дні рок Бог: "Най будуть від риб, а в кінціх птахи". И оживилася вода всімінною рою рибами, а позду літаючими птахами. Шостого дні рок Бог: "Земля наїдзе гади і звіріи всікого роду". И того стадо. Наконец сотворил Бог чоловіка. И виді Бог винятко, що сотворил, і наименітко было барзі добрі.

Тик отже сотворил Бог цілій світ від днін в шести днях, сего же дні він одпочив, благословив та ден і освятив його.

2. СОТВОРЕННЯ АНГЕЛІВ

Кромі сильти видного сотворів Бог також сильти невидимі, то єст безчленине множеством ангелів і небі. Винятки ангели були добрыми, лішими од людей, і дуже чесливими, єдині не винятки осталися на все добрыми і чесливими. Многи з них візгорали в своїй щеці і повстали проти Бога, сотворителя свого. За кару були они разом за своїм начальником, Сатаною, стручені до пекла на вічних муки. Тоти согріхнувші ангели засплювались злими духами, дяволами, бісами, чортами, дьяволами.

Но велика част ангелів заховала вірність і послушність і Богу. В нагороду за туго укріплену іх Бог в добрі так, що они николи не можуть согріхти, но по-зостанут на все сильтими і чесливими.

3. ПЕРШІ ЛЮДІ. РАРІ. ПЕРШИЙ ПРИКАЗ БОЖІЙ

На землі було юх ішатко, чого чоловік до життя потрібне. И рок Бог: "Сотвори чоловіка на образ і подобу нашу, наї панує над рибами морськими, над віднебесними ятніми, над всімін зіздівми, і над цілом земелью." И утворила Бог чоловіка з землі і вдягнула в нього душу бессмертну. Діяного першому чоловіку для Бога ім'я Адам, то значить землі утворені.

Адама осадила Бог в прекраснім угороді, якому для низу рів. Він був рівнинами дереви то смачними і здоровими івочками. З находилися там же зерна вішків сторони ріки, сині водами, які бринчали після опори. Після ріко росло дерево, котре знаходилося деревом позиції доброго і злого. В тім же прекраснім ріку умістил Бог першого чоловіка, і хочав, щоби чоловік залишив собі на піщаній рібковій пісочниці, то він буде відомий як кожного дні.

Адам був сам єдиний на землі. Для того рок Бог: "Не добре єти чоловік самому, сотвори йому помічника побільше йому", і спустя якісь дні вів Бог дівчину ім'я Ева, якіє Адам твердив їй. Коан Адам заснув, вимін Бог едно ребро з боку його, і з того ребра утворила Бога Еву. Коли же Адам пробудився, пріпровадив Бога Еву перед нігами. Адам урадувався і вів: "То єст сісти моїх і лято з пілотом моїм", і дає нікіті ім'я Ева (то єст жити всіх живущих).

Адам і Ева були отже першими людьми на землі. Они жили в ріко дуже щесливими: мали підстоступом виняткового, якого потрібнуло до спокійного, вигідного і якимного життя. Крім того не підлігали никаким хворотам, никаким терпінням і не мали никакої умертви. Они не чули в собі никакої склонності до злого, противного волі Божої, а з особливою ласкою Бога були сильними і праведними. Бог об'являє: "Ім чисто і обходиться з ними ласково, як найліпший отець з людьми дітьми".

4. ГРІХ ПЕРШИХ ЛЮДЕЙ (ГРІХ ПЕРВОРОДНИХ)

Сатана занідував щеща першими людьми, і постановив підступом побудити їх до гріха. Едного дня Ева приближилася до дереву, котрого ім'я не вільно було ім'я Ісуса, і взирала на нін зін. Біль то Сатана в тіл зін. Він промовив до Еві: "Чому Бог не позволяє вам Ісуса овочам з цікавого дерева риб'якого? — Ева одно-віді: "Ми можеме істти з каждого дерева, лем з того єдиного дерева. Біль заборони на Ісуса, щоби мы не померли. — Не помрете, поїшь зін, протибо, коли з того дерева будете істти поч, отворите нам очі, і буде, як Бог знає добре і зло. И зачала Ева присмотрювати заки-закому дереву, и чим більше присмот-ривалася йому, тим красиві і пріємніші зілки здавалися їй быти очови його. Она зорвалася овоч і із сама потім дала Адамові, і поті й також.

Так отже Адам і Ева сильдомо і добре-вільно переступили виразник приказа Божого, що зігрівались тяжко. Тот гріх на-шівів предків називаться гріх первородніх.

5. КАРА ЗА ГРІХ ПЕРВОРОДНИХ. ОБІТНІЦЯ СПАСІТЕЛЯ.

Як же Адам і Ева зілі овочі запакани, почули они в собі велику скрути, дотепе-рішили із їх скрій душевний уступік, они познали, що зробили зло, бо стались Богу непослушними. Рів юх не видавав-ся із пріємнім, кождий шестик листа спіралю іх. Они зачали вістяди один із другого, для того воробли собі заслони з листа і покривши ими свою нагаду. В короткім часі почули они голос Божий і скривилися з боязни меже дерева. Но пе-ред Господом Богом, котрый єст вскаль-иє и вісіде, скривилися нікде не можна. — И звикли Бог: Адаме, де ти? — Адам одповів за страхом: Я почул твой голо-с ти і скриви, бо єм наїг — Бог повід-вому: Однакъ ти позналъ, що єті нагади? Чому ти із овоч з того дерева, з котрого і тобі заборона Ісус? — Адам одповів: Ева дала мі тіт овоч і я із. — И поїш-в Бог до нікіт: Чому ти зробила? — Она ревла: Зін мене замовна, і я із.

Тогда же сказав Бог до зін: Понеже ти того зробила, будеш проклята меже-піштиками зіздівами. Положу аркуду ме-же тобом і нікітам і меже потомстю твоїм і потомством твоїм, і відк з потом-ків твої скрушити тобі голову.

І в тих остатчах словах виникла перша обітниця Господа Бога присята людям Спасителем, котрый зломнит вільну діявола. Потім рік Бог до нікіт: Ти будеш мати много терпіння і трухія коло дітей твоїх, і будеш під владством ніжі, і він буде відійти над тобом. — Да Адама же вів Бог: Понеже ти послухав своєї жени і із овоч з дерева, із котрого і тобі не позвали Ісус, то земля буде проклята в трухі твоїх, терпія і болажі буде тобі родити, при тяжкім труді будеш виникти ти підліді, і в поті чеї будеш істти хліб, поки зас не повернеш в лемлю, із котрой ти війті, бо ти єш землю і в темло оберненіс.

Виїхавши тогу кару, вів Бог Адамові і жені його скорину одечу і виїхав із ріко, а перед підлів поставив хрестину (іштула) з пінним мечом, штоби стеркти іху до ріко.

6. КАИН И АВЕЛЬ

Адам і Ева мали двоє синів. Старший з них називався Каїн і занимався рівнинами. Авель зас пас пас уш. Авель був добрій і спілодій, пріємні же Каїна серце були злыми. Едного разу оба брати приносили Богу жертви. Каїн пріносив Богу дар з підлії землі, а Авель з першів склада.

Жерть Авеля подавалася Богу, жерть же Каїна не була йому пристяга. Для того Каїн затікався на браті і завист завів-для нім так скілько, що помирів на ли-

ши. Бог 'перестеріг' його, мовлячи: "Если разомітавши, то зме не годим размати. Ти мі уж і не можеш ображовати кельо має!"

І стратила Каїна спісницу глохну, страти і Янко. Позали жити без ракуну. И добрі сі сін жили. Кунін біль уважа на моду. До полузу обім сін, бо в ночі все "зуд тай" мали. Потом пообідали, та Каїна да зіркальця сі взерада, а Янко поді-сувна, що міду поділісані подали.

Обое виїхали, помолоділи. Коан шіл пред місто, то все голову вотори трипали і по спірках не позерили. Такий пінський гайданів, такою смаку, такою рукаву, што чуд.

Кріпіна ін че робила, а Янко зем подінсувала, а виштуку іншу робігу робила служби.

Ніраз чутн, же Янко "брок". Страшне цого слово "брок". В краю страшних сінів: "жандарм", "автономія", "кобзіна", "ріконія", все це сино не таке страшне, як в Америці "брок". Страшніше це, як містки винятки разом! В інри то так на "вісімка" не ходят зазерати, як в Америці на "ображованого". А кіажділ зем жалує, а в душі тішиться і смієся. Я на никого ніні не ходит зазерати, я на Янко Подіненку поїхал зазерти, що тікнет сторія 10 доларів.

Янко посній, згорбився, як старий "клімфнер" з Орабіні, не смотрит на ру-ру, а на сін нечищени "сікі". Кріпіна не чесна, не бліена, заплакані, постаріла да зівает айт.

Пропал у обох панска оїлья, пан-ский смак, панськийruk. Кіажділ мін-знати, же то Янко Подіненка з Сінна і Його жене Кріпіна, лем же уж спісниць голоми потратили разом з багатством...

Як кіажділ "брок", так и Подіненка стратили сі тіла пізьбу і сі того стейту. Як як кіажділ "ображованого" трул сі адрес дознати, так и от Подіненка незі-відатся.

Як змін адрес та Янка Подіненки, але мі-брок просят, жебы никому не повід. Робіт обое, але уж без спісничкої голоми и без счастя...

Вільмо Гунінка.

ПОСМОРТНА СОЧУСТВІВСТЬ

Редакція "Лемковини", разом с іваном і Ольгою Мелькіями, котрі живуть в Детройт, Міч., шле свое глубоке сочутство брату Симеону Ковальчуку в Ст. Петербург, Фла., по утраті своєї жени Марії, котра упокоїлася в шпитальній і продолжительній болезні.

Желаем Тобі, наші старі друзі, Симеону Ковальчуку, перенести тіл по утраті женої Марії з терпіннем і з затишком в серії пам'ятної прожитого віка в таких часах, які оні приходили в вашому пам'ятному житті.

Най єй буде вічна пам'ять между свіми лемковинським народом!

КАРПАТО-РУССКАЯ ЛІТЕРАТУРА

АРИСТОВ Ф. ф. проф. КАРПАТОРУССКІЕ ПІСАЛИМІ

1916 г. Том I. 306 стр. Тв. обл. — доза 813

ВАВРИК В. Р. ДР. КРАТКИЙ ОЧЕРК ГАЛИЦЬКО-РУСЬКОГО

ПІСЬМЕННОСТІ. Книга снажена редакцією

портретами 1913 г. 80 стр. Міг. обл. — доза 230

ВАВРИК В. Р. ДР. КРЕСТЬЯНЕ-ПОЛІТИ. Благодія его

рукою, вирік рід поетів крестьян.

1913 г. N2 стр. Міг. обл. — доза 250

ГАЛИЦЬКА ГОЛІФА. Наймені преступління таємурні

чини. Перші концентраційні лагари

смерти 1914-1917 рр. 750 стр. Тв. обл. — доза 10-12

ДЕМІТТЕ Е. Прел. ГАЛИЧИНА і БУКОВИНА. О житті

руського і рідно, по матеріалам відбитим австрі-

ьовської цензури. 1903 р. 252 стр. Тв. обл. доза 610

КІЛЬСНЕВ В. ГАЛИЧИНА і МОЛДАВІЯ. Житік русські, поль-

ські і єврейські народності. 1968 р. 352 стр. Тв. обл.

— доза 610

СИСІСТУН Ф. И. проф. ПРИКАРПАТСКАЯ РУСЬ ПОД

ВЛАДЕНИЕМ АВСТРИИ. С приложением книж-

и об землеробстві в Америці.

КОХАНІК П. прол. НАЧАЛО ИСТОРИИ АМЕРИКАНСКОМ

РУСІ. Оба труда в одній книжці. 650 стр. Тв. обл. доза 10.00

САРПАТО-РУССКАЯ ЛІТЕРАТУРНА АССОЦІАЦІЯ

Р. О. С. Воронин Штабін

Білград, Славацька 60/6

ЛЕМКОВИНА

LEMKOVINA

No. 2 (34), October, 1978.

LEMKOVINA, P. O. Box 131, North Station, Yonkers, N. Y. 10703

Vol. 8.

ПРИВІТ НОВОМУ ПАПІ — ПОЛЬСКУМУ КАРДИНАЛУ КАРОЛЮ ВОЙТИЛІ

Римське радіо, а за ним всі радиові та телевізійні станції подали, що конклав кардиналів в Ватикані вибрало нового Папу польського кардинала Кароля Войтилу. Новоподібраний Папа прибув собі під ім'я Павла Івана Другий. Іван Наїль ІІІ, Другий має 58 років. Поясніть за вибір нового Папи визвали во світі сенсацію і одобрення, а спеціально между славаючи. Шлеме позому Папі подякування і пожелання доброго здоров'я.

200 Тисяч Туристов На Лемковині

Дакотри наші лемки зле виражаються о Лемковині і ани не хотят чути єще о ній, бо было ім так педобрі або ужають, же Лемковина барз "планіна" земля і т. п. Але так виражаються лем единиці, бо більшіст єст таких, што думают противожено. И totы глядаютьажду одну відомість о нашій дорогій "Лемковині" и прислають нам до редакції, щоби надрукувати то в "Лемковині". Слава таким лемкам патріотам! А дай Боже, штоби і тітки поправилися, котрии цієї днісся плюють на своє родне!

Пониже переводиме із польської новинку-вітальню из газети "Новини Жешевські" № 289, який нам прислав поляк, котрий єст жена-тік з лемківським и живут на Лемковині:

* * *

"Воеувадзе Предприємство Туристичне "Бещади" в Ліску отримало в т. р. кілька стальних будників о високім стандарти вищування. Завдяки тому ліміт залишок потреби туристів з краю і заграниці. Збільшилося також число користуючих з вилючину в Бещадах і Бескиді Пізкім. В тім року "Бещади" привели в сталь базі рекордове число гостей. Остатньо зареєстрували 200-тисячного туриста. Каждий з них виплатив в осередках ВІПТ по около шіць та доба.

При оказії вартат подати, же на сезон зимовий "Бещади" приготували около 4800 місц'я ночівельних і готелів, ложах скінчуреніх і квартерах приватних. Так, котри хотіли бы провести Рождество Свята і Новий Рік на атракційній вилючину на Подкарпатському інформече, же ВІПТ "Бещади" ділопоне інци вільними місцями. Во вспомінії окресі ділової організації будуть т. ін. кути, огніска і екскурсії автомобіль, молодеж зде буде могла стартувати і умірзати партіями і санковых.

(ма).

Як видно из поясного, нашу Лемковину в Карпатах усе не називають "Лемковином", лем "Бещадами". Она же пропала з польської мапи, як країна лемків. Так на Лемковині поляки створили рід красоти природной і людской любви, як не десятки тысяч, а тепер уж не сотки тисяч рахують туристів, а лемки в Америці все говорять, що то "планіна" земля! Ей, лемки, лемки! Опами таєтесь! Не будте посміховиском для других!

Отцу Івану Полянському Минуло 90 Років

Отец Іван Полянський

20-го января т. р. кс. приват Іван Полянський обходил 90-ту річницю своїх уродин. С той оказії в Рогах коло Намисловіа в воєв. опольськім, де од давніх часів мешкат Достойний Юбілянт одбылися урочистості, в которых взяли участ многи священиків з воєв. опольського. Присутні были так само представителі Отділу до справ Віроносівданія Уряду Воєувадзого в Ополю. На руки Юбілянта впливнуло тік много телеграм і листів зі сердечними пожеланнями здорова і віцького наїльного, меже іншими од Головного Уряду Картиас в Варшаві і од представителя ВРН в Ополю, Андрея Жабинского і воєводи опольського Юзефа Масного.

О праздні Іван Полянський уродился 20-го января 1888 р. в селі Баниці коло Нового Санчіа. По счищено львівського гімназіуму він вступила до семінаріум, один науку перервав пубух 1 съвітовій війні, під час котрой молодий семінарист переходить річки переділовання, а паренті були арештовані, а наренти були арештовані і взяті в Талергоф. Вренин на скуток інтервенції властей церковних зостре зниблений і по докіненіє студий отримав 18 десібрія 1916 року рукоположение на священника.

Першу свою парафію обіймав Туцігонівкою коло Москії, а по двох роках переселений єст до Смолініка, де був священикіном і діяло до 1935 р. В тім же року, 1-го фінграля, зостре покликаний на становище в новоствореній Адміністрації Апостольської Лемковини. Потом був назначений радицем, судієм Суду Супружеского, співдільником егаміштором і цензором книг, а по смерті першого Адміністратора Апостольського, чинополага функцию ректора той же Адміністрації на інтрах викаріюючим капітульного.

В часі окупації о. Іван Полянський Переходил рід драматичних зін, єст двократні прещтавовані, і в тім раз прещтавилося і лем чуом удається му вирвати живым. По скінченії війни достал параші на заході і в останній з тих таражів в Рогах доживат своє загальненого віку.

При душпаштоській роботі о. Іван Полянський занимался многи-

50-річний Юбілей Супружества Івана і Пелагії Дурняк

На фото юбілянти

Іван і Пелагія Дурняк

із Юнкерс, Н. Й.

Іван і Пелагія Дурняк

празднують 50-ту річницю

своєго юбілею супружества.

Шлюб брали 28-го

сентября 1928 року в селі

Ганчові, Горлицій

район, на Лемковині. До

Америки приїхали 52 ро

ки тому назад. У них бы

ло 5 дітей, два сыновів

и 3 дочки. Єдна, Марія,

уж поконяла. У них

єт 15 внуків і 3 пра

нуку.

Родине село Ганчову и

Слов'янські Союз, где на

живут родини Івана і Пелагії.

посітими 4 рази

посітими Другої Світової

Війни. За их життя уж

писалася в "Лемковині",

а тепер леже во щирого

серця жителів обом юбі

ліята і блага вітва!

(В чест

своєго юбілею

зберігають

50 дод. на професора

"Лемковини".

І Д-ру С. С. Пыжу Поляні

Візо На Дали

Тридцать років минуло того року от того часу, коли 2-го липня 1948 року Доктор С. С. Пыж, то гдаший редактор газети "Карпатська Русь" і лидер Лемко-Союзу, можна сміло сказати — найспособіший редактор і лидер нашого народу тут на еміграції — отримав візо для поїздки в Польщу, а співчлены на Лемковину в Польський Ген. Консульст в Нью Йорку. Ми маємо скопію того документа уж давно, но не писали мы о том, бо мы думали, что и сам д-р С. С. Пыж має якесь причину, што вінничого о том не говорил даже тим людям, с котрими він привез за долгі роки. Здеся, што тут права, о котрой говорили бесідники на 20-х спомінках його уходу з того світу, што він був величним союзівським приятелем, був руським слов'яном і величним слов'янином, то зато він і таку справу, як отказ польського Генерального Консула в Нью Йорку в 1949 року видали візо в Польшу у него мало то менше значення, як любом і приятельству к Союзіку Союзу, всему славянству.

Ми, котри зме робіак с Дром Пажом, знали зме о том, шо він має американський паспорт и дуже радувалися, што буде міг відійти в Польшу, а може і в іншіх славянських державах, а може і в Москву, но ми не знали ничего, шо поляки откали йому в відачі візи на виїзд в Польшу. Апеляція говорила о том, што він хотів бути в Польщі 2 місяці. Щільного побуду в Польщі д-р С. С. Пыж подав по-англійські, а мы переводим на наш язык:

1) Як редактор "Карпатської Русі" хочу изучити ситуацию лемковского народа в Польши; 2) як делегат Лемко-Союзу в США и Калі (ббб Юнкерс енію, Юнкерс, Н. Й.) хочу представити Польському Правительству петицію в спраї лемковского народа в Польши.

На апеляції редактор д-р С. С. Пыж подав, што він має уж паспорт и подав номер паспорта.

На вопрос, коли він хоче виїсти, він подав, же чимськоре він почуєт візо, то виїде в Польшу.

(Всі подробності не подаєме, бо то непотребно). Але видиме, же того "чимськоре" николи не пришло.

25-го мая, 1949 року, то єст 10 місяців поздініше д-р С. С. Пыж подавши от Польського Генерального Консула в Нью Йорку такий отвіт:

* * *

Mr. Simeon Pysh
556 Yonkers Avenue,
Yonkers, N. Y.

Dear Sir:

With reference to your visa application, the Consulate General regrets to inform you of the negative decision on the matter.

Very truly yours,

For the Consul General:
Roman Kwiecien, Consul.

* * *

В переводі на нашу бесіду буде так звучати:

"По поводу Вашої апеляції візи, Генеральне Консульство сожаліє повідомити Вас о негативному (отказувачому в візи) рішенню в той справі."

Як видно з читателю, то Стефан (Окончання на 34 стр.)

ЛЕМКОВИНА
месячная газета польской национальности в Америке.
издается в городе Торонто
на Лемковине и в мире.
Издатель: «ЛЕМКОВИНА ПРЕСС».
Представитель: 5 долларов за год.

ЛЕМКОВИНА
monthly independent Lemko newspaper,
dedicated to Lemko's affairs.
Published by LEMKOVINA PRESS
Subscription: \$5.00 a year.

The opinions expressed in signed articles are
those of the authors and do not necessarily
represent the policy or beliefs of this
publication.

ЛЕМКОВИНА
P. O. Box 131, North Station
Yonkers, N. Y. 10708

Stephen M. Kitchura, Editor

В 10-ту Рочницю Смерти Никифора Дровниак

Никифор Дровниак

Ци буде добре, ци зло

Выбор польского кардинала Кароля Войтиги на престол Папы Римского вызвал во світі велику сенсацію і одобрення, бо перший раз случалося, що папом була вибрана не італіанець, а до того славянин-польський. Межею славянами то взвало тепле одобрення, а специально межею поляками. А же половина нашої Лемковини єст в Польші, то того дотычть і всіх нас лемків.

Зарах послі того случаю, ми були свідком такої бесіди межею лемків, котри говорили, що або то буде означати добре, або зло.. Еден лемко сказав, що то буде добре по середині, що ані не треба ся тим дуже тішити, але і не треба ідти против того, що сталося. А мы можем повісти так, же то або буде означати, ци totы выборы Папи Римского були цырки і совістни, ци то була политична гра, як то днеська політиканті во світі привыкли грati на всьому, што лем им под руки попаде. И если tot акт был щирый, то вийде на добро всім, а если не был щирый, зробленый лем для того, чтобы ввойти в середину славянства і зробити роздоры межею славянами, тогди totы выборы не принесут світу счастье и мир.

Але днеська всю в світі мінятся скоріше, як коли-небудь перше, то може быти, що і выбор нового папы католицької церкви принесе світу добро, а не зло. Днеська і католица церкви приємні в себе дома и во світі замічательны зміни. В самой Італії иде постійно буря незадоволення життю меж робочими народом. В той країні з'явилися «банди», які викрадають людей і то богатых людей, політкіанов, і если не пойде по их, тоды викрадених убивають. Комуністи, (але то таки комуністи, по більшій часті, што ходят до церкви), набирають все більше і більше силы и начиняют управління країном. В таком выпадку і католица церкви не може сідити за заложеними руками, і мусить дійствовать в обороні прав церкви. Але говорят люди, ще двері і згорі сут открыты все, лем треба totы двері найти. Быти може, що і новый Папа буде глядати тих открытых дверей і миру і лучшому счастью на землі, бо така музика, яка грається и в самой Італії и в других державах, то не до танцу, а до борьбы за лучше життя тут на землі, за мир. Тото лучше життя для робочих, если оно не приде добром дорожом, то приде революционом, и народные массы днеська уж не позволят себе утикати, коли тоги не треба.

Мы лемки из галицкой стороны Лемковини имеем право на свое на-

Лист от Олени Нестерак

Dolgetvita, N. U.

Дорога наша «Лемковина»!
Почуши мы голосу «Лемковины»
и даже ся сіотишмы, бо давно
мы юж не чули туту нашу рідну
пісеньку... .

То я, Олена Нестерак, пишу до Вас пару слів бо Ваш голос «Лемковина»-нас зо сму обудива. А голосно ест то, же нас потишмы тою пуканя до нашого дому, бо кото пукат, то мы отворят, то буде певны, што и «Лемковини» каждый лемко отворит свои двери. Бо кото бы ей не отворя, кед она пришла до нас с таким милостыем и с таким любовью к каждому лемку!

Я выхала на пару тыжднів з дома my остра зиму и не маам «Лемковину» и я думава, што она буде на мя чекава в «майл-баксі», але чулам от других людей, же никто не достає юж «Лемковину», а еден чловек мі казав, же и Лемко-Парк уж «пропал», же го оттіли назвиджыдам. Но и я сой подумала, же што ся юш діа на том світі?! Але я видно, то tot світ юш не таих підлій, бо и «Лемковина» пришла в Лемко-Парк стоят, обвітый зеленою і цвітами и Ваню Адамік, як видно, снова менажер и газду в том парку для наших лемків.

А моя фамелія жные на Лемковині в селі Поляни, близко Дуклі и они мі описали историю, як там были на Великодні свята, што ся там творило. А терз чytам в «Лемковину» то саме. То добри, же які Вам щыру правду описава. Гын в селі Полянах юш много років ся грає така фальшивыя политика. Та ци то не встыдно тым католикам и их судам, што они грали таку анти-християнську, антиправославну ролю? Знущаются на своих гражданах лемках, которым ім не нравиться?! То есть ганьба на Польську державу, же до такого дощущат. Не дот того, что, выгнали нас лемків примусово из нашей Лемковини, то ици и тогу решту, які там осталася або вернулася на зад за заходу, хотят ей цілковито выніцьти.

Моя дівка писала до мене, же які она має быти по вірі, где крещена, в якой церкви. То я ей написала, же крещена в Брукліні на 12-ой стріті в православной церкви, и ей вислали ментрику и други свідоцства и она того року на Великден гын під плотом в Полянах коло православной церкви зяячала в болоті, бо католики их не пустили до своєї власної православной церкви.

Я ту чytам, Ст. Михайлович, имена Вашіїї группы (Комитет КРА Центра в Юнкерс) и виджу има Ивана Костка из Брукліні, которого я добри знам и лін мене знає. Він зо села Радоцина и ходив до церкви в Брукліні там, где и моя дівка крещена.

А тепер Вам пишу таку велику річ коротко, бо на довго не хочу, бо мало місця в газеті, як то дальше Бог нам даст жити в том «статьянском» орбіті. И як ем Вам спомінула, же ем быти з дому на пару тыжднів в зими, и як ем приїхала до дому 26-го марта, то ям нашла всю в порядку, никто ниче не рушыс. А по двох тыждніах дому, 9-го апрайя вечеरом, пів до шестої години, заїхала якиси машина, неизвестна, близко моего дома и стала на розі, а в машині вишли собі чловек, около 60 років старий и них з ничего, начав стріляти до окон моего дома з великого «тана». Была така дінина стрілянина, же я думава, же то ест землетрясение. Я вишла на дірв и виджу машина на розі и чловека, який юш чистив totы бляшки на «тані». Я мало 10 кул в моні мешканю на первом поверху и сім кул побитых по сторонам, а елю на фронті, до котого tot нечесчтный чловек пустив 8 кул. А. вечеर

коло стіни добре витати, то я взяла серп и пішва єм вищити totу траву, што осталася. Смотри на рог газза, а там бір от кула, бо за розі тут ест мідер електричний, то тот чловек стрілял до мідра, але не трафив до него. А на другом поверху, кото ани скілько така осталася куль?! А позиціянич сідже с того не робит. Стійт трупер сказав мі так: «Тебе лем Бог охоронив от тых кула!»

Таки тепер часы переживам и будеме переживати и будеме плякати до «черепка» и да черепка слезы вливати будеме, бо никто нам в нашей біді не поможет, бо пришан часы сатанськы и всю исполнится, што пророки записали, а мораль нашего житя в Америці и по ціком світі падат, што раз, то ниже и ниже, а при упадку морали и ментальны хворты шыряться скоро, бо то зараза, и тот, што стріляв до моего дому — стрілян чловек. А таких «стрілян» ест повно в Америці и во світі.

Поздоровлюю Вас всіх прі «Лемковині». Сердечно прошу всіх читателей помагати той газеті, бо та газетка стоят за нашими «нейміцькими» и поневолемыми лемками. Залучаю 5 долл., на предплату и 5 на Пресс-Фонд, то разом 10 долларов.

Олена Нестерак.

Смерт Римских Пап

6-го сентябрі того року смерт забрала зо собою Римского Папу Павла Шестого, который помер в своїй літньої резиденции Кастелло Гандольфо, на 80-ом року свого житя. Він быв 262-м Римским Папом. Його власне ім'я було Джованні Батіста Монтіні.

Вибраный на папскій престол в 1963-м року, по смерти великого реорганізатора Католицької Церкви Папы Івана ХХІІІ, Папа Павел Шестий продовжал реформы свого попередника з великом осто рожністю, виступаючи против контролі рождення дітей, цілібату и допущення жен до священства.

По смерти Папы Павла Шестого на папскій престол был выбраный Римским Папом Альбино Лючиня, Архепископ Венеції, сын селянина. Він принял ім'я: Иван Павел Первий. Скорий выбор нового папы на протягу всього 8 і пів годин було великом несподіванком для світу, бо было предвидено долгу и затяжну борьбу на Коніліяже же либеральними и консервативними кругами кардиналов. Другом несподіванком было то, што папом была выбрана людина не так уж широко знана в католицких кругах, а кромі того тога людина не была звязана с Римским Курійом и Ватиканом.

Но дем по п'ятох тыждніах перебувания на папском престолі ото шол во вічность Папа Иван Павел Первий на 65-ом року житя. Він помер так само, як и його попередник, на удар серця. Здоровий новозвианий папа не було міцне, бо в молодості він хворів на туберкульоз. Несподівана смерт папи Ивана Павла Шестого наступила в часі спані.

Смерт двох римских пап принесла за собою церковни и політични зміни. В Італії, подібно, як давно бiamo в России перед революциою, все вину за бідне житя в этом краю комуністы и соціалісти, котри што раз то веце и веце забирають владу в житїи італійского народа, — вилят на римських пап, хоти и папы мають іщи велику силу в житїи італійского народа и во многих міліадах римо-католицких вірників.

Здеси, што я в Сойтском Союзі при комунізм-інтернаціоналізмі віруючи и ієвіруючи людє наші сплюхні житя, то того саме може повторитися и в Італії и в цілій католицької церкви, як оно сталося и в православной церкви в Сойтском Союзі.

Лист до Редакції «Лемковини» з Лонг Айленд, Н. Й.
(Філософія, критика, сміх і гірка правда о лемків):

Дорогий Штефан Михайлович! Газету «Лемковина» я получув, за которую Тобі сердечно дякую. Зараз пишу ти лист і посыпал 10 долларів: 5 на предплату і 5 на Прес-Фонд. Зато, же пускай до читателей, то єсть добра робота, було кого-найти Тобі двері отворити бо мене на мани читателями сут таки люди, що люблять правду читати, а Ти лемправду пишеш,нич іншо. Я і мимо гроши, правда, не велики, але маю, але Ти не посыпал вчес, лем 10 дол., бо зато, же правду все пишеш. . .Хочи Ти об'яснити в чом то діло. Штефане, бій ся Господа Бога, та чом, посли тає довгой практики в друкарстві, в писаню, в організаціях, в издательських адміністраціях, где Ти робила в американських і русських газетах, пит раз Ти представителем выбрали Карпатського Ам. Центра, а Ти не научивши хоц лем даус циганіти, лем все пишеш правду і правду! То аж ганьба, же все туту правду людям під ніс плашеш, лапаш ей за хвіст, а она все Ти втвиче, бо не знаш ей вყурити! Все просиш і благаш, як дітина! Та що єст с Тобом?! Та ци не можеш научитися от всіх других редакторів і адміністраторів, котри ляшут так, же мають "дост" пінзян, бо они цілком іначи пишуть, як Ты. Воз, например, в туту передову статью "Велика політика і наш край Лемковина", што пишеш за Савітський Союз і за Америку, же яку то політику тоти наймінішши держави світу грають. И ту пишеш правду, але не циганство. И зато, вера Боже, Штефане, же ціла біда в том, же не знаш інн поциганнити, як то роблять журналисти, або як Ти раз лемя, і то учений поляк, повідал, же біда с тобом, ж що маш на серці, то маш і на языку, а то єст зле, бо треба мати єдно на сердці, а друге, часто циганство — на языку! И посли всього пишеш, же так ся веде політикал! То права, же так ся веде, але не твоя політика, а чужка. Ти надуваш балун правди, а тот балун тріскат под твоим носом, а Ти і такнич не виши! Коли, Штефане, опамятаєшся? Та кто днеска таке дашто вірит, як ты пишеш?! Ты наганяш лемків на Лемковину, же без Лемковини і мы тут на емigraciїнич не вартаме. Та Ты знаш добри, же всі нації організації, церкви, газети і маже всі лемків вопрос о житті Лемковини отложили на послідний щебель життя, а гдєяки даже з далека і з близка напливали на туту Лемковину, а упали на коліна перед поляками і забыли за весь. Забыли смерт лемковского народа, а пишут лем того, що полякам любиться, що любите тим, хто убиває народів церковне життя на Лемковині. Без життів Лемковини, на которой бы жили лемків, не може быти и життів лемків і за границями. То мертві душі, Штефане! Мертві душі! А Ты пишеш, проши, як дітина, а они смиються с Тебе. И я, мой друже, хоц во слезах в очах, але тіж смиюся над тобом! Барс сі смию, хохочу! Опамятаєш, мій друже, опамятаєш! Пиши даус і правду, але кусьцюк все циганства дозай, як фарби, як хцещ великоинде якко красити, то біле треба фарбом зачернити, то ліпше виглядати, то тоді будеш і Ти ліпше виглядати і ліпше буде виглядати Твое писання! Правда! Ти маш талант, бо і Гончака так говорил, же маш, але, про Бога святого, та чом тот талант не уживаєш, як треба собі самому помочь, то треба в таких випадках поциганнити, як треба, треба, поциганнити!

Дорогий Штефане Михайлович!

Похвала наших поневолителей, похвала поляків і велику Україну, хоц во слезах, як і я то роблю, але похвала, будь так добрий, лем, похвала лемів, а будеш мав пінзян на газету! Ты не видиш, як фарбенство кругом Тебе? Пиши так, же лем на Україні наши люди достали науку, а пиши і так, же і на западі на примусовано вигнаною то же лемків достали науку, но лем на Лемковині, як бы соціалізм і комунізм зачарували "Біла баба", ворожжання, дівчата циганки, що все лемкам ворожила о біді і счастливо, не може нико быти той наукы! Пиши, Штефане, так, як всі други пишуть, як всідь повно счастья, всідь прекрасне, таєт соціалістичне життя, лем його ніт на Лемковині, бо там туту життя не може зайдти, має короткі ноги! Из Нового Санча до твого села маши на лем скочить, таєт близко, а нука і життя не може тут скочити! Наука може облетіти цілу Польщу, цілу Україну, ціль Савітський Союз, лем на Лемковині не залишити, бо там не має місця, бо то біда земля, лем для дінок звірів, а хліба не родит, самий пісок, то жен гет лемків на Сибир, лем жебы на Лемковині не жили. Так пиши, а будеш мав пінзян дост на свою газету, не будеш "жебрад", як ти то робиш! Хваль вишток чуже, а свое ганьба, то будеш "філософом", а не простым бідаком-Штефаном! Видиш, мій друже, же польські газети і книжки написали за Лемковину, же Лемковина, то "найпінкнейши окопів в нашім краю", а мы лемків, як чорні ворони "кракати" того, що нам кажут "кракати" польські і українські агенти, же Лемковина "нічварт, камень і пісок", щоби усупредливити бруталію і насилине виселення лемків з Лемковини.

Пиши за Д-ра Піжка, же що зін бесідуєв тому лемку, що торгуєв Лемковином на його очах в його офісі. Таких ест повно і то ест правда, а Ти лем правду пиши. А я лем Ти хочу вспомнити о том, як нас деси в 1937 і 38 роках в Лемко-Клубі в Нью Іорку на 2-й улиці і друга евня учили Д-р. Піж. Він там нас учили Історію Руси, політики, політичної економіки. Учили нас, як треба правильно писати, то учили нас грамматики русского языка, бо Д-р. Піж писав по-русски, лем же уживал фонетики, бо фонетики, то писання, же так пиши, як чуеш. Так пиши, як бесідуєш і так став точно букву на звук слова, а не іначи, то буде народна бесіда правильно означена на письмі. А памяташ, кілько на нас было в той школі? Было нас дуже, але не на дово! Школа началася з тридцет ученичниками, а за 3 місяці остало нас лем 3-х в школі, і вышов "бізік" за вишткого. А потім зме продовжил школу в русском клубі им. Черновицкого. Д-р. Піж открыв лекции и в Юнкерс, але і так вишив "бізік", бо скоро закрила tota лекции, бо не было кому их читати. В Юнкерс была школа ишии перве в Лемко-Союзі, учили дітей прости люде, але учили, але вышов "бізік", бо своїм шкодили ім. Учили в школі і А. Цислик, потім прекрасном учителем таїну була дочка покойних дінеки Юсифа і Юстини Жидак Любія, але не дово, бо своїм шкодили ім. Прекрасном учителем була Анна Чано, і други приходили із Нью Іорка її помогати в її роботі, але токе вышов "бізік", бо своїм шкодили. И Ти, мой друже, Штефане, трапилася за два роки, а вышов "бізік", бо своїм шкодили. Ми чытали в газеті ишии недавно, що Теодор Докля пробув на многих разах организувати свою лемковську школу, а в і уж не хлоп, бо маєти на диплому, учили в Польші польські діти, а школи дополяли в Кіеві, а наши люди зачым його поджерти, посли свон діти до української школи в Юнкерс, а к нему не по-

скали. Кого, потім знаєвати, женичного не "наме"? Всю, адже, жыве и засоре в нас пропадат и тратитися, "Лем", вера Боже, бара не пінзяне не пропаде! Бара стоїт у вас в Центрі в Юнкерс, в Лемко-Іарку, в Бриджпорти, в Амстердамі. Она не пропадає! В Юнкерс у вас керенські бару на друге місце, бо ся постаріла, то ен отбудовані новенько на другій місці и жые "ромдітат" до днісса. И чого Ти, Штефане, все пишиш, же мы лемкі, умні, культурні люди, як і други, же можеме мати дні газети — "Карпатска Русь" і "Лемковину". Ой, Штефане, не можу Ти чисти отберати, бо думам, жем Ти уж дост до твой тобрии наклад, але чом не видиш, що ся творит с лемків? Напечатали сте "Історію Лемковини", видано было много труда и цента, а хто єй читат? Теодор Докля написав юнкерску, в которой висвітліві о том, що сталося з лемків, бо сам быв свідком примусового виселення лемків в 1947 році, але хто єй читат? Петро Гардій перепечатує уж 20 років книгу за книгом, видає великии гроши на видавництва і світ його видавництвом інтересується, але не лемкі. "Правда" газета переводит на англійську Історію Руси, але кельо лемків читають тот перевор? Многи научнии інституції интересуються видавництвом Г. Гардого, лем лемків таїкими ділами не занимаються. Днески наши лемкіи майже на сто процентах книжки тут в Америці не купуют и мало читають, бо, як повідуют, що то старина, а старе треба шмарити в кут, а учиться таєршній американській культурі, наїж жы и наїшкошуна наша душа, покиль може! Бара, корома, то найліпший виходить для лемків. Если на плейзінії своїй бары, то ест чужа, а если нее чужой, то ест своя в каждом домі! Чого же чловеку, а переважно лемку, який страждіє свій край Лемковину, треба интересуватися книжкою якоби свого краю? Чи то не глупота?

Я в том листі написав єм Ти правду, Штефане, а на другий раз будь дакус "циганин", если Ти не поправишся. Я бы Ти ради эмігрии свое писання, не "плакати", не пукати до душы лемків, не просяти никого о никаку помочь, лем хваліть тых, котри уж "зіан" и знищили Лемковину, зробили єй диком краином, а лемків розгойнули на сто вітров по світу. Таке дашто лемкіи любят и всі чужі гріхи принимают на себе, за тоги гріхи они моляться, щоби нашим поневолителям Бог отпустив их гріхи!

Я, як знаш, мам жену с Пристешевского краю. Але тасом на галицьких лемках и на українців так ся поспівирне, же по два дни не бедіске до себе! Моя жена горда на Чехословакію, же тогто не зробила лемків, що зробили лемків. Я єй говорю, же там на Прашевиці тоже поспішно Україну будую, чтобы чимськоре русинске имя затерти, а она сміється и каже, что Україна на Прашевиці, то жарт и комедия на-еди діо, на еден акт на сцену. Акторы отограют тот акт и сцена затерпаться. Никто не зна точно, коли другий раз буде возможность гратали таки представления, бо то фальшивка, а фальшивка, як не днісса, то завтра, а кончится!

Твій старий друг —

Ванько К.

Оно кусьцюк не так, як пише Ванько К. "Бізік" не вишло за вишткого, бо були и сут таки діла в лемкі-Союзі, що вишли на славу нашему народу, але можеме смило повісти, же найважкий "бізік" вишло з того, що Лемко-Союз и його редакторы и лидери проповідали, же и Лемковина достре свою свободу от своих славянських братов. Але наши славянини "братья" не лем, же свободу Лемковині не дали, але и тогу отобрали єм, яку она мала до другої світової війни, бо насильно лемків з неї виселили. То була найважкий "бізік".

Н Д-РУ С. С. ПЫЖУ ПОЛЯКЫ НЕ ДАЛИ ВІЗО

(Продолжение с 1-й стр.)

Фан М. Кичура в 1969 році не була першої, якому поляки откалися видалі візо до Польши, коли він від зобом в туристичній групі 38 осіб, як туристов. В 1967 році поляки видали візо С. М. Кичури, але уж за знаком вопроса, а в 1968 році откали уж 3 тижні віз з видачом віза, а в 1969 році они цілковито откалися видалі візо С. М. Кичури для посещення Польши.

Але, я видиме с повышшого, где происходилося о Д-ра С. С. Пыжка, то перед великою лемкою, редактором учителем нашого народа тут на еміграции поляки уж тогды на-бравши страху, щоби наш народ в Польши, придущені паніки, не знал ничего о том, що в Америці єт Лемко-Союз, организация и газета "Карпатска Русь", а іх ціль була помочь нашему народу в Польши, який був насильно вигнаний из родинной Лемковини и російский по цілому западу по-поміцьких землях.

КАРПАТО-РУСЬКА ЛІТЕРАТУРА

АРИСТОВ Ф. Ф. проф. КАРПАТОРУСЬКІ ПІСНЯТИ.

1916 г. Том I 306 стр. Тв. обл. — доля. 8.00

ВАВРИК В. Р. др. КРАЇННІ ОЧКІВ ГАЛІЦІО-РУСЬКОЇ

ПІСЬМІННОСТІ. Книга складена розкидною портретами 1973 г. 80 стр. Маг. обл. — доля. 2.50

ВАВРИК В. Р. др. КРЕСЛЯНІ-ПОЭТЫ. Книга здругою

розвідностей, змірь ряд поетів крестьян.

1973 г. 82 стр. Маг. обл. — доля. 2.50

ГАЛІЦІА ГОЛОФО. Всесвітні пропагандисти гебстбургові

монархи. Перші концентраційні лагери смерті. 1914-1917 гг. 750 стр. Тв. обл. — доля 10.00

ДЕ-ЛІНІТТЕ Е. Прел. ГАЛІЧИНА і ВУКОВИЧА. О містах

руського краю, во матеріалах пам'яті австро-

війської культури, 1903-1923 стр. Тв. обл. — доля. 8.00

КЕЛЬСНЕВ В. ГАЛІЧИНА і МОЛДАВІЯ. Жизнь русской, поль-

ської і заріканської народності. 1868 г.

352 стр. Тв. обл. — доля. 8.00

СВІСТУН Н. І. проф. ПРИКАРПАТСКА РУСЬ ПОД

ВЛАДИЧЕМ АВСТРІІ. С приложенім книж

об енциклопедії в Америку.

КОХАНИК П. проф. НАЧІЛЮ ИСТОРІЮ АМЕРИКАНСКОЇ

РУСІ. Об'єдн. в одн. книз. 650 стр. Тв. обл. доля 10.00

САРПАТО-РУСЬКА ЛІТЕРАТУРА АВТОРАДОЛІ

Е. Ф. С. Вінчен. Збірка

Вінниця, Світогляд 1973

31-ША РОЧНИЦЯ ЛЕМКОВСКОЇ НАРОДНОЇ ТРАГЕДІЇ 1947—1978

ОТ РЕДАКЦІЇ: — Інієкти приведені справозданині єст с: зверненням Ради Міністрів в Варшаві, яка то народу отбілься в часі виселення лемків до СРСР в 1945 році. На ту нараду були запрошенні представителі Лемковини, а то Михаїл Донський, Іван Андраш і Петро Дутка. Тепер ми тут в Америці часто зустрічамося з пашими людьми, котрі задають нам такі вопросы: "Ви пару людей при "Лемковині" і пару новоприбувших з краю хлопців боретесь за права на свободу нашого народу в краю на Лемковині, а чом они сами там в краю не допоминають тих прав в их правительства?

Мы отповідаємо тим відповідям, што о том не знают, што наш народ в краю і поєднано і організовано-груповою от самого початку виселювали лемків із нашого краю Лемковини не годився с тим, што робилось з нашим народом в краю, протестуючи против того, писав петиції до найвищих владств в Варшаві, а звісно просив о помоці і опіку СРСР. Правительство за посередництвом СРСР Посольства в Варшаві. На тоді відповіді просьби і петиції не тільки, што не отримували змін, але і нічого не переслідували, а гнибли наші патріоти, звільнини нас з роботи, застрашували судом і карими, часто арештовали, а в глекотів відчайдах виселенням геть тих, котрі повернули на рідну землю і допоминалися зі своїми належностями. Для того ми тут постараемся приводити по частині всі тоді матеріали в нашій газеті "Лемковина", які относяться нашого народу, бо то єст, по нашему судження, єдина газета, яка постійною собі за цілі писати правду за наш поневолений народ в краю і боротися за його належні права на свободу.

СПРАВОЗДАННЯ

с конференції отбытой в Президіумі Ради Міністрів в Варшаві дні 24-го липня, 1945 р. же представителями Ради Міністрів з єдиною, а делегацією людності руської воєв., краківського, жешовського і любельського — з другої сторони.

Делегація воєв., краківського репрезентувала повіти: новосандецький, горлицький і ясьльський.

Гр. Директор Департаменту застуває кожну делегацію о пово-

дім переселення людності до Соціалістичної України. Если ходят о поїзді ясьльській, горлицькій і новосандецькій (новосандецькій), то як одновідома делегація, попільє належить віддати в першому ряді в цілковитий занепоцінені частини повіту ясьльського, замешкалої през людності руські, потім людності денишевської на відміні і відсокуті здробініх гаїдів і бідних, котрі не раз виїхали цілої родини в кінці віскутої обави перед репресіями і утиком народним зо стороны уряду польського, як то мало місце до року 1939, коли то уряди санкційними відмінами средствами винородували людності руські на Лемковині.

На питання о односинах сучасних на відмінних теренах, делегація ствердила, же на Лемковині панує цілковитий спокій, а одноношна людність руській на Лемковині, до народу польському було все якнайліше і річове, так перед війном, як і під час окупации, коли то організовано віспільні борги диверсійно - партизанські против окупантів, і в гнешній часі.

На терені Лемковини незнані банди о покрою фашистськім. Людності наша хоче щиро і лояльно відповідати за відмінами гражданами для добра демократичної Польщі, як людності рівноправного під кожною взіглодом.

На желання гр. Директора Департаменту делегація воєв., краківського віспільно з делегацією інших воєводств предложила наступуючі постулати:

Людності народові руській і українській замешкаючи свої історичні землі не захід од лінії Курзин в воєв., краківським і жешовським, не думат іх опушкати, лем уважат себе за гражданів держави польської і хоче користати зо відмінами прав загвартичних Конституціїм і носити вішленикі тигари, які з того факту виникають. Свою приналежність держави людності руській зазначала не раз, а барз ясно і з написком учнівським по приїзді побідительної Красної Армії, вступаючи добровольцями до твої армії або до Армії Польської, якби боротися в тім випадку за Польщу.

З того взіглоду людності руськії віспімнених теренів просить:

1. Жеби дано ій можливість своїх віявліні свої учута реальній.

2. Отворити школи в руськім

языку наукования (т. є. лемковським — ред.), а то школ публичних, гімназій, семінарій, учительських, школи рольничих і гаудіан сельських, школ ремесельничих і гандільових, а так само обсадження ІХ наукителями народові руській (лемковські — ред.).

3. О допущення руській молодежі до користання з важких закладів наукових находжань в Державі.

4. О позволені провадження коопративів.

5. О позволені на провадження банку руського.

6. О переведення комасациі грунтів, при чом опущені грунти през людності руській повинні быти однією з відмінами руській в тій місцевості де мешкають.

7. Жеби людності руській могла користати з добродіїста реформи рівноправної.

8. О знесення декрету, забороняючого людності руській продажи нерухомостей.

9. О амністію для преступників політичних.

10. О позволені на заснування партії демократичної.

11. О допущення до роботи всіх Русинів одновідомо до іх школування фахового і обсадження становини в адміністрації.

12. О зміні уточнювання діяльності органів адміністрації громадської в однішенно до людності руській.

13. О злучені осталої людності в поєднаних громадах.

На питання, же ціла людності воєв., жешовського і любельського не виїжджає до СРСР, Україну, — "піти свою Україну державу в СРСР і там повинні стежати для добра свого і нашого нації, не думат іх опушкати, лем уважат себе за гражданів держави польської і хоче користати зо відмінами прав загвартичних Конституціїм і носити вішленикі тигари, які з того факту виникають. Свою приналежність держави людності руській зазначала не раз, а барз ясно і з написком учнівським по приїзді побідительної Красної Армії, вступаючи добровольцями до твої армії або до Армії Польської, якби боротися в тім випадку за Польшу.

З того взіглоду людності руськії віспімнених теренів просить:

1. Жеби дано ій можливість своїх віявліні свої учута реальній.

2. Отворити школи в руськім

поліський.

Гр. Директор Департаменту ходить відснити, чом в воєв., жешовським і любельським гаудіан тілько банди. Одновідома делегація одповідає, же банди тіоти су походжання загранічного і тут, але з інших теренів. Банди тіоти належать до усурії в способі здійснення през силу військову, а в тіт час народ буде міг своїй поставом задокументувати свою доля.

Людності українські ці руска ки обов'язкі. Нам залежить на тім, жеби зміє жили в якнайлішім віспімнити, бо Польща не єст то-

та, котра була в 1939 р.

Директор Департаменту стверджат даліше, же позостала людності русські і українські буде забезпечена відмінами правами на рівні з людності польським, однак при остаточнім рівномірім розміщенні може зайті потреба, же людності українські будеме переселяти на інші терени в державі, жеби запобігні роздроблені гаїдів і запевнити самовістарильні. Людності українські ці руска може добровільно творити свої власні колонії на заході, однак елениці фашистські шкодиці Держави переселені.

Дальше Директор стверджат, же людності русські і українські буде трактувана на рівні з людністю польським. Коопративи можете закладти там, де не іншіх і де заходить потреба. Амністія обійтися відмінами переселіджуючими кару і маючими за собою переступства початини до 22-го липня 1945 року. Постулати людності вашої будуть зреалізувані по закінченю переселені.

Для докладного спрощування діяльності спрощування з закресу передложені постулати, одбудеся інша конференція воєвідзка з виборами през цілу людності делегатами. Делегати тіоти повинні быти вибрані през цілу людності, позостаючи в границях Держави і маючи они репрезентувати інтереси тіоти людності русській і українській перегод владами держави.

Если ходит о людності Лемковини — буде тінітися она спеціальними взіглодами і опікум Правительства в виникну ей постави до людності польської в часі окупации.

Делегація воєв., краківського:

Михаїл Донський
Іван Андраш
Петро Дутка.

Никифор Дровнян

(Окончання з 1-ої стр.)

Малював Никифор без матери. И хоц жадного фаху не научился, — не захотіл стати хебраком в поліум значенію того слова. Він почав малювати по хатах образки з дровижинами спорудами, чаювними садами, фантастичними святым. Селище радо залишали собі малюнки днінного моляра, який ні погодував взіті залармо кавалок хліба. І дніно: людина, котра не владіла бесідом, почала препудно бесідувати барвінки і пепелюком. Никифор твори перед землянами сторінку за сторінкою образи нового, диновінного, неизбігненого світу, достуцного лем. Він, де стиралася грінь меж фантазій и дійсності. В часі, яким Никифор прожил все своє життя.

Малював Никифор 15 до 16 годин дніно. Його, доробок — понад 30 тисяч творів. Але щіт у него двох малюнків єднаких. Малір, хоти і пристрасно захоплювался природом, не копіював єй и николи не повторялся. Він створив власний, оригінальний "никифоровський" стиль. Малював то, што уважав по-требним, самовільно доповнював бытия. Горки были часмі якімсь

образ природи ріжкими несуществующими, часто фантастичними елементами. Твори бездогадно симетричні, почуті простору, прекрасну гармонію барв. Малір старался розповідати правду в межах своїх знань. И хоц каждого разу трактувал "свою" правду по-іншому, робив то щиро, с переконанім.

Проби дати оцінку творчості Никифора через аналогію з іншими художниками - примітивистами не сут переключочими, Никифор унікальний. Він єдиний і малір. Його творчість — то вічно живі поєзії за красу родини Лемковини. Во своєм "примітивізмі" Никифор сокращає більшістю, спрощує, орігінальність. Його твори захоплювали все ширше коло малиновинів і народності. Але "открыто" Никифор лем в 1932 року. Заслуга тіоти належить львівському художнику Роману Турину. Він було організовано першу виставку малюнків криніцького художника в Паризі, а в 1938 р. — во Львові. За Никифора, котрій вже втідів вішов в історію українського мистецтва, заговорили. Але війна захопила на творчості художника печат тимчасового захоплення. Слава не заморочила голомію.

окупації. Але Никифор пережив тіоти часи.

Чаровна природа Лемковини привезла до себе Никифора. Він не лем прославив ей своїми творами, але не унявав себе поза ню. Не дивно, як в 1943 року земляки Никифора переселилися на Україну, він, як дітина плакав, Але лицьм родину Криму не захотів. "Вітер, бродичний малір" кілька раз підійшов поглядом в родину гори. (Із примусового населення з Лемковини на запад — приміч. Никифор). Нарешті, на просьбу многих, його оставили в Криму.

тунізму, байдужий до грошей. Никифором запікнулася держава. Діяльну любов до маліра і його творів проявляли львів'яни літом 1968 року, коли тут другий раз було открыто виставку його малюнків з приватних зброя. На відкритті прибули художники, учні, і роботники. Гости з великом увагом слухали розповідей країнів Никифора. Протягом трьох місяців виставку отвідало кілька десятків тисяч людей. В жовтні 1968 року настінку творів Никифора перевезено до Києва. Київлянин по-справжньому, горяча і щиро побажав малира і його малюнки. За Никифора заговорило українське радіо і преса. Але не завсід дававася по-міжнародна оцінка. Напримір, автор статті про маліра, поміщеній в "Літературній Україні" 23 жовтня 1968 року, чогось тверділ, же Никифор є "польським маліром". Происхождение Никифора, тематика його робіт сказчі про том, що малір, хоц і творил в Польщі, єст і залишиться в пам'яті покоїній, як візначений лемковським художником из народу, який отдав весь свій талант справі учіння краси родині Лемковини.

Іван Красовський.
Львов.